

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 24 września 2020 r.
(OR. en)

11053/20

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2020/0265 (COD)

EF 231
ECOFIN 849
CODEC 873
IA 63

WNIOSEK

Od: Sekretarz generalny Komisji Europejskiej,
podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU

Data otrzymania: 24 września 2020 r.

Do: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, sekretarz generalny Rady Unii
Europejskiej

Nr dok. Kom.: COM(2020) 593 final

Dotyczy: Wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU
EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie rynków kryptoaktywów
i zmieniające dyrektywę (UE) 2019/1937

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2020) 593 final.

Zał.: COM(2020) 593 final

Bruksela, dnia 24.9.2020 r.
COM(2020) 593 final

2020/0265 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
w sprawie rynków kryptoaktywów i zmieniające dyrektywę (UE) 2019/1937

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SEC(2020) 306 final} - {SWD(2020) 380 final} - {SWD(2020) 381 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Niniejszy wniosek stanowi część pakietu dotyczącego finansów cyfrowych, czyli pakietu środków umożliwiających i wspierających wykorzystanie potencjału finansów cyfrowych w zakresie innowacyjności i konkurencji przy jednoczesnym ograniczeniu ryzyka. Jest on zgodny z priorytetami Komisji dotyczącymi rozwinięcia Europy na miarę ery cyfrowej i zbudowania gospodarki gotowej na przyszłość, która będzie przynosić korzyści obywatelom. Pakiet dotyczący finansów cyfrowych obejmuje nową strategię w zakresie finansów cyfrowych¹ dla unijnego sektora finansowego, której celem jest zapewnienie, aby UE była przygotowana na rewolucję cyfrową i przewodziła jej wraz z innowacyjnymi przedsiębiorstwami europejskimi, zapewniając konsumentom i przedsiębiorstwom w Europie dostęp do korzyści wynikających z finansów cyfrowych. Oprócz niniejszego wniosku pakiet zawiera także wniosek w sprawie systemu pilotażowego na potrzeby infrastruktur rynkowych w oparciu o technologię rozproszonego rejestru (DLT)², wniosek w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej³, a także wniosek w sprawie wyjaśnienia lub zmiany niektórych powiązanych przepisów w zakresie unijnych usług finansowych⁴.

Jednym z obszarów priorytetowych określonych w strategii jest zapewnienie, aby ramy regulacyjne w zakresie unijnych usług finansowych sprzyjały innowacjom i nie stwarzały przeszkód dla stosowania nowych technologii. Niniejszy wniosek, wraz z wnioskiem dotyczącym systemu pilotażowego DLT, stanowi pierwsze konkretne działanie w tym obszarze.

Jednym z najważniejszych zastosowań technologii blockchain w sektorze finansowym są kryptoaktywa. Od czasu opublikowania przyjętego przez Komisję Planu działania w zakresie technologii finansowej⁵ w marcu 2018 r. Komisja badała możliwości i wyzwania związane z kryptoaktywami. W związku z gwałtownym wzrostem kapitalizacji rynkowej kryptoaktywów, jaki miał miejsce w 2017 r., w grudniu 2017 r. w piśmie skierowanym do Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUNB) i Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) wiceprzewodniczący wykonawczy Valdis Dombrovskis wezwał te urzędy, aby ponownie wydały ostrzeżenia dla inwestorów. W Planie działania w zakresie technologii finansowej 2018 r. Komisja zleciła EUNB i ESMA przeprowadzenie oceny stosowania i adekwatności obecnych ram regulujących usługi finansowe w UE

¹ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 23 września 2020 r. w sprawie strategii dla UE w zakresie finansów cyfrowych, COM(2020) 591.

² Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie systemu pilotażowego na potrzeby infrastruktur rynkowych w oparciu o technologię rozproszonego rejestru, COM(2020) 594.

³ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego i zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1060/2009, (UE) nr 648/2012, (UE) nr 600/2014 oraz (UE) nr 909/2014, COM(2020) 595.

⁴ Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2006/43/WE, 2009/65/WE, 2009/138/WE, 2011/61/UE, 2013/36/UE, 2014/65/UE, (UE) 2015/2366 i (UE) 2016/2341, COM(2020) 596.

⁵ Komisja Europejska, Plan działania w zakresie technologii finansowej, COM(2018) 109 final

w odniesieniu do kryptoaktywów. W opublikowanej w styczniu 2019 r. poradzie⁶ stwierdzono, że choć niektóre kryptoaktywa mogą być objęte przepisami UE, skuteczne stosowanie do nich tych przepisów nie zawsze jest proste. Ponadto w poradzie zwrócono uwagę, że obowiązujące przepisy UE mogą utrudniać korzystanie z DLT. Jednocześnie EUNB i ESMA podkreśliły, że – poza przepisami UE mającymi na celu przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu – większość kryptoaktywów nie wchodzi w zakres unijnych przepisów dotyczących usług finansowych i w związku z tym nie podlegają one przepisom dotyczącym między innymi ochrony konsumentów i inwestorów oraz integralności rynku, mimo że powodują one ryzyko w tym zakresie. Ponadto szereg państw członkowskich przyjęło ostatnio przepisy dotyczące kwestii związanych z kryptoaktywami, które prowadzą do fragmentacji rynku.

Ostatnio pojawiła się stosunkowo nowa podgrupa kryptoaktywów – tak zwane stabilne kryptowaluty, które przyciągnęły uwagę zarówno społeczeństwa, jak i organów regulacyjnych na całym świecie. Choć rynek kryptoaktywów wciąż jest niewielki i nie stanowi obecnie zagrożenia dla stabilności finansowej⁷, sytuacja ta może ulec zmianie wraz z pojawieniem się „globalnych stabilnych kryptowalut”, których szerszemu rozpowszechnieniu sprzyjają elementy mające na celu ustabilizowanie ich wartości oraz wykorzystanie efektów sieciowych wynikających z promowania tych aktywów przez przedsiębiorstwa⁸.

W związku z tymi wydarzeniami oraz w ramach szerszej agendy cyfrowej Komisji przewodnicząca Ursula von der Leyen podkreśliła potrzebę „wspólnego podejścia z państwami członkowskimi do kryptowalut w celu zapewnienia, abyśmy wiedzieli, w jaki sposób najlepiej można wykorzystać możliwości, jakie dają kryptowaluty, a także zaradzić nowym zagrożeniom, jakie mogą one stwarzać”⁹. Mając świadomość ryzyka, z jakim mogą się wiązać kryptowaluty, w grudniu 2019 r. Komisja i Rada przyjęły również wspólne oświadczenie, w którym wyraziły „zobowiązanie do wprowadzenia ram, które pozwolą wykorzystać potencjalne możliwości, jakie mogą nieść ze sobą niektóre kryptoaktywa”¹⁰. Od niedawna Parlament Europejski pracuje nad sprawozdaniem w sprawie finansów cyfrowych ukierunkowanym w szczególności na kryptoaktywa¹¹.

W odpowiedzi na wszystkie te kwestie i w celu opracowania unijnych ram umożliwiających zarówno funkcjonowanie rynków kryptoaktywów, jak i tokenizację tradycyjnych aktywów finansowych oraz szersze wykorzystanie DLT w sektorze usług finansowych niniejszemu rozporządzeniu towarzyszyć będą inne wnioski ustawodawcze: w ramach wyjaśnienia Komisja proponuje również, aby obecna definicja „instrumentów finansowych” – w której określa się zakres dyrektywy w sprawie rynków instrumentów finansowych (MiFID II)¹² –

⁶ ESMA, Porada na temat „Initial Coin Offerings and Crypto-Assets” [„Pierwsza oferta kryptowalutowa i kryptoaktywa”], 2019 r.; Sprawozdanie i porada EUNB w sprawie kryptoaktywów, 2019 r.

⁷ Pismo przewodniczącego Rady Stabilności Finansowej do Ministrów Finansów grupy G-20 i Prezesów banków centralnych, 2018 r.

⁸ Grupa robocza G7 ds. stabilnych kryptowalut, Sprawozdanie „Investigating the impact of global stablecoins” [„Badanie wpływu globalnych stabilnych kryptowalut”], 2019 r.

⁹ Pismo nowo wybranej przewodniczącej Ursuli Von der Leyen określające zadania wiceprzewodniczącego Valdisa Dombrovskisa, 10 września 2019 r.

¹⁰ Wspólne oświadczenie Komisji Europejskiej i Rady w sprawie stabilnych kryptowalut, 5 grudnia 2019 r.

¹¹ „Sprawozdanie zawierające zalecenia dla Komisji w sprawie finansów cyfrowych: pojawiające się ryzyko związane z kryptoaktywami – wyzwania w zakresie regulacji i nadzoru w obszarze usług, instytucji i rynków finansowych” (2020/2034(INL)) [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2020/2034\(INL\)&l=en](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2020/2034(INL)&l=en).

¹² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE.

obejmowała instrumenty finansowe oparte na DLT¹³, a także przedstawia wniosek dotyczący systemu pilotażowego na potrzeby infrastruktur rynkowych w oparciu o DLT w odniesieniu do tych instrumentów¹⁴. System pilotażowy umożliwi eksperymentowanie w bezpiecznym otoczeniu i dostarczy dowodów w zakresie możliwości wprowadzenia dalszych zmian.

Niniejszy wniosek, który obejmuje kryptoaktywa nieobjęte obowiązującymi unijnymi przepisami dotyczącymi usług finansowych, a także tokeny będące pieniądzem elektronicznym, ma cztery ogólne i powiązane cele. Pierwszy cel dotyczy pewności prawa. Aby rynek kryptoaktywów mógł się rozwijać w UE, konieczne jest zapewnienie solidnych ram prawnych jasno określających, w jaki sposób w świetle regulacji traktowane są wszystkie kryptoaktywa nieobjęte obowiązującymi przepisami dotyczącymi usług finansowych. Drugim celem jest wspieranie innowacyjności. Promowanie rozwoju kryptoaktywów i powszechniejszego wykorzystania DLT wymaga wprowadzenia bezpiecznych i proporcjonalnych ram wspierających innowacyjność i uczciwą konkurencję. Trzeci cel polega na zapewnieniu odpowiedniego poziomu ochrony konsumentów i inwestorów oraz integralności rynku, biorąc pod uwagę, że kryptoaktywa nieobjęte obowiązującymi przepisami dotyczącymi usług finansowych stwarzają w znacznym stopniu podobne ryzyko, co bardziej znane instrumenty finansowe. Czwartym celem jest zapewnienie stabilności finansowej. Kryptoaktywa stale ewoluują. Choć niektóre z nich mają dość ograniczony zakres i zastosowanie, inne, takie jak powstająca kategoria stabilnych kryptowalut, mają potencjał, by stać się powszechnie akceptowanymi instrumentami o charakterze systemowym. Niniejszy wniosek zawiera zabezpieczenia mające na celu przeciwdziałanie potencjalnym zagrożeniom dla stabilności finansowej i uporządkowanej polityki pieniężnej, jakie mogą się pojawić w związku ze stabilnymi kryptowalutami.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Niniejszy wniosek stanowi część szerszych ram w zakresie kryptoaktywów i technologii rozproszonego rejestru (DLT), ponieważ towarzyszą mu wnioski mające na celu zapewnienie, aby obowiązujące przepisy nie stwarzały przeszkód dla upowszechnienia się nowych technologii, a jednocześnie pozwalały osiągnąć istotne cele regulacyjne.

Wniosek powstał w oparciu o wyniki szeroko zakrojonego i długotrwałego monitorowania rynku i w ramach prac w zakresie polityki na szczeblu międzynarodowym, na przykład w ramach forów, takich jak Rada Stabilności Finansowej, Grupa Specjalna ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i G7.

W ramach przyjętego w marcu 2018 r. Planu działania w zakresie technologii finansowej¹⁵ Komisja zleciła Europejskim Urzędowi Nadzoru przygotowanie porady na temat stosowania i adekwatności obecnych ram regulujących usługi finansowe w UE w odniesieniu do kryptoaktywów. Wniosek opiera się na poradach otrzymanych od EUNB i ESMA¹⁶.

¹³ Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywy 2006/43/WE, 2009/65/WE, 2009/138/WE, 2011/61/UE, 2013/36/UE, 2014/65/UE, (UE) 2015/2366 i (UE) 2016/2341, COM(2020) 596.

¹⁴ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie systemu pilotażowego na potrzeby infrastruktur rynkowych w oparciu o technologię rozproszonego rejestru, COM(2020) 594.

¹⁵ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 8 marca 2018 r. w sprawie planu działania w zakresie technologii finansowej, COM(2018)109.

¹⁶ ESMA, Porada na temat „Initial Coin Offerings and Crypto-Assets” [„Pierwsza oferta kryptowalutowa i kryptoaktywa”], 2019 r.; Sprawozdanie i porada EUNB w sprawie kryptoaktywów, 2019 r.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Jak stwierdziła przewodnicząca Ursula von der Leyen w swoich wytycznych politycznych¹⁷, a także jak określono w komunikacie zatytułowanym „Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy”¹⁸, Europa musi wykorzystać wszystkie możliwości, jakie daje era cyfrowa, a także wzmocnić swoje zdolności przemysłowe i innowacyjne, w granicach bezpieczeństwa i norm etycznych. Ponadto w piśmie określającym zadania wiceprzewodniczącego wykonawczego Valdisa Dombrovskisa wezwano do przyjęcia wspólnego podejścia z państwami członkowskimi do kryptowalut w celu zapewnienia, aby Europa mogła jak najlepiej wykorzystać możliwości, jakie dają kryptowaluty, a także zaradzić nowym zagrożeniom, jakie mogą one stwarzać¹⁹.

Niniejszy wniosek jest ściśle powiązany z szerszą polityką Komisji w dziedzinie technologii blockchain, ponieważ kryptoaktywa, będące głównym zastosowaniem technologii blockchain, są nierozzerwalnie związane z promowaniem technologii blockchain w całej Europie. Niniejszy wniosek jest elementem całościowego podejścia do technologii blockchain i DLT, którego celem jest zapewnienie Europie czołowej pozycji w obszarze innowacyjnych technologii blockchain i ich upowszechnienia. Prace nad opracowaniem polityki w tym obszarze obejmowały utworzenie Unijnego Obserwatorium i Forum ds. Łańcucha Bloków oraz europejskiego partnerstwa na rzecz blockchain, które zrzesza wszystkie państwa członkowskie na szczeblu politycznym, a także partnerstw publiczno-prywatnych przewidzianych w ramach Międzynarodowego Stowarzyszenia Zaufanych Aplikacji Blockchain²⁰.

Niniejszy wniosek jest również zgodny z polityką Unii ukierunkowaną na utworzenie unii rynków kapitałowych. W szczególności stanowi on odpowiedź na sprawozdanie końcowe Forum Wysokiego Szczebla ds. Unii Rynków Kapitałowych, w którym podkreślono wciąż niedostatecznie wykorzystany potencjał kryptoaktywów i wezwano Komisję do zapewnienia pewności prawa i ustanowienia jasnych przepisów dotyczących korzystania z kryptoaktywów²¹. Niniejszy wniosek jest zgodny ze strategią na rzecz MŚP przyjętą w dniu 10 marca 2020 r., w której także podkreśla się znaczenie DLT i kryptoaktywów jako innowacji, które mogą umożliwić MŚP bezpośrednie nawiązanie relacji z inwestorami²².

Wniosek jest również w pełni zgodny z zaleceniem zawartym w strategii UE w zakresie unii bezpieczeństwa dotyczącym rozwoju ram legislacyjnych w odniesieniu do kryptoaktywów,

¹⁷ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_pl.pdf

¹⁸ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 19 lutego 2020 r. w sprawie kształtowania cyfrowej przyszłości Europy, COM(2020) 67.

¹⁹ Pismo nowo wybranej przewodniczącej Ursuli Von der Leyen określające zadania wiceprzewodniczącego Valdisa Dombrovskisa, 10 września 2019 r.

²⁰ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/blockchain-technologies>

²¹ Raport końcowy Forum Wysokiego Szczebla ds. Unii Rynków Kapitałowych, zalecenie 7. (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/growth_and_investment/documents/2_00610-cmu-high-level-forum-final-report_en.pdf).

²² Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 10 marca 2020 r. w sprawie strategii MŚP na rzecz zrównoważonej i cyfrowej Europy, COM(2020) 203 final.

biorąc pod uwagę rosnący wpływ tych nowych technologii na sposób emisji, obiegu i udostępniania aktywów finansowych oraz dostępu do nich²³.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Podstawą wniosku jest art. 114 TFUE, w którym przyznano instytucjom europejskim kompetencje do przyjmowania odpowiednich przepisów dotyczących zbliżania ustawodawstw państw członkowskich, które mają na celu ustanowienie i funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Wniosek ma na celu eliminację przeszkód na drodze do ustanowienia rynku wewnętrznego usług finansowych oraz poprawę jego funkcjonowania przez zapewnienie pełnej harmonizacji mających zastosowanie przepisów.

Obecnie emitenci kryptoaktywów i dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów nie mogą czerpać w pełni korzyści płynących z rynku wewnętrznego zarówno ze względu na brak pewności prawa co do tego, w jaki sposób w świetle regulacji traktowane są kryptoaktywa, jak i braku specjalnego i spójnego systemu regulacji i nadzoru na szczeblu UE. Choć kilka państw członkowskich wdrożyło już dostosowane do swoich potrzeb systemy obejmujące niektórych dostawców usług w zakresie kryptoaktywów lub część ich działalności, w większości państw członkowskich dostawcy ci funkcjonują poza jakimkolwiek systemem regulacyjnym. Ponadto coraz większa liczba państw członkowskich rozważa wprowadzenie dostosowanych do swoich potrzeb ram krajowych opracowanych specjalnie na potrzeby kryptoaktywów i dostawców usług w zakresie kryptoaktywów.

Rozbieżne ramy, przepisy i interpretacje zarówno w odniesieniu do kryptoaktywów, jak i usług w zakresie kryptoaktywów w całej Unii ograniczają zdolność dostawców usług do zwiększenia skali swojej działalności na poziomie UE. Oznacza to, że dostawcy usług oferujący te z natury transgraniczne produkty i usługi są zmuszeni do zapoznania się z prawodawstwem szeregu państw członkowskich, uzyskania wielu krajowych zezwoleń lub dokonania wielu krajowych rejestracji oraz przestrzegania często rozbieżnych przepisów krajowych, niekiedy z dostosowaniem swojego modelu biznesowego w całej Unii. Dla dostawców usług działających w obszarze kryptoaktywów powoduje to wysokie koszty, komplikacje prawne i niepewność prawa, co ogranicza rozwój i zwiększanie skali działalności w zakresie kryptoaktywów w Unii. Ponadto brak systemów mających zastosowanie do dostawców usług w zakresie kryptoaktywów w wielu państwach członkowskich ogranicza dostępność finansowania, a czasem nawet szerszy dostęp do niezbędnych usług finansowych, takich jak usługi bankowe, ze względu na niepewność regulacyjną, jaka wiąże się z kryptoaktywami, a tym samym z dostawcami usług w zakresie kryptoaktywów.

Rozbieżności te stwarzają również nierówne warunki działania dla dostawców usług w zakresie kryptoaktywów w zależności od ich lokalizacji, tworząc dodatkowe bariery dla sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Ostatecznie przyczynia się to do braku pewności prawa, co w połączeniu z brakiem wspólnych ram unijnych stwarza znaczne ryzyko dla konsumentów i inwestorów.

²³ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 24 lipca 2020 r. w sprawie strategii UE w zakresie unii bezpieczeństwa, COM(2020) 605 final.

Dzięki wprowadzeniu wspólnych ram unijnych możliwe będzie ustalenie jednolitych warunków działania przedsiębiorstw w UE, co pozwoli zniwelować różnice w ramach krajowych, które prowadzą do fragmentacji rynku, oraz zmniejszyć złożoność i koszty ponoszone przez przedsiębiorstwa działające w tym obszarze. Jednocześnie zapewnią one przedsiębiorstwom pełny dostęp do rynku wewnętrznego i pewność prawa niezbędną do promowania innowacji na rynku kryptoaktywów. Ramy przyczynią się ponadto do zwiększenia integralności rynku, a także zapewnią odpowiedni poziom ochrony konsumentów i inwestorów oraz pozwolą im dobrze zrozumieć ich prawa, jednocześnie zapewniając stabilność finansową.

- **Pomocniczość**

Poszczególne państwa członkowskie przyjęły różne podejścia, co sprawia, że transgraniczne świadczenie usług w zakresie kryptoaktywów jest trudne. Rozpowszechnienie krajowych podejść stanowi także zagrożenie dla równych warunków działania na jednolitym rynku pod względem ochrony konsumentów i inwestorów, integralności rynku i konkurencji. Ponadto, choć w państwach członkowskich, które wprowadziły dostosowane do swoich potrzeb systemy dotyczące kryptoaktywów, pewne rodzaje ryzyka są ograniczone, konsumenci, inwestorzy i uczestnicy rynku w innych państwach członkowskich w dalszym ciągu nie są chronieni przed najważniejszymi zagrożeniami, jakie stwarzają kryptoaktywa (np. oszustwami, cyberatakami, manipulacjami na rynku).

Działania na szczeblu unijnym, takie jak niniejszy wniosek dotyczący rozporządzenia, przyczyniłyby się do utworzenia środowiska, w którym mógłby rozwinąć się większy transgraniczny rynek dla kryptoaktywów i dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, co pozwoliłoby czerpać pełne korzyści z rynku wewnętrznego. Ramy unijne znacznie zmniejszyłyby złożoność, a także obciążenia finansowe i administracyjne dla wszystkich zainteresowanych stron, takich jak dostawcy usług, emitenci oraz konsumenci i inwestorzy. Wyraźne korzyści w zakresie ochrony konsumentów i inwestorów oraz stabilności finansowej mogłaby przynieść także harmonizacja wymogów operacyjnych dla dostawców usług, jak również wymogów dotyczących ujawniania informacji nakładanych na emitentów.

- **Proporcjonalność**

Zgodnie z zasadą proporcjonalności zakres i forma działania Unii nie powinny wykraczać poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów określonych w Traktatach. Proponowane przepisy nie wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów wniosku. Obejmą one jedynie te aspekty, których państwa członkowskie nie mogą osiągnąć samodzielnie i w których obciążenia i koszty administracyjne są współmierne do celów szczególnych i ogólnych, które mają zostać osiągnięte.

Rozporządzenie, którego dotyczy wniosek, z założenia zapewni proporcjonalność, dzięki wprowadzeniu w nim wyraźnego rozróżnienia między poszczególnymi rodzajami usług i działalnościami zgodnie z powiązaniem z ryzykiem, tak aby obowiązujące obciążenia administracyjne były współmierne do istniejącego ryzyka. W szczególności wymogi określone w tym rozporządzeniu są proporcjonalne do ograniczonego powiązanego ryzyka, biorąc pod uwagę dotychczasowy stosunkowo niewielki rozmiar rynku. Jednocześnie we wniosku przewidziano nałożenie bardziej rygorystycznych wymogów wobec stabilnych kryptowalut, w których przypadku istnieje większe prawdopodobieństwo szybkiego zwiększenia skali i które mogą wiązać się z wyższym ryzykiem dla inwestorów, kontrahentów i systemu finansowego.

- **Wybór instrumentu**

Art. 114 TFUE pozwala na przyjęcie aktów w postaci rozporządzenia lub dyrektywy. W przypadku niniejszego wniosku w celu określenia jednolitego zestawu przepisów mających natychmiastowe zastosowanie na całym jednolitym rynku wybrano rozporządzenie.

W rozporządzeniu, którego dotyczy wniosek, ustanowiono zharmonizowane wymogi dla emitentów, którzy chcą oferować swoje kryptoaktywa w całej Unii, oraz dla dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, którzy chcą ubiegać się o zezwolenie na świadczenie swoich usług na jednolitym rynku. Tacy emitenci i dostawcy usług nie mogą być objęci szczególnymi przepisami krajowymi. W związku z tym rozporządzenie jest bardziej odpowiednim instrumentem niż dyrektywa.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny ex post/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Nie dotyczy

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

W trakcie procesu przygotowywania niniejszego wniosku Komisja prowadziła konsultacje z zainteresowanymi stronami. W szczególności:

- (i) Komisja przeprowadziła poświęcone konkretnie tym kwestiom otwarte konsultacje publiczne (od 19 grudnia 2019 r. do 19 marca 2020 r.)²⁴;
- (ii) Komisja przeprowadziła konsultacje publiczne w ramach wstępnej oceny skutków (od 19 grudnia 2019 r. do 16 stycznia 2020 r.)²⁵;
- (iii) służby Komisji przeprowadziły konsultacje z ekspertami państw członkowskich w ramach Grupy Ekspertów ds. Bankowości, Płatności i Ubezpieczeń (w dniach 18 maja 2020 r. i 16 lipca 2020 r.)²⁶;
- (iv) służby Komisji zorganizowały specjalne webinarium na temat unijnych ram dotyczących kryptoaktywów podczas serii wydarzeń w ramach kampanii informacyjnej na temat finansów cyfrowych w 2020 r. (w dniu 19 maja 2020 r.).

Celem konsultacji publicznych było zebranie przez Komisję informacji na temat możliwości opracowania potencjalnych ram UE dotyczących kryptoaktywów. Konsultacje obejmowały zarówno pytania dotyczące kryptoaktywów nieobjętych obowiązującymi unijnymi przepisami dotyczącymi usług finansowych, kryptoaktywów objętych obowiązującymi unijnymi przepisami dotyczącymi usług finansowych (np. kwalifikujących się jako zwykłe papiery wartościowe lub pieniądź elektroniczny/e-pieniądź), szczegółowe pytania dotyczące tak

²⁴

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/2019-crypto-assets-consultation-document_en.pdf

²⁵ Ocena skutków towarzysząca wnioskowi dotyczącemu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rynków kryptoaktywów (MiCA), SWD(2020) 380.

²⁶ https://ec.europa.eu/info/publications/egbpi-meetings-2020_en

zwanych stabilnych kryptowalut, jak również bardziej ogólne pytania na temat stosowania DLT w sektorze usług finansowych.

Większość respondentów podkreśliła, że utworzenie dostosowanego do potrzeb poszczególnych państw systemu kryptoaktywów nieobjętych obecnie unijnymi przepisami dotyczącymi usług finansowych, w tym nieregulowanych stabilnych kryptowalut, byłoby korzystne dla ustanowienia zrównoważonego ekosystemu kryptoaktywów w UE. Większość respondentów potwierdziła, że istnieje potrzeba zapewnienia pewności prawa i harmonizacji w odniesieniu do przepisów krajowych, a wiele zainteresowanych stron wyraziło poparcie wobec przedstawionych przykładowych wymogów, jakie można nałożyć na dostawców usług w zakresie kryptoaktywów.

Przedstawiciele państw członkowskich z Grupy Ekspertów ds. Bankowości, Płatności i Ubezpieczeń wyrazili ogólne poparcie dla wybranego podejścia polegającego na utworzeniu odpowiednich, dopasowanych do potrzeb poszczególnych państw ram dotyczących nieregulowanych kryptoaktywów. Podkreślili oni konieczność uniknięcia arbitrażu regulacyjnego, zapobiegania obchodzeniu przepisów przez emitentów kryptoaktywów oraz zapewnienia, aby wszystkie stosowne przepisy w ramach obowiązującego prawodawstwa dotyczącego płatności i pieniądza elektronicznego były również obecne w dostosowanym do potrzeb poszczególnych państw systemie tak zwanych stabilnych kryptowalut. Wspomniano też o konieczności zapewnienia prawa do wykupu w odniesieniu do stabilnych kryptowalut, natomiast jeśli chodzi o preferowane rozwiązania w zakresie nadzoru, opinie były różne.

Podczas serii wydarzeń w ramach kampanii informacyjnej Komisja zorganizowała specjalne webinarium poświęcone kryptoaktywom. Uczestniczyło w nim szerokie grono zainteresowanych stron z branży i organów publicznych, które wniosły dodatkowy wkład tego sektora w zakresie interakcji z przepisami dotyczącymi usług finansowych.

We wniosku wykorzystano i uwzględniono również informacje zwrotne otrzymane w trakcie spotkań z zainteresowanymi stronami i organami unijnymi. Zainteresowane strony, w tym dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, w większości wyraziły ogólne poparcie, podkreślając raz jeszcze, że do dalszego rozwoju tego sektora niezbędne jest zapewnienie pewności prawa.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Przygotowując niniejszy wniosek, Komisja opierała się na dowodach jakościowych i ilościowych zebranych z uznanych źródeł, w tym na dwóch wskazanych sprawozdaniach EUNB i ESMA. Ich uzupełnieniem były publicznie dostępne sprawozdania organów nadzoru, międzynarodowych organów normalizacyjnych i czołowych instytutów badawczych, jak również wkład ilościowy i jakościowy określonych zainteresowanych stron z całego światowego sektora finansowego.

- **Ocena skutków**

Niniejszemu wnioskowi towarzyszy ocena skutków przedstawiona Radzie ds. Kontroli Regulacyjnej w dniu 29 kwietnia 2020 r. i zatwierdzona w dniu 29 maja 2020 r.²⁷ Rada ds. Kontroli Regulacyjnej zaleciła wprowadzenie usprawnień w niektórych obszarach w celu: (i) umieszczenia tej inicjatywy w kontekście realizowanych obecnie działań regulacyjnych na

²⁷ Ocena skutków towarzysząca wnioskowi dotyczącemu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rynków kryptoaktywów (MiCA), SWD(2020) 380.

szczeblu unijnym i międzynarodowym; (ii) zapewnienia większej jasności co do tego, w jaki sposób inicjatywa przyczyni się do ograniczenia ryzyka oszustw, hakowania i nadużyć na rynku, a także wyjaśnienia spójności z przyszłym przeglądem przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy; oraz (iii) lepszego wyjaśnienia obaw o stabilność finansową związanych ze stabilnymi kryptowalutami oraz doprecyzowania, w jaki sposób organy nadzorcze zapewnią ochronę inwestorów i konsumentów. Ocena skutków została odpowiednio zmieniona, z uwzględnieniem również bardziej szczegółowych uwag Rady ds. Kontroli Regulacyjnej.

W pierwszej kolejności Komisja rozważyła dwa warianty strategiczne dotyczące opracowania ram kryptoaktywów w odniesieniu do kryptoaktywów nieobjętych obowiązującymi unijnymi przepisami dotyczącymi usług finansowych (z wyjątkiem stabilnych kryptowalut, w odniesieniu do których rozważono inny zestaw wariantów – zob. poniżej):

- *Wariant 1 – dobrowolny system nieregulowanych kryptoaktywów*

W ramach wariantu 1 emitenci i dostawcy usług, którzy dobrowolnie wybierają system unijny, mogliby skorzystać z paszportu dla kapitału wysokiego ryzyka w celu rozszerzenia swojej działalności poza granice. Dostawcy usług, którzy nie zdecydują się wybrać tego systemu, w dalszym ciągu byłiby nieobjęci regulacjami lub będą podlegać krajowym systemom dopasowanym do potrzeb poszczególnych państw, bez możliwości skorzystania z paszportu dla kapitału wysokiego ryzyka.

- *Wariant 2 – pełna harmonizacja*

W ramach wariantu 2 wszyscy emitenci (z wyjątkiem tych, którzy przeprowadzają małe emisje) oraz dostawcy usług podlegaliby prawu Unii i mogliby skorzystać z paszportu dla kapitału wysokiego ryzyka. Krajowe systemy dla kryptoaktywów dostosowane do potrzeb poszczególnych państw nie miałyby już zastosowania.

Podczas gdy wariant 1 wiązałby się z mniejszymi obciążeniami dla małych emitentów i dostawców usług, którzy nie musieliby wybrać systemu unijnego, wariant 2 zapewniłby wyższy poziom pewności prawa, ochrony interesów, integralności rynku i stabilności finansowej, a także ograniczyłby fragmentację na całym jednolitym rynku. Pełna harmonizacja stanowi bardziej spójne podejście w porównaniu z systemem dobrowolnym. W związku z tym wybrano wariant 2.

Ponadto Komisja oceniła także szczególne warianty w odniesieniu do tak zwanych stabilnych kryptowalut, które również można uznać za kryptoaktywa nieobjęte obowiązującymi unijnymi przepisami dotyczącymi usług finansowych:

- *Wariant 1 – system regulacyjny dostosowany do potrzeb poszczególnych państw, mający na celu przeciwdziałanie zagrożeniom, jakie stwarzają stabilne kryptowaluty i globalne stabilne kryptowaluty*

Ponieważ wariant ten zakłada przyjęcie rygorystycznego podejścia opartego na analizie ryzyka i wykorzystanie zaleceń opracowywanych obecnie na przykład przez Radę Stabilności Finansowej, mógłby on przyczynić się do zaradzenia zagrożeniom dla stabilności finansowej, jakie stwarzają stabilne kryptowaluty, jednocześnie umożliwiając opracowanie różnych rodzajów modeli biznesowych w odniesieniu do stabilnych kryptowalut. Obejmowałyby one szczegółowe wymogi dotyczące ujawniania informacji w odniesieniu do emitentów

stabilnych kryptowalut, a także wymogi nałożone na rezerwę zabezpieczającą stabilne kryptowaluty.

- *Wariant 2 – uregulowanie stabilnych kryptowalut na podstawie dyrektywy w sprawie pieniądza elektronicznego*

Definicja stabilnych kryptowalut, których wartość jest zabezpieczona przez jedną walutę będącą prawnym środkiem płatniczym, jest bliska definicji pieniądza elektronicznego na podstawie dyrektywy w sprawie pieniądza elektronicznego. Celem wielu stabilnych kryptowalut jest utworzenie „środka płatniczego”, a niektóre stabilne kryptowaluty, które są zabezpieczone rezerwą aktywów, mogą stać się wiarygodnym środkiem wymiany i środkiem przechowywania wartości. W tym sensie stabilne kryptowaluty i e-pieniądz mogą zapewne mieć pewne wspólne cechy. Ten wariant oznaczałby jednak wymóg, aby emitenci stabilnych kryptowalut działali zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami, które mogą nie być odpowiednie do zamierzonego celu. Choć dyrektywa w sprawie pieniądza elektronicznego, a także – co za tym idzie – dyrektywa w sprawie usług płatniczych mogłyby obejmować niektórych dostawców usług w zakresie stabilnych kryptowalut, możliwe, że nie przyczyniłyby się one do odpowiedniego przeciwdziałania najważniejszym zagrożeniom dla ochrony konsumentów, na przykład tym stwarzanym przez dostawców kont waluty wirtualnej. Ponadto w dyrektywie w sprawie pieniądza elektronicznego nie określono przepisów szczegółowych w odniesieniu do podmiotów systemowych, jakimi potencjalnie mogą stać się globalne stabilne kryptowaluty.

- *Wariant 3 – środki mające na celu ograniczenie wykorzystania stabilnych kryptowalut w UE*

Wariant 3 polegałby na ograniczeniu emisji stabilnych kryptowalut i świadczenia usług związanych z tym rodzajem kryptoaktywów. Takie podejście mogłoby potencjalnie być uzasadnione, ponieważ zagrożenia, jakie stwarzają stabilne kryptowaluty, w szczególności zagrożenia, które mogą osiągnąć skalę globalną (w tym zagrożenia dla stabilności finansowej, polityki pieniężnej i suwerenności monetarnej), mogą przewyższać korzyści dla konsumentów unijnych związane z szybkimi, tanimi, wydajnymi środkami płatniczymi sprzyjającymi włączeniu społecznemu. Wariant 3 jednak nie tylko spowodowałby koszty w odniesieniu do stabilnych kryptowalut już będących w obiegu, ale również uniemożliwiłby czerpanie jakichkolwiek korzyści związanych z tym nowym rodzajem kryptoaktywów. Wariant 3 nie byłby zgodny z określonymi na szczeblu unijnym celami dotyczącymi promowania innowacji w sektorze finansowym. Co więcej, w wariantcie 3 niektóre zagrożenia dla stabilności finansowej pozostałyby nieuwzględnione w przypadku powszechnego korzystania przez konsumentów unijnych ze stabilnych kryptowalut emitowanych w państwach trzecich.

Komisja uznała, że aby zapobiec arbitrażowi regulacyjnemu między stabilnymi kryptowalutami, których nie można odróżnić od e-pieniądza, a traktowaniem pieniądza elektronicznego emitowanego w ramach rozproszonego rejestru, w odniesieniu do stabilnych kryptowalut należy wybrać wariant 1 w połączeniu z wariantem 2. Wraz z wariantem 2 (pełna harmonizacja, jak opisano powyżej) w odniesieniu do innych rodzajów kryptoaktywów nieobjętych obowiązującymi unijnymi przepisami dotyczącymi usług finansowych stanowiłoby to kompleksowe i wszechstronne unijne ramy dotyczące stabilnych kryptowalut,

które mogłyby ograniczyć zagrożenia wskazane przez Radę Stabilności Finansowej²⁸, w szczególności zagrożenia dla stabilności finansowej. Struktura stabilnych kryptowalut jest złożona, składa się na nią szereg współzależnych funkcji i podmiotów prawnych. Podejście regulacyjne w ramach wariantu 1 (w połączeniu z wariantem 2 w odniesieniu do dotychczas nieregulowanych kryptoaktywów) obejmowałoby poszczególne funkcje występujące zazwyczaj w strukturach stabilnych kryptowalut (organ zarządzający, zarządzanie aktywami, funkcje odpowiedzialne za płatności i interfejs klienta), a także uwzględniłoby te interakcje między jednostkami, które mogą potęgować zagrożenie dla stabilności finansowej.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

W niniejszym rozporządzeniu nakłada się na emitentów kryptoaktywów obowiązek publikowania dokumentu informacyjnego (zwanego *dokumentem informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów*) oraz zobowiązuje się ich do spełniania wymogów dotyczących ujawniania informacji. Aby uniknąć powstania obciążenia administracyjnego, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) będą zwolnione z obowiązku publikowania takiego dokumentu informacyjnego w przypadku gdy całkowita wartość emisji kryptoaktywów w okresie 12 miesięcy jest niższa niż 1 000 000 EUR. Emitenci stabilnych kryptowalut nie będą podlegali obowiązkowi uzyskania zezwolenia właściwego organu krajowego, jeżeli wartość pozostających w obrocie stabilnych kryptowalut wynosi mniej niż 5 000 000 EUR. Ponadto wymogi nałożone na dostawców usług w zakresie kryptoaktywów są proporcjonalne do zagrożenia, jakie usługi te stwarzają.

- **Prawa podstawowe**

UE przestrzega najwyższych standardów ochrony praw podstawowych i jest sygnatariuszem szeregu konwencji w dziedzinie praw człowieka. W tym kontekście wnioski nie powinny mieć bezpośredniego wpływu na ochronę tych praw, wymienionych w głównych konwencjach ONZ w zakresie praw człowieka, Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, stanowiącej integralną część Traktatów UE, oraz europejskiej konwencji praw człowieka (EKPC).

4. WPLYW NA BUDŻET

Niniejszy wniosek ma wpływ na koszty i obciążenia administracyjne dla właściwych organów krajowych, EUNB i ESMA. Wielkość i rozkład tych kosztów będą zależały od dokładnych wymogów nałożonych na emitentów kryptoaktywów i dostawców usług w zakresie kryptoaktywów oraz od powiązanych zadań w zakresie nadzoru i monitorowania.

Szacowane koszty nadzoru w przypadku każdego państwa członkowskiego (w tym koszty personelu, szkoleń, infrastruktury informatycznej i specjalnych narzędzi dochodzeniowych) mogą wynosić od 350 000 EUR do 500 000 EUR rocznie, przy czym szacowana wysokość kosztów jednorazowych wynosi 140 000 EUR. Zostałyby one jednak częściowo zrekomensowane przez opłaty nadzorcze, które właściwe organy krajowe nakładałyby na dostawców usług w zakresie kryptoaktywów i emitentów kryptoaktywów.

Jeżeli chodzi o EUNB, z czasem realizacja zadań związanych z nadzorem emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub znaczących tokenów będących pieniądzem

²⁸ Rada Stabilności Finansowej, „Addressing the regulatory, supervisory and oversight challenges raised by ‘global stablecoin’ arrangements” [„Jak sprostać wyzwaniom w zakresie regulacji, nadzoru i kontroli związanym z uwarunkowaniami »globalnych stabilnych kryptowalut«”].

elektronicznym będzie wymagać zatrudnienia łącznie 18 pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy. EUNB ponosiłby także dodatkowe koszty związane z technologią informacyjną, z delegacjami służbowymi w celu przeprowadzania kontroli na miejscu oraz z tłumaczeniami. Wszystkie te koszty byłyby jednak w pełni pokryte przez opłaty nakładane na emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym.

W przypadku ESMA szacowane koszty ustanowienia rejestru wszystkich dostawców usług w zakresie kryptoaktywów oraz jego utrzymania na podstawie informacji otrzymywanych od właściwych organów krajowych i EUNB powinny być pokryte w ramach ich budżetu operacyjnego.

Wpływ niniejszego wniosku na finanse i budżet wyjaśniono szczegółowo w ocenie skutków finansowych regulacji dołączonej do niniejszego wniosku.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrażania oraz uzgodnienia dotyczące monitorowania, oceny i sprawozdawczości**

Zapewnienie sprawnego mechanizmu monitorowania i oceny ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia skuteczności podejmowanych działań regulacyjnych w osiągnięciu odpowiednich celów. Komisja ustanowiła zatem program monitorowania wyników i skutków niniejszego rozporządzenia. Komisja będzie odpowiedzialna za monitorowanie skutków wybranych wariantów strategicznych na podstawie niewyczerpującego wykazu wskaźników określonych w ocenie skutków (s. 64–65). Komisja będzie również odpowiedzialna za ocenę skutków niniejszego rozporządzenia i otrzyma zadanie przygotowania sprawozdania dla Rady i Parlamentu (art. 122 wniosku).

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Niniejszy wniosek ma na celu zapewnienie pewności prawa w odniesieniu do kryptoaktywów nieobjętych obowiązującymi unijnymi przepisami dotyczącymi usług finansowych oraz ustanowienie na szczeblu unijnym jednolitych przepisów dotyczących dostawców usług w zakresie kryptoaktywów i emitentów kryptoaktywów. Rozporządzenie, którego dotyczy wniosek, zastąpi istniejące ramy krajowe mające zastosowanie do kryptoaktywów nieobjętych obowiązującymi unijnymi przepisami dotyczącymi usług finansowych, a na jego mocy ustanowione zostaną szczegółowe przepisy dotyczące tak zwanych stabilnych kryptowalut, w tym takich, które stanowią pieniądź elektroniczny. Rozporządzenie, którego dotyczy wniosek, jest podzielone na dziewięć tytułów.

W tytule I określono przedmiot, zakres i definicje. W art. 1 określono, że rozporządzenie ma zastosowanie do dostawców usług w zakresie kryptoaktywów i emitentów kryptoaktywów, oraz ustanowiono w nim jednolite wymogi dotyczące przejrzystości i ujawniania informacji w odniesieniu do emisji, działalności, organizacji i zarządzania dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, a także przepisy dotyczące ochrony konsumentów i środki zapobiegania nadużyciom na rynku. W art. 2 ograniczono zakres zastosowania rozporządzenia do kryptoaktywów, które nie kwalifikują się jako instrumenty finansowe, depozyty ani lokaty strukturyzowane na podstawie unijnych przepisów dotyczących usług finansowych. W art. 3 określono terminy i definicje stosowane do celów rozporządzenia, którego dotyczy wniosek, w tym terminy: „kryptoaktywa”, „emitent kryptoaktywów”, „token powiązany z aktywami”

(często określane terminem „stabilna kryptowaluta”), „token będący pieniądzem elektronicznym” (często określane terminem „stabilna kryptowaluta”), dostawca usług w zakresie kryptoaktywów, „token użytkowy” i inne. W art. 3 zawarto również definicję poszczególnych usług w zakresie kryptoaktywów. Co istotne, Komisja może przyjąć akty delegowane w celu określenia niektórych elementów technicznych definicji, aby dostosować je do zmian sytuacji rynkowej i postępu technicznego.

W tytule II uregulowano emisje kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami i tokeny będące pieniądzem elektronicznym oraz wprowadzanie ich do obrotu publicznego. Wskazano w nim, że emitent powinien być uprawniony do oferowania takich kryptoaktywów w obrocie publicznym w Unii lub do ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na platformie obrotu takimi kryptoaktywami, jeżeli spełnia wymogi określone w art. 4, takie jak obowiązek, aby emitent był ustanowiony jako osoba prawna, lub obowiązek przygotowania *dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów* zgodnie z art. 5 (oraz załącznikiem I), a także zgłoszenia takiego dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów właściwym organom (art. 7) oraz jego opublikowania (art. 8). Po opublikowaniu dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów emitent kryptoaktywów może oferować swoje kryptoaktywa w UE lub ubiegać się o dopuszczenie takich kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu (art. 10). W art. 4 uwzględniono także niektóre zwolnienia z obowiązku publikowania dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów, w tym w odniesieniu do małych emisji kryptoaktywów (poniżej 1 mln EUR w okresie 12 miesięcy) i emisji skierowanych do inwestorów kwalifikowanych zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu w sprawie prospektu (rozporządzeniu UE 2017/1129). W art. 5 rozporządzenia, którego dotyczy wniosek, i załączniku I do tego rozporządzenia określono wymogi informacyjne w odniesieniu do dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów publikowanej w związku z ofertą publiczną kryptoaktywów lub dopuszczeniem ich do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami, a w art. 6 nałożono pewne wymogi związane z materiałami marketingowymi produkowanymi przez emitentów kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów nie będzie podlegał procesowi wstępnego zatwierdzenia przez właściwe organy krajowe (art. 7). Będzie zgłaszana właściwym organom krajowym wraz z oceną, czy kryptoaktywa będące przedmiotem zainteresowania stanowią instrument finansowy w szczególności na podstawie dyrektywy w sprawie rynków instrumentów finansowych (dyrektywy 2014/65/UE). Po zgłoszeniu dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów właściwe organy będą uprawnione do zawieszenia lub zakazania danej emisji, żądania uwzględnienia w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów dodatkowych informacji lub opublikowania informacji o niespełnianiu przez emitenta wymogów rozporządzenia (art. 7). W tytule II zawarto również przepisy szczegółowe dotyczące ofert kryptoaktywów ograniczonych w czasie (art. 9), zmian pierwotnej wersji dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów (art. 11), prawa do wycofania zgody przysługującego nabywcom kryptoaktywów (art. 12), obowiązków nałożonych na wszystkich emitentów kryptoaktywów (art. 13) oraz odpowiedzialności emitentów związanej z dokumentem informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów (art. 14).

W tytule III rozdział 1 opisano procedurę udzielania zezwoleń emitentom tokenów powiązanych z aktywami oraz zatwierdzania ich dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów przez właściwe organy krajowe (art. 16–19 oraz załącznik I i II). Aby uzyskać zezwolenie na działalność w Unii, emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni być ustanowieni jako osoba prawna z siedzibą w UE (art. 15). W art. 15 wskazano również, że oferta publiczna w Unii jakichkolwiek tokenów powiązanych z aktywami lub ich

dopuszczenie do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami nie są możliwe, jeżeli emitent nie otrzymał zezwolenia w Unii i nie opublikował dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów zatwierdzonego przez swój właściwy organ. W art. 15 przewidziano też zwolnienia w odniesieniu do tokenów powiązanych z aktywami na małą skalę i tokenów powiązanych z aktywami wprowadzanych do obrotu, dystrybuowanych i będących w wyłącznym posiadaniu inwestorów kwalifikowanych. Cofnięcie zezwolenia zostało szczegółowo omówione w art. 20, a w art. 21 określono procedurę zmiany dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów.

W tytule III rozdział 2 określono zobowiązania dla emitentów tokenów powiązanych z aktywami. Stwierdzono w nim, że emitenci powinni działać uczciwie, rzetelnie i profesjonalnie (art. 23). W rozdziale tym ustanowiono przepisy dotyczące publikacji dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów i ewentualnych materiałów marketingowych (art. 24) oraz przedstawiono wymogi dotyczące tych materiałów (art. 25). Ponadto nałożono na emitentów obowiązek stałego przekazywania informacji (art. 26) i wymóg ustanowienia procedury rozpatrywania skarg (art. 27).

Muszą oni także spełniać inne wymogi, takie jak wymogi w zakresie przepisów dotyczących konfliktu interesów (art. 28), powiadamiania właściwego organu o zmianach w ich organie zarządzającym (art. 29), w zakresie zasad zarządzania (art. 30), funduszy własnych (art. 31), przepisów dotyczących rezerw aktywów zabezpieczających tokeny powiązane z aktywami (art. 32) oraz wymogów w zakresie przechowywania aktywów rezerwowych (art. 33). W art. 34 wyjaśniono, że emitent może inwestować aktywa rezerwowe jedynie w aktywa bezpieczne, o niskim ryzyku. W art. 35 nałożono też na emitentów tokenów powiązanych z aktywami wymóg ujawniania informacji o prawach przypisanych do tokenów powiązanych z aktywami, w tym wszelkich bezpośrednich roszczeniach wobec emitenta lub wobec rezerwy aktywów. W przypadku gdy emitent tokenów powiązanych z aktywami nie oferuje wszystkim posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami bezpośrednich praw do wykupu lub roszczeń wobec emitenta lub aktywów rezerwowych, w art. 35 przewidziano minimalne prawa przysługujące posiadaczom takich tokenów powiązanych z aktywami. W art. 36 uniemożliwiono emitentom tokenów powiązanych z aktywami i dostawcom usług w zakresie kryptoaktywów oferowanie odsetek posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami.

W tytule III rozdział 4 określono przepisy dotyczące nabywania udziałów emitentów tokenów powiązanych z aktywami, przy czym w art. 37 szczegółowo opisano proces oceny planowanego nabycia, a w art. 38 zawartość takiej oceny.

W tytule III rozdział 5 art. 39 określono kryteria stosowane przez EUNB podczas ustalania, czy dany token powiązany z aktywami jest znaczącym tokenem. Kryteria te są następujące: wielkość bazy klientów promotorów tokenów powiązanych z aktywami, wartość tokenów powiązanych z aktywami lub ich kapitalizacji rynkowej, liczba i wartość transakcji, wielkość rezerwy aktywów, znaczenie działalności transgranicznej emitenta oraz wzajemne powiązania z systemem finansowym. Ponadto w art. 39 uprawniono Komisję do przyjmowania aktów delegowanych w celu dalszego określenia okoliczności, w których tokeny powiązane z aktywami będą uznane za znaczące tokeny, oraz progów, jakie powinien przekraczać taki token, aby zostać uznany za znaczący. W art. 39 zawarto niektóre minimalne progi, jakie powinny być w każdym przypadku respektowane w aktach delegowanych. W art. 40 szczegółowo przedstawiono możliwość klasyfikowania tokenów powiązanych z aktywami jako znaczących w momencie gdy dany emitent ubiega się o zezwolenie z własnej inicjatywy. W art. 41 zawarto wykaz dodatkowych obowiązków mających zastosowanie do emitentów

znaczących tokenów powiązanych z aktywami, takich jak wymogi w zakresie dodatkowych funduszy własnych, polityki zarządzania płynnością i interoperacyjności.

W tytule III rozdział 6 art. 42 zobowiązano emitenta do wprowadzenia procedury umożliwiającej uporządkowaną likwidację jego działalności.

W tytule IV rozdział 1 opisano procedurę udzielania zezwolenia emitentowi tokenów będących pieniądzem elektronicznym. W art. 43 przewidziano zakaz przeprowadzania w Unii oferty publicznej jakichkolwiek tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub dopuszczania takich tokenów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami, jeżeli emitent nie otrzymał zezwolenia jako instytucja kredytowa lub jako „instytucja pieniądza elektronicznego” w rozumieniu art. 2 pkt 1 dyrektywy 2009/110/WE. W art. 43 stwierdzono także, że „tokeny będące pieniądzem elektronicznym” uznaje się za pieniądz elektroniczny do celów dyrektywy 2009/110/WE.

W art. 44 przedstawiono, w jaki sposób należy zapewnić posiadaczom tokenów będących pieniądzem elektronicznym możliwość roszczeń wobec emitenta: tokeny będące pieniądzem elektronicznym należy emitować według wartości nominalnej i w chwili otrzymania środków pieniężnych, a na wniosek posiadacza tokenów będących pieniądzem elektronicznym emitenci muszą umożliwiać posiadaczowi ich wykup w każdym czasie według wartości nominalnej. W art. 45 uniemożliwiono emitentom tokenów będących pieniądzem elektronicznym i dostawcom usług w zakresie kryptoaktywów oferowanie odsetek posiadaczom tokenów będących pieniądzem elektronicznym. W art. 46 i załączniku III określono wymogi w odniesieniu do dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów publikowanego w związku z emisją tokenów będących pieniądzem elektronicznym, na przykład: wymóg zawarcia opisu emitenta, szczegółowego opisu projektu emitenta, wskazania, czy dokument dotyczy oferty publicznej tokenów będących pieniądzem elektronicznym czy dopuszczenia takich tokenów do obrotu na platformie obrotu, a także zawarcia informacji na temat ryzyka związanego z emitentem pieniądza elektronicznego, tokenami będącymi pieniądzem elektronicznym i wdrożeniem ewentualnego projektu. W art. 47 zawarto przepis odnoszący się do odpowiedzialności związanej z dokumentem informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów w odniesieniu do tokenów będących pieniądzem elektronicznym. W art. 48 określono wymogi w zakresie ewentualnych materiałów marketingowych wyprodukowanych w związku z ofertą tokenów będących pieniądzem elektronicznym, a w art. 49 stwierdzono, że wszelkie środki finansowe otrzymane przez emitenta w zamian za tokeny będące pieniądzem elektronicznym należy inwestować w aktywa denominowane w tej samej walucie, co waluta powiązana z danymi tokenami będącymi pieniądzem elektronicznym.

W tytule IV rozdział 2 art. 50 stwierdzono, że EUNB powinien klasyfikować tokeny będące pieniądzem elektronicznym jako znaczące tokeny na podstawie kryteriów określonych w art. 39. W art. 51 szczegółowo przedstawiono możliwość klasyfikowania tokenów będących pieniądzem elektronicznym znaczących w momencie gdy dany emitent ubiega się o zezwolenie z własnej inicjatywy. W art. 52 zawarto wykaz dodatkowych obowiązków mające zastosowanie do znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym. Emitenci znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym muszą stosować art. 33 dotyczący przechowywania aktywów rezerwowych oraz art. 34 dotyczący inwestowania tych aktywów zamiast art. 7 dyrektywy 2009/110/WE, art. 41 ust. 1, 2 i 3 dotyczące wynagrodzenia, interoperacyjności i zarządzania płynnością, art. 41 ust. 4 zamiast art. 5 dyrektywy 2009/110/WE, a także art. 42 dotyczący uporządkowanej likwidacji ich działalności.

W tytule V określono przepisy dotyczące zezwoleń i warunków działalności dostawców usług w zakresie kryptoaktywów. W rozdziale 1 określono przepisy dotyczące zezwoleń (art. 53), szczegółowo opisano treść wniosku o udzielenie zezwolenia (art. 54), proces oceny wniosku (art. 55) oraz przedstawiono prawo właściwych organów do wycofania zezwolenia (art. 56). W rozdziale tym powierzono również ESMA zadanie ustanowienia rejestru wszystkich dostawców usług w zakresie kryptoaktywów (art. 57), który będzie ponadto zawierał informacje na temat dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów przekazane przez właściwe organy. W odniesieniu do transgranicznego świadczenia usług w zakresie kryptoaktywów w art. 58 określono szczegółowe informacje dotyczące transgranicznej działalności związanej z kryptoaktywami, jakie właściwy organ macierzystego państwa członkowskiego powinien przekazać właściwemu organowi przyjmującego państwa członkowskiego, oraz sposób ich przekazania.

W rozdziale 2 nałożono na wszystkich dostawców usług w zakresie kryptoaktywów wymogi, takie jak obowiązek uczciwego, rzetelnego i profesjonalnego działania (art. 59), wymogi w zakresie zabezpieczenia ostrożnościowego (art. 60 i załącznik IV), wymogi organizacyjne (art. 61), przepisy dotyczące przechowywania kryptoaktywów i środków finansowych klientów (art. 63), obowiązek ustanowienia procedury rozpatrywania skarg (art. 64), przepisy dotyczące konfliktu interesów (art. 65) oraz przepisy dotyczące outsourcingu (art. 66). W tytule V rozdział 3 określono wymogi w odniesieniu do konkretnych usług, tj.: przechowywania kryptoaktywów (art. 67), platform obrotu kryptoaktywami (art. 68), wymiany kryptoaktywów na walutę fiat lub inne kryptoaktywa (art. 69), wykonania zleceń (art. 70), subemisji kryptoaktywów (art. 71), przyjmowania i przekazywania zleceń w imieniu osób trzecich (art. 72) oraz doradztwa w zakresie kryptoaktywów (art. 73). W rozdziale 4 wyszczególniono przepisy dotyczące nabywania akcji dostawców usług w zakresie kryptoaktywów.

W tytule VI wprowadzono zakazy i wymogi mające na celu zapobieganie nadużyciom na rynku z wykorzystaniem kryptoaktywów. W art. 76 określono zakres przepisów dotyczących nadużyć na rynku. W art. 77 przedstawiono definicje pojęcia „informacja wewnętrzna” i wskazano, że emitent, którego kryptoaktywa zostały dopuszczone do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami, powinien ujawniać informacje wewnętrzne. W tytule tym zawarto także przepisy zakazujące wykorzystywania informacji wewnętrznych (art. 78), bezprawnego ujawniania informacji wewnętrznych (art. 79) oraz manipulacji na rynku (art. 80).

W tytule VII przedstawiono szczegółowe informacje na temat uprawnień właściwych organów krajowych, EUNB i ESMA. W tytule VII rozdział 1 nałożono na państwa członkowskie obowiązek wyznaczenia co najmniej jednego właściwego organu do celów niniejszego rozporządzenia, w tym jednego właściwego organu wyznaczonego jako pojedynczy punkt kontaktowy (art. 81). W rozdziale 1 określono też szczegółowe przepisy dotyczące uprawnień właściwych organów krajowych (art. 82), współpracy między właściwymi organami (art. 83), współpracy właściwych organów z EUNB i ESMA (art. 84) lub współpracy właściwych organów z innymi organami (art. 85). Przedstawiono w nim również szczegółowo obowiązki państw członkowskich w zakresie powiadamiania (art. 86), przepisy dotyczące tajemnicy zawodowej (art. 87), ochrony danych (art. 88) oraz środków ostrożności, jakie mogą podjąć właściwe organy krajowe przyjmujących państw członkowskich (art. 89). W art. 90 określono przepisy dotyczące współpracy z państwami trzecimi, a w art. 91 wyjaśniono proces rozpatrywania skarg przez właściwe organy.

W tytule VII rozdział 2 opisano szczegółowo sankcje administracyjne i środki, jakie właściwe organy mogą nałożyć (art. 92), sposób wykonywania przez nie ich uprawnień nadzorczych

i uprawnień do nakładania kar (art. 93), prawo do odwołania (art. 94), publikację decyzji (art. 95), zgłaszanie kar do EUNB i ESMA (art. 96) oraz zgłaszanie naruszeń i ochronę osób zgłaszających takie naruszenia (art. 97).

W tytule VII rozdział 3 określono szczegółowe przepisy dotyczące uprawnień i kompetencji EUNB związanych z nadzorem nad emitentami znaczących tokenów powiązanych z aktywami oraz znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym, w tym obowiązków nadzorczych (art. 98), a w art. 99 wymieniono przepisy dotyczące kolegiów organów nadzoru dla emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami. W skład kolegium wchodzi między innymi właściwy organ macierzystego państwa członkowskiego, w którym wydano zezwolenie na emisję tokenów powiązanych z aktywami, EUNB, ESMA, właściwe organy sprawujące nadzór nad najistotniejszymi platformami obrotu kryptoaktywami, powiernikami kryptoaktywów, instytucjami kredytowymi itp., które świadczą usługi związane ze znaczącymi tokenami powiązanimi z aktywami, oraz EBC. W przypadku gdy emitent znaczących tokenów powiązanych z aktywami ma siedzibę w państwie członkowskim, którego walutą nie jest euro, lub w przypadku gdy waluta inna niż euro jest włączona do aktywów rezerwowych, krajowy bank centralny tego państwa członkowskiego jest częścią kolegium. Właściwe organy nienależące do kolegium mogą zwrócić się do kolegium o przekazanie im wszelkich informacji istotnych dla wykonywania ich obowiązków nadzorczych. W art. 99 opisano również, w jaki sposób EUNB, we współpracy z ESMA i Europejskim Systemem Banków Centralnych, musi opracowywać projekty norm regulacyjnych w celu określenia najistotniejszych platform obrotu i powierników oraz szczegółowo przedstawiono praktyczne ustalenia w odniesieniu do kolegium.

Na podstawie art. 100 powierzono kolegium uprawnienie do wydawania niewiążących opinii. Opinie te mogą dotyczyć wymogu posiadania przez emitenta wyższej kwoty funduszy własnych, zmiany dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów, planowanego cofnięcia zezwolenia, planowanego porozumienia o wymianie informacji z organem nadzoru państwa trzeciego itp. Właściwe organy lub EUNB powinny należycie uwzględniać opinie kolegium, a w przypadku gdy nie zgadzają się z taką opinią, w tym z ewentualnymi zaleceniami, powinny zawrzeć w swojej ostatecznej decyzji wyjaśnienia dotyczące wszelkich istotnych odstępstw od tych opinii lub zaleceń.

W art. 101 określono przepisy dotyczące kolegiów organów nadzoru dla emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym, które to kolegia funkcjonują w taki sam sposób jak kolegia dla emitentów tokenów powiązanych z aktywami (dodatkowymi uczestnikami są między innymi właściwe organy większości istotnych instytucji płatniczych świadczących usługi płatnicze związane ze znaczącymi tokenami będącymi pieniądzem elektronicznym), a w art. 102 określono uprawnienia takich kolegiów do wydawania niewiążących opinii.

W rozdziale 4 wyszczególniono uprawnienia i kompetencje EUNB w odniesieniu do emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami oraz emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym. Zawarto w nim przepisy dotyczące następujących aspektów: prawnicza tajemnica zawodowa (art. 103), wnioski o informacje (art. 104), ogólne uprawnienia do prowadzenia dochodzeń (art. 105), kontrole na miejscu (art. 106), wymiana informacji (art. 107), porozumienie o wymianie informacji z państwami trzecimi (art. 108), ujawnianie informacji państwu trzecim (art. 109) oraz współpraca z innymi organami (art. 110). W art. 111 poruszono kwestię obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej, a w art. 112 omówiono środki nadzorcze, jakimi dysponuje EUNB. W art. 113

szczegółowo omówiono sankcje administracyjne i inne środki, w szczególności grzywny, a w kolejnych artykułach uregulowano kwestie okresowych kar pieniężnych (art. 114), powiadamiania o grzywnach oraz charakteru i egzekucji grzywien (art. 115), a także odpowiednich przepisów proceduralnych dotyczących stosowania środków nadzorczych i nakładania grzywien (art. 116). W art. 117 i 118 określono wymogi dotyczące, odpowiednio, zapoznania się ze stanowiskiem osób objętych postępowaniem i nieograniczonego prawa Trybunału Sprawiedliwości do orzekania w sprawie decyzji EUNB. Zgodnie z art. 119 EUNB powinien mieć możliwość pobierania od emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami i emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym opłaty zgodnie z aktem delegowanym przyjętym na podstawie rozporządzenia, którego dotyczy wniosek. W art. 120 przyznano EUNB uprawnienia do przekazywania w stosownych przypadkach poszczególnych zadań nadzorczych właściwym organom w celu zapewnienia odpowiedniego nadzoru nad emitentem znaczącego tokena powiązanego z aktywami lub emitentem znaczącego tokena będącego pieniądzem elektronicznym.

Tytuł VIII dotyczy wykonania przekazanych uprawnień w celu przyjęcia aktów delegowanych Komisji. Wniosek dotyczący rozporządzenia zawiera uprawnienia Komisji do przyjmowania aktów delegowanych określających pewne szczegółowe informacje, wymogi i ustalenia określone w rozporządzeniu (art. 121).

Tytuł IX obejmuje przepisy przejściowe i przepisy końcowe, w tym zobowiązanie Komisji do opracowania sprawozdania zawierającego ocenę skutków rozporządzenia (art. 122). Środki przejściowe obejmujące zasadę praw nabytych w odniesieniu do kryptoaktywów emitowanych przed wejściem w życie rozporządzenia, którego dotyczy niniejszy wniosek, z wyjątkiem tokenów powiązanych z aktywami i tokenów będących pieniądzem elektronicznym, wymieniono w art. 123. Art. 124 zmieniono dyrektywę o ochronie sygnalistów (dyrektywę (UE) 2019/1937²⁹), dodając do niej niniejsze rozporządzenie, a w art. 125 wyszczególniono, że zmiana ta musi być transponowana do prawa krajowego w ciągu 12 miesięcy po wejściu w życie rozporządzenia, którego dotyczy niniejszy wniosek. Art. 126 wskazano, że rozporządzenie, którego dotyczy niniejszy wniosek, ma być stosowane po upływie 18 miesięcy od jego wejścia w życie, z wyjątkiem przepisów dotyczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym i tokenów powiązanych z aktywami, które mają być stosowane od dnia wejścia w życie rozporządzenia, którego dotyczy niniejszy wniosek.

²⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (Dz.U. L 305 z 26.11.2019, s. 17).

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**w sprawie rynków kryptoaktywów i zmieniające dyrektywę (UE) 2019/1937**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego³⁰,uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego³¹,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Komunikat Komisji w sprawie strategii w zakresie finansów cyfrowych³² ma na celu zapewnienie, aby unijne przepisy dotyczące usług finansowych były skrojone na miarę epoki cyfrowej, a także przyczynia się do utworzenia gospodarki gotowej na przyszłość, która będzie przynosić korzyści obywatelom, w tym poprzez umożliwienie korzystania z innowacyjnych technologii. Opracowywanie i promowanie wykorzystania przełomowych technologii w sektorze finansowym, w tym technologii blockchain i technologii rozproszonego rejestru (DLT), leży w stwierdzonym i potwierdzonym interesie politycznym Unii.
- (2) W sektorze finansowym jednym z najważniejszych zastosowań DLT są kryptoaktywa. Kryptoaktywa są cyfrowymi przedstawieniami wartości lub praw, które mają potencjał do tego, by zapewnić znaczne korzyści zarówno dla uczestników rynku, jak i konsumentów. Emisje kryptoaktywów usprawniają procesy pozyskiwania kapitału i zwiększają konkurencję, dzięki czemu mogą umożliwić tańsze, mniej obciążające i bardziej sprzyjające włączeniu finansowanie małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Tokeny płatnicze wykorzystywane jako środek płatniczy mogą stwarzać

³⁰ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

³¹ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

³² Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie strategii dla UE w zakresie finansów cyfrowych, COM(2020) 591.

możliwości, jeśli chodzi o realizowanie płatności w sposób tańszy, szybszy i wydajniejszy, w szczególności w wymiarze transgranicznym, poprzez ograniczenie liczby pośredników.

- (3) Niektóre kryptoaktywa kwalifikują się jako instrumenty finansowe zdefiniowane w art. 4 ust. 1 pkt 15 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE³³. Większość kryptoaktywów nie jest jednak objęta unijnymi przepisami dotyczącymi usług finansowych. Nie istnieją żadne przepisy dotyczące usług związanych z kryptoaktywami, w tym funkcjonowania platform obrotu kryptoaktywami, usługi wymiany kryptoaktywów na walutę fiat lub inne kryptoaktywa, czy też przechowywania kryptoaktywów. Brak takich przepisów naraża posiadaczy kryptoaktywów na ryzyko, w szczególności w obszarach nieobjętych przepisami dotyczącymi ochrony konsumentów. Brak takich przepisów może również powodować znaczne zagrożenie dla integralności rynku wtórnego kryptoaktywów, w tym zagrożenie manipulacji na rynku. Aby przeciwdziałać tym zagrożeniom, niektóre państwa członkowskie wprowadziły szczegółowe przepisy dotyczące wszystkich – lub części – kryptoaktywów, które nie są objęte unijnymi przepisami dotyczącymi usług finansowych. Inne państwa członkowskie rozważają ustanowienie prawa w tym obszarze.
- (4) Brak ogólnych ram unijnych dotyczących kryptoaktywów może prowadzić do braku zaufania użytkowników do tych aktywów, co zahamuje rozwój rynku tych aktywów i może skutkować utratą możliwości w zakresie innowacyjnych usług cyfrowych, alternatywnych instrumentów płatniczych lub nowych źródeł finansowania dla przedsiębiorstw unijnych. Ponadto przedsiębiorstwa wykorzystujące kryptoaktywa nie będą miały pewności prawa co do tego, w jaki sposób ich kryptoaktywa będą traktowane w poszczególnych państwach członkowskich, co zaszkodzi ich działaniom na rzecz wykorzystania kryptoaktywów do celów opracowania innowacji cyfrowych. Brak ogólnych unijnych ram prawnych dotyczących kryptoaktywów może również prowadzić do fragmentacji regulacyjnej, która zakłóci konkurencję na jednolitym rynku, utrudni dostawcom usług w zakresie kryptoaktywów zwiększenie skali działalności w wymiarze transgranicznym i doprowadzi do arbitrażu regulacyjnego. Rynek kryptoaktywów nadal jest stosunkowo niewielki i nie stanowi jeszcze zagrożenia dla stabilności finansowej. Jest jednak prawdopodobne, że pewna podgrupa kryptoaktywów, które z założenia mają charakteryzować się stabilnością ceny wynikającą z powiązania ich wartości z konkretnym aktywem lub koszykiem aktywów, może zostać szeroko przyjęta przez konsumentów. Ich rozwój może wiązać się z kolejnymi wyzwaniem dla stabilności finansowej, transformacji polityki pieniężnej czy suwerenności monetarnej.
- (5) Niezbędne jest zatem określenie na szczeblu unijnym specjalnych zharmonizowanych ram, które zapewnią szczegółowe przepisy dotyczące kryptoaktywów i powiązanych działań i usług, a także pozwolą wyjaśnić mające zastosowanie ramy prawne. Takie zharmonizowane ramy powinny również obejmować usługi związane z kryptoaktywami, które nie są jeszcze objęte unijnymi przepisami dotyczącymi usług finansowych. Takie ramy powinny służyć wspieraniu innowacji i uczciwej konkurencji, a jednocześnie zapewniać wysoki poziom ochrony konsumentów

³³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 349).

i integralności rynku kryptoaktywów. Jasne ramy powinny umożliwić dostawcom usług w zakresie kryptoaktywów zwiększenie skali ich działalności w wymiarze transgranicznym oraz ułatwić im dostęp do usług bankowych, aby mogli sprawniej prowadzić swoją działalność. Powinny one także zapewnić stabilność finansową i przeciwdziałać zagrożeniom dla polityki pieniężnej, jakie mogą stwarzać kryptoaktywa mające charakteryzować się stabilnością ceny poprzez odniesienie do waluty, aktywa lub koszyka aktywów. Zwiększając poziom ochrony konsumentów, integralności rynku i stabilności finansowej poprzez regulację ofert publicznych kryptoaktywów lub usług związanych z takimi kryptoaktywami, unijne ramy prawne dotyczące rynków kryptoaktywów nie powinny regulować technologii bazowej i powinny umożliwiać korzystanie z rozproszonych rejestrów zarówno bez zezwolenia, jak i na podstawie zezwolenia.

- (6) Unijne przepisy dotyczące usług finansowych nie powinny faworyzować jednej konkretnej technologii. Kryptoaktywa, które kwalifikują się jako „instrumenty finansowe” zdefiniowane w art. 4 ust. 1 pkt 15 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE, powinny zatem w dalszym ciągu być regulowane na podstawie ogólnych obowiązujących przepisów unijnych, w tym na podstawie dyrektywy 2014/65/UE, niezależnie od technologii wykorzystywanej do ich emisji lub do ich transferu.
- (7) Kryptoaktywa emitowane przez banki centralne działające w charakterze władz monetarnych lub przez inne organy publiczne nie powinny podlegać unijnym ramom dotyczącym kryptoaktywów, podobnie jak usługi związane z kryptoaktywami świadczone przez takie banki centralne lub inne organy publiczne.
- (8) Wszelkie przyjęte przepisy w obszarze kryptoaktywów powinny być szczegółowe, dostosowane do przyszłych wyzwań i powinny być w stanie dotrzymać kroku innowacjom i postępowi technicznemu. W związku z tym należy opracować możliwie szerokie definicje terminów „kryptoaktywa” i „technologia rozproszonego rejestru”, aby obejmowały one wszystkie rodzaje kryptoaktywów nieobjętych obecnie zakresem unijnych przepisów dotyczących usług finansowych. Przepisy te powinny także przyczyniać się do osiągnięcia celu, jakim jest przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Definicja „kryptoaktywów” powinna zatem odpowiadać definicji „wirtualnych aktywów” określonej w zaleceniach Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF)³⁴. Z tego samego powodu ewentualny wykaz usług w zakresie kryptoaktywów powinien obejmować usługi w zakresie wirtualnych aktywów, które mogą budzić obawy związane z praniem pieniędzy i zostały określone jako takie przez FATF.
- (9) Należy odróżnić trzy podkategorie kryptoaktywów, które powinny podlegać bardziej szczegółowym wymogom. Na pierwszą podkategorię składają się kryptoaktywa, które mają zapewnić dostęp cyfrowy do danego towaru lub usługi, dostępne w technologii rozproszonego rejestru, akceptowane wyłącznie przez emitenta tych tokenów („tokeny użytkowe”). Takie „tokeny użytkowe” służą celom innym niż finansowe, związanym z funkcjonowaniem platformy cyfrowej i usług cyfrowych, i powinny być uznawane za szczególny rodzaj kryptoaktywów. Drugą podkategorią kryptoaktywów są „tokeny

³⁴ FATF (2012–2019), International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation [Międzynarodowe standardy dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu i rozprzestrzenianiu broni], FATF, Paryż, Francja (www.fatf-gafi.org/recommendations.html).

powiązane z aktywami”. Takie tokeny powiązane z aktywami mają utrzymywać stabilną wartość dzięki temu, że są powiązane z szeregiem walut będących prawnymi środkami płatniczymi, z co najmniej jednym towarem, z co najmniej jednym kryptoaktywem lub koszykiem takich aktywów. Zapewnienie stabilnej wartości takich tokenów powiązanych z aktywami sprawia, że często są wykorzystywane przez posiadaczy jako środek płatniczy w celu nabycia towarów i usług oraz jako środek przechowywania wartości. Trzecią podkategorią kryptoaktywów są kryptoaktywa, które przede wszystkim mają służyć jako środek płatniczy i których wartość ma być stabilna dzięki temu, że są one powiązane z tylko jedną walutą fiat. Takie kryptoaktywa pełnią funkcję bardzo podobną do tej, jaką pełni pieniądz elektroniczny zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 2 dyrektywy 2009/110/WE Parlamentu Europejskiego i Rady³⁵. Podobnie jak pieniądz elektroniczny takie kryptoaktywa są elektronicznym substytutem monet i banknotów, służącym dokonywaniu płatności. Takie kryptoaktywa definiuje się jako „tokeny będące pieniądzem elektronicznym” lub „tokeny będące e-pieniądem”.

- (10) Mimo podobieństw pieniądz elektroniczny i kryptoaktywa, które są powiązane z jedną walutą fiat, różnią się od siebie w pewnych zasadniczych kwestiach. Posiadaczom pieniądza elektronicznego zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 2 dyrektywy 2009/110/WE zawsze przysługuje prawo do roszczenia wobec instytucji pieniądza elektronicznego oraz prawo umowne do wykupu ich pieniądza elektronicznego w każdym czasie w walucie fiat będącej prawnym środkiem płatniczym, według wartości nominalnej tej waluty. Z kolei posiadaczom niektórych kryptoaktywów, które są powiązane z jedną walutą fiat będącą prawnym środkiem płatniczym, nie przysługuje takie prawo do roszczenia wobec emitenta takich aktywów, a kryptoaktywa te mogą nie być objęte zakresem dyrektywy 2009/110/WE. W przypadku innych kryptoaktywów, które są powiązane z jedną walutą fiat, nie przysługuje prawo do roszczenia według wartości nominalnej waluty, z którą te aktywa są powiązane, lub okres wykupu jest ograniczony. Fakt, że posiadaczom takich kryptoaktywów nie przysługuje prawo do roszczenia wobec emitenta takich aktywów lub że takie roszczenie nie przysługuje według wartości nominalnej waluty, z którą te kryptoaktywa są powiązane, może podważyć zaufanie użytkowników wobec tych kryptoaktywów. Aby uniknąć obchodzenia przepisów określonych w dyrektywie 2009/110/WE, ewentualna definicja „tokenów będących pieniądzem elektronicznym” powinna być możliwie szeroka, aby obejmowała wszystkie rodzaje kryptoaktywów powiązanych z jedną walutą fiat będącą prawnym środkiem płatniczym. Aby uniknąć arbitrażu regulacyjnego, należy ustanowić rygorystyczne warunki w odniesieniu do emisji tokenów będących pieniądzem elektronicznym, w tym obowiązek, aby takie tokeny będące pieniądzem elektronicznym były emitowane albo przez instytucję kredytową zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013³⁶, albo przez instytucję pieniądza elektronicznego uprawnioną na podstawie dyrektywy 2009/110/WE. Z tego samego powodu emitenci takich tokenów będących pieniądzem elektronicznym powinni także zapewnić użytkownikom takich tokenów możliwość wykupu ich tokenów w każdym czasie

³⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/110/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością, zmieniająca dyrektywy 2005/60/WE i 2006/48/WE oraz uchylająca dyrektywę 2000/46/WE (Dz.U. L 267 z 10.10.2009, s. 7).

³⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

w walucie powiązanej z tymi tokenami według wartości nominalnej. Ponieważ tokeny będące pieniądzem elektronicznym są też kryptoaktywami i mogą także nieść ze sobą nowe wyzwania dla ochrony konsumentów i integralności rynku, one także powinny podlegać przepisom określonym w niniejszym rozporządzeniu w celu sprostania takim wyzwaniom dla ochrony konsumentów i integralności rynku.

- (11) Biorąc pod uwagę poszczególne zagrożenia i możliwości, z jakimi wiąże się kryptoaktywa, niezbędne jest ustanowienie przepisów dotyczących emitentów kryptoaktywów, rozumianych jako jakakolwiek osoba prawna dokonująca oferty publicznej jakiegokolwiek rodzaju kryptoaktywów lub ubiegająca się o dopuszczenie takich kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami.
- (12) Należy koniecznie określić przepisy szczegółowe dotyczące podmiotów, które świadczą usługi związane z kryptoaktywami. Na pierwszą kategorię takich usług składają się: zapewnianie prowadzenia platformy obrotu kryptoaktywami, wymiana kryptoaktywów na walutę fiat będącą prawnym środkiem płatniczym lub na inne kryptoaktywa poprzez zawieranie transakcji na własny rachunek, a także usługa polegająca na przechowywaniu kryptoaktywów i zarządzaniu nimi lub sprawowanie kontroli nad środkami dostępu do takich aktywów w imieniu osób trzecich. Drugą kategorią takich usług jest subemisja kryptoaktywów, przyjmowanie lub przekazywanie zleceń związanych z kryptoaktywami, wykonywanie zleceń związanych z kryptoaktywami w imieniu osób trzecich. Każdą osobę, która profesjonalnie świadczy takie usługi w zakresie kryptoaktywów, należy uznawać za „dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów”.
- (13) Aby zapewnić odpowiednie monitorowanie wszystkich ofert publicznych kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym w Unii lub wszystkich dopuszczeń takich kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami oraz nadzór nad takimi kryptoaktywami lub dopuszczeniami przez właściwy organ, każdy emitent kryptoaktywów powinien być osobą prawną.
- (14) W celu zapewnienia ochrony konsumentów należy informować potencjalnych nabywców kryptoaktywów na temat specyfiki i funkcji kryptoaktywów, które zamierzają nabyć, a także zagrożeń, jakie te kryptoaktywa ze sobą niosą. Dokonując oferty publicznej kryptoaktywów w Unii lub ubiegając się o dopuszczenie kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami, emitenci kryptoaktywów powinni przygotować, przekazać swojemu właściwemu organowi i opublikować dokument informacyjny („dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów”) zawierający obowiązkowe informacje, jakie należy ujawnić. Ten dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów powinien zawierać ogólne informacje na temat emitenta, projektu, jaki ma być realizowany z wykorzystaniem pozyskanego kapitału, oferty publicznej kryptoaktywów lub ich dopuszczenia do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami, praw i obowiązków związanych z kryptoaktywami, technologii bazowej wykorzystywanej do takich aktywów, a także powiązanego ryzyka. Aby zapewnić sprawiedliwe i niedyskryminujące traktowanie posiadaczy kryptoaktywów, informacje zawarte w dokumencie informacyjnym dotyczącego kryptoaktywów, a w stosownych przypadkach także we wszelkich materiałach marketingowych dotyczących oferty publicznej, powinny być rzetelne, jasne i niewprowadzające w błąd.

- (15) W celu zapewnienia proporcjonalnego podejścia wymogi opracowania i opublikowania dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów nie powinny mieć zastosowania do ofert kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym, które są oferowane nieodpłatnie, lub ofert kryptoaktywów, które są oferowane wyłącznie inwestorom kwalifikowanym zgodnie z definicją zawartą w art. 2 lit. e) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129³⁷ i których posiadaczami mogą być jedynie tacy inwestorzy kwalifikowani, lub takich, które w poszczególnych państwach członkowskich są oferowane niewielkiej liczbie osób, lub takich, które są unikalne i nie są zamienne z innymi kryptoaktywami.
- (16) Nie należy nakładać nadmiernych obciążeń administracyjnych na małe i średnie przedsiębiorstwa oraz przedsiębiorstwa typu start-up. Oferty publiczne kryptoaktywów w Unii, które nie przekraczają odpowiedniego progu zagregowanego w okresie 12 miesięcy, należy zatem zwolnić z obowiązku przygotowywania dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów. Do takich ofert publicznych, w których zachodzą relacje między przedsiębiorcami i konsumentami, w dalszym ciągu ma jednak zastosowanie horyzontalne prawodawstwo UE zapewniające ochronę konsumentów, takie jak dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE³⁸, dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady³⁹ lub dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich⁴⁰, w tym wszelkie obowiązki w zakresie informowania przewidziane w tym prawodawstwie.
- (17) W przypadku gdy oferta publiczna dotyczy tokenów użytkowych w odniesieniu do usługi, która nie jest jeszcze realizowana, czas trwania oferty publicznej opisany w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów nie powinien być dłuższy niż dwanaście miesięcy. Takie ograniczenie czasu trwania oferty publicznej pozostaje bez związku z momentem, w którym dany produkt lub dana usługa stają się faktycznie operacyjne i mogą być wykorzystane przez posiadacza tokena użytkowego po zakończeniu oferty publicznej.
- (18) Aby umożliwić nadzór, przed jakąkolwiek ofertą publiczną kryptoaktywów w Unii lub przed dopuszczeniem tych kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami emitenci kryptoaktywów powinni przekazać swój dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów, a w stosownych przypadkach także swoje materiały marketingowe właściwemu organowi państwa członkowskiego, w którym

³⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylenia dyrektywy 2003/71/WE (Dz.U. L 168 z 30.6.2017, s. 12).

³⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 64).

³⁹ Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniająca dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady („Dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych”) (Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22).

⁴⁰ Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U. L 95 z 21.4.1993, s. 29).

mają swoją siedzibę statutową lub swój oddział. Emitenci kryptoaktywów mający siedzibę w państwie trzecim powinni przekazać swój dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów, a w stosownych przypadkach także swoje materiały marketingowe właściwemu organowi państwa członkowskiego, w którym zamierzają oferować kryptoaktywa lub w którym ubiegają się o dopuszczenie kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami.

- (19) Należy unikać nadmiernych obciążeń administracyjnych. W związku z tym nie należy wymagać zatwierdzenia dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów przez właściwe organy przed jej opublikowaniem. Po jej opublikowaniu właściwe organy powinny jednak być uprawnione do żądania zawarcia dodatkowych informacji w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów, a w stosownych przypadkach także w materiałach marketingowych.
- (20) Właściwe organy powinny mieć możliwość zawieszenia lub zakazania oferty publicznej kryptoaktywów lub dopuszczenia takich kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami w przypadku gdy dana oferta publiczna lub dane dopuszczenie do obrotu nie spełniają mających zastosowanie wymogów. Właściwe organy powinny też być uprawnione do publikowania ostrzeżenia przed emitentem, który nie spełnia tych wymogów, na jego stronie internetowej albo w formie komunikatu prasowego.
- (21) Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów, a w stosownych przypadkach także materiały marketingowe, które zostały należycie zgłoszone właściwemu organowi, należy opublikować, po czym należy zezwolić emitentom kryptoaktywów oferowanie ich kryptoaktywów w całej Unii oraz ubieganie się o dopuszczenie takich kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami.
- (22) W celu zapewnienia dodatkowej ochrony konsumentów należy przyznać konsumentom, którzy nabywają kryptoaktywa inne niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym bezpośrednio od emitenta lub od dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, dokonujących subemisji kryptoaktywów w imieniu emitenta, prawo do wycofania zgody przez określony czas po nabyciu tych kryptoaktywów. Aby zapewnić sprawną finalizację oferty publicznej kryptoaktywów, w której przypadku emitent ustalił ograniczenie czasowe, konsument nie powinien korzystać z prawa do wycofania zgody po zakończeniu okresu subskrypcji. Ponadto prawo do wycofania zgody nie powinno mieć zastosowania w przypadku dopuszczenia kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami, ponieważ w takim przypadku cena takich kryptoaktywów zależeć będzie od wahań na rynku kryptoaktywów.
- (23) Wszyscy emitenci kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym, również ci zwolnieni z obowiązku opublikowania dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów, powinni działać uczciwie, rzetelnie i profesjonalnie, przekazywać posiadaczom kryptoaktywów rzetelne, jasne i prawdziwe informacje, identyfikować i ujawniać konflikty interesów, a także zapobiegać im i zarządzać nimi oraz wprowadzać skuteczne rozwiązania administracyjne w celu zapewnienia, aby ich systemy i protokoły bezpieczeństwa spełniały normy unijne. Aby wspomóc właściwe organy w realizacji ich zadań nadzorczych, Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA),

w ścisłej współpracy z Europejskim Urzędem Nadzoru Bankowego (EUNB), powinien być zobowiązany do opublikowania wytycznych dotyczących takich systemów i protokołów bezpieczeństwa w celu dalszego wyjaśnienia wspomnianych norm unijnych.

- (24) W celu zapewnienia dodatkowej ochrony posiadaczy kryptoaktywów do emitentów kryptoaktywów i ich organów zarządzających powinny mieć zastosowanie przepisy dotyczące odpowiedzialności cywilnej za informacje przekazywane do wiadomości publicznej w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów.
- (25) Tokeny powiązane z aktywami mają utrzymać stabilną wartość dzięki powiązaniu z szeregiem walut fiat, z co najmniej jednym towarem, z co najmniej jednym kryptoaktywem lub koszykiem takich aktywów. W związku z tym mogą być szeroko wykorzystywane przez użytkowników do przenoszenia wartości lub jako środek płatniczy i tym samym mogą nieść ze sobą większe zagrożenia dla ochrony konsumentów i integralności rynku niż inne kryptoaktywa. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni zatem podlegać bardziej rygorystycznym wymogom niż emitenci innych kryptoaktywów.
- (26) Za tokeny powiązane z aktywami nie należy uznawać tak zwanych algorytmicznych stabilnych kryptowalut, które mają utrzymywać stabilną wartość dzięki wykorzystaniu protokołów umożliwiających zwiększenie lub zmniejszenie podaży takich kryptoaktywów w odpowiedzi na zmiany zapotrzebowania, pod warunkiem że nie mają one utrzymać stabilnej wartości dzięki powiązaniu z co najmniej jednym innym aktywem.
- (27) Aby zapewnić odpowiedni nadzór nad ofertami publicznymi tokenów powiązanych z aktywami oraz ich odpowiednie monitorowanie, emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni mieć swoją siedzibę statutową w Unii.
- (28) Oferty publiczne tokenów powiązanych z aktywami w Unii lub ubieganie się o dopuszczenie takich kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami powinno być możliwe jedynie w przypadku gdy właściwy organ udzielił odpowiedniego zezwolenia emitentowi takich kryptoaktywów i zatwierdził dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów opracowaną w odniesieniu do takich kryptoaktywów. Wymóg dotyczący zezwolenia nie powinien jednak mieć zastosowania w przypadku gdy tokeny powiązane z aktywami są oferowane jedynie inwestorom kwalifikowanym lub gdy oferta publiczna tokenów powiązanych z aktywami jest poniżej określonego progu. Instytucje kredytowe uprawnione na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE⁴¹ nie powinny potrzebować odrębnego zezwolenia na mocy niniejszego rozporządzenia, aby emitować tokeny powiązane z aktywami. W takich przypadkach w dalszym ciągu należy wymagać, aby emitent takich tokenów powiązanych z aktywami przygotował dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów w celu przekazania nabywcom informacji na temat specyfiki takich tokenów powiązanych z aktywami oraz zagrożeń, jakie ze sobą niosą, a także aby przed opublikowaniem dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów zgłaszał go swojemu odpowiedniemu właściwemu organowi.

⁴¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 338).

- (29) Właściwy organ powinien odmówić udzielenia zezwolenia w przypadku gdy model biznesowy potencjalnego emitenta tokenów powiązanych z aktywami może stanowić poważne zagrożenie dla stabilności finansowej, transmisji polityki pieniężnej i suwerenności monetarnej. Przed udzieleniem zezwolenia lub podjęciem decyzji o odmowie udzielenia zezwolenia właściwy organ powinien skonsultować się z EUNB i ESMA – a w przypadku gdy tokeny powiązane z aktywami są powiązane z walutami unijnymi – także z Europejskim Bankiem Centralnym (EBC) oraz krajowym bankiem centralnym emitującym takie waluty. EUNB, ESMA oraz – w stosownych przypadkach – EBC i krajowy bank centralny powinny przekazać właściwemu organowi niewiążącą opinię na temat wniosku potencjalnego emitenta. W przypadku udzielenia zezwolenia potencjalnemu emitentowi tokenów powiązanych z aktywami właściwy organ powinien także zatwierdzić dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów przygotowaną przez ten podmiot. Zezwolenie udzielone przez właściwy organ powinno być ważne w całej Unii i powinno umożliwiać emitentowi tokenów powiązanych z aktywami oferowanie takich kryptoaktywów na jednolitym rynku oraz ubieganie się o dopuszczenie do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami. W ten sam sposób również dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów powinien być ważny w całej Unii bez możliwości nakładania dodatkowych wymogów przez państwa członkowskie.
- (30) W celu zapewnienia ochrony konsumentów emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni zawsze przekazywać posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami jasne, rzetelne i niewprowadzające w błąd informacje. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów przygotowany w odniesieniu do tokenów powiązanych z aktywami powinna zawierać informacje na temat mechanizmu stabilizacji, polityki inwestycyjnej dotyczącej aktywów rezerwowych, rozwiązań w zakresie przechowywania aktywów rezerwowych oraz praw przysługujących posiadaczom. W przypadku gdy emitenci tokenów powiązanych z aktywami nie oferują wszystkim posiadaczom takich tokenów powiązanych z aktywami bezpośredniego prawa do roszczenia lub prawa do wykupu aktywów rezerwowych, dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów przygotowany w odniesieniu do tokenów powiązanych z aktywami powinien zawierać jasne i jednoznaczne ostrzeżenie o tym fakcie. Materiały marketingowe emitenta tokenów powiązanych z aktywami również powinny zawierać takie oświadczenie, jeżeli emitent nie oferuje wszystkim posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami takich bezpośrednich praw.
- (31) Oprócz informacji zawartych w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni także przekazywać posiadaczom takich tokenów bieżące informacje. W szczególności co najmniej raz w miesiącu powinni publikować na swojej stronie internetowej informacje na temat liczby tokenów powiązanych z aktywami będących w obiegu oraz wartości i struktury aktywów rezerwowych. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni również ujawniać wszelkie wydarzenia, które mogą mieć znaczący wpływ na wartość tokenów powiązanych z aktywami lub na aktywa rezerwowe, niezależnie od tego, czy takie kryptoaktywa zostały dopuszczone do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami.
- (32) W celu zapewnienia ochrony konsumentów emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni zawsze działać uczciwie, rzetelnie i profesjonalnie oraz w najlepszym interesie posiadaczy tokenów powiązanych z aktywami. Emitenci

tokenów powiązanych z aktywami powinni też wprowadzić jasną procedurę rozpatrywania skarg zgłaszanych przez posiadaczy kryptoaktywów.

- (33) Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni wprowadzić politykę służącą identyfikowaniu konfliktów interesów, jakie mogą pojawić się w ich relacjach z członkami ich organu zarządzającego, ich udziałowcami, klientami lub zewnętrznymi dostawcami usług, zarządzaniu takimi konfliktami i ewentualnie ujawnianiu takich konfliktów.
- (34) Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni stosować solidne zasady zarządzania obejmujące jasną strukturę organizacyjną z dobrze określonymi, przejrzystymi i spójnymi obszarami odpowiedzialności oraz skuteczne procesy służące rozpoznawaniu ryzyka, na jakie są oni narażeni, zarządzaniu tym ryzykiem, monitorowaniu i zgłaszaniu tego ryzyka. Organ zarządzający takiego emitenta oraz jego udziałowcy powinni cieszyć się nieposzlakowaną opinią i dysponować odpowiednią wiedzą ekspercką, a także mieć odpowiednie kompetencje i reputację do tego, aby przeciwdziałać praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni wykorzystywać zasoby proporcjonalne do skali swojej działalności i powinni zawsze zapewniać ciągłość i regularność w wykonywaniu swojej działalności. W tym celu emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni ustanowić politykę ciągłości działania mającą na celu zapewnienie nieprzerwanej realizacji ich podstawowych działań w obszarze płatności w przypadku zakłóceń w ich systemach i procedurach. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni również wprowadzić skuteczny mechanizm kontroli wewnętrznej i oceny ryzyka, a także system gwarantujący integralność i poufność otrzymywanych informacji.
- (35) Emitenci tokenów powiązanych z aktywami zwykle znajdują się w centrum sieci podmiotów, które zapewniają emisje takich kryptoaktywów, ich przenoszenie i dystrybucję na rzecz posiadaczy. W związku z tym należy na emitentów tokenów powiązanych z aktywami wymóg, aby uzgodnili z takimi podmiotami zewnętrznymi odpowiednie warunki umowne mające na celu zapewnienie mechanizmu stabilizacji i inwestowania aktywów rezerwowych zabezpieczających wartość tokenów, przechowywanie takich aktywów rezerwowych oraz, w stosownych przypadkach, dystrybucję publiczną tokenów powiązanych z aktywami, a także utrzymywali te warunki umowne.
- (36) W celu ograniczenia zagrożenia dla stabilności finansowej szerszego systemu finansowego emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni podlegać wymogom kapitałowym. Takie wymogi kapitałowe powinny być proporcjonalne do wielkości emisji tokenów powiązanych z aktywami, a w związku z tym należy je obliczyć jako wartość procentową rezerwy aktywów zabezpieczających wartość tokenów powiązanych z aktywami. Właściwe organy powinny jednak mieć możliwość zwiększenia lub zmniejszenia wymogu dotyczącego kwoty funduszy własnych wymaganych na podstawie między innymi ewaluacji mechanizmu oceny ryzyka emitenta, jakości i wahań wartości aktywów znajdujących się w rezerwie zabezpieczającej tokeny powiązane z aktywami lub zagregowanej wartości i liczby tokenów powiązanych z aktywami.
- (37) W celu ustabilizowania wartości oferowanych tokenów powiązanych z aktywami emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni każdorazowo ustanowić

i utrzymywać rezerwę aktywów zabezpieczających te kryptoaktywa. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni zapewnić ostrożne zarządzanie takimi tokenami powiązanymi z aktywami, a w szczególności powinni zapewnić, aby tworzeniu i niszczeniu tokenów powiązanych z aktywami zawsze towarzyszyło odpowiadające zwiększenie lub zmniejszenie rezerwy aktywów oraz aby takie zwiększenie lub zmniejszenie było odpowiednio zarządzane w celu uniknięcia negatywnego wpływu na rynek aktywów rezerwowych. W związku z tym emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni ustanowić, utrzymywać i szczegółowo opisać polityki, które określają między innymi strukturę aktywów rezerwowych, kompleksową ocenę ryzyka związanego z aktywami rezerwowymi, procedurę tworzenia i niszczenia tokenów powiązanych z aktywami, procedurę nabywania i wykupu tokenów powiązanych z aktywami w zamian za aktywa rezerwowe oraz, w przypadku inwestowania aktywów rezerwowych, przyjętą przez emitenta politykę inwestycyjną.

- (38) Aby zapobiec ryzyku poniesienia strat, jakie niosą ze sobą tokeny powiązane z aktywami, oraz aby utrzymać wartość tych aktywów, emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni wprowadzić odpowiednią politykę dotyczącą przechowywania aktywów rezerwowych. Polityka ta powinna zapewnić, aby aktywa rezerwowe były każdorazowo całkowicie wydzielone od własnych aktywów emitenta, aby aktywa rezerwowe nie były obciążone ani oddane w zastaw jako zabezpieczenie oraz aby emitent tokenów powiązanych z aktywami miał szybki dostęp do tych aktywów rezerwowych. Aktywa rezerwowe, w zależności od ich rodzaju, powinna przechowywać albo instytucja kredytowa w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 575/2013, albo dostawca usług w zakresie kryptoaktywów, któremu udzielono zezwolenia. Instytucje kredytowe lub dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy przechowują aktywa rezerwowe zabezpieczające tokeny powiązane z aktywami, powinni ponosić odpowiedzialność za utratę takich aktywów rezerwowych przed emitentem lub posiadaczem tokenów powiązanych z aktywami, chyba że udowodnią, że taka utrata nastąpiła w wyniku wydarzeń zewnętrznych poza ich kontrolą.
- (39) W celu zapewnienia ochrony posiadaczy tokenów powiązanych z aktywami przed spadkiem wartości aktywów zabezpieczających wartość tokenów emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni inwestować aktywa rezerwowe w bezpieczne aktywa o niskim ryzyku, charakteryzujące się minimalnym ryzykiem rynkowym i kredytowym. Ponieważ tokeny powiązane z aktywami mogą być wykorzystywane jako środek płatniczy, to emitent tokenów powiązanych z aktywami powinien osiągać wszystkie zyski lub ponosić straty z inwestycji aktywów rezerwowych.
- (40) W przypadku niektórych tokenów powiązanych z aktywami wszystkim ich posiadaczom mogą przysługiwać prawa, takie jak prawo do wykupu lub do roszczenia wobec aktywów rezerwowych lub wobec emitenta, podczas gdy w przypadku innych tokenów powiązanych z aktywami takie prawa mogą nie przysługiwać wszystkim ich posiadaczom, a prawo do wykupu może być ograniczone do konkretnych posiadaczy. Wszelkie przepisy dotyczące tokenów powiązanych z aktywami powinny być na tyle elastyczne, aby obejmowały wszystkie te sytuacje. W związku z tym emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni poinformować posiadaczy tokenów powiązanych z aktywami o tym, czy przysługuje im prawo do bezpośredniego roszczenia wobec emitenta lub prawo do wykupu. W przypadku gdy emitenci tokenów powiązanych z aktywami przyznają wszystkim posiadaczom bezpośrednie prawa

wobec emitenta lub aktywów rezerwowych, emitenci powinni dokładnie określić warunki, na jakich można skorzystać z tych praw. Jeżeli emitenci tokenów powiązanych z aktywami przyznają takie bezpośrednie prawa wobec emitenta lub aktywów rezerwowych jedynie określonej liczbie posiadaczy tokenów powiązanych z aktywami, emitenci powinni nadal przyznawać minimalne prawa wszystkim posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni zapewnić płynność tych tokenów poprzez uzgodnienie z dostawcami usług w zakresie kryptoaktywów, którzy odpowiadają za publikowanie w sposób przewidywalny wiążących notowań kupna i sprzedaży tokenów powiązanych z aktywami w walucie fiat, odpowiednich zasad dotyczących płynności oraz utrzymywanie tych zasad. W przypadku gdy wartość tokenów powiązanych z aktywami znacznie odbiega od wartości aktywów rezerwowych, posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami powinno przysługiwać prawo do żądania wykupu ich tokenów powiązanych z aktywami w zamian za aktywa rezerwowe bezpośrednio od emitenta. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami, którzy dobrowolnie zaprzestają realizacji swoich operacji lub których działalność zostaje poddana sprawnej likwidacji, powinni wprowadzić rozwiązania umowne w celu zapewnienia, aby zyski z aktywów rezerwowych zostały wypłacone posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami.

- (41) W celu zapewnienia, aby tokeny powiązane z aktywami były wykorzystywane przede wszystkim jako środek wymiany, a nie jako środek przechowywania wartości, emitenci tokenów powiązanych z aktywami oraz wszyscy dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów nie powinni oferować odsetek użytkownikom tokenów powiązanych z aktywami przez okres, w którym użytkownicy ci są posiadaczami tych tokenów powiązanych z aktywami. Niektóre tokeny powiązane z aktywami i tokeny będące pieniądzem elektronicznym należy uznać za znaczące ze względu na potencjalnie dużą bazę klientów ich promotorów i udziałowców, ich potencjalnie wysoką kapitalizację rynkową, potencjalną wielkość rezerwy aktywów zabezpieczających wartość takich tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących pieniądzem elektronicznym, potencjalnie dużą liczbę transakcji, potencjalne wzajemne powiązania z systemem finansowym lub potencjalne wykorzystywanie takich kryptoaktywów w wymiarze transgranicznym. Znaczące tokeny powiązane z aktywami lub znaczące tokeny będące pieniądzem elektronicznym, które mogą być wykorzystywane przez dużą liczbę posiadaczy i które mogą nieść ze sobą szczególne wyzwania pod względem stabilności finansowej, transmisji polityki pieniężnej lub suwerenności monetarnej, powinny podlegać bardziej rygorystycznym wymogom niż inne tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym.
- (42) Ze względu na ich dużą skalę znaczące tokeny powiązane z aktywami mogą stanowić większe zagrożenie dla stabilności finansowej niż inne kryptoaktywa i tokeny powiązane z aktywami, których emisje są bardziej ograniczone. Emitenci znaczących tokenów powiązanych z aktywami powinni zatem podlegać bardziej rygorystycznym wymogom niż emitenci innych kryptoaktywów lub tokenów powiązanych z aktywami, których emisje są bardziej ograniczone. W szczególności powinni oni podlegać wyższym wymogom kapitałowym, wymogom w zakresie interoperacyjności, a także powinni oni ustanowić politykę zarządzania płynnością.
- (43) Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powinni opracować plan uporządkowanej likwidacji w celu zapewnienia ochrony praw posiadaczy tokenów powiązanych z aktywami w przypadku gdy emitenci tokenów powiązanych z aktywami zaprzestaną

realizacji swoich operacji lub zostaną poddani sprawnej likwidacji działalności na podstawie krajowych przepisów dotyczących niewypłacalności.

- (44) Emitenci tokenów będących pieniądzem elektronicznym powinni uzyskać zezwolenie albo jako instytucja kredytowa na podstawie dyrektywy 2013/36/UE, albo jako instytucja pieniądza elektronicznego na podstawie dyrektywy 2009/110/WE, a także powinni spełniać stosowne wymogi operacyjne określone w dyrektywie 2009/110/WE, o ile w niniejszym rozporządzeniu nie stwierdzono inaczej. Emitenci tokenów będących pieniądzem elektronicznym powinni przygotować dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów i przekazać go swojemu właściwemu organowi. W przypadku emisji tokenów będących pieniądzem elektronicznym poniżej określonego progu lub w przypadku gdy posiadaczami tokenów będących pieniądzem elektronicznym mogą być jedynie inwestorzy kwalifikowani, emitenci takich tokenów będących pieniądzem elektronicznym nie powinni podlegać wymogom dotyczącym zezwolenia. Emitenci powinni jednak każdorazowo przygotować dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów i przekazać go swojemu właściwemu organowi.
- (45) Posiadaczom tokenów będących pieniądzem elektronicznym należy zapewnić możliwość roszczeń wobec emitenta odpowiednich tokenów będących pieniądzem elektronicznym. Posiadaczom tokenów będących pieniądzem elektronicznym powinno zawsze przysługiwać prawo do wykupu w każdym czasie w walucie fiat powiązanej z danym tokenem będącym pieniądzem elektronicznym według wartości nominalnej. Emitenci tokenów będących pieniądzem elektronicznym powinni zawsze mieć możliwość nałożenia opłaty, w przypadku gdy posiadacze tokenów będących pieniądzem elektronicznym żądają wykupu swoich tokenów w walucie fiat. Taka opłata powinna być proporcjonalna do rzeczywistych kosztów ponoszonych przez emitenta tokenów będących pieniądzem elektronicznym elektronicznego.
- (46) Emitenci tokenów będących pieniądzem elektronicznym i wszyscy dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów nie powinni oferować odsetek posiadaczom tokenów będących pieniądzem elektronicznym przez okres, w którym są oni posiadaczami tych tokenów będących pieniądzem elektronicznym.
- (47) Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów przygotowany przez emitenta tokenów będących pieniądzem elektronicznym powinien zawierać wszystkie istotne informacje na temat tego emitenta oraz oferty tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub ich dopuszczenia do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami, które są niezbędne do umożliwienia potencjalnym nabywcom podjęcia świadomej decyzji o zakupie oraz zrozumienia ryzyka, z jakim wiąże się dana oferta tokenów będących pieniądzem elektronicznym. W dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów należy też wyraźnie wskazać, że posiadacze tokenów będących pieniądzem elektronicznym mają możliwość roszczenia w postaci przysługującego im prawa do wykupu ich tokenów będących pieniądzem elektronicznym w każdym czasie w walucie fiat według wartości nominalnej.
- (48) Aby uniknąć ryzyka walutowego, w przypadku gdy emitent tokenów będących pieniądzem elektronicznym inwestuje środki pieniężne otrzymane w zamian za tokeny będące pieniądzem elektronicznym, środki te należy inwestować w aktywa denominowane w tej samej walucie, co waluta powiązana z danymi tokenami będącymi pieniądzem elektronicznym.

- (49) Znaczące tokeny będące pieniądzem elektronicznym mogą stwarzać większe zagrożenie dla stabilności finansowej niż pozostałe tokeny będące pieniądzem elektronicznym i tradycyjny pieniądz elektroniczny. Emitenci takich znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym powinni zatem podlegać dodatkowym wymogom. Emitenci tokenów będących pieniądzem elektronicznym powinni w szczególności podlegać wyższym wymogom kapitałowym niż inni emitenci tokenów będących pieniądzem elektronicznym, wymogom w zakresie interoperacyjności, a także powinni ustanowić politykę zarządzania płynnością. Emitenci tokenów będących pieniądzem elektronicznym powinni także spełniać niektóre wymogi mające zastosowanie do emitentów tokenów powiązanych z aktywami, takie jak wymogi w zakresie przechowywania aktywów rezerwowych, przepisy dotyczące inwestowania w odniesieniu do aktywów rezerwowych oraz obowiązki opracowania planu uporządkowanej likwidacji.
- (50) Usługi w zakresie kryptoaktywów powinny być świadczone wyłącznie przez osoby prawne posiadające siedzibę statutową w państwie członkowskim, które uzyskały zezwolenie na prowadzenie działalności w charakterze dostawców usług w zakresie kryptoaktywów udzielone przez właściwy organ państwa członkowskiego, w którym znajduje się ich siedziba statutowa.
- (51) Niniejsze rozporządzenie nie powinno wpływać na możliwość korzystania przez osoby mające swoją siedzibę w Unii, z ich własnej inicjatywy, z usług w zakresie kryptoaktywów świadczonych przez przedsiębiorstwa z państw trzecich. W przypadku gdy przedsiębiorstwo z państwa trzeciego świadczy usługi w zakresie kryptoaktywów z inicjatywy osoby mającej siedzibę w Unii, usługi w zakresie kryptoaktywów nie powinny być uznawane za świadczone na terytorium Unii. W przypadku gdy przedsiębiorstwo z państwa trzeciego prowadzi akwizycję wśród klientów lub potencjalnych klientów w Unii lub promuje lub reklamuje usługi lub działalność w zakresie kryptoaktywów w Unii, działalność tego rodzaju nie powinna być uznawana za usługę w zakresie kryptoaktywów świadczoną z własnej inicjatywy klienta. W takim przypadku należy udzielić przedsiębiorstwu z państwa trzeciego zezwolenia na działanie jako dostawca usług w zakresie kryptoaktywów.
- (52) Biorąc pod uwagę dotychczas stosunkowo niewielką skalę działalności dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, uprawnienie do udzielania zezwolenia i nadzorowania takich dostawców usług należy przyznać właściwym organom krajowym. Udzielenie, odmowa udzielenia lub cofnięcie zezwolenia powinno leżeć w gestii właściwego organu państwa członkowskiego, w którym odnośny podmiot ma swoją siedzibę statutową. W takim zezwoleniu należy wskazać usługi w zakresie kryptoaktywów, w odniesieniu do których udziela się zezwolenia dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, a zezwolenie to powinno być ważne w całej Unii.
- (53) Aby umożliwić zapewnienie posiadaczom kryptoaktywów przejrzystości w odniesieniu do świadczenia usług w zakresie kryptoaktywów, ESMA powinien ustanowić rejestr dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, który powinien zawierać informacje na temat podmiotów, którym udzielono zezwolenia na świadczenie takich usług w całej Unii. Rejestr ten powinien też zawierać dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów zgłoszony właściwym organom i opublikowany przez emitenta kryptoaktywów.

- (54) Należy umożliwić świadczenie usług w zakresie kryptoaktywów niektórym przedsiębiorstwom podlegającym unijnym przepisom dotyczącym usług finansowych bez konieczności uprzedniego uzyskania zezwolenia. Instytucje kredytowe uprawnione na mocy dyrektywy 2013/36/UE nie powinny potrzebować odrębnego zezwolenia na potrzeby świadczenia usług w zakresie kryptoaktywów. Należy umożliwić firmom inwestycyjnym uprawnionym na mocy dyrektywy 2014/65/UE do świadczenia co najmniej jednej usługi inwestycyjnej zgodnie z definicją zawartą w tej dyrektywie, podobnej do usług w zakresie kryptoaktywów, które firmy te zamierzają świadczyć, świadczenie usług w zakresie kryptoaktywów w całej Unii bez konieczności uzyskania odrębnego zezwolenia.
- (55) W celu zapewnienia ochrony konsumentów, integralności rynku i stabilności finansowej dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów powinni zawsze działać uczciwie, rzetelnie i profesjonalnie oraz w najlepszym interesie swoich klientów. Usługi w zakresie kryptoaktywów należy uznać za „usługi finansowe” zgodnie z definicją zawartą w dyrektywie 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁴². W przypadku gdy usługi te są oferowane na odległość, umowy między dostawcami usług w zakresie kryptoaktywów a konsumentami powinny być objęte tą dyrektywą. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów powinni przekazywać swoim klientom jasne, rzetelne i niewprowadzające w błąd informacje oraz ostrzegać ich o ryzyku związanym z kryptoaktywami. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów powinni opublikować swoje polityki cenowe, ustanowić procedurę rozpatrywania skarg i opracować solidną politykę służącą identyfikowaniu i ujawnianiu konfliktów interesów oraz zapobieganiu takim konfliktom i zarządzaniu nimi.
- (56) Aby zapewnić ochronę konsumentów, dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów powinni spełniać pewne wymogi ostrożnościowe. Te wymogi ostrożnościowe należy określić w formie stałej kwoty lub proporcjonalnie do ich stałych kosztów pośrednich poniesionych w poprzednim roku, w zależności od rodzaju świadczonej usługi.
- (57) Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów powinni podlegać surowym wymogom organizacyjnym. Członkowie ich organu zarządzającego oraz ich główni udziałowcy powinni mieć odpowiednie kompetencje i reputację do tego, aby przeciwdziałać praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów powinni zatrudniać członków organu zarządzającego i pracowników o odpowiednich umiejętnościach, wiedzy ogólnej i fachowej, a także powinni podjąć wszystkie rozsądne działania w celu pełnienia swoich funkcji, w tym poprzez przygotowanie planu ciągłości działania. Powinni oni wprowadzić skuteczne systemy kontroli wewnętrznej i oceny ryzyka, a także odpowiednie systemy i procedury zapewniające integralność i poufność otrzymywanych informacji. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów powinni wprowadzić odpowiednie uzgodnienia dotyczące dokumentowania wszystkich oferowanych przez nich transakcji, zleceń i usług związanych z kryptoaktywami. Powinni także wprowadzić systemy wykrywania potencjalnych nadużyć na rynku popełnianych przez klientów.
- (58) W celu zapewnienia ochrony konsumentów dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów powinni wprowadzić odpowiednie uzgodnienia dotyczące zabezpieczenia praw własności klientów do ich pakietów kryptoaktywów.

⁴² Dyrektywa 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 września 2002 r. dotycząca sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość oraz zmieniająca dyrektywę Rady 90/619/EWG oraz dyrektywy 97/7/WE i 98/27/WE (Dz.U. L 271 z 9.10.2002, s. 16).

W przypadku gdy model biznesowy wymaga, aby dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów przechowywali należące do ich klientów środki pieniężne zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt 25 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366⁴³ w postaci banknotów, monet, zapisów księgowych lub pieniądza elektronicznego, wówczas dostawcy ci powinni przekazać te środki pieniężne instytucji kredytowej lub bankowi centralnemu. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów powinni być uprawnieni do dokonywania transakcji płatniczych w związku ze świadczonymi przez siebie usługami w zakresie kryptoaktywów jedynie wówczas, gdy uzyskali oni zezwolenie jako instytucja płatnicza zgodnie z dyrektywą (UE) 2015/2366.

- (59) W zależności od świadczonych usług i ze względu na szczególne ryzyko, jakie niosą ze sobą te rodzaje usług, dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów powinni podlegać szczególnym wymogom w zakresie tych usług. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów świadczący usługę przechowywania kryptoaktywów i zarządzania nimi w imieniu osób trzecich powinni nawiązać stosunek umowny ze swoimi klientami, obejmujący obowiązkowe postanowienia umowne, a także powinni ustanowić i wdrożyć politykę przechowywania. Tacy dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów powinni też ponosić odpowiedzialność za wszelkie szkody wynikające z incydentów związanych z ICT, w tym incydentów spowodowanych cyberatakami, kradzieżą lub jakąkolwiek awarią.
- (60) Aby zapewnić sprawne funkcjonowanie rynku kryptoaktywów, dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów działający na platformie obrotu kryptoaktywami powinni stosować szczegółowe przepisy operacyjne, zapewnić odpowiednią odporność swoich systemów i procedur oraz powinni podlegać wymogom w zakresie przejrzystości przedtransakcyjnej i posttransakcyjnej dostosowanym do rynku kryptoaktywów. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów powinni zapewnić, aby transakcje realizowane na ich platformie obrotu kryptoaktywami były sprawnie rozliczane i dokumentowane w DLT. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów prowadzący platformę obrotu kryptoaktywami powinni także posiadać przejrzystą strukturę opłat za świadczone usługi, aby uniknąć składania zamówień, które mogłyby przyczynić się do nadużyć na rynku lub zakłóceń obrotu.
- (61) W celu zapewnienia ochrony konsumentów dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy prowadzą wymianę kryptoaktywów na walutę fiat lub inne kryptoaktywa z wykorzystaniem własnego kapitału, powinni ustanowić niedyskryminacyjną politykę handlową. Powinni publikować wiążące notowania albo metody, jakie wykorzystują do określania ceny kryptoaktywów, które chcą sprzedać lub nabyć. Powinni też podlegać wymogom w zakresie przejrzystości posttransakcyjnej. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy wykonują zlecenia dotyczące kryptoaktywów w imieniu osób trzecich, powinni ustanowić politykę wykonywania zleceń, a ich celem zawsze powinno być osiągnięcie możliwie najlepszych wyników dla ich klientów. Powinni podjąć wszystkie niezbędne działania, aby uniknąć niewłaściwego wykorzystania informacji dotyczących zleceń klientów przez swoich pracowników. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy otrzymują zlecenia i przekazują je do innych dostawców usług w zakresie

⁴³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylająca dyrektywę 2007/64/WE (Dz.U. L 337 z 23.12.2015, s. 35).

kryptoaktywów, powinni wdrożyć procedury szybkiego i odpowiedniego przesyłania takich zleceń. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów nie powinni otrzymywać żadnych korzyści pieniężnych lub niepieniężnych za przekazywanie takich zleceń do jakiegokolwiek konkretnej platformy obrotu kryptoaktywami lub do jakiegokolwiek innego dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów.

- (62) Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy dokonują subemisji kryptoaktywów dla potencjalnych użytkowników, powinni przed zawarciem umowy przekazywać takim osobom informacje na temat tego, w jaki sposób zamierzają wykonywać swoją usługę. Powinni też wprowadzić specjalne środki zapobiegające konfliktom interesów wynikającym z takiej działalności.
- (63) W celu zapewnienia ochrony konsumentów dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy świadczą usługi doradztwa w zakresie kryptoaktywów na żądanie osoby trzeciej albo z własnej inicjatywy, powinni dokonywać wstępnej oceny doświadczenia, wiedzy, celów swoich klientów oraz ich zdolności do ponoszenia strat. W przypadku gdy klienci nie prześlą dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów informacji na temat swojego doświadczenia, swojej wiedzy, swoich celów i swojej zdolności do ponoszenia strat lub gdy w sposób jasny wiadomo, że ci klienci nie mają wystarczającego doświadczenia lub wystarczającej wiedzy, aby zrozumieć powiązane ryzyko, lub wystarczających zdolności do ponoszenia strat, dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów powinni ostrzec takich klientów, że dane kryptoaktywa lub usługi w zakresie kryptoaktywów mogą być dla nich nieodpowiednie. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów świadczący usługę doradztwa powinni przygotować sprawozdanie podsumowujące potrzeby i oczekiwania klientów, a także przekazywane porady.
- (64) Należy koniecznie zapewnić zaufanie klientów do rynku kryptoaktywów oraz integralność rynku. W związku z tym niezbędne jest określenie przepisów zapobiegających nadużyciom na rynku związanym z kryptoaktywami dopuszczonymi do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami. Ponieważ jednak emitenci kryptoaktywów i dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów często są MŚP, stosowanie do nich wszystkich przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014⁴⁴ byłyby nieproporcjonalne. W związku z tym należy koniecznie ustanowić przepisy szczegółowe zakazujące niektórych zachowań, które mogą podważyć zaufanie użytkowników do rynków kryptoaktywów i zaburzyć integralność rynków kryptoaktywów, takich jak wykorzystywanie informacji wewnętrznych. Takie dostosowane do potrzeb przepisy dotyczące nadużyć na rynku popełnianych w związku z kryptoaktywami powinny mieć zastosowanie w przypadku dopuszczenia kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami.
- (65) Należy nadać właściwym organom odpowiednie uprawnienia do nadzorowania emisji kryptoaktywów, w tym tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących pieniądzem elektronicznym, a także do nadzorowania dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, w tym uprawnienia do zawieszenia lub zakazania emisji kryptoaktywów lub świadczenia usług w zakresie kryptoaktywów, a także do prowadzenia dochodzeń w sprawie naruszeń przepisów dotyczących nadużyć na

⁴⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku (rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku) oraz uchylające dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i dyrektywy Komisji 2003/124/WE, 2003/125/WE i 2004/72/WE (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 1).

rynku. Biorąc pod uwagę transgraniczny charakter rynku kryptoaktywów, właściwe organy powinny współpracować ze sobą w celu wykrywania wszelkich naruszeń ram prawnych regulujących kryptoaktywa i rynki kryptoaktywów oraz odstraszania przed popełnianiem takich naruszeń. Właściwe organy powinny też być uprawnione do nakładania kar na emitentów kryptoaktywów, w tym emitentów tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących pieniądzem elektronicznym i dostawców usług w zakresie kryptoaktywów.

- (66) Znaczące tokeny powiązane z aktywami mogą być wykorzystywane jako środek wymiany oraz w celu realizacji dużych ilości transakcji płatniczych w wymiarze transgranicznym. Aby uniknąć arbitrażu nadzorczego w państwach członkowskich, zaleca się powierzyć EUNB zadanie sprawowania nadzoru nad emitentami znaczących tokenów powiązanych z aktywami po sklasyfikowaniu takich tokenów powiązanych z aktywami jako znaczące.
- (67) EUNB powinien ustanowić kolegium organów nadzoru dla emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami. Tacy emitenci zwykle znajdują się w centrum sieci podmiotów, które zapewniają emisje takich kryptoaktywów, ich przenoszenie i dystrybucję na rzecz posiadaczy. W związku z tym członkami kolegium organów nadzoru powinny być wszystkie właściwe organy odpowiednich podmiotów, a także powinni nimi być dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy zapewniają między innymi przechowywanie aktywów rezerwowych, funkcjonowanie platform obrotu kryptoaktywami, na których znaczące tokeny powiązane z aktywami są dopuszczone do obrotu, oraz dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy zapewniają przechowywanie znaczących tokenów powiązanych z aktywami w imieniu ich posiadaczy i zarządzanie takimi tokenami. Kolegium organów nadzoru powinno ułatwiać współpracę i wymianę informacji między jego członkami i powinno wydawać niewiążące opinie na temat środków nadzorczych lub zmian w zakresie zezwoleń dotyczących emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub na temat odpowiednich podmiotów świadczących usługi lub prowadzących działalność w zakresie znaczących tokenów powiązanych z aktywami.
- (68) Nadzór nad emitentami tokenów będących pieniądzem elektronicznym powinny sprawować właściwe organy odpowiedzialne za nadzór na podstawie dyrektywy 2009/110/WE. Biorąc jednak pod uwagę możliwe powszechne korzystanie ze znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym jako środka płatniczego oraz zagrożenia, jakie tokeny te mogą stwarzać dla stabilności finansowej, niezbędne jest zapewnienie podwójnego nadzoru nad emitentami znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym z jednej strony przez właściwe organy, a z drugiej przez EUNB. EUNB powinien nadzorować spełnianie przez emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym dodatkowych szczegółowych wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu w odniesieniu do znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym.
- (69) EUNB powinien ustanowić kolegium organów nadzoru dla emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym. Emitenci znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym zwykle znajdują się w centrum sieci podmiotów, które zapewniają emisje takich kryptoaktywów, ich przenoszenie i dystrybucję na rzecz posiadaczy. W związku z tym członkami kolegium organów nadzoru dla emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym powinny być wszystkie właściwe organy odpowiednich podmiotów, a także powinni

nimi być dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy zapewniają między innymi funkcjonowanie platform obrotu kryptoaktywami, na których znaczące tokeny będące pieniądzem elektronicznym są dopuszczone do obrotu, oraz dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy zapewniają przechowywanie znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym w imieniu ich posiadaczy i zarządzanie takimi tokenami. Kolegium organów nadzoru dla emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym powinno ułatwiać współpracę i wymianę informacji między jego członkami i powinno wydawać niewiążące opinie na temat zmian w zakresie zezwoleń lub środków nadzorczych dotyczących emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub na temat odpowiednich podmiotów świadczących usługi lub prowadzących działalność w zakresie znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym.

- (70) Aby sprawować nadzór nad emitentami znaczących tokenów powiązanych z aktywami, EUNB powinien mieć uprawnienia między innymi do przeprowadzania kontroli na miejscu, wprowadzania środków nadzorczych i nakładania grzywien. EUNB powinien też mieć uprawnienia do nadzorowania spełniania przez emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym dodatkowych wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu.
- (71) W celu pokrycia swoich kosztów, w tym kosztów pośrednich, EUNB powinien pobierać opłaty od emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami oraz emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym. W przypadku emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami opłata ta powinna być proporcjonalna do wielkości ich aktywów rezerwowych. W przypadku emitentów tokenów będących pieniądzem elektronicznym opłata ta powinna być proporcjonalna do ilości środków finansowych otrzymanych w zamian za znaczące tokeny będące pieniądzem elektronicznym.
- (72) Aby zapewnić jednolite stosowanie niniejszego rozporządzenia, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w odniesieniu do zmian definicji określonych w niniejszym rozporządzeniu w celu ich dostosowania do zmian zachodzących na rynku i postępu technicznego, określenia kryteriów i progów służących klasyfikacji tokenów powiązanych z aktywami i tokenów będących pieniądzem elektronicznym jako znaczących, a także określenia rodzaju i wysokości opłat, jakie EUNB może pobierać za sprawowanie nadzoru nad emitentami znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa⁴⁵. W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te powinny otrzymywać wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup ekspertów Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.

⁴⁵ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

- (73) W celu wspierania spójnego stosowania niniejszego rozporządzenia, w tym należytej ochrony inwestorów i konsumentów w całej Unii, należy opracować standardy techniczne. Skuteczne i właściwe byłoby powierzenie EUNB i ESMA, jako organom dysponującym wysokim poziomem wiedzy specjalistycznej, opracowania projektów regulacyjnych standardów technicznych, które nie wymagają podejmowania decyzji politycznych, w celu przedłożenia Komisji.
- (74) Komisja powinna zostać upoważniona do przyjmowania regulacyjnych standardów technicznych opracowanych przez EUNB i ESMA w kwestiach związanych z procedurą zatwierdzania dokumentów informacyjnych dotyczących kryptoaktywów, przygotowywanych przez instytucje kredytowe w przypadku emisji tokenów powiązanych z aktywami, z informacjami, jakie emitent tokenów powiązanych z aktywami powinien zawrzeć we wniosku o zezwolenie, z metodą obliczania wymogów kapitałowych dotyczących emitentów tokenów powiązanych z aktywami, z zasadami zarządzania w odniesieniu do emitentów tokenów powiązanych z aktywami, z informacjami niezbędnymi do przeprowadzenia oceny znacznych udziałów w kapitale emitenta tokenów powiązanych z aktywami, z procedurą dotyczącą konfliktu interesów ustanowioną przez emitenta tokenów powiązanych z aktywami, z rodzajem aktywów, w które emitent tokenów powiązanych z aktywami może inwestować, z obowiązkami nakładanymi na dostawców usług w zakresie kryptoaktywów zapewniającymi płynność tokenów powiązanych z aktywami, z procedurą rozpatrywania skarg wprowadzaną przez emitentów tokenów powiązanych z aktywami, z funkcjonowaniem kolegium organów nadzoru dla emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami oraz emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym, z informacjami niezbędnymi do przeprowadzenia oceny znacznych pakietów w kapitale dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, z wymianą informacji między właściwymi organami, EUNB i ESMA na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz z współpracą między właściwymi organami a państwami trzecimi. Komisja powinna przyjmować takie regulacyjne standardy techniczne w drodze aktów delegowanych wydawanych zgodnie z art. 290 TFUE i zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010⁴⁶ oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010⁴⁷.
- (75) Komisja powinna być uprawniona do przyjmowania wykonawczych standardów technicznych opracowanych przez EUNB i ESMA w odniesieniu do formatów dokumentów informacyjnych dotyczących kryptoaktywów nadających się do przetwarzania automatycznego, standardowych formularzy, wzorów i procedur dotyczących wniosków o zezwolenie składanych przez emitentów tokenów powiązanych z aktywami, standardowych formularzy i wzorów wymiany informacji między poszczególnymi właściwymi organami oraz między właściwymi organami, EUNB i ESMA. Komisja powinna przyjmować te wykonawcze standardy techniczne

⁴⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylecia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

⁴⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1095/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych), zmiany decyzji nr 716/2009/WE i uchylecia decyzji Komisji 2009/77/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 84).

w drodze aktów wykonawczych zgodnie z art. 291 TFUE oraz zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 i art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

- (76) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, a mianowicie rozwiązanie problemu rozdrobnienia ram prawnych mających zastosowanie do emitentów kryptoaktywów i dostawców usług w zakresie kryptoaktywów oraz zapewnienie należytego funkcjonowania rynków kryptoaktywów, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony inwestorów, integralności rynku i stabilności finansowej, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii poprzez utworzenie ram, w oparciu o które mógłby rozwinąć się większy transgraniczny rynek dla kryptoaktywów i dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (77) W celu uniknięcia zakłócania działalności uczestników rynku świadczących usługi i prowadzących działalność w zakresie kryptoaktywów, które zostały emitowane przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, należy zwolnić emitentów takich kryptoaktywów z obowiązku opublikowania dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów i z innych mających zastosowanie wymogów. Takie przepisy przejściowe nie powinny jednak mieć zastosowania do emitentów tokenów powiązanych z aktywami, emitentów tokenów będących pieniądzem elektronicznym ani dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, którzy w każdym razie powinni uzyskać zezwolenie gdy tylko niniejsze rozporządzenie zacznie mieć zastosowanie.
- (78) Sygnaliści mogą zwracać uwagę właściwych organów na nowe informacje, co pomaga tym organom w wykrywaniu przypadków naruszenia niniejszego rozporządzenia oraz w nakładaniu za nie kar. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem zapewnić ustanowienie odpowiednich warunków umożliwiających sygnalistom ostrzeganie właściwych organów o faktycznych lub potencjalnych naruszeniach niniejszego rozporządzenia oraz chroniących te osoby przed środkami odwetowymi. Należy tego dokonać poprzez zmianę dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937⁴⁸ polegającą na rozszerzeniu jej zastosowania, tak aby obejmowała naruszenia niniejszego rozporządzenia.
- (79) W celu umożliwienia przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, wykonawczych standardów technicznych i aktów delegowanych niezbędnych do doprecyzowania niektórych elementów niniejszego rozporządzenia należy odroczyć datę rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia o 18 miesięcy,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

⁴⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (Dz.U. L 305 z 26.11.2019, s. 17).

TYTUŁ I

Przedmiot, zakres i definicje

Artykuł 1 **Przedmiot**

W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się jednolite przepisy w odniesieniu do:

- a) wymogów dotyczących przejrzystości i ujawniania informacji w odniesieniu do emisji kryptoaktywów i dopuszczania kryptoaktywów do obrotu;
- b) udzielania zezwolenia dostawcom usług w zakresie kryptoaktywów oraz emitentom tokenów powiązanych z aktywami i emitentom tokenów będących pieniądzem elektronicznym, a także sprawowania nad nimi nadzoru;
- c) działalności, organizacji i zasad zarządzania emitentów tokenów powiązanych z aktywami, emitentów tokenów będących pieniądzem elektronicznym i dostawców usług w zakresie kryptoaktywów;
- d) przepisów dotyczących ochrony konsumentów w zakresie emisji kryptoaktywów, obrotu kryptoaktywami, wymiany kryptoaktywów i przechowywania kryptoaktywów;
- e) środków zapobiegania nadużyciom na rynku w celu zapewnienia integralności rynku kryptoaktywów.

Artykuł 2 **Zakres**

1. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do osób uczestniczących w emisji kryptoaktywów lub świadczących usługi związane z kryptoaktywami w Unii.
2. Niniejsze rozporządzenie nie ma jednak zastosowania do kryptoaktywów, które kwalifikują się jako:
 - a) instrumenty finansowe zgodnie z definicją zawartą w art. 4 ust. 1 pkt 15 dyrektywy 2014/65/UE;
 - b) pieniądz elektroniczny zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 2 dyrektywy 2009/110/WE, z wyjątkiem kryptoaktywów, które kwalifikują się jako tokeny będące pieniądzem elektronicznym na podstawie niniejszego rozporządzenia;
 - c) depozyty zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ust. 1 pkt 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE⁴⁹;

⁴⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 149).

- d) lokaty strukturyzowane zgodnie z definicją zawartą w art. 4 ust. 1 pkt 43 dyrektywy 2014/65/UE;
 - e) sekurytyzacja zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2402⁵⁰.
3. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do następujących podmiotów i osób:
- a) Europejskiego Banku Centralnego, krajowych banków centralnych państw członkowskich, gdy działają one w charakterze władz monetarnych lub innych organów publicznych;
 - b) zakładów ubezpieczeń lub przedsiębiorstw prowadzących działalność reasekuracyjną i retrocesyjną zgodnie z definicją zawartą w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE⁵¹, gdy prowadzą one działalność, o której mowa w tej dyrektywie;
 - c) likwidatorów lub administratorów działających w ramach postępowania upadłościowego, z wyjątkiem do celów art. 42;
 - d) osób, które świadczą usługi w zakresie kryptoaktywów wyłącznie na rzecz swoich jednostek dominujących, swoich jednostek zależnych lub innych jednostek zależnych swoich jednostek dominujących;
 - e) Europejskiego Banku Inwestycyjnego;
 - f) Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej oraz Europejskiego Mechanizmu Stabilności;
 - g) publicznych organizacji międzynarodowych.
4. Instytucje kredytowe posiadające zezwolenie na podstawie dyrektywy 2013/36/UE, które dokonują emisji tokenów powiązanych z aktywami, w tym znaczących tokenów powiązanych z aktywami, nie podlegają:
- a) przepisom tytułu III rozdział I, z wyjątkiem art. 21 i 22;
 - b) art. 31.
5. Instytucje kredytowe posiadające zezwolenie na podstawie dyrektywy 2013/36/UE, które świadczą co najmniej jedną usługę w zakresie kryptoaktywów, nie podlegają przepisom tytułu V rozdział I, z wyjątkiem art. 57 i 58.
6. Instytucje kredytowe posiadające zezwolenie na podstawie dyrektywy 2014/65/UE nie podlegają przepisom tytułu V rozdział I, z wyjątkiem art. 57, 58, 60 i 61,

⁵⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2402 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia ogólnych ram dla sekurytyzacji oraz utworzenia szczególnych ram dla prostych, przejrzystych i standardowych sekurytyzacji, a także zmieniające dyrektywy 2009/65/WE, 2009/138/WE i 2011/61/UE oraz rozporządzenia (WE) nr 1060/2009 i (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 347 z 28.12.2017, s. 35).

⁵¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyłącalność II) (Dz.U. L 335 z 17.12.2009, s. 1).

w przypadku gdy świadczą co najmniej jedną usługę w zakresie kryptoaktywów równoważną usługom inwestycyjnym i działalności inwestycyjnej, w odniesieniu do których uzyskały zezwolenie na podstawie dyrektywy 2014/65/UE. W tym celu:

- a) usługi w zakresie kryptoaktywów zgodnie z definicją zawartą w art. 3 ust. 1 pkt 11 niniejszego rozporządzenia uznaje się za równoważne działalności inwestycyjnej, o której mowa w sekcji A pkt 8 i 9 załącznika I do dyrektywy 2014/65/UE;
- b) usługi w zakresie kryptoaktywów zgodnie z definicją zawartą w art. 3 ust. 1 pkt 12 i 13 niniejszego rozporządzenia uznaje się za równoważne usługom inwestycyjnym, o których mowa w sekcji A pkt 3 załącznika I do dyrektywy 2014/65/UE;
- c) usługi w zakresie kryptoaktywów zgodnie z definicją zawartą w art. 3 ust. 1 pkt 14 niniejszego rozporządzenia uznaje się za równoważne usługom inwestycyjnym, o których mowa w sekcji A pkt 2 załącznika I do dyrektywy 2014/65/UE;
- d) usługi w zakresie kryptoaktywów zgodnie z definicją zawartą w art. 3 ust. 1 pkt 15 niniejszego rozporządzenia uznaje się za równoważne usługom inwestycyjnym, o których mowa w sekcji A pkt 6 i 7 załącznika I do dyrektywy 2014/65/UE;
- e) usługi w zakresie kryptoaktywów zgodnie z definicją zawartą w art. 3 ust. 1 pkt 16 niniejszego rozporządzenia uznaje się za równoważne usługom inwestycyjnym, o których mowa w sekcji A pkt 1 załącznika I do dyrektywy 2014/65/UE;
- f) usługi w zakresie kryptoaktywów zgodnie z definicją zawartą w art. 3 ust. 1 pkt 17 niniejszego rozporządzenia uznaje się za równoważne usługom inwestycyjnym, o których mowa w sekcji A pkt 5 załącznika I do dyrektywy 2014/65/UE.

Artykuł 3

Definicje

1. Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:
 - 1) „technologia rozproszonego rejestru” lub „DLT” oznacza rodzaj technologii wspierającej rozproszone rejestrowanie zaszyfrowanych danych;
 - 2) „kryptoaktywa” oznaczają cyfrowe odzwierciedlenie wartości lub praw, które można przenosić i przechowywać w formie elektronicznej z wykorzystaniem technologii rozproszonego rejestru lub podobnej technologii;
 - 3) „token powiązany z aktywami” oznacza rodzaj kryptoaktywów, który ma utrzymywać stabilną wartość dzięki temu, że jest powiązany z wartością szeregu walut fiat będących prawnymi środkami płatniczymi, co najmniej jednego towaru, co najmniej jednego kryptoaktywa lub połączenia takich aktywów.

- 4) „token będący pieniądzem elektronicznym” lub „token będący e-pieniądzem” oznacza rodzaj kryptoaktywów, który ma być wykorzystywany głównie jako środek wymiany i który ma utrzymywać stabilną wartość dzięki temu, że jest powiązany z walutą fiat będącą prawnym środkiem płatniczym;
- 5) „token użytkowy” oznacza rodzaj kryptoaktywów, który ma zapewnić dostęp cyfrowy do danego towaru lub usługi, dostępny w technologii rozproszonego rejestru, akceptowany wyłącznie przez emitenta tego tokena;
- 6) „emitent kryptoaktywów” oznacza osobę prawną dokonującą oferty publicznej jakiegokolwiek rodzaju kryptoaktywów lub ubiegającą się o dopuszczenie takich kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami;
- 7) „oferta publiczna” oznacza oferowanie osobom trzecim możliwości nabycia kryptoaktywów w zamian za walutę fiat lub inne kryptoaktywa;
- 8) „dostawca usług w zakresie kryptoaktywów” oznacza każdą osobę, której działalność zawodowa lub działalność gospodarcza polega na profesjonalnym świadczeniu co najmniej jednej usługi w zakresie kryptoaktywów na rzecz osób trzecich;
- 9) „usługa w zakresie kryptoaktywów” oznacza jakąkolwiek usługę lub działalność związaną z jakimikolwiek kryptoaktywami spośród działalności wymienionych poniżej:
 - a) przechowywanie kryptoaktywów i zarządzanie nimi w imieniu osób trzecich;
 - b) prowadzenie platformy obrotu kryptoaktywami;
 - c) wymiana kryptoaktywów na walutę fiat będącą prawnym środkiem płatniczym;
 - d) wymiana kryptoaktywów na inne kryptoaktywa;
 - e) wykonywanie zleceń związanych z kryptoaktywami w imieniu osób trzecich;
 - f) subemisja kryptoaktywów;
 - g) przyjmowanie i przekazywanie zleceń związanych z kryptoaktywami w imieniu osób trzecich;
 - h) doradztwo w zakresie kryptoaktywów;
- 10) „przechowywanie kryptoaktywów i zarządzanie nimi w imieniu osób trzecich” oznacza przechowywanie kryptoaktywów lub środków dostępu do takich kryptoaktywów, w stosownych przypadkach, w postaci prywatnych kluczy kryptograficznych, lub sprawowanie nad nimi kontroli w imieniu osób trzecich;

- 11) „prowadzenie platformy obrotu kryptoaktywami” oznacza zarządzanie co najmniej jedną platformą obrotu kryptoaktywami, w ramach której między wieloma interesami stron trzecich związanymi z nabywaniem i sprzedażą kryptoaktywów mogą zachodzić interakcje skutkujące zawarciem umowy, polegające na wymianie jednego kryptoaktywa na inny albo wymiany kryptoaktywa na walutę fiat będącą prawnym środkiem płatniczym;
- 12) „wymiana kryptoaktywów na walutę fiat” oznacza zawieranie z osobami trzecimi umów kupna lub sprzedaży kryptoaktywów w walucie fiat będącej prawnym środkiem płatniczym, z użyciem kapitałów własnych;
- 13) „wymiana kryptoaktywów na inne kryptoaktywa” oznacza zawieranie z osobami trzecimi umów kupna lub sprzedaży kryptoaktywów w zamian za inne kryptoaktywa, z użyciem kapitałów własnych;
- 14) „wykonywanie zleceń związanych z kryptoaktywami w imieniu osób trzecich” oznacza zawieranie umów kupna lub sprzedaży co najmniej jednego aktywa lub umów subskrypcji co najmniej jednego aktywa w imieniu osób trzecich;
- 15) „subemisja kryptoaktywów” oznacza oferowanie nowo wyemitowanych kryptoaktywów lub kryptoaktywów, które są już emitowane, ale których nie dopuszczono do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami, konkretnym nabywcom, bez dokonywania oferty publicznej lub oferty skierowanej do obecnych posiadaczy kryptoaktywów danego emitenta;
- 16) „przyjmowanie i przekazywanie zleceń związanych z kryptoaktywami w imieniu osób trzecich” oznacza przyjmowanie od danej osoby zleceń dotyczących kupna lub sprzedaży co najmniej jednego aktywa lub subskrypcji co najmniej jednego aktywa oraz przekazywanie takiego zlecenia do wykonania osobie trzeciej;
- 17) „doradztwo w zakresie kryptoaktywów” oznacza oferowanie, udzielanie lub zgodę na udzielanie osobie trzeciej spersonalizowanych lub specjalnych zaleceń na żądanie tej trzeciej strony albo z własnej inicjatywy dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów świadczącego doradztwo, dotyczących nabywania lub sprzedaży co najmniej jednego kryptoaktywa lub korzystania z usług w zakresie kryptoaktywów;
- 18) „organ zarządzający” oznacza organ emitenta kryptoaktywów lub dostawcy kryptoaktywów, wyznaczony zgodnie z prawem krajowym, który jest uprawniony do formułowania strategii podmiotu, jego celów i ogólnego kierunku jego działalności oraz który nadzoruje i monitoruje proces podejmowania decyzji w zakresie zarządzania i obejmuje osoby, które kierują działalnością jednostki;
- 19) „instytucja kredytowa” oznacza instytucję kredytową zgodnie z definicją zawartą w art. 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia (UE) nr 575/2013;
- 20) „inwestorzy kwalifikowani” oznaczają „inwestorów kwalifikowanych” zgodnie z definicją zawartą w art. 2 lit. e) rozporządzenia (UE) 2017/1129;

- 21) „aktywa rezerwowe” oznaczają koszyk walut fiat będących prawnym środkiem płatniczym, towarów lub kryptoaktywów, zabezpieczający wartość tokenów powiązanych z aktywami lub inwestycje takich aktywów;
- 22) „macierzyste państwo członkowskie” oznacza:
- a) w przypadku gdy emitent kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym ma swoją siedzibę statutową lub swój oddział w Unii, państwo członkowskie, w którym ten emitent kryptoaktywów ma swoją siedzibę statutową lub swój oddział;
 - b) w przypadku gdy emitent kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym nie ma siedziby statutowej w Unii, ale ma co najmniej dwa oddziały w Unii, państwo członkowskie wybrane przez tego emitenta spośród państw członkowskich, w których ten emitent ma swoje oddziały;
 - c) w przypadku gdy emitent kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym ma swoją siedzibę w państwie trzecim i nie ma swojego oddziału w Unii, albo państwo członkowskie, w którym kryptoaktywa mają być przedmiotem oferty publicznej po raz pierwszy, albo państwo członkowskie, w którym zgłoszony został pierwszy wniosek o dopuszczenie do obrotu na rynku platformie obrotu kryptoaktywami, wedle uznania emitenta;
 - d) w przypadku emitentów tokenów powiązanych z aktywami państwo członkowskie, w którym emitent tokenów powiązanych z aktywami ma swoją siedzibę statutową;
 - e) w przypadku emitentów tokenów będących pieniądzem elektronicznym państwo członkowskie, w którym emitent tokenów będących pieniądzem elektronicznym uzyskał zezwolenie jako instytucja kredytowa na podstawie dyrektywy 2013/36/UE lub jako instytucja pieniądza elektronicznego na podstawie dyrektywy 2009/110/WE;
 - f) w przypadku dostawców usług w zakresie kryptoaktywów państwo członkowskie, w którym dostawca usług w zakresie kryptoaktywów ma siedzibę statutową;
- 23) „przyjmujące państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, w którym emitent kryptoaktywów dokonał oferty publicznej kryptoaktywów lub w którym ubiega się o dopuszczenie do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami, lub w którym dostawca usług w zakresie kryptoaktywów świadczy usługi w zakresie kryptoaktywów, jeżeli nie jest to macierzyste państwo członkowskie;
- 24) „właściwy organ” oznacza:
- a) organ powołany przez każde państwo członkowskie zgodnie z art. 81 w odniesieniu do emitentów kryptoaktywów, emitentów tokenów powiązanych z aktywami i dostawców usług w zakresie kryptoaktywów;

- b) organ powołany przez każde państwo członkowskie w celu stosowania dyrektywy 2009/110/WE w odniesieniu do emitentów tokenów będących pieniądzem elektronicznym;
- 25) „towar” oznacza „towar” na podstawie art. 2 pkt 6 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/565⁵².
- 26) „znaczące udziały” oznacza wszelkie posiadane bezpośrednio lub pośrednio udziały w kapitale emitenta tokenów powiązanych z aktywami lub dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, stanowiące co najmniej 10 % kapitału lub praw głosu określonych w art. 9 i 10 dyrektywy 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁵³, uwzględniając warunki dotyczące ich agregacji, określone w art. 12 ust. 4 i 5 tej dyrektywy, bądź takie, które umożliwią wywieranie znaczącego wpływu na zarządzanie odnośną firmą inwestycyjną;
- 27) „informacje wewnętrzne” oznaczają informacje, które nie zostały podane do wiadomości publicznej, dotyczące, bezpośrednio lub pośrednio, co najmniej jednego emitenta kryptoaktywów lub co najmniej jednego kryptoaktywa, a które w przypadku podania ich do wiadomości publicznej miałyby prawdopodobnie znaczący wpływ na ceny tych kryptoaktywów;
- 28) „konsument” oznacza każdą osobę fizyczną, która działa w celach innych niż jej działalność handlowa, gospodarcza, rzemieślnicza lub związana z wykonywaniem wolnego zawodu;
2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 121 w celu określenia elementów technicznych definicji zawartych w ust. 1 oraz w celu dostosowania tych definicji do zmian zachodzących na rynku oraz do postępu technicznego.

⁵² Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/565 z dnia 25 kwietnia 2016 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tej dyrektywy (Dz.U. L 87 z 31.3.2017, s. 1).

⁵³ Dyrektywa 2004/109/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie harmonizacji wymogów dotyczących przejrzystości informacji o emitentach, których papiery wartościowe dopuszczane są do obrotu na rynku regulowanym oraz zmieniająca dyrektywę 2001/34/WE (Dz.U. L 390 z 31.12.2004, s. 38).

TYTUŁ II

Kryptoaktywa inne niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym

Artykuł 4

Oferty publiczne kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym lub dopuszczenie takich kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami

1. Oferty publiczne kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym w Unii lub ubieganie się o dopuszczenie takich kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami są możliwe jedynie w przypadku emitentów kryptoaktywów, którzy:
 - a) są podmiotami prawnymi;
 - b) przygotowali w odniesieniu do tych kryptoaktywów dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów zgodnie z art. 5;
 - c) zgłosili ten dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów zgodnie z art. 7;
 - d) opublikowali dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów zgodnie z art. 8;
 - e) spełniają wymogi określone w art. 13.
2. Ust. 1 lit. b)–d) nie mają zastosowania w przypadku gdy:
 - a) kryptoaktywa są oferowane nieodpłatnie;
 - b) kryptoaktywa są tworzone automatycznie w wyniku wydobywania jako wynagrodzenie za utrzymywanie DLT lub zatwierdzanie transakcji;
 - c) kryptoaktywa są unikalne i nie są zamienne z innymi kryptoaktywami;
 - d) oferta kryptoaktywów jest skierowana do mniej niż 150 osób fizycznych lub prawnych na państwo członkowskie, w przypadku gdy osoby te działają na własny rachunek;
 - e) w okresie 12 miesięcy całkowita wartość oferty publicznej kryptoaktywów w Unii nie przekracza 1 000 000 EUR lub kwoty równoważnej w innej walucie lub w kryptoaktywach;
 - f) oferta publiczna kryptoaktywów jest skierowana wyłącznie do inwestorów kwalifikowanych i tylko tacy inwestorzy kwalifikowani mogą posiadać przedmiotowe kryptoaktywa.

Do celów określonych w lit. a) kryptoaktywa nie są uznawane za oferowanie nieodpłatnie w przypadku gdy nabywcy mają obowiązek przekazania lub zobowiązują się do przekazania emitentowi swoich danych osobowych w zamian za te kryptoaktywa lub w przypadku gdy w zamian za te kryptoaktywa emitent tych kryptoaktywów otrzymuje od potencjalnych posiadaczy tych kryptoaktywów jakiegokolwiek opłaty, prowizje, korzyści pieniężne lub niepieniężne od stron trzecich.

3. W przypadku gdy oferta publiczna kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym dotyczy tokenów użytkowych w odniesieniu do usługi, która nie jest jeszcze realizowana, czas trwania oferty publicznej opisany w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów nie powinien być dłuższy niż 12 miesięcy.

Artykuł 5

Zawartość i forma dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów

1. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów, o którym mowa w art. 4 ust. 1 lit. b), zawiera wszystkie następujące informacje:
 - a) szczegółowy opis emitenta oraz prezentację głównych uczestników zaangażowanych w jego opracowanie i realizację;
 - b) szczegółowy opis projektu emitenta, rodzaju kryptoaktywów, które będą przedmiotem oferty publicznej lub dopuszczenia do obrotu, o które ubiega się emitent, powodów, dla których emitent przygotowuje ofertę publiczną kryptoaktywów lub ubiega się o dopuszczenie do obrotu, oraz planowanego wykorzystania waluty fiat lub innych kryptoaktywów otrzymanych w wyniku oferty publicznej;
 - c) szczegółowy opis specyfiki oferty publicznej, w szczególności liczby kryptoaktywów, które będą emitowane lub o których dopuszczenie do obrotu ubiega się emitent, ceny emisji kryptoaktywów oraz warunków subskrypcji;
 - d) szczegółowy opis praw i obowiązków związanych z kryptoaktywami oraz procedur i warunków wykonywania tych praw;
 - e) informacje na temat technologii i standardów bazowych wykorzystywanych przez emitenta kryptoaktywów pozwalających na posiadanie, przechowywanie i przenoszenie tych kryptoaktywów;
 - f) szczegółowy opis ryzyka związanego z emitentem kryptoaktywów, przedmiotowych kryptoaktywów, oferty publicznej kryptoaktywów i wdrożeniem projektu;
 - g) pozycje podlegające ujawnieniu określone w załączniku I.
2. Wszystkie informacje, o których mowa w ust. 1, muszą być rzetelne, jasne i nie mogą wprowadzać w błąd. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów nie zawiera istotnych braków i jest przedstawiony w zwartej i zrozumiałej formie.

3. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów zawiera następujące oświadczenie: „Wyłączną odpowiedzialność za treść niniejszego dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów ponosi emitent kryptoaktywów. Niniejszy dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów nie został poddany przeglądowi ani nie został zatwierdzony przez jakikolwiek właściwy organ w jakimkolwiek państwie członkowskim Unii Europejskiej”.
4. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów nie może zawierać twierdzeń dotyczących przyszłej wartości kryptoaktywów z wyjątkiem oświadczeń, o których mowa w ust. 5, chyba że emitent tych kryptoaktywów może zagwarantować taką przyszłą wartość.
5. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów zawiera jasne i jednoznaczne oświadczenie, że:
 - a) kryptoaktywa mogą częściowo lub całkowicie stracić na wartości;
 - b) kryptoaktywa mogą nie zawsze być zbywalne;
 - c) kryptoaktywa mogą nie być płynne;
 - d) w przypadku gdy oferta publiczna dotyczy tokenów użytkowych, takie tokeny użytkowe nie mogą podlegać wymianie na towary lub usługi obiecanie w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów, w szczególności w przypadku niepowodzenia projektu lub zaprzestania jego realizacji.
6. Każdy dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów zawiera oświadczenie organu zarządzającego emitenta kryptoaktywów. W oświadczeniu tym organ zarządzający potwierdza, że dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów spełnia wymogi niniejszego tytułu oraz że zgodnie z najlepszą wiedzą organu zarządzającego informacje przedstawione w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów są prawidłowe i że nie występują w niej istotne braki.
7. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów zawiera podsumowanie, które w skrócie i w nietechnicznym języku dostarcza kluczowych informacji na temat oferty publicznej kryptoaktywów lub planowanego dopuszczenia kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami, a w szczególności informacji na temat podstawowych elementów przedmiotowych kryptoaktywów. Format i treść podsumowania dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów, odczytywanego w związku z dokumentem informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów, pozwalają na przekazanie odpowiednich informacji na temat podstawowych elementów przedmiotowych kryptoaktywów w celu umożliwienia potencjalnym nabywcom tych kryptoaktywów podjęcia świadomej decyzji. Podsumowanie zawiera następujące ostrzeżenie:
 - a) że należy je odczytywać jako wprowadzenie do dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów;
 - b) że potencjalny nabywca powinien podejmować każdą swoją decyzję o zakupie kryptoaktywów w oparciu o zawartość całego dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów;

- c) że oferta publiczna kryptoaktywów nie stanowi oferty sprzedaży ani zachęty do sprzedaży instrumentów finansowych oraz że wszelkich tego rodzaju ofert sprzedaży lub zachęt do sprzedaży instrumentów finansowych można dokonywać tylko za pośrednictwem prospektu lub innego dokumentu emisyjnego zgodnie z prawem krajowym;
 - d) że dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów nie stanowi prospektu, o którym mowa w rozporządzeniu (UE) 2017/1129, ani innego dokumentu emisyjnego zgodnie z przepisami unijnymi lub prawem krajowym.
8. Każdy dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów opatruje się datą.
 9. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów sporządza się w co najmniej jednym z języków urzędowych macierzystego państwa członkowskiego lub w języku zwyczajowo przyjętym w sferze finansów międzynarodowych.
 10. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów udostępnia się w formatach nadających się do przetwarzania automatycznego.
 11. ESMA po konsultacji z EUNB opracowuje projekty wykonawczych standardów technicznych, aby określić standardowe formy, formaty i wzory do celów ust. 10.

ESMA przedstawia Komisji te projekty wykonawczych standardów technicznych do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]*.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia wykonawczych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

Artykuł 6 **Materiały marketingowe**

Wszelkie materiały marketingowe dotyczące oferty publicznej kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym, lub dopuszczenia takich kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami muszą spełniać wszystkie poniższe wymogi:

- a) materiały marketingowe muszą być wyraźnie oznaczone jako takie;
- b) informacje zawarte w materiałach marketingowych muszą być rzetelne, jasne i nie mogą wprowadzać w błąd;
- c) informacje zawarte w materiałach marketingowych muszą być zgodne z informacjami zawartymi w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów w przypadku gdy taki dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów jest wymagany na podstawie art. 4;
- d) w materiałach marketingowych wyraźnie stwierdza się, że dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów został opublikowany i zawiera adres strony internetowej emitenta przedmiotowych kryptoaktywów.

Artykuł 7

Zgłaszanie dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, materiałów marketingowych

1. Właściwe organy nie wymagają zatwierdzenia *ex ante* dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów ani jakichkolwiek materiałów marketingowych w odniesieniu do dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów przed ich opublikowaniem.
2. Emitenci kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym zgłaszają odpowiedniemu właściwemu organowi swojego macierzystego państwa członkowskiego dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów oraz w przypadku materiałów marketingowych, o których mowa w art. 6, również te materiały marketingowe, w terminie co najmniej 20 dni roboczych przed opublikowaniem dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów. Ten właściwy organ może wykonywać swoje uprawnienia określone w art. 82 ust. 1.
3. W zgłoszeniu dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów zawiera się wyjaśnienie, dlaczego opisanego w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów kryptoaktywa nie należy uznawać za:
 - a) instrument finansowy zgodnie z definicją zawartą w art. 4 ust. 1 pkt 15 dyrektywy 2014/65/UE;
 - b) pieniądz elektroniczny zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 2 dyrektywy 2009/110/WE;
 - c) depozyt zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ust. 1 pkt 3 dyrektywy 2014/49/UE;
 - d) lokatę strukturyzowaną zgodnie z definicją zawartą w art. 4 ust. 1 pkt 43 dyrektywy 2014/65/UE.
4. Wraz ze zgłoszeniem, o którym mowa w ust. 2 i 3, emitenci kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym przekazują właściwemu organowi swojego macierzystego państwa członkowskiego wykaz ewentualnych przyjmujących państw członkowskich, w których zamierzają dokonywać ofert publicznych swoich kryptoaktywów lub w których zamierzają ubiegać się o dopuszczenie do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami. Przekazują także swojemu macierzystemu państwu członkowskiemu informację na temat daty rozpoczęcia planowanej oferty publicznej lub planowanego dopuszczenia do obrotu na takiej platformie obrotu kryptoaktywami.

Właściwy organ ich macierzystego państwa członkowskiego w terminie 2 dni roboczych od otrzymania wykazu, o którym mowa w akapicie pierwszym, powiadamia właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego o planowanej ofercie publicznej lub o planowanym dopuszczeniu do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami.
5. Właściwe organy przekazują ESMA dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów, który został im zgłoszony, a także datę jego zgłoszenia. ESMA

udostępnia zgłoszony dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów w rejestrze, o którym mowa w art. 57.

Artykuł 8

Publikowanie dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, materiałów marketingowych

1. Emitenci kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym publikują swój dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, swoje materiały marketingowe na swojej stronie internetowej, która jest publicznie dostępna, nie później niż w dniu rozpoczęcia oferty publicznej tych kryptoaktywów lub w dniu dopuszczenia takich kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, materiały marketingowe są dostępne na stronie internetowej emitenta tak długo, jak długo przedmiotowe kryptoaktywa pozostają w posiadaniu społeczeństwa.
2. Opublikowane wersje dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, materiałów marketingowych są identyczne jak ich wersje zgłoszone odpowiednim właściwym organom zgodnie z art. 7 lub w stosownych przypadkach zmienione zgodnie z art. 11.

Artykuł 9

Oferty publiczne kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym, które są ograniczone w czasie

1. Emitenci kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym, którzy ograniczają czasowo swoją ofertę publiczną tych kryptoaktywów, publikują wyniki oferty na swojej stronie internetowej w ciągu 16 dni roboczych od zakończenia okresu subskrypcji.
2. Emitenci kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym, którzy ograniczają czasowo swoją ofertę publiczną kryptoaktywów, wprowadzają skuteczne rozwiązania w zakresie monitorowania i zabezpieczania środków finansowych lub innych kryptoaktywów pozyskanych w ramach takiej oferty. W tym celu tacy emitenci zapewniają, aby środki finansowe lub inne kryptoaktywa pozyskane podczas oferty publicznej były przechowywane przez jeden z poniższych podmiotów:
 - a) instytucję kredytową, w przypadku gdy środki finansowe pozyskane podczas oferty publicznej mają formę waluty fiat;
 - b) dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów, którzy uzyskali zezwolenie na przechowywanie kryptoaktywów i zarządzanie nimi w imieniu osób trzecich.

Artykuł 10

Pozwolenie na dokonywanie ofert publicznych kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym lub na ubieganie się o dopuszczenie takich kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami

1. Po opublikowaniu dokumenty informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów zgodnie z art. 8 oraz, w stosownych przypadkach, zgodnie z art. 11 emitenci kryptoaktywów mogą dokonać oferty publicznej swoich kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym w całej Unii lub mogą ubiegać się o dopuszczenie takich kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami.
2. Emitenci kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym, którzy opublikowali dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów zgodnie z art. 8 oraz, w stosownych przypadkach, zgodnie z art. 11, nie podlegają żadnym dalszym wymogom informacyjnym w odniesieniu do oferty tych kryptoaktywów lub dopuszczenia tych kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami.

Artykuł 11

Zmiana opublikowanej dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, opublikowanych materiałów marketingowych po ich opublikowaniu

1. Emitenci kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym dokonują zmian swojej opublikowanego dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów, a w stosownych przypadkach również swoich opublikowanych materiałów marketingowych w celu opisanie wszelkich zmian lub nowych faktów, które mogą mieć istotny wpływ na decyzję jakiegokolwiek potencjalnego nabywcy o zakupie tych kryptoaktywów lub na decyzję posiadaczy tych kryptoaktywów o sprzedaży lub wymianie tych kryptoaktywów.
2. Emitent niezwłocznie podaje do wiadomości publicznej na swojej stronie internetowej fakt zgłoszenia do właściwego organu swojego macierzystego państwa członkowskiego zmienionego dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów i przekazuje podsumowanie powodów, dla których zgłosił zmieniony dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów.
3. Kolejność informacji zawartych w zmienionym dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, w zmienionych materiałach marketingowych muszą być zgodne z informacjami zawartymi w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów lub materiałach marketingowych opublikowanych zgodnie z art. 8.
4. Emitenci kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym zgłaszają odpowiedniemu właściwemu organowi ich macierzystego państwa członkowskiego zmieniony dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, zmienione materiały marketingowe, w tym przyczyny dokonanych zmian, w terminie co najmniej siedmiu

dni roboczych przed ich opublikowaniem. Ten właściwy organ może wykonywać swoje uprawnienia określone w art. 82 ust. 1.

5. Właściwy organ ich macierzystego państwa członkowskiego w terminie 2 dni roboczych od otrzymania projektu zmienionego dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, zmienionych materiałów marketingowych przekazuje właściwemu organowi przyjmującego państwa członkowskiego, o którym mowa w art. 7 ust. 4, zmieniony dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, zmienione materiały marketingowe.
6. Emitenci kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym publikują na swojej stronie internetowej zgodnie z art. 8 zmieniony dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, zmienione materiały marketingowe, w tym przyczyny dokonanych zmian.
7. Zmieniony dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, zmienione materiały marketingowe muszą być opatrzone znacznikiem czasu. Najnowsze wersje zmienionego dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, zmienionych materiałów marketingowych muszą być oznaczone jako wersje mające zastosowanie. Wszystkie zmienione dokumenty informacyjne dotyczące kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, zmienione materiały marketingowe są dostępne tak długo, jak długo przedmiotowe kryptoaktywa pozostają w posiadaniu społeczeństwa.
8. W przypadku gdy oferta publiczna dotyczy tokenów użytkowych, zmiany dokonane w zmienionym dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, w zmienionych materiałach marketingowych nie powodują wydłużenia okresu 12 miesięcy, o którym mowa w art. 4 ust. 3.

Artykuł 12

Prawo do wycofania zgody

1. Emitenci kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym oferują każdemu konsumentowi, który nabywa takie kryptoaktywa bezpośrednio od emitenta lub od dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów dokonujących subemisji kryptoaktywów w imieniu emitenta, prawo do wycofania zgody.

Konsumentom przysługuje okres 14 dni kalendarzowych na wycofanie zgody na zakup tych kryptoaktywów bez ponoszenia jakichkolwiek kosztów i bez konieczności podawania przyczyny. Okres, w którym konsument może wycofać zgodę, liczy się od dnia wyrażenia zgody przez konsumenta na zakup tych kryptoaktywów.

2. Wszystkie płatności otrzymane od konsumenta, w tym – w przypadku gdy ma to zastosowanie – wszelkie opłaty, są zwracane bez zbędnej zwłoki, a w każdym razie nie później niż w terminie 14 dni od dnia, w którym emitent kryptoaktywów lub dostawca usług w zakresie kryptoaktywów dokonujący subemisji w imieniu emitenta został poinformowany o decyzji konsumenta o wycofaniu zgody.

Zwrotu dokonuje się przy użyciu takich samych środków płatniczych, jakie zostały użyte przez konsumenta w początkowej transakcji, chyba że konsument w sposób wyraźny zgodził się na inne rozwiązanie i pod warunkiem że konsument nie poniesie żadnych kosztów w związku z takim zwrotem.

3. Emitenci kryptoaktywów przekazują informacje o prawie do wycofania zgody, o którym mowa w ust. 1, w swoim dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów.
4. Prawo do wycofania zgody nie ma zastosowania w przypadku dopuszczenia kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami.
5. W przypadku gdy emitenci kryptoaktywów ograniczyli w czasie swoją ofertę publiczną tych kryptoaktywów zgodnie z art. 9, nie ma możliwości skorzystania z prawa do wycofania zgody po zakończeniu okresu subskrypcji.

Artykuł 13

Obowiązku emitentów kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym

1. Emitenci kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym są zobowiązani:
 - a) do działania w sposób uczciwy, rzetelny i profesjonalny;
 - b) do przekazywania posiadaczom kryptoaktywów rzetelnych, jasnych i niewprowadzających w błąd informacji;
 - c) do zapobiegania wszelkim konfliktom interesów, jakie mogą wystąpić, identyfikowania takich konfliktów interesów, zarządzania nimi i ujawniania ich;
 - d) do zachowywania wszystkich swoich systemów i protokołów bezpiecznego dostępu zgodnie z odpowiednimi normami unijnymi.

Do celów lit. d) ESMA, we współpracy z EUNB, opracuje wytyczne na podstawie art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010 określające normy unijne.

2. Emitenci kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym działają w najlepszym interesie posiadaczy tych kryptoaktywów i traktują ich równo, chyba że w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, w materiałach marketingowych ujawniono informacje na temat jakiegokolwiek preferencyjnego traktowania.
3. W przypadku anulowania oferty publicznej kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym z jakiegokolwiek powodu emitenci takich kryptoaktywów zapewniają, aby wszelkie środki finansowe pozyskane od nabywców lub potencjalnych nabywców były możliwie jak najszybciej należycie zwrócone tym nabywcom lub potencjalnym nabywcom.

Artykuł 14

Odpowiedzialność emitentów kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym za informacje podane w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów

1. W przypadku gdy emitent kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym lub jego organ zarządzający naruszył art. 5, podając w swoim dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów lub w zmienionym dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów informacje, które nie są kompletne, rzetelne lub jasne, lub podając informacje wprowadzające w błąd, posiadacz takich kryptoaktywów może żądać od tego emitenta kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym lub od jego organu zarządzającego odszkodowania za szkody wyrządzone mu w związku z tym naruszeniem.

Wszelkie wyłączenie odpowiedzialności cywilnej jest pozbawione skutków prawnych.
2. Obowiązkiem posiadaczy kryptoaktywów jest przedstawienie dowodów wskazujących, że emitent kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami lub tokeny będące pieniądzem elektronicznym naruszył art. 5 i że takie naruszenie miało wpływ na ich decyzję o kupnie, sprzedaży lub wymianie wspomnianych kryptoaktywów.
3. Posiadacz kryptoaktywów nie może żądać odszkodowania za informacje zawarte w podsumowaniu, o którym mowa w art. 5 ust. 7, w tym za ich tłumaczenie, z wyjątkiem sytuacji, gdy podsumowanie:
 - a) podsumowanie – odczytywane łącznie z pozostałymi częściami dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów – wprowadza w błąd, jest nieprecyzyjne lub niespójne;
 - b) odczytywane łącznie z pozostałymi częściami dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów – nie przedstawia kluczowych informacji mających pomóc konsumentom i inwestorom w podjęciu decyzji o nabyciu takich kryptoaktywów.
4. Niniejszy artykuł nie wyklucza możliwości dochodzenia dalszych roszczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej zgodnie z prawem krajowym.

TYTUŁ III

Tokeny powiązane z aktywami

Rozdział 1

Zezwolenie na dokonanie oferty publicznej tokenów powiązanych z aktywami i na ubieganie się o ich dopuszczenie do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami

Artykuł 15 **Zezwolenie**

1. Oferty publiczne tokenów powiązanych z aktywami w Unii lub ubieganie się o dopuszczenie takich aktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami są możliwe jedynie w przypadku emitentów kryptoaktywów, którzy uzyskali zezwolenie na dokonywanie takich ofert lub ubieganie się o takie dopuszczenie zgodnie z art. 19 udzielone przez właściwy organ ich macierzystego państwa członkowskiego.
2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, mogą uzyskać tylko podmioty prawne mające siedzibę w Unii.
3. Ust. 1 nie ma zastosowania w przypadku gdy:
 - a) w okresie 12 miesięcy, licząc na koniec każdego dnia kalendarzowego, średnia wartość tokenów powiązanych z aktywami pozostających w obrocie nie przekracza kwoty 5 000 000 EUR lub odpowiadającej jej równowartości w innej walucie;
 - b) oferta publiczna tokenów powiązanych z aktywami jest skierowana wyłącznie do inwestorów kwalifikowanych i tylko tacy inwestorzy kwalifikowani mogą posiadać przedmiotowe tokeny powiązane z aktywami.

Emitenci takich tokenów powiązanych z aktywami przygotowują jednak dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów, o którym mowa w art. 17, oraz zgłaszają ten dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, swoje materiały marketingowe odpowiedniemu właściwemu organowi ich macierzystego państwa członkowskiego zgodnie z art. 7.

4. Ust. 1 nie ma zastosowania w przypadku gdy emitenci tokenów powiązanych z aktywami są upoważnieni jako instytucja kredytowa na podstawie art. 8 dyrektywy 2013/36/UE.

Tacy emitenci przygotowują jednak dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów, o którym mowa w art. 17, oraz przedkładają ten dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów do zatwierdzenia odpowiedniemu właściwemu organowi ich macierzystego państwa członkowskiego zgodnie z ust. 7.

5. Zezwolenie udzielone przez właściwy organ jest ważne w całej Unii i umożliwia emitentowi oferowanie tokenów powiązanych z aktywami, w odniesieniu do których uzyskał zezwolenie, w całej Unii oraz ubieganie się o dopuszczenie takich tokenów powiązanych z aktywami do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami.
6. Zatwierdzenie przez właściwy organ przygotowanej przez emitenta dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów na podstawie art. 19 lub zmienionego dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów na podstawie art. 21 jest ważne w całej Unii.
7. EUNB, w ścisłej współpracy z ESMA, opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych, w których określa się procedurę zatwierdzenia dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów, o którym mowa w ust. 4.

EUNB przedstawia Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]*.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

Artykuł 16 **Wniosek o zezwolenie**

1. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami przedkładają odpowiedniemu właściwemu organowi swojego macierzystego państwa członkowskiego wniosek o zezwolenie, o którym mowa w art. 15.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera wszystkie następujące informacje:
 - a) adres emitenta ubiegającego się o zezwolenie;
 - b) statut emitenta ubiegającego się o zezwolenie;
 - c) program działań określający model biznesowy, jaki emitent ubiegający się o zezwolenie zamierza wdrożyć;
 - d) opinię prawną, w której stwierdza się, że tokeny powiązane z aktywami nie kwalifikują się jako instrumenty finansowe, pieniądz elektroniczny, depozyty ani lokaty strukturyzowane;
 - e) szczegółowy opis zasad zarządzania przyjętych przez emitenta ubiegającego się o zezwolenie;
 - f) dane identyfikacyjne członków organu zarządzającego emitenta ubiegającego się o zezwolenie;
 - g) dowód potwierdzający, że osoby, o których mowa w lit. f), cieszą się nieposzlakowaną opinią oraz mają odpowiednią wiedzę i doświadczenie, aby zarządzać emitentem ubiegającym się o zezwolenie;

- h) w stosownych przypadkach dowód potwierdzający, że osoby fizyczne, które posiadają, bezpośrednio lub pośrednio, ponad 20 % kapitału zakładowego lub praw głosu emitenta ubiegającego się o zezwolenie, lub które w jakikolwiek inny sposób sprawują kontrolę nad wspomnianym emitentem ubiegającym się o zezwolenie, mają nieopozłakowaną opinię i odpowiednie kompetencje;
- i) dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów, o którym mowa w art. 17;
- j) polityki i procedury, o których mowa w art. 30 ust. 5 lit. a)–k);
- k) opis ustaleń umownych z osobami trzecimi, o których mowa w art. 30 ust. 5 akapit ostatni;
- l) opis polityki ciągłości działania emitenta ubiegającego się o zezwolenie, o której to polityce mowa w art. 30 ust. 8;
- m) opis mechanizmów kontroli wewnętrznej i procedur zarządzania ryzykiem, o których mowa w art. 30 ust. 9;
- n) opis procedur i systemów zapewniających bezpieczeństwo, w tym cyberbezpieczeństwo, integralność i poufność informacji, o których to procedurach i systemach mowa w art. 30 ust. 10;
- o) opis procedur rozpatrywania skarg emitenta ubiegającego się o zezwolenie, o których mowa w art. 27.

3. Do celów ust. 2 lit. g) i h) emitenci tokenów powiązanych z aktywami ubiegający się o zezwolenia przedstawiają dowody potwierdzające wszystkie następujące informacje:

- a) w odniesieniu do wszystkich osób uczestniczących w zarządzaniu emitentem tokenów powiązanych z aktywami ubiegającym się o zezwolenie – dowody potwierdzające uprzednią niekaralność, tzn. fakt, że w odniesieniu do tego dostawcy nie wydano wyroku skazującego ani nie nałożono na niego kar na podstawie przepisów krajowych obowiązujących w dziedzinie prawa handlowego, prawa dotyczącego niewypłacalności, przepisów dotyczących usług finansowych, prawodawstwa dotyczącego przeciwdziałania praniu pieniędzy, prawodawstwa dotyczącego zwalczania terroryzmu, prawodawstwa dotyczącego zwalczania nadużyć finansowych lub prawodawstwa dotyczącego odpowiedzialności zawodowej;
- b) potwierdzające, że członkowie organu zarządzającego emitenta tokenów powiązanych z aktywami ubiegającego się o zezwolenie mają wiedzę, umiejętności i doświadczenie wystarczające do zarządzania emitentem tokenów powiązanych z aktywami oraz że osoby te są zobowiązane poświęcać wystarczająco dużo czasu na wykonywanie swoich obowiązków.

4. EUNB, w ścisłej współpracy z ESMA, opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych, w których określa się informacje, jakie powinien zawierać wniosek, oprócz informacji, o których mowa w ust. 2.

EUNB przedstawia Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]*.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

5. EUNB opracowuje, w ścisłej współpracy z ESMA, projekty wykonawczych standardów technicznych w celu ustanowienia standardowych formularzy, szablonów i procedur na potrzeby wniosków o udzielenie zezwolenia.

EUNB przedstawia Komisji te projekty wykonawczych standardów technicznych do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]*.

Komisji powierza się uprawnienie do przyjęcia wykonawczych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

Artykuł 17

Zawartość i forma dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów sporządzanego dla tokenów powiązanych z aktywami

1. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów, o którym mowa w art. 16 ust. 2 lit. i), spełnia wszystkie wymogi określone w art. 4. Oprócz informacji, o których mowa w art. 4, dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów zawiera również wszystkie następujące informacje:
 - a) szczegółowy opis zasad zarządzania przyjętych przez emitenta, w tym opis roli, obowiązków i odpowiedzialności podmiotów zewnętrznych, o których mowa w art. 30 ust. 5 lit. h);
 - b) szczegółowy opis rezerwy aktywów, o której mowa w art. 32;
 - c) szczegółowy opis rozwiązań w zakresie przechowywania aktywów rezerwowych, o którym mowa w art. 33, w tym w zakresie wydzielenia tych aktywów;
 - d) w przypadku inwestowania aktywów rezerwowych, o którym mowa w art. 34, szczegółowy opis polityki inwestycyjnej dotyczącej tych aktywów rezerwowych;
 - e) szczegółowe informacje na temat charakteru i wykonalności praw, w tym wszelkiego bezpośredniego prawa do wykupu lub wszelkich roszczeń, jakie posiadacze tokenów powiązanych z aktywami i wszelkie inne osoby prawne lub fizyczne, o których mowa w art. 35 ust. 3, mogą posiadać wobec aktywów rezerwowych lub wobec emitenta, w tym sposobu traktowania takich praw w przypadku postępowania upadłościowego;

- f) w przypadku gdy emitent nie oferuje bezpośredniego prawa wobec aktywów rezerwowych, szczegółowe informacje na temat mechanizmów, o których mowa w art. 35 ust. 4, mających na celu zapewnienie wykupu tokenów powiązanych z aktywami;
- g) szczegółowy opis procedury rozpatrywania skarg, o której mowa w art. 27;
- h) pozycje podlegające ujawnieniu określone w załączniku I i II.

Do celów lit. e), w przypadku braku przyznania wszystkim posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami bezpośredniego prawa do roszczenia lub prawa do wykupu, dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów zawiera jasne i jednoznaczne oświadczenie, że wszystkim posiadaczom przedmiotowych kryptoaktywów nie przysługuje prawo do roszczenia wobec aktywów rezerwowych lub że nie mogą oni wykupić tych aktywów rezerwowych od emitenta w każdym czasie.

2. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów zawiera podsumowanie, które w skrócie i w nietechnicznym języku dostarcza kluczowych informacji na temat oferty publicznej tokenów powiązanych z aktywami lub planowanego dopuszczenia tokenów powiązanych z aktywami do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami, a w szczególności informacji na temat podstawowych elementów przedmiotowych tokenów powiązanych z aktywami. Format i treść podsumowania dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów, odczytywanego w związku z dokumentem informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów, pozwalają na przekazanie odpowiednich informacji na temat podstawowych elementów przedmiotowych tokenów powiązanych z aktywami w celu umożliwienia potencjalnym nabywcom tych tokenów powiązanych z aktywami podjęcia świadomej decyzji. Podsumowanie zawiera następujące ostrzeżenie:

- a) że należy je odczytywać jako wprowadzenie do dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów;
- b) że potencjalny nabywca powinien podejmować każdą swoją decyzję o zakupie tokenów powiązanych z aktywami w oparciu o zawartość całego dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów;
- c) że oferta publiczna tokenów powiązanych z aktywami nie stanowi oferty sprzedaży ani zachęty do sprzedaży instrumentów finansowych oraz że wszelkich tego rodzaju ofert sprzedaży lub zachęt do sprzedaży instrumentów finansowych można dokonywać tylko za pośrednictwem prospektu lub innego dokumentu emisyjnego zgodnie z prawem krajowym;
- d) że dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów nie stanowi prospektu, o którym mowa w rozporządzeniu (UE) 2017/1129, ani innego dokumentu emisyjnego zgodnie z przepisami unijnymi lub prawem krajowym.

3. Każdy dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów opatruje się datą.

4. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów sporządza się w co najmniej jednym z języków urzędowych macierzystego państwa członkowskiego lub w języku zwyczajowo przyjętym w sferze finansów międzynarodowych.

5. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów udostępnia się w formatach nadających się do przetwarzania automatycznego.
6. ESMA po konsultacji z EUNB opracowuje projekty wykonawczych standardów technicznych, aby określić standardowe formy, formaty i wzory do celów ust. 10.

ESMA przedstawia Komisji te projekty wykonawczych standardów technicznych do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]*.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia wykonawczych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

Artykuł 18

Ocena wniosku o zezwolenie

1. Właściwe organy, które otrzymują wniosek o zezwolenie, o którym mowa w art. 16, w ciągu 20 dni roboczych od otrzymania takiego wniosku oceniają, czy wniosek, w tym dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów, o którym mowa w art. 16 ust. 2 lit. i), są kompletne. Właściwe organy niezwłocznie informują emitenta ubiegającego się o zezwolenie, czy wniosek, w tym dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów, są kompletne. Jeżeli wniosek, w tym dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów, nie są kompletne, właściwe organy określają termin przekazania ewentualnych brakujących informacji przez emitenta ubiegającego się o zezwolenie.
2. W terminie 3 miesięcy od otrzymania kompletnego wniosku właściwe organy oceniają, czy emitent ubiegający się o zezwolenie spełnia wymogi określone w niniejszym tytule, oraz przyjmują w pełni uzasadniony projekt decyzji o udzieleniu lub odmowie udzielenia zezwolenia. W ciągu tego okresu trzech miesięcy właściwe organy mogą żądać od emitenta ubiegającego się o zezwolenie przekazania ewentualnych informacji w odniesieniu do wniosku, w tym do dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów, o którym mowa w art. 16 ust. 2 lit. i).
3. Po upływie okresu trzech miesięcy, o którym mowa w ust. 2, właściwe organy przekazują swój projekt decyzji emitentowi ubiegającemu się o zezwolenie, a także przekazują swój projekt decyzji i dokumentację wniosku EUNB, ESMA i EBC. W przypadku gdy emitent ubiegający się o zezwolenie ma siedzibę w państwie członkowskim, którego walutą nie jest euro lub w przypadku gdy aktywa rezerwowe emitenta obejmują walutę inną niż euro, właściwe organy konsultują się z bankiem centralnym tego państwa członkowskiego. Emitent ubiegający się o zezwolenie ma prawo do przekazania swojemu właściwemu organowi obserwacji i uwag dotyczących projektów decyzji wydanych przez ten organ.
4. EUNB, ESMA, EBC oraz, w stosownych przypadkach, bank centralny, o którym mowa w ust. 3, w terminie 2 miesięcy po otrzymaniu projektu decyzji i dokumentacji wniosku wydają niewiążącą opinię dotyczącą wniosku, a następnie przekazują tę opinię odpowiedniemu właściwemu organowi. Właściwy organ należycie

uwzględnia takie niewiążące opinie oraz obserwacje i uwagi emitenta ubiegającego się o zezwolenie.

Artykuł 19

Udzielenie lub odmowa udzielenia zezwolenia

1. W terminie miesiąca od otrzymania niewiążącej opinii, o której mowa w art. 18 ust. 4, właściwe organy przyjmują w pełni uzasadniony projekt decyzji o udzieleniu lub odmowie udzielenia zezwolenia emitentowi ubiegającemu się o zezwolenie oraz w terminie 5 dni roboczych informują emitenta ubiegającego się o zezwolenie o swojej decyzji. W przypadku gdy emitentowi ubiegającemu się o zezwolenie zostanie ono udzielone, jego dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów uznaje się za zatwierdzony.
2. Właściwe organy odmawiają udzielenia zezwolenia, jeżeli istnieją obiektywne i możliwe do wykazania powody, aby przypuszczać, że:
 - a) organ zarządzający emitenta ubiegającego się o zezwolenie może stanowić zagrożenie dla skutecznego, prawidłowego i ostrożnego zarządzania tym podmiotem, dla jego ciągłości działania oraz dla odpowiedniego uwzględnienia interesów jego klientów oraz kwestii integralności rynku;
 - b) emitent ubiegający się o zezwolenie nie spełnia lub istnieje prawdopodobieństwo, że nie spełni któregośkolwiek z wymogów niniejszego tytułu;
 - c) model biznesowy emitenta ubiegającego się o zezwolenie może stanowić poważne zagrożenie dla stabilności finansowej, mechanizmu transmisji polityki pieniężnej lub suwerenności monetarnej.
3. Właściwe organy informują EUNB, ESMA i EBC oraz, w stosownych przypadkach, banki centralne, o których mowa w art. 18 ust. 3, o wszystkich udzielonych zezwoleniach. ESMA wpisuje do rejestru kryptoaktywów i dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, o którym mowa w art. 57, następujące informacje:
 - a) nazwa, forma prawna i identyfikator osoby prawnej emitenta tokenów powiązanych z aktywami;
 - b) nazwa handlowa, adres fizyczny i strona internetowa emitenta tokenów powiązanych z aktywami;
 - c) dokumenty informacyjne dotyczące kryptoaktywów lub zmienione dokumenty informacyjne dotyczące kryptoaktywów;
 - d) wszelkie inne usługi świadczone przez emitenta tokenów powiązanych z aktywami nieobjęte niniejszym rozporządzeniem, z odniesieniem do odpowiednich przepisów prawa unijnego lub krajowego.

Artykuł 20
Cofnięcie zezwolenia

1. Właściwe organy wycofują zezwolenie emitentów tokenów powiązanych z aktywami w każdej z poniższych sytuacji:
 - a) emitent nie skorzystał z zezwolenia w ciągu sześciu miesięcy od jego udzielenia;
 - b) emitent nie skorzystał z zezwolenia przez sześć kolejnych miesięcy;
 - c) emitent uzyskał zezwolenie w sposób sprzeczny z prawem, w tym składając fałszywe oświadczenia we wniosku o zezwolenie, o którym mowa w art. 16, lub w którymkolwiek dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów zmienionym zgodnie z art. 21;
 - d) emitent nie spełnia już warunków, na których podstawie udzielono mu zezwolenia;
 - e) emitent poważnie naruszył przepisy niniejszego tytułu;
 - f) został objęty planem uporządkowanej likwidacji zgodnie z obowiązującymi krajowymi przepisami dotyczącymi niewypłacalności;
 - g) jednoznacznie zrzekł się zezwolenia lub podjął decyzję o zaprzestaniu działalności.

Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powiadamiają właściwy organ o każdej z sytuacji, o których mowa w lit. f) i g).

2. Właściwe organy niezwłocznie powiadamiają właściwy organ emitenta tokenów powiązanych z aktywami o:
 - a) utracie przez podmiot zewnętrzny, o którym mowa w art. 30 ust. 5 lit. h), zezwolenia na prowadzenie działalności jako instytucja kredytowa, o którym mowa w art. 8 dyrektywy 2013/36/UE, jako dostawca usług w zakresie kryptoaktywów, o którym mowa w art. 53 niniejszego rozporządzenia, jako instytucja płatnicza, o którym mowa w art. 11 dyrektywy (UE) 2015/2366, lub jako instytucja pieniądza elektronicznego, o której mowa w art. 3 dyrektywy 2009/110/WE;
 - b) naruszeniu przez emitenta tokenów powiązanych z aktywami lub członków jego organu zarządzającego przepisów krajowych transponujących dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849⁵⁴ w odniesieniu do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

⁵⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73).

3. Właściwe organy cofają zezwolenie emitenta tokenów powiązanych z aktywami, jeżeli uważają, że fakty, o których mowa w ust. 2 lit. a) i b), wpływają na nieposzlakowaną opinię organu zarządzającego tego emitenta lub wskazują na niewydolność zasad zarządzania lub mechanizmów kontroli wewnętrznej, o których mowa w art. 30.

Po wycofaniu zezwolenia emitent tokenów powiązanych z aktywami wdraża procedurę określoną w art. 42.

Artykuł 21

Zmiana opublikowanych dokumentów informacyjnych dotyczących kryptoaktywów w odniesieniu do tokenów powiązanych z aktywami

1. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powiadamiają właściwy organ swojego macierzystego państwa członkowskiego o każdej celowej zmianie modelu biznesowego emitenta mogącej mieć istotny wpływ na decyzję jakiegokolwiek faktycznego lub potencjalnego posiadacza tokenów powiązanych z aktywami o zakupie, która to zmiana ma miejsce po przyznaniu zezwolenia, o którym mowa w art. 19. Zmiany takie obejmują między innymi wszelkie istotne zmiany:
 - a) zasad zarządzania;
 - b) aktywów rezerwowych i przechowywania aktywów rezerwowych;
 - c) praw przyznanych posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami;
 - d) mechanizmu, za którego pośrednictwem emituje się, tworzy i niszczy tokeny powiązane z aktywami;
 - e) protokołów zatwierdzania transakcji na tokenach powiązanych z aktywami;
 - f) funkcjonowania własnościowego systemu DLT emitenta, jeżeli tokeny powiązane z aktywami są emitowane, przenoszone i przechowywane za pośrednictwem takiej DLT;
 - g) mechanizmów zapewniających wykup tokenów powiązanych z aktywami lub zapewniających ich płynność;
 - h) ustaleń z osobami trzecimi, w tym dotyczących zarządzania aktywami rezerwowymi i inwestowania rezerwy, przechowywania aktywów rezerwowych oraz, w stosownych przypadkach, dystrybucji publicznej tokenów powiązanych z aktywami;
 - i) polityki zarządzania płynnością dla emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami;
 - j) procedury rozpatrywania skarg.
2. W przypadku powiadomienia właściwego organu o celowej zmianie, o której mowa w ust. 1, emitent tokenów powiązanych z aktywami sporządza projekt zmienionego dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów oraz zapewnia, by

kolejność zawartych w nim informacji była spójna z kolejnością informacji zawartych w pierwotnym dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów.

Właściwy organ możliwie jak najszybciej potwierdza drogą elektroniczną odbiór projektu zmienionego dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów, jednak nie później niż w ciągu dwóch dni roboczych po jej otrzymaniu.

Właściwy organ zatwierdza projekt zmienionego dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów lub odmawia jego zatwierdzenia w ciągu 20 dni roboczych po potwierdzeniu odebrania wniosku. Podczas analizy projektu zmienionego dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów właściwy organ może również zwrócić się o udzielenie wszelkich dodatkowych informacji, wyjaśnień lub uzasadnień w odniesieniu do projektu zmienionego dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów. Jeżeli właściwy organ zwraca się o udzielenie takich dodatkowych informacji, termin 20 dni roboczych rozpoczyna bieg dopiero po uzyskaniu przez właściwy organ wymaganych dodatkowych informacji.

Właściwy organ może również konsultować się z EUNB, ESMA i EBC oraz, w stosownych przypadkach, bankami centralnymi państw członkowskich, których walutą nie jest euro.

3. W przypadku zatwierdzenia zmienionego dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów właściwy organ może zwrócić się do emitenta tokenów powiązanych z aktywami w celu:
 - a) wprowadzenia mechanizmów zapewniających ochronę posiadaczy tokenów powiązanych z aktywami, jeżeli potencjalna zmiana działalności emitenta może mieć istotny wpływ na wartość, stabilność tokenów powiązanych z aktywami lub aktywów rezerwowych lub związane z nimi zagrożenia;
 - b) wprowadzenia właściwych środków naprawczych mających zapewnić stabilność finansową.

Artykuł 22

Odpowiedzialność emitentów tokenów powiązanych z aktywami za informacje podane w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów

1. W przypadku gdy emitent tokenów powiązanych z aktywami lub jego organ zarządzający naruszył art. 17, podając w swoim dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów lub w zmienionym dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów informacje, które nie są kompletne, rzetelne lub jasne, lub podając informacje wprowadzające w błąd, posiadacz takich tokenów powiązanych z aktywami może żądać od tego emitenta tokenów powiązanych z aktywami lub jego organu zarządzającego odszkodowania za szkody wyrządzone mu w związku z tym naruszeniem.

Wszelkie wyłączenie odpowiedzialności cywilnej jest pozbawione skutków prawnych.

2. Obowiązkiem posiadaczy tokenów powiązanych z aktywami jest przedstawienie dowodów wskazujących, że emitent tokenów powiązanych z aktywami naruszył art. 17 i że takie naruszenie miało wpływ na ich decyzję o kupnie, sprzedaży lub wymianie wspomnianych tokenów powiązanych z aktywami.
3. Posiadacz tokenów powiązanych z aktywami nie może żądać odszkodowania za informacje zawarte w podsumowaniu, o którym mowa w art. 17 ust. 2, w tym za ich tłumaczenie, z wyjątkiem sytuacji, gdy podsumowanie:
 - a) podsumowanie – odczytywane łącznie z pozostałymi częściami dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów – wprowadza w błąd, jest nieprecyzyjne lub niespójne;
 - b) odczytywane łącznie z pozostałymi częściami dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów – nie przedstawia kluczowych informacji mających pomóc konsumentom i inwestorom w podjęciu decyzji o nabyciu takich tokenów powiązanych z aktywami.
4. Niniejszy artykuł nie wyklucza możliwości dochodzenia dalszych roszczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej zgodnie z prawem krajowym.

Rozdział 2

Obowiązki wszystkich emitentów tokenów powiązanych z aktywami

Artykuł 23

Obowiązek uczciwego, rzetelnego i profesjonalnego działania zgodnie z najlepiej pojętym interesem posiadaczy tokenów powiązanych z aktywami

1. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami:
 - a) do działania w sposób uczciwy, rzetelny i profesjonalny;
 - b) przekazują posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami rzetelne, jasne i niewprowadzające w błąd informacje;
2. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami działają w najlepszym interesie posiadaczy takich tokenów i traktują ich równo, chyba że w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, w materiałach marketingowych ujawniono informacje na temat jakiegokolwiek preferencyjnego traktowania.

Artykuł 24

Publikowanie dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, materiałów marketingowych

Emitenci tokenów powiązanych z aktywami publikują na swojej stronie internetowej zatwierdzony dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów, o którym mowa w art. 19 ust. 1, oraz, w stosownych przypadkach, zmieniony dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów, o którym mowa w art. 21, oraz materiały marketingowe, o których mowa w art. 25. Zatwierdzony dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów jest publicznie dostępny nie później niż w dniu rozpoczęcia oferty publicznej tokenów powiązanych z aktywami lub dopuszczenia tych tokenów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami. Zatwierdzony dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, zmieniony dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów i materiały marketingowe są dostępne na stronie internetowej emitenta tak długo, jak długo przedmiotowe tokeny powiązane z aktywami pozostają w posiadaniu społeczeństwa.

Artykuł 25

Materiały marketingowe

1. Wszelkie materiały marketingowe dotyczące oferty publicznej tokenów powiązanych z aktywami lub dopuszczenia takich tokenów powiązanych z aktywami do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami muszą spełniać wszystkie poniższe wymogi:
 - a) materiały marketingowe muszą być wyraźnie oznaczone jako takie;
 - b) informacje zawarte w materiałach marketingowych muszą być rzetelne, jasne i nie mogą wprowadzać w błąd;
 - c) informacje zawarte w materiałach marketingowych muszą być zgodne z informacjami zawartymi w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów;
 - d) w materiałach marketingowych wyraźnie stwierdza się, że dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów został opublikowany i zawiera adres strony internetowej emitenta kryptoaktywów.
2. W przypadku braku przyznania wszystkich posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami bezpośredniego prawa do roszczenia lub prawa do wykupu, materiały marketingowe zawierają jasne i jednoznaczne oświadczenie, że wszystkim posiadaczom przedmiotowych tokenów powiązanych z aktywami nie przysługuje prawo do roszczenia wobec aktywów rezerwowych lub że nie mogą oni wykupić tych aktywów rezerwowych od emitenta w każdym czasie.

Artykuł 26

Stałe przekazywanie informacji posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami

1. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami co najmniej raz w miesiącu publikują na swojej stronie internetowej w jasny, dokładny i przejrzysty sposób informacje na temat liczby tokenów powiązanych z aktywami będących w obiegu oraz wartości i struktury aktywów rezerwowych, o których mowa w art. 32.

2. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami możliwie jak najszybciej i w jasny, dokładny i przejrzysty sposób publikują na swojej stronie internetowej informacje na temat wyniku audytu dotyczącego aktywów rezerwowych, o których mowa w art. 32.
3. Nie naruszając przepisów art. 77, emitenci tokenów powiązanych z aktywami możliwie jak najszybciej i w jasny, dokładny i przejrzysty sposób publikują na swojej stronie internetowej informacje na temat wydarzenia, które ma lub może mieć istotny wpływ na wartość tokenów powiązanych z aktywami lub na aktywa rezerwowe, o których mowa w art. 32.

Artykuł 27

Procedura rozpatrywania skarg

1. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami ustanawiają i utrzymują skuteczne i przejrzyste procedury szybkiego, sprawiedliwego i spójnego rozpatrywania skarg otrzymywanych od posiadaczy tokenów powiązanych z aktywami. W przypadku gdy tokeny powiązane z aktywami są dystrybuowane, w całości lub częściowo, przez podmioty zewnętrzne, o których mowa w art. 30 ust. 5 lit. h), emitenci tokenów powiązanych z aktywami ustanawiają procedury mające na celu ułatwienie rozpatrywania takich skarg między posiadaczami tokenów powiązanych z aktywami a takimi podmiotami zewnętrznymi.
2. Posiadacze tokenów powiązanych z aktywami muszą mieć możliwość bezpłatnego wnoszenia skarg do emitentów ich tokenów powiązanych z aktywami.
3. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami opracowują i udostępniają klientom wzór na potrzeby składania skargi oraz prowadzą rejestr wszystkich otrzymanych skarg i wszelkich środków podjętych w odpowiedzi na te skargi.
4. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami badają wszystkie skargi w sposób terminowy i sprawiedliwy oraz informują posiadaczy ich tokenów powiązanych z aktywami o wynikach takich badań w rozsądnym terminie.
5. EUNB, w ścisłej współpracy z ESMA, opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych w celu określenia wymogów, wzorów i procedur dotyczących rozpatrywania skarg.

EUNB przedkłada Komisji wspomniane projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia ... *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]*.

Komisji powierza się uprawnienie do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

Artykuł 28

Zapobieganie konfliktom interesów, ich identyfikacja i ujawnianie oraz zarządzanie konfliktami interesów

1. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami utrzymują i wdrażają skuteczną politykę i procedury mające na celu zapobieganie konfliktom interesów, ich identyfikowanie i ujawnianie oraz zarządzanie konfliktami interesów, do jakich dochodzi między nimi a następującymi podmiotami:
 - a) ich udziałowcy;
 - b) członkowie ich organu zarządzającego;
 - c) ich pracownicy;
 - d) wszystkie osoby fizyczne, które posiadają, bezpośrednio lub pośrednio, ponad 20 % kapitału zakładowego emitenta kryptoaktywów zabezpieczonych aktywami lub praw głosu tego emitenta albo które w jakikolwiek inny sposób sprawują kontrolę nad wspomnianym emitentem;
 - e) posiadacze tokenów powiązanych z aktywami;
 - f) wszystkie osoby trzecie sprawujące jedną z funkcji, o których mowa w art. 30 ust. 5 lit. h);
 - g) w stosownych przypadkach – wszystkie osoby prawne lub fizyczne, o których mowa w art. 35 ust. 3.

Emitenci tokenów powiązanych z aktywami podejmują w szczególności wszelkie odpowiednie działania w celu zapobiegania konfliktom interesów, ich identyfikowania i ujawniania oraz zarządzania konfliktami interesów, które powstają wskutek zarządzania aktywami rezerwowymi, o których mowa w art. 32, i inwestowania tych aktywów.

2. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami ujawniają posiadaczom swoich tokenów powiązanych z aktywami informacje na temat ogólnego charakteru i źródeł konfliktów interesów oraz działań podjętych w celu ograniczenia tego ryzyka.
3. Informacje ujawnia się w widocznym miejscu na stronie internetowej emitenta tokenów powiązanych z aktywami.
4. Ujawnione informacje, o których mowa w ust. 3, muszą być wystarczająco precyzyjne, aby posiadacze tokenów powiązanych z aktywami byli w stanie podjąć świadomą decyzję o zakupie w odniesieniu do tokenów powiązanych z aktywami.
5. EUNB opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych w celu określenia:
 - a) wymogów dotyczących polityki i procedur, o których mowa w ust. 1;
 - b) ustaleń na potrzeby ujawniania informacji, o których mowa w ust. 3.

EUNB przedkłada Komisji wspomniane projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia ... [proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia].

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

Artykuł 29

Przekazywanie informacji właściwym organom

Emitenci tokenów powiązanych z aktywami powiadamiają swoje właściwe organy o wszelkich zmianach w ich organie zarządzającym.

Artykuł 30

Zasady zarządzania

1. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami posiadają solidne zasady zarządzania obejmujące jasną strukturę organizacyjną z dobrze określonymi, przejrzystymi i spójnymi obszarami odpowiedzialności, skuteczne procesy służące rozpoznawaniu ryzyka, na które są lub mogą być narażeni, zarządzaniu ryzykiem, monitorowaniu i zgłaszaniu ryzyka oraz odpowiednie mechanizmy kontroli wewnętrznej obejmujące prawidłowe procedury administracyjne i rachunkowości.
2. Członkowie organu zarządzającego emitentów tokenów powiązanych z aktywami muszą posiadać niezbędną nieposzlakowaną opinię i kompetencje w zakresie kwalifikacji, doświadczenia i umiejętności, aby wykonywać swoje obowiązki oraz zapewnić prawidłowe i ostrożne zarządzanie takimi emitentami. Muszą oni również wykazać, że są w stanie poświęcić wystarczająco dużo czasu na skuteczne wykonywanie swoich funkcji.
3. Osoby fizyczne, które posiadają, bezpośrednio lub pośrednio, ponad 20 % kapitału zakładowego lub praw głosu emitentów tokenów powiązanych z aktywami albo które w jakikolwiek inny sposób sprawują kontrolę nad takimi emitentami, muszą posiadać niezbędną nieposzlakowaną opinię i kompetencje.
4. Żadna z osób, o których mowa w ust. 2 lub 3, nie może być skazana za przestępstwa związane z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu albo za inne przestępstwa finansowe.
5. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami przyjmują strategie i procedury dostatecznie skuteczne, aby zapewnić przestrzeganie przepisów niniejszego rozporządzenia, w tym przestrzeganie wszystkich przepisów niniejszego tytułu przez organy zarządzające emitentów i ich pracowników. W szczególności emitenci tokenów powiązanych z aktywami ustanawiają, utrzymują i wdrażają politykę i procedury dotyczące:
 - a) rezerwy aktywów, o której mowa w art. 32;
 - b) przechowywania aktywów rezerwowych określonego w art. 33;

- c) praw lub braku praw określonych w art. 35, przyznawanych posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami;
- d) mechanizmu, za którego pośrednictwem emituje się, tworzy i niszczy tokeny powiązane z aktywami;
- e) protokołów zatwierdzania transakcji na tokenach powiązanych z aktywami;
- f) funkcjonowania własnościowego systemu DLT emitenta, jeżeli tokeny powiązane z aktywami są emitowane, przenoszone i przechowywane za pośrednictwem takiej DLT lub podobnej technologii, którą obsługuje emitent lub osoba trzecia działająca w jego imieniu;
- g) mechanizmów zapewniających wykup tokenów powiązanych z aktywami lub zapewniających ich płynność określonych w art. 35 ust. 4;
- h) ustaleń z podmiotami zewnętrznymi dotyczących obsługi rezerwy aktywów oraz dotyczących inwestowania aktywów rezerwowych, przechowywania aktywów rezerwowych oraz, w stosownych przypadkach, dystrybucji publicznej tokenów powiązanych z aktywami;
- i) rozpatrywania skarg określonego w art. 27;
- j) konfliktów interesów określonych w art. 28;
- k) polityki zarządzania płynnością dla emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami określonej w art. 41 ust. 3.

Emitenci tokenów powiązanych z aktywami, którzy wykorzystują podmioty zewnętrzne w celu sprawowania funkcji określonych w lit. h), ustanawiają i utrzymują ustalenia umowne z tymi podmiotami zewnętrznymi, w których dokładnie określa się rolę, zadania, prawa i obowiązki zarówno emitentów tokenów powiązanych z aktywami, jak i każdego z tych podmiotów zewnętrznych. W ustaleniach umownych, których mogą dotyczyć przepisy różnych państw, konieczne jest jednoznaczne wskazanie wybranego prawa właściwego.

6. W przypadku gdy emitenci tokenów powiązanych z aktywami nie wprowadzili planu, o którym mowa w art. 42, emitenci stosują odpowiednie i proporcjonalne systemy zasoby i procedury w celu zapewnienia ciągłego i regularnego wykonania swoich usług i działalności. W tym celu emitenci tokenów powiązanych z aktywami utrzymują wszystkie systemy i protokoły bezpiecznego dostępu zgodnie z odpowiednimi normami unijnymi.
7. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami określają źródła ryzyka operacyjnego i minimalizują te zagrożenia dzięki opracowaniu odpowiednich systemów, kontroli i procedur.
8. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami ustanawiają politykę ciągłości działania zapewniającą, w przypadku przerwy w funkcjonowaniu ich systemów i procedur, zachowanie istotnych danych i funkcji oraz utrzymanie ich działalności lub, jeżeli nie jest to możliwe, terminowego przywrócenia takich danych i funkcji oraz terminowego przywrócenia działalności.

9. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami muszą posiadać mechanizmy kontroli wewnętrznej i skuteczne procedury oceny ryzyka i zarządzania ryzykiem, w tym skuteczne mechanizmy kontroli i zabezpieczenia w zakresie zarządzania systemami ICT zgodnie z wymogami zawartymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/xx⁵⁵. W procedurach przewiduje się kompleksową ocenę związaną z uzależnieniem od podmiotów zewnętrznych, o których mowa w ust. 5 lit. h). Emitenci tokenów powiązanych z aktywami monitorują i regularnie oceniają adekwatność i skuteczność mechanizmów kontroli wewnętrznej i procedur oceny ryzyka oraz podejmują odpowiednie środki w celu wyeliminowania wszelkich niedociągnięć.
10. Emitenci kryptoaktywów zabezpieczonych aktywami posiadają systemy i procedury, które są odpowiednie do zapewnienia bezpieczeństwa, integralności i poufności informacji, zgodnie z wymogami zawartymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/xx⁵⁶. Systemy te rejestrują i zabezpieczają właściwe dane i informacje zgromadzone i utworzone w trakcie działalności emitenta.
11. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami zapewniają, by byli oni przedmiotem regularnych audytów przeprowadzanych przez niezależnych audytorów. Wyniki tych audytów przekazywane są organowi zarządzającemu danego emitenta i udostępniane właściwemu organowi.
12. EUNB, w ścisłej współpracy z ESMA, opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych, w których określa minimalną treść zasad zarządzania w odniesieniu do:
 - a) narzędzi monitorowania ryzyka, o których mowa w ust. 1 i w ust. 7;
 - b) mechanizmu kontroli wewnętrznej, o którym mowa w ust. 1 i 9;
 - c) planu ciągłości działania, o którym mowa w ust. 8;
 - d) audytów, o których mowa w ust. 11;

EUNB przedstawia Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

⁵⁵ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego i zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1060/2009, (UE) nr 648/2012, (UE) nr 600/2014 oraz (UE) nr 909/2014 – COM(2020) 595.

⁵⁶ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego i zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1060/2009, (UE) nr 648/2012, (UE) nr 600/2014 oraz (UE) nr 909/2014 – COM(2020) 595.

Artykuł 31
Wymogi w zakresie funduszy własnych

1. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami przez cały czas dysponują funduszami własnymi równymi co najmniej wyższej z następujących kwot:

- a) 350 000 EUR;
- b) 2 % średniej kwoty aktywów rezerwowych, o których mowa w art. 32.

Do celów lit. b) średnia kwota aktywów rezerwowych oznacza średnią kwotę aktywów rezerwowych na koniec każdego dnia kalendarzowego obliczoną za okres ostatnich sześciu miesięcy.

W przypadku gdy emitent oferuje więcej niż jedną kategorię tokenów powiązanych z aktywami, kwota, o której mowa w lit. b), jest sumą średniej kwoty aktywów rezerwowych stanowiących zabezpieczenie każdej kategorii tokenów powiązanych z aktywami.

2. Fundusze własne, o których mowa w ust. 1, składają się z pozycji kapitału podstawowego Tier I i instrumentów w kapitale podstawowym Tier I, o których mowa w art. 26–30 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, po dokonaniu w całości odliczeń zgodnie z art. 36 tego rozporządzenia, bez stosowania progowych wyłączeń, o których mowa w art. 46 i 48 tego rozporządzenia.

3. Właściwe organy macierzystych państw członkowskich mogą wymagać od emitentów tokenów powiązanych z aktywami posiadania kwoty funduszy własnych do 20 % wyższej od kwoty wynikającej z zastosowania ust. 1 lit. b), lub pozwolić takim emitentom na posiadanie kwoty funduszy własnych do 20 % niższej od kwoty wynikającej z zastosowania ust. 1 lit. b), jeśli ocena następujących elementów wskazuje na wyższy lub niższy stopień ryzyka:

- a) ocena procesów zarządzania ryzykiem i mechanizmów kontroli wewnętrznej emitenta tokenów powiązanych z aktywami, o których mowa w art. 30 ust. 1, 7 i 9;
- b) jakość i zmienność aktywów rezerwowych, o których mowa w art. 32;
- c) rodzaje praw przyznanych przez emitenta tokenów powiązanych z aktywami posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami zgodnie z art. 35;
- d) w przypadku inwestowania aktywów rezerwowych – ryzyko związane z polityką inwestycyjną dotyczącą aktywów rezerwowych;
- e) łączna wartość i liczba transakcji przeprowadzonych na tokenach powiązanych z aktywami;
- f) znaczenie rynków, na których tokeny powiązane z aktywami są oferowane i wprowadzane do obrotu;
- g) w stosownych przypadkach kapitalizacja rynkowa tokenów powiązanych z aktywami.

4. EUNB, w ścisłej współpracy z ESMA, opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych, które określają:
 - a) metodykę obliczania funduszy własnych określoną w ust. 1;
 - b) procedurę i ramy czasowe dla emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami na dostosowanie się do wyższych wymogów w zakresie funduszy własnych, jak określono w ust. 3;
 - c) kryteria dotyczące wymagania wyższych funduszy własnych lub dopuszczania niższych funduszy własnych, zgodnie z ust. 3.

EUNB przedstawia Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

ROZDZIAŁ 3

REZERWA AKTYWÓW

Artykuł 32

Obowiązek posiadania aktywów rezerwowych oraz struktura takiej rezerwy aktywów i zarządzanie nią

1. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami każdorazowo ustanawiają i utrzymują rezerwę aktywów.
2. Emitenci, których co najmniej dwie kategorie tokenów powiązanych z aktywami są przedmiotem oferty publicznej, stosują i utrzymują dla każdej kategorii tokenów powiązanych z aktywami osobną rezerwę aktywów, która jest zarządzana oddzielnie.

Emitenci tokenów powiązanych z aktywami, których te same tokeny powiązane z aktywami są przedmiotem oferty publicznej, stosują i utrzymują tylko jedną rezerwę aktywów dla tej kategorii tokenów powiązanych z aktywami.
3. Organy zarządzające emitentów tokenów powiązanych z aktywami zapewniają skuteczne i ostrożne zarządzanie aktywami rezerwowymi. Emitenci zapewniają, aby tworzeniu i niszczeniu tokenów powiązanych z aktywami zawsze towarzyszyło odpowiadające zwiększenie lub zmniejszenie rezerwy aktywów oraz aby takie zwiększenie lub zmniejszenie było odpowiednio zarządzane w celu uniknięcia jakiegokolwiek negatywnego wpływu na rynek aktywów rezerwowych.
4. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami posiadają jasną i szczegółową politykę określającą mechanizm stabilizacji takich tokenów. Ta polityka i procedura zawierają w szczególności:

- a) wykaz aktywów referencyjnych, w przypadku których celem tokenów powiązanych z aktywami jest ustabilizowanie ich wartości, oraz strukturę takich aktywów referencyjnych;
 - b) opis rodzaju aktywów i dokładnej alokacji aktywów, które są włączone do rezerwy aktywów;
 - c) szczegółową ocenę ryzyka, w tym ryzyka kredytowego, ryzyka rynkowego i ryzyka płynności wynikającego z aktywów rezerwowych;
 - d) opis procedury, zgodnie z którą tworzy się i niszczy tokeny powiązane z aktywami oraz konsekwencje takiego tworzenia lub niszczenia dla zwiększenia i zmniejszenia aktywów rezerwowych;
 - e) informację, czy aktywa rezerwowe są inwestowane;
 - f) w przypadku gdy emitenci tokenów powiązanych z aktywami inwestują część aktywów rezerwowych, szczegółowy opis polityki inwestycyjnej i ocenę tego, w jaki sposób ta polityka inwestycyjna może wpłynąć na wartość aktywów rezerwowych;
 - g) opis procedury nabywania tokenów powiązanych z aktywami i wykupu takich tokenów w zamian za aktywa rezerwowe oraz wykaz osób lub kategorii osób, które są do tego uprawnione.
5. Nie naruszając przepisów art. 30 ust. 11 emitenci tokenów powiązanych z aktywami zlecają niezależny audyt aktywów rezerwowych co sześć miesięcy, począwszy od dnia udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 19.

Artykuł 33

Przechowywanie aktywów rezerwowych

1. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami ustanawiają, utrzymują i wdrażają zasady, procedury i ustalenia umowne dotyczące przechowywania, które każdorazowo zapewniamy, aby:
- a) aktywa rezerwowe były oddzielone od aktywów własnych emitentów;
 - b) aktywa rezerwowe nie były obciążone ani zastawiane jako „uzgodnienie dotyczące zabezpieczeń finansowych”, „uzgodnienie dotyczące zabezpieczeń finansowych polegające na przeniesieniu tytułu” ani jako „uzgodnienie dotyczące zabezpieczenia finansowego w formie gwarancji” w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. a), b) i c) dyrektywy 2002/47/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁵⁷;
 - c) aktywa rezerwowe przechowywano zgodnie z ust. 4;

⁵⁷ Dyrektywa 2002/47/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie uzgodnień dotyczących zabezpieczeń finansowych (Dz.U. L 168 z 27.6.2002, s. 43).

- d) emitenci tokenów powiązanych z aktywami dysponowali szybkim dostępem do aktywów rezerwowych w celu zrealizowania wszelkich zleceń umorzenia złożonych przez posiadaczy tokenów powiązanych z aktywami.

Emitenci tokenów powiązanych z aktywami, którzy emitują co najmniej dwie kategorie tokenów powiązanych z aktywami w Unii, dysponują polityką przechowywania dla każdej rezerwy aktywów. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami, którzy wyemitowali tę samą kategorię tokenów powiązanych z aktywami, stosują i utrzymują tylko jedną politykę przechowywania.

- 2. Aktywa rezerwowe otrzymane w zamian za tokeny powiązane z aktywami przechowywane są w depozycie nie później niż w terminie 5 dni roboczych po emisji tokenów powiązanych z aktywami przez:
 - a) dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów uprawnionego na mocy art. 53 do świadczenia usługi wymienionej w art. 3 ust. 1 pkt 10, jeżeli aktywa rezerwowe mają postać kryptoaktywów;
 - b) instytucję kredytową w przypadku wszystkich innych rodzajów aktywów rezerwowych.
- 3. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami wykazują się należytą fachowością i starannością przy wyborze, wyznaczaniu i kontroli instytucji kredytowych i dostawców kryptoaktywów wyznaczonych na powierników aktywów rezerwowych zgodnie z ust. 2.

Emitenci tokenów powiązanych z aktywami zapewniają, aby instytucje kredytowe i dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów wyznaczeni na powierników aktywów rezerwowych posiadali niezbędną wiedzę fachową i reputację rynkową umożliwiającą działanie w charakterze powierników takich aktywów rezerwowych, uwzględniając praktyki księgowość, procedury przechowywania i mechanizmy kontroli wewnętrznej tych instytucji kredytowych i dostawców usług w zakresie kryptoaktywów. Ustalenia umowne między emitentami tokenów powiązanych z aktywami i podmiotami przechowującymi zapewniają ochronę przechowywanych aktywów rezerwowych przed roszczeniami wierzycieli powierników.

Zasady i procedury przechowywania, o których mowa w ust. 1, określają kryteria wyboru w zakresie wyznaczania instytucji kredytowych lub dostawców usług w zakresie kryptoaktywów na powierników aktywów rezerwowych oraz procedurę przeglądu takich wyznaczeń.

Emitenci tokenów powiązanych z aktywami dokonują regularnie przeglądu wyznaczania instytucji kredytowych lub dostawców usług w zakresie kryptoaktywów na powierników aktywów rezerwowych. W tym celu emitent tokenów powiązanych z aktywami ocenia swoje ekspozycje wobec takich powierników, biorąc pod uwagę pełny zakres ich relacji, oraz na bieżąco monitoruje warunki finansowe takich powierników.

- 4. Aktywa rezerwowe utrzymywane w imieniu emitentów tokenów powiązanych z aktywami powierza się instytucjom kredytowym lub dostawcom usług w zakresie kryptoaktywów, wyznaczonym zgodnie z ust. 3, w następujący sposób:

- a) instytucje kredytowe przechowują waluty fiat na rachunku otwartym w księgach instytucji kredytowych;
- b) w przypadku instrumentów finansowych, które mogą być przechowywane, instytucje kredytowe przechowują wszystkie instrumenty finansowe, które mogą być zarejestrowane na rachunku instrumentów finansowych otwartym w księgach instytucji kredytowych, oraz wszystkie instrumenty finansowe, które mogą być fizycznie dostarczone do takich instytucji kredytowych;
- c) w przypadku kryptoaktywów, które mogą być przechowywane, dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów przechowują te kryptoaktywa w aktywach rezerwowych lub środki dostępu do takich kryptoaktywów, w stosownych przypadkach, w postaci prywatnych kluczy kryptograficznych;
- d) w przypadku innych aktywów instytucje kredytowe sprawdzają tytuł własności emitentów tokenów powiązanych z aktywami i prowadzą rejestr tych aktywów rezerwowych, co do których mają pewność, że emitenci tokenów powiązanych z aktywami są właścicielami tych aktywów rezerwowych.

Do celów lit. a) instytucje kredytowe zapewniają rejestrację walut fiat w księgach instytucji kredytowych na oddzielnym rachunku zgodnie z przepisami krajowymi transponującymi art. 16 dyrektywy Komisji 2006/73/WE⁵⁸ do porządku prawnego państw członkowskich. Rachunek otwiera się na rzecz emitentów tokenów powiązanych z aktywami w celu zarządzania aktywami rezerwowymi, tak aby przechowane waluty fiat można było wyraźnie zidentyfikować jako należące do rezerwy aktywów.

Do celów lit. b) instytucje kredytowe zapewniają, aby wszystkie instrumenty finansowe, które mogą być zarejestrowane na rachunku instrumentów finansowych otwartym w księgach instytucji kredytowej, były rejestrowane w księgach instytucji kredytowych na oddzielnych rachunkach zgodnie z przepisami krajowymi transponującymi art. 16 dyrektywy Komisji 2006/73/WE⁵⁹ do porządku prawnego państw członkowskich. Rachunek instrumentów finansowych otwiera się na rzecz emitentów tokenów powiązanych z aktywami w celu zarządzania aktywami rezerwowymi, tak aby przechowane instrumenty finansowe można było wyraźnie zidentyfikować jako należące do rezerwy aktywów.

Do celów lit. c) dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów otwierają rejestr pozycji na rzecz emitentów tokenów powiązanych z aktywami w celu zarządzania aktywami rezerwowymi, tak aby przechowane kryptoaktywa można było wyraźnie zidentyfikować jako należące do rezerwy aktywów.

Dla celów lit. d) ocena, czy emitenci tokenów powiązanych z aktywami są właścicielami aktywów rezerwowych, opiera się na informacjach lub dokumentach

⁵⁸ Dyrektywa Komisji 2006/73/WE z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzająca środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (Dz.U. L 241 z 2.9.2006, s. 26).

⁵⁹ Dyrektywa Komisji 2006/73/WE z dnia 10 sierpnia 2006 r. wprowadzająca środki wykonawcze do dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tejże dyrektywy (Dz.U. L 241 z 2.9.2006, s. 26).

dostarczonych przez emitentów tokenów powiązanych z aktywami oraz, o ile są one dostępne, na dowodach zewnętrznych.

5. Wyznaczenie instytucji kredytowej lub dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów na powiernika aktywów rezerwowych zgodnie z ust. 3 potwierdza się pisemną umową, o której mowa w art. 30 ust. 5 akapit drugi. Umowy te regulują, między innymi, przepływ informacji uznanych za niezbędne w celu umożliwienia pełnienia funkcji emitentom tokenów powiązanych z aktywami oraz instytucjom kredytowym i dostawcom usług w zakresie kryptoaktywów.
6. Instytucje kredytowe i dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, które wyznaczono na powierników zgodnie z ust. 3, postępują w sposób uczciwy, sprawiedliwy, profesjonalny i niezależny oraz działają w interesie emitenta tokenów powiązanych z aktywami oraz posiadaczy takich tokenów.
7. Instytucje kredytowe i dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, które wyznaczono na powierników zgodnie z ust. 3, nie mogą prowadzić działalności w odniesieniu do emitentów tokenów powiązanych z aktywami, która może powodować konflikty interesów między tymi emitentami, posiadaczami tokenów powiązanych z aktywami oraz nimi samymi, chyba że spełnione zostały wszystkie poniższe warunki:
 - a) instytucje kredytowe lub dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów oddzielili pod względem funkcjonalnym i hierarchicznym wykonywanie swoich zadań w zakresie przechowywania aktywów od potencjalnie sprzecznych z nimi zadań;
 - b) emitent tokenów powiązanych z aktywami odpowiednio zidentyfikował potencjalne konflikty interesów, zarządzał nimi i je monitorowane oraz ujawnił je posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami zgodnie z art. 28.
8. W przypadku utraty instrumentu finansowego lub przechowywanych kryptoaktywów, o których mowa w ust. 4, instytucja kredytowa lub dostawca usług w zakresie kryptoaktywów, który utracił ten instrument finansowy lub te kryptoaktywa, zwraca emitentowi tokenów powiązanych z aktywami bez zbędnej zwłoki instrument finansowy lub kryptoaktywa identycznego rodzaju lub o odpowiadającej im wartości. Dana instytucja kredytowa lub dany dostawca usług w zakresie kryptoaktywów nie ponosi odpowiedzialności, jeśli może udowodnić, że strata powstała w wyniku pozostającego poza jej uzasadnioną kontrolą zdarzenia zewnętrznego, którego skutki byłyby nieuniknione mimo wszystkich uzasadnionych działań podjętych w celu zapobieżenia mu.

Artykuł 34

Inwestowanie aktywów rezerwowych

1. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami, którzy inwestują część aktywów rezerwowych, inwestują te aktywa rezerwowe wyłącznie w wysoce płynne instrumenty finansowe o minimalnym ryzyku rynkowym i kredytowym. Inwestycje te można upłynnić w krótkim terminie przy minimalnym negatywnym wpływie na cenę.

2. Instrumenty finansowe, w które inwestuje się aktywa rezerwowe, przechowuje się zgodnie z art. 33.
3. Wszelkie zyski lub straty, w tym wahania wartości instrumentów finansowych, o których mowa w ust. 1, oraz wszelkie ryzyko kontrahenta lub ryzyko operacyjne wynikające z inwestowania aktywów rezerwowych ponosi emitent tokenów powiązanych z aktywami.
4. EUNB, po konsultacji z ESMA i Europejskim Systemem Banków Centralnych, opracowuje projekt regulacyjnych standardów technicznych określających instrumenty finansowe, które można uznać za instrumenty wysoce płynne i instrumenty o minimalnym ryzyku kredytowym i rynkowym, o których mowa w ust. 1. Określając instrumenty finansowe, o których mowa w ust. 1, EUNB bierze pod uwagę:
 - a) poszczególne rodzaje aktywów rezerwowych, które mogą stanowić zabezpieczenie tokena powiązanego z aktywami;
 - b) korelację pomiędzy tymi aktywami rezerwowymi a wysoce płynnymi instrumentami finansowymi, w które mogą inwestować emitenci;
 - c) warunki uznawania za aktywa płynne charakteryzujące się wysoką jakością na podstawie art. 412 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 i rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/61⁶⁰.

EUNB przedstawia Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

Artykuł 35

Prawa wobec emitentów tokenów powiązanych z aktywami lub aktywów rezerwowych

1. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami ustanawiają, utrzymują i wdrażają jasne i szczegółowe zasady i procedury dotyczące praw przyznanych posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami, w tym wszelkiego prawa do bezpośrednich roszczeń lub prawa do wykupu wobec emitenta tych tokenów powiązanych z aktywami lub aktywów rezerwowych.
2. W przypadku gdy posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami przyznaje się prawa, o których mowa w ust. 1, emitenci tokenów powiązanych z aktywami ustanawiają politykę określającą:
 - a) warunki, w tym progi, okresy i ramy czasowe, na jakich posiadacze tokenów powiązanych z aktywami mogą wykonywać te prawa;

⁶⁰ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych (Dz.U. L 11 z 17.1.2015, s. 1).

- b) mechanizmy i procedury mające na celu zapewnienie wykupu tokenów powiązanych z aktywami, w tym w skrajnych warunkach rynkowych, w przypadku uporządkowanej likwidacji emitenta tokenów powiązanych z aktywami, o którym mowa w art. 42, lub w przypadku zaprzestania działalności przez takiego emitenta;
- c) wycenę lub zasady wyceny tokenów powiązanych z aktywami oraz aktywów rezerwowych, gdy prawa te wykonuje posiadacz tokenów powiązanych z aktywami;
- d) warunki rozrachunku w przypadku wykonywania tych praw;
- e) opłaty stosowane przez emitentów tokenów powiązanych z aktywami, gdy prawa te wykonują posiadacze.

Opłaty, o których mowa w lit. e), są proporcjonalne i współmierne do rzeczywistych kosztów poniesionych przez emitentów tokenów powiązanych z aktywami.

3. W przypadku gdy emitenci tokenów powiązanych z aktywami nie przyznają praw, o których mowa w ust. 1, wszystkim posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami, w szczegółowych zasadach i procedurach określa się osoby fizyczne lub prawne, którym przyznano takie prawa. W szczegółowych zasadach i procedurach określa się również warunki wykonywania takich praw i obowiązki nakładane na te osoby.

Emitenci tokenów powiązanych z aktywami dokonują odpowiednich ustaleń umownych i utrzymują takie ustalenia z tymi osobami fizycznymi lub prawnymi, którym przyznano takie prawa. W tych ustaleniach umownych dokładnie określa się role, zadania, prawa i obowiązki emitentów tokenów powiązanych z aktywami oraz każdej z tych osób fizycznych lub prawnych. W ustaleniach umownych, których mogą dotyczyć przepisy różnych państw, konieczne jest jednoznaczne wskazanie wybranego prawa właściwego.

4. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami, którzy nie przyznają praw, o których mowa w ust. 1, wszystkim posiadaczom takich tokenów powiązanych z aktywami, wprowadzają mechanizmy mające zapewnić płynność tokenów powiązanych z aktywami. W tym celu zawierają i utrzymują pisemne umowy z dostawcami usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na świadczenie usługi w zakresie kryptoaktywów, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 12. Emitent tokenów powiązanych z aktywami zapewnia, aby wystarczająca liczba dostawców usług w zakresie kryptoaktywów była zobowiązana do publikowania wiążących notowań po konkurencyjnych cenach w celu zapewnienia płynności na rynku w sposób regularny i przewidywalny.

W przypadku gdy wartość rynkowa tokenów powiązanych z aktywami znacznie odbiega od wartości aktywów referencyjnych lub aktywów rezerwowych, posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami przysługuje prawo do wykupu kryptoaktywów bezpośrednio od emitenta kryptoaktywów. W takim przypadku wszelkie opłaty za taki wykup są proporcjonalne i współmierne do rzeczywistych kosztów poniesionych przez emitentów tokenów powiązanych z aktywami.

Emitent zawiera i utrzymuje ustalenia umowne w celu zapewnienia, aby posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami wypłacono zyski z aktywów rezerwowych w przypadku gdy emitent podejmie decyzję o zaprzestaniu działalności, podlega uporządkowanej likwidacji lub gdy cofnięto jego zezwolenie.

5. EUNB, w ścisłej współpracy z ESMA, opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych, w których określa się:
- a) obowiązki nałożone na dostawców usług w zakresie kryptoaktywów zapewniających płynność tokenów powiązanych z aktywami, jak określono w ust. 4 akapit pierwszy;
 - b) zmiany wartości dające bezpośrednie prawo do wykupu od emitenta tokenów powiązanych z aktywami, jak określono w ust. 4 akapit drugi, oraz warunki wykonywania takiego prawa.

EUNB przedkłada Komisji wspomniane projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

Artykuł 36 **Zakaz stosowania odsetek**

Emitenci tokenów powiązanych z aktywami lub dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów nie zapewniają odsetek ani innych korzyści związanych z długością okresu, przez jaki posiadacz tokenów powiązanych z aktywami jest w ich posiadaniu.

ROZDZIAŁ 4

NABYCIA EMITENTÓW TOKENÓW POWIĄZANYCH Z AKTYWAMI

Artykuł 37 **Ocena planowanych nabyć emitentów tokenów powiązanych z aktywami**

1. Każda osoba fizyczna lub prawna bądź większa liczba takich osób działających w porozumieniu („potencjalny nabywca”), która zamierza (które zamierzają) nabyć, bezpośrednio lub pośrednio, znaczne udziały w emitencie tokenów powiązanych z aktywami lub zwiększyć, bezpośrednio lub pośrednio, takie posiadane znaczne udziały, w wyniku czego udział posiadanych praw głosu lub posiadanego kapitału osiągnie bądź przekroczy 10 %, 20 %, 30 % lub 50 % lub emitent tokenów powiązanych z aktywami stanie się jednostką zależną takiej osoby (takich osób) („planowane nabycie”), powiadamia (powiadamiają) o tym na piśmie właściwy organ właściwy dla tego emitenta, wskazując wielkość planowanych znacznych

udziałów oraz przekazując informacje wymagane na podstawie regulacyjnych standardów technicznych przyjętych przez Komisję zgodnie z art. 38 ust. 4.

2. Każda osoba fizyczna lub prawna, która postanowiła zbyć, bezpośrednio lub pośrednio, znaczne udziały w emitencje tokenów powiązanych z aktywami („potencjalny zbywca”), uprzednio informuje o tym na piśmie właściwy organ, wskazując wielkość tych udziałów. Osoba taka powiadamia również właściwy organ w przypadku podjęcia decyzji o zmniejszeniu posiadanych znacznych udziałów w taki sposób, że udział praw głosu lub posiadanego przez nią kapitału spadłby wówczas poniżej poziomu 10 %, 20 %, 30 % lub 50 % lub emitent tokenów powiązanych z aktywami przestałby być jednostką zależną tej osoby.
3. Właściwe organy potwierdzają na piśmie odbiór powiadomienia wymaganego zgodnie z ust. 1 niezwłocznie po otrzymaniu tego powiadomienia, a w żadnym razie nie później niż w ciągu dwóch dni roboczych od otrzymania tego powiadomienia.
4. Właściwe organy oceniają planowane nabycie, o którym mowa w ust. 1, oraz informacje wymagane na podstawie regulacyjnych standardów technicznych przyjętych przez Komisję zgodnie z art. 38 ust. 4 w terminie 60 dni roboczych od dnia dokonania pisemnego potwierdzenia odbioru, o którym mowa w ust. 3.

Potwierdzając odbiór powiadomienia, właściwe organy informują osoby, o których mowa w ust. 1, o terminie, w którym zakończy się ocena.

5. Dokonując oceny, o której mowa w ust. 4 akapit pierwszy, właściwe organy mogą zwrócić się do osób, o których mowa w ust. 1, o udzielenie wszelkich dodatkowych informacji, które są niezbędne do zakończenia tej oceny. Wniosek taki składa się przed zakończeniem oceny, a w każdym razie nie później niż 50. dnia roboczego od dnia dokonania pisemnego potwierdzenia odbioru, o którym mowa w ust. 3. Wnioski te przekazuje się na piśmie z wyszczególnieniem dodatkowych wymaganych informacji.

Właściwe organy wstrzymują ocenę, o której mowa w ust. 4 akapit pierwszy, do czasu otrzymania dodatkowych informacji, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, przy czym na okres nie dłuższy niż 20 dni roboczych. Jakkolwiek kolejne wnioski o udzielenie dodatkowych informacji lub wyjaśnienie otrzymanych informacji kierowane przez właściwy organ nie powodują dalszego wstrzymania biegu oceny.

Właściwy organ może przedłużyć wstrzymanie, o którym mowa w akapicie drugim niniejszego ustępu, do 30 dni roboczych, w przypadku gdy osoby, o których mowa w ust. 1, mają siedzibę poza Unią lub podlegają regulacji poza Unią.

6. Właściwe organy, które – po zakończeniu oceny – postanowią wyrazić sprzeciw wobec planowanego nabycia, o którym mowa w ust. 1, powiadamiają o tej decyzji osoby, o których mowa w ust. 1, w terminie dwóch dni roboczych, ale przed terminem, o którym mowa w ust. 4 akapit drugi, przedłużonym w stosownych przypadkach zgodnie z ust. 5 akapity drugi i trzeci. Powiadomienie to zawiera uzasadnienie tej decyzji.
7. W przypadku gdy właściwy organ nie wyrazi sprzeciwu wobec planowanego nabycia, o którym mowa w ust. 1, przed terminem, o którym mowa w ust. 4 akapit

drugi, przedłużonym w stosownych przypadkach zgodnie z ust. 5 akapity drugi i trzeci, planowane nabycie lub planowane zbycie uznaje się za zatwierdzone.

8. Właściwy organ może wyznaczyć maksymalny termin na sfinalizowanie planowanego nabycia, o którym mowa w ust. 1, i w stosownych przypadkach przedłużyć ten maksymalny termin.

Artykuł 38

Przedmiot oceny planowanych nabyć emitentów tokenów powiązanych z aktywami

1. Dokonując oceny, o której mowa w art. 37 ust. 4, właściwe organy oceniają odpowiedniość osób, o których mowa w art. 37 ust. 1, oraz bezpieczeństwo finansowe planowanego nabycia w oparciu o wszystkie następujące kryteria:
 - a) reputację osób, o których mowa w art. 37 ust. 1;
 - b) reputację i doświadczenie wszelkich osób, które będą kierować działalnością emitenta tokenów powiązanych z aktywami w wyniku planowanego nabycia lub zbycia;
 - c) dobrą kondycję finansową osób, o których mowa w art. 37 ust. 1, w szczególności w odniesieniu do rodzaju działalności prowadzonej i planowanej przez emitenta tokenów powiązanych z aktywami, który ma być przedmiotem nabycia;
 - d) zdolność emitenta tokenów powiązanych z aktywami do przestrzegania, aktualnie i w przyszłości, przepisów niniejszego tytułu;
 - e) kwestię, czy istnieją uzasadnione powody, aby podejrzewać, że w związku z planowanym nabyciem dokonuje się lub dokonano prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu w rozumieniu art. 1 dyrektywy (UE) 2015/849 lub usiłuje się lub usiłowano dokonać tego procederu lub też czy planowane nabycie mogłoby zwiększyć ryzyko zaistnienia tego procederu.
2. Właściwe organy mogą wyrazić sprzeciw wobec planowanego nabycia jedynie wówczas, gdy na podstawie kryteriów określonych w ust. 1 istnieją ku temu uzasadnione powody lub jeżeli informacje dostarczone zgodnie z art. 37 ust. 4 są niekompletne lub nieprawdziwe.
3. Państwa członkowskie nie nakładają jakichkolwiek wstępnych warunków dotyczących wielkości pakietów, jakie muszą być nabywane, ani nie umożliwiają swoim właściwym organom oceny planowanego nabycia pod kątem potrzeb ekonomicznych rynku.
4. EUNB, w ścisłej współpracy z ESMA, opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych w celu sporządzenia wyczerpującego wykazu informacji, które są niezbędne do przeprowadzenia oceny, o której mowa w art. 37 ust. 4 akapit pierwszy, i które są przekazywane właściwym organom w chwili dokonywania powiadomienia, o którym mowa w art. 37 ust. 1. Zakres wymaganych informacji musi być istotny dla oceny ostrożnościowej, proporcjonalny i dostosowany do charakteru osób i planowanego nabycia, o których mowa w art. 37 ust. 1.

EUNB przedstawia Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

ROZDZIAŁ 5

ZNACZĄCE TOKENY POWIĄZANE Z AKTYWAMI

Artykuł 39

Klasyfikacja tokenów powiązanych z aktywami jako znaczących tokenów powiązanych z aktywami

1. EUNB klasyfikuje tokeny powiązane z aktywami jako znaczące tokeny powiązane z aktywami na podstawie następujących kryteriów, określonych zgodnie z ust. 6, oraz w przypadku gdy spełnione są co najmniej trzy z następujących kryteriów:
 - a) wielkość bazy klientów promotorów tokenów powiązanych z aktywami, udziałowców emitenta tokenów powiązanych z aktywami lub któregokolwiek z podmiotów zewnętrznych, o których mowa w art. 30 ust. 5 lit. h);
 - b) wartość wyemitowanych tokenów powiązanych z aktywami lub, w stosownych przypadkach, ich kapitalizacja rynkowa;
 - c) liczba i wartość transakcji na tych tokenach powiązanych z aktywami;
 - d) wielkość rezerwy aktywów emitenta tokenów powiązanych z aktywami;
 - e) znaczenie działalności transgranicznej emitenta tokenów powiązanych z aktywami, w tym liczba państw członkowskich, w których wykorzystuje się tokeny powiązane z aktywami, wykorzystywanie tokenów powiązanych z aktywami do celów płatności transgranicznych i transgranicznych przekazów pieniężnych oraz liczba państw członkowskich, w których mają siedzibę podmioty zewnętrzne, o których mowa w art. 30 ust. 5 lit. h);
 - f) wzajemne powiązania z systemem finansowym.
2. Właściwe organy, które udzieliły zezwolenia emitentowi tokenów powiązanych z aktywami zgodnie z art. 19, przekazują EUNB informacje na temat kryteriów, o których mowa w ust. 1, określonych zgodnie z ust. 6, co najmniej raz w roku.
3. Jeżeli EUNB uzna, że tokeny powiązane z aktywami spełniają kryteria, o których mowa w ust. 1, określone zgodnie z ust. 6, sporządza projekt decyzji w tym zakresie i powiadamia o nim emitentów tych tokenów powiązanych z aktywami oraz właściwy organ macierzystego państwa członkowskiego emitenta. EUNB umożliwia emitentom takich tokenów powiązanych z aktywami i ich właściwym organom

przedstawienie uwag i komentarzy w formie pisemnej przed przyjęciem ostatecznej decyzji. EUNB należycie uwzględni te uwagi i komentarze.

4. EUNB podejmuje ostateczną decyzję w sprawie tego, czy dany token powiązany z aktywami jest znaczącym tokenem powiązany z aktywami, w terminie trzech miesięcy od powiadomienia, o którym mowa w ust. 3, i niezwłocznie powiadamia o tym emitentów takich tokenów powiązanych z aktywami oraz ich właściwe organy.
5. Uprawnienia w zakresie nadzoru nad emitentami znaczących tokenów powiązanych z aktywami przekazuje się EUNB miesiąc po powiadomieniu o decyzji, o której mowa w ust. 4.

EUNB i zainteresowany właściwy organ współpracują ze sobą w celu zapewnienia sprawnego przekazania kompetencji nadzorczych.

6. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 121 w celu doprecyzowania kryteriów określonych w ust. 1, na których podstawie token powiązany z aktywami uznaje się za znaczący token, oraz w celu ustalenia:
 - a) progów dotyczących kryteriów, o których mowa w ust. 1 lit. a)–e), z zastrzeżeniem następujących warunków:
 - (i) próg dotyczący bazy klientów nie może być niższy niż dwa miliony osób fizycznych lub prawnych;
 - (ii) próg dotyczący wartości wyemitowanego tokena powiązanego z aktywami lub, w stosownych przypadkach, kapitalizacji rynkowej takiego tokena powiązanego z aktywami nie może być niższy niż 1 mld EUR;
 - (iii) próg dotyczący liczby i wartości transakcji na tych tokenach powiązanych z aktywami nie może być niższy niż odpowiednio 500 000 transakcji dziennie lub 100 mln EUR dziennie;
 - (iv) próg dotyczący wielkości aktywów rezerwowych, o których mowa w lit. d), nie może być niższy niż 1 mld EUR;
 - (v) próg dotyczący liczby państw członkowskich, w których wykorzystuje się tokeny powiązane z aktywami, w tym do celów płatności transgranicznych i transgranicznych przekazów pieniężnych, lub w których mają siedzibę podmioty zewnętrzne, o których mowa w art. 30 ust. 5 lit. h), nie może być niższy niż siedem;
 - b) okoliczności, w których tokeny powiązane z aktywami i ich emitentów uznaje się za powiązanych z systemem finansowym;
 - c) treści i formatu informacji przekazywanych EUNB przez właściwe organy zgodnie z ust. 2;
 - d) procedury i ram czasowych dotyczących decyzji podejmowanych przez EUNB zgodnie z ust. 3–5.

Artykuł 40

Dobrowolna klasyfikacja tokenów powiązanych z aktywami jako znaczących tokenów powiązanych z aktywami

1. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami ubiegający się o zezwolenie, o którym mowa w art. 16, mogą wskazać w swoim wniosku o zezwolenie, że chcą zaklasyfikować swoje tokeny powiązane z aktywami jako znaczące tokeny powiązane z aktywami. W takim przypadku właściwy organ niezwłocznie powiadamia EUNB o takim wniosku potencjalnego emitenta.

Aby tokeny powiązane z aktywami można było zaklasyfikować jako znaczące w momencie udzielenia zezwolenia, emitenci tokenów powiązanych z aktywami ubiegający się o zezwolenie wykazują za pomocą swojego programu działalności, o którym mowa w art. 16 ust. 2 lit. c), że z dużym prawdopodobieństwem dany token spełniać będzie co najmniej trzy kryteria, o których mowa w art. 39 ust. 1, określone zgodnie z art. 39 ust. 6.

2. Jeżeli na podstawie programu działalności EUNB uzna, że tokeny powiązane z aktywami spełniają kryteria, o których mowa w art. 39 ust. 1, określone zgodnie z art. 39 ust. 6, sporządza projekt decyzji stwierdzającej ten fakt i powiadamia o nim właściwy organ macierzystego państwa członkowskiego emitenta ubiegającego się o zezwolenie.

Przed przyjęciem ostatecznej decyzji EUNB umożliwia właściwemu organowi macierzystego państwa członkowskiego emitenta ubiegającego się o zezwolenie przedstawienie uwag i komentarzy w formie pisemnej. EUNB należycie uwzględni te uwagi i komentarze.

3. Jeżeli na podstawie programu działalności EUNB uzna, że tokeny powiązane z aktywami nie spełniają kryteriów, o których mowa w art. 39 ust. 1, określonych zgodnie z art. 39 ust. 6, sporządza projekt decyzji stwierdzającej ten fakt i powiadamia o nim emitenta ubiegającego się o zezwolenie oraz właściwy organ macierzystego państwa członkowskiego emitenta ubiegającego się o zezwolenie.

Przed przyjęciem ostatecznej decyzji EUNB umożliwia emitentowi ubiegającemu się o zezwolenie oraz właściwemu organowi macierzystego państwa członkowskiego tego emitenta przedstawienie uwag i komentarzy w formie pisemnej. EUNB należycie uwzględni te uwagi i komentarze.

4. EUNB podejmuje ostateczną decyzję w sprawie tego, czy dany token powiązany z aktywami jest znaczącym tokenem powiązanym z aktywami, w terminie trzech miesięcy od powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, i niezwłocznie powiadamia o niej emitentów takich tokenów powiązanych z aktywami oraz ich właściwe organy.
5. W przypadku gdy tokeny powiązane z aktywami zaklasyfikowano jako znaczące tokeny zgodnie z decyzją, o której mowa w ust. 4, uprawnienia nadzorcze przekazuje się EUNB z dniem wydania decyzji, na mocy której właściwy organ udziela zezwolenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1.

Artykuł 41

Szczególne dodatkowe obowiązki mające zastosowanie do emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami

1. Emitenci znaczących tokenów powiązanych z aktywami przyjmują, wdrażają i prowadzą politykę wynagrodzeń promującą rozważne i skuteczne zarządzanie swoim ryzykiem oraz niesprzyjającą rozluźnianiu standardów w zakresie zarządzania ryzykiem.
2. Emitenci znaczących tokenów powiązanych z aktywami zapewniają, aby tokeny te mogły być przechowywane przez różnych dostawców usług w zakresie kryptoaktywów posiadających zezwolenie na świadczenie usług, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10, w tym przez dostawców usług w zakresie kryptoaktywów nienależących do tej samej grupy, w rozumieniu art. 2 pkt 11 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE⁶¹, na uczciwych, rozsądnych i niedyskryminacyjnych zasadach.
3. Emitenci znaczących tokenów powiązanych z aktywami oceniają i monitorują potrzeby w zakresie płynności w celu realizacji zleceń wykupu składanych przez posiadaczy tokenów powiązanych z aktywami lub wykonania praw, o których mowa w art. 34, przez tych posiadaczy. W tym celu emitenci znaczących tokenów powiązanych z aktywami ustanawiają, utrzymują i wdrażają zasady i procedury zarządzania płynnością. Te zasady i procedury zapewniają, aby aktywa rezerwowe miały charakteryzujący się odpornością profil płynności, który umożliwi emitentowi znaczących tokenów powiązanych z aktywami kontynuowanie normalnej działalności, w tym w scenariuszach zaburzenia płynności.
4. Wartość procentową, o której mowa w art. 31 ust. 1 lit. b), dla emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami ustala się na 3 % średniej kwoty aktywów rezerwowych.
5. W przypadku gdy kilku emitentów oferuje ten sam token powiązany z aktywami, który zaklasyfikowano jako znaczący token, każdy z tych emitentów podlega wymogom określonym w ust. 1–4.

W przypadku gdy emitent oferuje co najmniej dwie kategorie tokenów powiązanych z aktywami w Unii i co najmniej jeden z tych tokenów powiązanych z aktywami jest zaklasyfikowany jako znaczący token, emitent taki podlega wymogom określonym w ust. 1–4.
6. EUNB, w ścisłej współpracy z ESMA, opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych, które określają:
 - a) minimalną treść ustaleń dotyczących zarządzania w odniesieniu do polityki wynagrodzeń, o której mowa w ust. 1;

⁶¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

- b) procedurę, zgodnie z którą emitent znaczących tokenów powiązanych z aktywami ma dostosować się do wyższych wymogów w zakresie funduszy własnych, jak określono w ust. 4, oraz ramy czasowe, w których ma tego dokonać.

EUNB przedstawia Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

Rozdział 6

Uporządkowana likwidacja

Artykuł 42

Uporządkowana likwidacja

1. Emitenci tokenów powiązanych z aktywami posiadają plan, który jest odpowiedni, aby wspierać uporządkowaną likwidację ich działalności zgodnie z obowiązującym prawem krajowym, w tym ciągłość lub przywrócenie wszelkich krytycznych operacji prowadzonych przez tych emitentów lub dowolne podmioty zewnętrzne, o których mowa w art. 30 ust. 5 lit. h). Plan ten wykazuje zdolność emitenta tokenów powiązanych z aktywami do przeprowadzenia uporządkowanej likwidacji bez narażania posiadaczy tokenów powiązanych z aktywami na nadmierne straty ekonomiczne lub bez narażania stabilności rynków aktywów rezerwowych.
2. Plan, o którym mowa w ust. 1, obejmuje ustalenia umowne, procedury i systemy zapewniające wypłatę posiadaczom tokenów powiązanych z aktywami wpływów ze sprzedaży pozostałych aktywów rezerwowych.
3. Plan, o którym mowa w ust. 1, podlega regularnym przeglądom i regularnej aktualizacji.

TYTUŁ IV: Tokeny będące pieniądzem elektronicznym

Rozdział 1

Wymogi, które muszą spełniać wszyscy emitenci tokenów będących pieniądzem elektronicznym

Artykuł 43 *Zezwolenie*

1. Żadne tokeny będące pieniądzem elektronicznym nie mogą być przedmiotem oferty publicznej w Unii ani nie mogą zostać dopuszczone do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami, chyba że emitent takich tokenów będących pieniądzem elektronicznym:
 - a) otrzymał zezwolenie jako instytucja kredytowa lub jako „instytucja pieniądza elektronicznego” w rozumieniu art. 2 pkt 1 dyrektywy 2009/110/WE;
 - b) spełnia wymogi mające zastosowanie do instytucji pieniądza elektronicznego określone w tytułach II i III dyrektywy 2009/110/WE, chyba że niniejszy tytuł stanowi inaczej;
 - c) publikuje dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów zgłoszony właściwemu organowi zgodnie z art. 46.

Do celów lit. a) „instytucja pieniądza elektronicznego” zdefiniowana w art. 2 pkt 1 dyrektywy 2009/110/WE jest uprawniona do emisji „tokenów będących pieniądzem elektronicznym”, a tokeny będące pieniądzem elektronicznym uznaje się za „pieniądz elektroniczny” zdefiniowany w art. 2 pkt 2 dyrektywy 2009/110/WE.

Token będący pieniądzem elektronicznym, który powiązany jest z walutą Unii, uznaje się za będący przedmiotem oferty publicznej w Unii.

2. Ust. 1 nie ma zastosowania:
 - a) do tokenów będących pieniądzem elektronicznym, które są wprowadzane do obrotu, dystrybuowane i posiadane przez inwestorów kwalifikowanych i mogą być posiadane wyłącznie przez inwestorów kwalifikowanych;
 - b) jeżeli średnia wartość pozostających w obrocie tokenów będących pieniądzem elektronicznym nie przekracza 5 000 000 EUR lub równowartości tej kwoty w innej walucie w okresie 12 miesięcy, według stanu na koniec każdego dnia kalendarzowego.

Do celów lit. b), jeśli państwo członkowskie ustaliło próg niższy niż 5 000 000 EUR zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2009/110/WE, stosuje się taki próg.

W przypadku, o którym mowa w lit. a) i b), emitenci tokenów będących pieniądzem elektronicznym sporządzają dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów i zgłaszają go właściwemu organowi zgodnie z art. 46.

Artykuł 44

Emisja i możliwość wykupu tokenów będących pieniądzem elektronicznym

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 11 dyrektywy 2009/110/WE w odniesieniu do emitentów tokenów będących pieniądzem elektronicznym stosuje się wyłącznie następujące wymogi dotyczące emisji i możliwości wykupu tokenów będących pieniądzem elektronicznym.
2. Posiadaczom tokenów będących pieniądzem elektronicznym przyznaje się roszczenie wobec emitenta takich tokenów będących pieniądzem elektronicznym. Zabronione są wszelkie tokeny będące pieniądzem elektronicznym, które nie przyznają wszystkim posiadaczom wspomnianego roszczenia.
3. Emitenci takich tokenów będących pieniądzem elektronicznym emitują tokeny będące pieniądzem elektronicznym według wartości nominalnej po otrzymaniu środków pieniężnych w rozumieniu art. 4 pkt 25 dyrektywy 2015/2366.
4. Na wniosek posiadacza tokenów będących pieniądzem elektronicznym dany emitent musi wykupić – w każdym czasie według wartości nominalnej – wartość pieniężną tokenów będących pieniądzem elektronicznym posiadanych przez posiadacza tych tokenów, w gotówce lub w formie polecenia przelewu na jego rzecz.
5. Emitenci tokenów będących pieniądzem elektronicznym wyraźnie określają warunki wykupu, w tym wszelkie związane z nim opłaty, w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów, o którym mowa w art. 46.
6. Wykup może podlegać opłacie jedynie wówczas, gdy jest to przewidziane w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów. Wszelkie takie opłaty są proporcjonalne i współmierne do rzeczywistych kosztów poniesionych przez emitentów tokenów będących pieniądzem elektronicznym.
7. W przypadku gdy emitenci tokenów będących pieniądzem elektronicznym nie realizują prawidłowych zleceń wykupu składanych przez posiadaczy tokenów będących pieniądzem elektronicznym w terminie określonym w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów, który nie może przekraczać 30 dni, obowiązek określony w ust. 3 ma zastosowanie do następujących podmiotów zewnętrznych, które zawarły ustalenia umowne z emitentami tokenów będących pieniądzem elektronicznym:
 - a) podmioty zapewniające ochronę środków pieniężnych otrzymywanych przez emitentów tokenów będących pieniądzem elektronicznym w zamian za tokeny będące pieniądzem elektronicznym zgodnie z art. 7 dyrektywy 2009/110/WE;
 - b) wszelkie osoby fizyczne lub prawne odpowiedzialne za dystrybucję tokenów będących pieniądzem elektronicznym w imieniu emitentów tokenów będących pieniądzem elektronicznym.

Artykuł 45
Zakaz stosowania odsetek

Na zasadzie odstępstwa od art. 12 dyrektywy 2009/110/WE żaden emitent tokenów będących pieniądzem elektronicznym ani żaden dostawca usług w zakresie kryptoaktywów nie oferuje odsetek ani innych korzyści związanych z długością okresu, przez jaki posiadacz tokenów będących pieniądzem elektronicznym jest w ich posiadaniu.

Artykuł 46
Zawartość i forma dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów sporządzanego dla tokenów będących pieniądzem elektronicznym

1. Zanim emitent tokenów będących pieniądzem elektronicznym zaoferuje tokeny będące pieniądzem elektronicznym w ramach oferty publicznej w UE lub wystąpi z wnioskiem o dopuszczenie takich tokenów będących pieniądzem elektronicznym do obrotu na platformie obrotu, emitent tokenów będących pieniądzem elektronicznym publikuje na swojej stronie internetowej dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów.
2. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów, o którym mowa w ust. 1, zawiera wszystkie następujące istotne informacje:
 - a) opis emitenta tokenów będących pieniądzem elektronicznym;
 - b) szczegółowy opis projektu emitenta oraz prezentację głównych uczestników zaangażowanych w jego opracowanie i realizację;
 - c) określenie, czy dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów sporządzono w związku z ofertą publiczną tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub dopuszczeniem tych tokenów będących pieniądzem elektronicznym do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami;
 - d) szczegółowy opis praw i obowiązków związanych z tokenami będącymi pieniądzem elektronicznym, w tym prawa do wykupu według wartości nominalnej, o którym mowa w art. 44, oraz procedur i warunków regulujących wykonywanie tych praw;
 - e) informacje na temat bazowej technologii i standardów, które spełnia emitent tokenów będących pieniądzem elektronicznym, umożliwiającym posiadanie, przechowywanie i przenoszenie takich tokenów będących pieniądzem elektronicznym;
 - f) informacje na temat ryzyka związanego z emitentem pieniądza elektronicznego, tokenami będącymi pieniądzem elektronicznym i realizacją projektu, w tym z technologią;
 - g) pozycje podlegające ujawnieniu określone w załączniku III.
3. Wszystkie informacje, o których mowa w ust. 2, muszą być rzetelne, jasne i nie mogą wprowadzać w błąd. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów nie

może zawierać istotnych pominięć i jest przedstawiony w zwięzłej i zrozumiałej formie.

4. Każdy dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów zawiera również oświadczenie organu zarządzającego emitenta pieniądza elektronicznego potwierdzające, że dokument ten spełnia wymogi niniejszego tytułu, i stwierdzające, że zgodnie z jego najlepszą wiedzą informacje przedstawione w tym dokumencie są prawidłowe i że nie występują w nim istotne pominięcia.
5. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów zawiera podsumowanie, które, używając zwięzłego i nietechnicznego języka, dostarcza kluczowych informacji związanych z ofertą publiczną tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub dopuszczeniem takich tokenów do obrotu, a zwłaszcza informacji na temat podstawowych elementów tokenów będących pieniądzem elektronicznym. W podsumowaniu tym wskazuje się:
 - a) fakt, że posiadaczom tokenów będących pieniądzem elektronicznym przysługuje prawo wykupu w każdym czasie według wartości nominalnej;
 - b) warunki wykupu, w tym wszelkie związane z nim opłaty.
6. Każdy dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów opatruje się datą.
7. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów sporządza się w co najmniej jednym z języków urzędowych macierzystego państwa członkowskiego lub w języku zwyczajowo przyjętym w sferze finansów międzynarodowych.
8. Dokument informacyjny dotyczący kryptoaktywów udostępnia się w formatach nadających się do przetwarzania automatycznego, zgodnie z art. 5.
9. Emitent tokenów będących pieniądzem elektronicznym przekazuje odpowiedniemu właściwemu organowi, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 24 lit. b), projekt dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów oraz, w stosownych przypadkach, swoje materiały marketingowe co najmniej 20 dni roboczych przed datą ich publikacji.

Po otrzymaniu powiadomienia i bez uszczerbku dla uprawnień ustanowionych w dyrektywie 2009/110/WE lub przepisach krajowych transponujących tę dyrektywę właściwy organ macierzystego państwa członkowskiego może skorzystać z uprawnień określonych w art. 82 ust. 1 niniejszego rozporządzenia.
10. Wszelkie zmiany lub nowe fakty, które mogą mieć istotny wpływ na decyzję potencjalnego nabywcy o zakupie lub na decyzję posiadacza tokenów będących pieniądzem elektronicznym o sprzedaży lub wymianie takich tokenów będących pieniądzem elektronicznym na rzecz emitenta, które pojawią się po opublikowaniu pierwotnej wersji dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów, opisuje się w zmienionym dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów przygotowanym przez emitenta i przekazanym odpowiedniemu właściwemu organowi zgodnie z ust. 9.

Artykuł 47

Odpowiedzialność emitentów tokenów będących pieniądzem elektronicznym za informacje podane w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów

1. W przypadku gdy emitent tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub jego organ zarządzający narusza art. 46, podając w swoim dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów lub w zmienionym dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów informacje, które nie są kompletne, rzetelne lub jasne, lub podając informacje wprowadzające w błąd, posiadacz takich tokenów będących pieniądzem elektronicznym może dochodzić od tego emitenta tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub jego organu zarządzającego odszkodowania za szkodę wyrządzoną mu w związku z tym naruszeniem.

Wszelkie wyłączenie odpowiedzialności cywilnej jest pozbawione skutków prawnych.

2. Obowiązkiem posiadaczy tokenów będących pieniądzem elektronicznym jest przedstawienie dowodów wskazujących, że emitent tokenów będących pieniądzem elektronicznym naruszył art. 46 i że takie naruszenie miało wpływ na ich decyzję o kupnie, sprzedaży lub wymianie wspomnianych tokenów będących pieniądzem elektronicznym.
3. Posiadacz tokenów będących pieniądzem elektronicznym nie może żądać odszkodowania w związku z informacjami zawartymi w podsumowaniu, o którym mowa w art. 46 ust. 5, w tym z ich tłumaczeniem, z wyjątkiem sytuacji, gdy:
 - a) podsumowanie – odczytywane łącznie z pozostałymi częściami dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów – wprowadza w błąd, jest nieprecyzyjne lub niespójne;
 - b) podsumowanie – odczytywane łącznie z pozostałymi częściami dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów – nie przedstawia kluczowych informacji mających pomóc konsumentom i inwestorom w podjęciu decyzji o nabyciu takich tokenów będących pieniądzem elektronicznym.
4. Niniejszy artykuł nie wyklucza możliwości dochodzenia dalszych roszczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej zgodnie z prawem krajowym.

Artykuł 48

Materiały marketingowe

1. Wszelkie materiały marketingowe dotyczące publicznej oferty tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub dopuszczenia takich tokenów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami muszą spełniać wszystkie poniższe wymogi:
 - a) materiały marketingowe muszą być wyraźnie oznaczone jako takie;
 - b) informacje zawarte w materiałach marketingowych muszą być rzetelne, jasne i nie mogą wprowadzać w błąd;

- c) informacje zawarte w materiałach marketingowych muszą być zgodne z informacjami zawartymi w dokumencie informacyjnym dotyczącym kryptoaktywów;
 - d) w materiałach marketingowych wyraźnie stwierdza się fakt opublikowania dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów i podaje się adres strony internetowej emitenta tokenów będących pieniądzem elektronicznym.
2. Materiały marketingowe muszą zawierać jasne i jednoznaczne oświadczenie, że wszystkim posiadaczom tokenów będących pieniądzem elektronicznym przysługuje wobec emitenta prawo do wykupu w dowolnym czasie i według wartości nominalnej.

Artykuł 49

Inwestowanie środków pieniężnych otrzymanych przez emitentów w zamian za tokeny będące pieniądzem elektronicznym

Środki pieniężne otrzymywane przez emitentów tokenów będących pieniądzem elektronicznym w zamian za tokeny będące pieniądzem elektronicznym i inwestowane w bezpieczne, obciążone niskim ryzykiem aktywa zgodnie z art. 7 ust. 2 dyrektywy 2009/110/WE inwestuje się w aktywa denominowane w tej samej walucie, z którą powiązany jest dany token będący pieniądzem elektronicznym.

Rozdział 2

Znaczące tokeny będące pieniądzem elektronicznym

Artykuł 50

Klasyfikacja tokenów będących pieniądzem elektronicznym jako znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym

1. EUNB klasyfikuje tokeny będące pieniądzem elektronicznym jako znaczące tokeny będące pieniądzem elektronicznym na podstawie kryteriów, o których mowa w art. 39 ust. 1, określonych zgodnie z art. 39 ust. 6, oraz w przypadku gdy spełnione są co najmniej trzy z tych kryteriów.
2. Właściwe organy macierzystego państwa członkowskiego emitenta przekazują EUNB informacje na temat kryteriów, o których mowa w art. 39 ust. 1, określonych zgodnie z art. 39 ust. 6, co najmniej raz w roku.
3. Jeżeli EUNB uzna, że tokeny będące pieniądzem elektronicznym spełniają kryteria, o których mowa w art. 39 ust. 1, określone zgodnie z art. 39 ust. 6, sporządza projekt decyzji w tym zakresie i powiadamia o nim emitentów tych tokenów będących pieniądzem elektronicznym oraz właściwy organ macierzystego państwa członkowskiego emitenta. EUNB umożliwia emitentom takich tokenów będących pieniądzem elektronicznym i ich właściwym organom przedstawienie uwag i komentarzy w formie pisemnej przed przyjęciem ostatecznej decyzji. EUNB należyte uwzględnić te uwagi i komentarze.

4. EUNB podejmuje ostateczną decyzję w sprawie tego, czy dany token będący pieniądzem elektronicznym jest znaczącym tokenem będącym pieniądzem elektronicznym, w terminie trzech miesięcy od powiadomienia, o którym mowa w ust. 3, i niezwłocznie powiadamia o tym emitentów takich tokenów będących pieniądzem elektronicznym oraz ich właściwe organy.

Artykuł 51

Dobrowolna klasyfikacja tokenów będących pieniądzem elektronicznym jako znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym

1. Emitent tokenów będących pieniądzem elektronicznym posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności instytucji kredytowej lub „instytucji pieniądza elektronicznego” w rozumieniu art. 2 pkt 1 dyrektywy 2009/110/WE lub ubiegający się o takie zezwolenie może wskazać, że chce sklasyfikować swoje tokeny będące pieniądzem elektronicznym jako znaczące tokeny będące pieniądzem elektronicznym. W takim przypadku właściwy organ niezwłocznie powiadamia EUNB o wniosku emitenta lub emitenta ubiegającego się o zezwolenie.

Aby tokeny będące pieniądzem elektronicznym można było zaklasyfikować jako znaczące, emitent tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub ich emitent ubiegający się o zezwolenie wykazują za pomocą szczegółowego programu działalności, że z dużym prawdopodobieństwem dany token spełniać będzie co najmniej trzy kryteria, o których mowa w art. 39 ust. 1, określone zgodnie z art. 39 ust. 6.

2. Jeżeli na podstawie programu działalności EUNB uzna, że wspomniane tokeny będące pieniądzem elektronicznym spełniają kryteria, o których mowa w art. 39 ust. 1, określone zgodnie z art. 39 ust. 6, sporządza projekt decyzji stwierdzającej ten fakt i powiadamia o nim właściwy organ macierzystego państwa członkowskiego emitenta lub emitenta ubiegającego się o zezwolenie.

Przed przyjęciem ostatecznej decyzji EUNB umożliwia właściwemu organowi macierzystego państwa członkowskiego emitenta lub emitenta ubiegającego się o zezwolenie przedstawienie uwag i komentarzy w formie pisemnej. EUNB należycie uwzględnia te uwagi i komentarze.

3. Jeżeli na podstawie programu działalności EUNB uzna, że tokeny będące pieniądzem elektronicznym nie spełniają kryteriów, o których mowa w art. 39 ust. 1, określonych zgodnie z art. 39 ust. 6, sporządza projekt decyzji stwierdzającej ten fakt i powiadamia o nim emitenta lub emitenta ubiegającego się o zezwolenie oraz właściwy organ macierzystego państwa członkowskiego emitenta lub emitenta ubiegającego się o zezwolenie.

Przed przyjęciem ostatecznej decyzji EUNB umożliwia emitentowi lub emitentowi ubiegającemu się o zezwolenie oraz właściwemu organowi jego macierzystego państwa członkowskiego przedstawienie uwag i komentarzy w formie pisemnej. EUNB należycie uwzględnia te uwagi i komentarze.

4. EUNB podejmuje ostateczną decyzję w sprawie tego, czy dany token będący pieniądzem elektronicznym jest znaczącym tokenem będącym pieniądzem elektronicznym, w terminie trzech miesięcy od powiadomienia, o którym mowa

w ust. 1, i niezwłocznie powiadamia o tym emitenta takich tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub ich emitenta ubiegającego się o zezwolenie oraz ich właściwe organy. O decyzji niezwłocznie powiadamia się emitenta tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub ich emitenta ubiegającego się o zezwolenie oraz właściwy organ jego macierzystego państwa członkowskiego.

Artykuł 52

Szczególne dodatkowe obowiązki mające zastosowanie do emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym

Emitenci przynajmniej jednej kategorii tokenów będących pieniądzem elektronicznym stosują następujące wymogi obowiązujące emitentów tokenów powiązanych z aktywami lub znaczących tokenów powiązanych z aktywami:

- a) art. 33 i 34 niniejszego rozporządzenia, zamiast art. 7 dyrektywy 2009/110/WE;
- b) art. 41 ust. 1, 2 i 3 niniejszego rozporządzenia;
- c) art. 41 ust. 4 niniejszego rozporządzenia, zamiast art. 5 dyrektywy 2009/110/WE;
- d) art. 42 niniejszego rozporządzenia.

TYTUŁ V: Udzielanie zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów oraz warunki prowadzenia działalności przez tych dostawców

Rozdział 1: Udzielanie zezwolenia dostawcom usług w zakresie kryptoaktywów

Artykuł 53 **Zezwolenie**

1. Usługi w zakresie kryptoaktywów są świadczone wyłącznie przez osoby prawne posiadające siedzibę statutową w państwie członkowskim Unii, które uzyskały zezwolenie na prowadzenie działalności w charakterze dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów zgodnie z art. 55.

Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów muszą spełniać przez cały czas warunki uzyskania zezwolenia.

Żadna osoba niebędąca dostawcą usług w zakresie kryptoaktywów nie może posługiwać się nazwą ani nazwą handlową, nie może wydawać materiałów marketingowych ani stosować żadnych innych procesów sugerujących, że posiada zezwolenie na prowadzenie działalności jako dostawca usług w zakresie kryptoaktywów, lub mogących powodować niejasność w tym względzie.

2. Właściwe organy, które udzielają zezwolenia na podstawie art. 55, zapewniają, aby w zezwoleniu tym określano usługi w zakresie kryptoaktywów, do których świadczenia są upoważnieni dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów.
3. Zezwolenie na prowadzenie działalności w charakterze dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów jest ważne w całej Unii i umożliwia dostawcom usług w zakresie kryptoaktywów świadczenie w całej Unii usług, na które uzyskali zezwolenie, w oparciu o swobodę przedsiębiorczości, w tym za pośrednictwem oddziału, albo w oparciu o swobodę świadczenia usług.

Od dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, którzy świadczą usługi w zakresie kryptoaktywów w wymiarze transgranicznym, nie wymaga się posiadania fizycznej obecności na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego.

4. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów pragnący poszerzyć zakres swojego zezwolenia o usługi w zakresie kryptoaktywów zwracają się do właściwych organów, które udzieliły zezwolenia, o rozszerzenie ich zezwolenia, uzupełniając i uaktualniając informacje, o których mowa w art. 54. Wniosek o rozszerzenie zezwolenia podlega rozpatrzeniu zgodnie z art. 55.

Artykuł 54

Wniosek o zezwolenie

1. Osoby prawne, które zamierzają świadczyć usługi w zakresie kryptoaktywów, składają do właściwego organu państwa członkowskiego, w którym mają swoją siedzibę statutową, wniosek o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera wszystkie następujące informacje:
 - a) nazwę, w tym nazwę prawną i każdą inną nazwę handlową, która ma być używana, identyfikator osoby prawnej dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów ubiegającego się o zezwolenie, stronę internetową prowadzoną przez tego dostawcę oraz jego adres fizyczny;
 - b) status prawny dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów ubiegającego się o zezwolenie;
 - c) statut spółki dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów ubiegającego się o zezwolenie;
 - d) program działania określający rodzaje usług w zakresie kryptoaktywów, które dostawca usług w zakresie kryptoaktywów ubiegający się o zezwolenie chce świadczyć, w tym miejsce i sposób świadczenia tych usług;
 - e) opis ustaleń dotyczących zarządzania obowiązujących u dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów ubiegającego się o zezwolenie;
 - f) w odniesieniu do wszystkich osób fizycznych wchodzących w skład organu zarządzającego dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów ubiegającego się o zezwolenie oraz w odniesieniu do wszystkich osób fizycznych, które bezpośrednio lub pośrednio posiadają co najmniej 20 % kapitału zakładowego lub praw głosu – dowód niekaralności za naruszenia przepisów krajowych w dziedzinie prawa handlowego, prawa dotyczącego niewypłacalności, prawa w zakresie usług finansowych, prawa w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy, przepisów antyterrorystycznych oraz obowiązków w zakresie odpowiedzialności zawodowej;
 - g) potwierdzenie, że osoby fizyczne zaangażowane w prace organu zarządzającego dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów ubiegającym się o zezwolenie kolektywnie posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie wystarczające do zarządzania tym dostawcą oraz że osoby te są zobowiązane poświęcać wystarczająco dużo czasu na wykonywanie swoich obowiązków;
 - h) opis mechanizmu kontroli wewnętrznej dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów ubiegającego się o zezwolenie, jego procedury oceny ryzyka i planu ciągłości działania;
 - i) opis – sporządzony językiem technicznym i nietechnicznym – systemów informatycznych i rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa stosowanych przez dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów ubiegającego się o zezwolenie;

- j) informacje potwierdzające, że dostawca usług w zakresie kryptoaktywów ubiegający się o zezwolenie posiada zabezpieczenie ostrożnościowe zgodnie z art. 60;
 - k) opis procedur stosowanych przez dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów ubiegającego się o zezwolenie w celu rozpatrywania skarg klientów;
 - l) opis procedury wyodrębnienia kryptoaktywów i środków pieniężnych klienta;
 - m) opis procedury i systemu wykrywania nadużyć na rynku;
 - n) opis polityki w zakresie przechowywania, jeżeli dostawca usług w zakresie kryptoaktywów ubiegający się o zezwolenie zamierza zapewniać przechowywanie kryptoaktywów i zarządzanie nimi w imieniu osób trzecich;
 - o) opis zasad funkcjonowania platformy obrotu, jeżeli dostawca usług w zakresie kryptoaktywów ubiegający się o zezwolenie zamierza prowadzić platformę obrotu kryptoaktywami;
 - p) opis niedyskryminującej polityki handlowej, jeżeli dostawca usług w zakresie kryptoaktywów ubiegający się o zezwolenie zamierza wymieniać kryptoaktywa na walutę fiat lub na inne kryptoaktywa;
 - q) opis polityki wykonywania zleceń, jeżeli dostawca usług w zakresie kryptoaktywów ubiegający się o zezwolenie zamierza realizować zlecenia dotyczące kryptoaktywów w imieniu osób trzecich;
 - r) potwierdzenie, że osoby fizyczne udzielające porad w imieniu dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów ubiegającego się o zezwolenie posiadają wiedzę i doświadczenie niezbędne do wywiązania się ze swoich obowiązków, jeżeli dostawca ubiegający się o zezwolenie zamierza przyjmować i przekazywać zlecenia dotyczące kryptoaktywów w imieniu osób trzecich.
3. Właściwe organy nie wymagają od dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów ubiegającego się o zezwolenie dostarczenia jakichkolwiek informacji, które już otrzymały na podstawie dyrektywy 2009/110/WE, dyrektywy 2014/65/UE, dyrektywy 2015/2366/UE lub prawa krajowego mającego zastosowanie do usług w zakresie kryptoaktywów przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, pod warunkiem że takie informacje lub dokumenty są nadal aktualne i dostępne dla właściwych organów.

Artykuł 55

Ocena wniosku o zezwolenie oraz udzielenie lub odmowa udzielenia zezwolenia

1. Właściwe organy oceniają w ciągu 25 dni roboczych od otrzymania wniosku, o którym mowa w art. 54 ust. 1, czy wniosek ten jest kompletny, sprawdzając, czy zawarto w nim informacje wymienione w art. 54 ust. 2. Jeżeli wniosek nie jest kompletny, organy określają termin przekazania brakujących informacji przez dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów ubiegającego się o zezwolenie.

2. Właściwe organy mogą odmówić rozpatrzenia wniosków, jeżeli wnioski te pozostaną niekompletne po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1.
3. Właściwe organy niezwłocznie powiadamiają dostawców usług w zakresie kryptoaktywów ubiegających się o zezwolenie o tym, że wniosek jest kompletny.
4. Przed udzieleniem lub odmową udzielenia zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów właściwe organy konsultują się z właściwymi organami innego państwa członkowskiego w każdym z poniższych przypadków:
 - a) dostawca usług w zakresie kryptoaktywów ubiegający się o zezwolenie jest jednostką zależną dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów posiadającego zezwolenie w tym innym państwie członkowskim;
 - b) dostawca usług w zakresie kryptoaktywów ubiegający się o zezwolenie jest jednostką zależną jednostki dominującej dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów posiadającego zezwolenie w tym innym państwie członkowskim;
 - c) dostawca usług w zakresie kryptoaktywów ubiegający się o zezwolenie jest kontrolowany przez te same osoby fizyczne lub prawne, które kontrolują dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów posiadającego zezwolenie w tym innym państwie członkowskim.
5. W terminie trzech miesięcy od otrzymania kompletnego wniosku właściwe organy oceniają, czy dostawca usług w zakresie kryptoaktywów ubiegający się o zezwolenie spełnia wymogi określone w niniejszym tytule, oraz przyjmują w pełni uzasadnioną decyzję o udzieleniu lub odmowie udzielenia zezwolenia na prowadzenie działalności w charakterze dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów. W ocenie tej uwzględnia się charakter, skalę i stopień złożoności usług w zakresie kryptoaktywów, które dostawca usług w zakresie kryptoaktywów ubiegający się o zezwolenie zamierza świadczyć.

Właściwe organy mogą odmówić udzielenia zezwolenia, jeżeli istnieją obiektywne i możliwe do wykazania powody, aby przypuszczać, że:

- a) organ zarządzający dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów ubiegającego się o zezwolenie stwarza zagrożenie dla skutecznego, prawidłowego i ostrożnego zarządzania tym podmiotem, dla ciągłości jego działania oraz dla odpowiedniego uwzględnienia interesów jego klientów oraz kwestii integralności rynku;
 - b) ubiegający się o zezwolenie nie spełnia lub istnieje prawdopodobieństwo, że nie spełni któregośkolwiek z wymogów niniejszego tytułu.
6. Właściwe organy informują ESMA o wszystkich zezwoleniach udzielonych na podstawie niniejszego artykułu. ESMA dodaje wszystkie informacje przedłożone w pozytywnie rozpatrzonych wnioskach do rejestru dostawców usług w zakresie kryptoaktywów posiadających zezwolenie, o którym mowa w art. 57. ESMA może zażądać informacji w celu zapewnienia spójnego udzielania zezwoleń przez właściwe organy na podstawie niniejszego artykułu.

7. Właściwe organy powiadamiają dostawców usług w zakresie kryptoaktywów ubiegających się o zezwolenie o swoich decyzjach dotyczących udzielenia lub odmowy udzielenia zezwolenia w terminie trzech dni roboczych od daty podjęcia takiej decyzji.

Artykuł 56

Cofnięcie zezwolenia

1. Właściwe organy cofają zezwolenie w każdej z poniższych sytuacji, gdy dostawca usług w zakresie kryptoaktywów:
- a) nie skorzystał z zezwolenia w ciągu 18 miesięcy od jego udzielenia;
 - b) jednoznacznie zrzekł się zezwolenia;
 - c) przez dziewięć kolejnych miesięcy nie świadczył usług w zakresie kryptoaktywów;
 - d) uzyskał zezwolenie w sposób sprzeczny z prawem, w tym składając fałszywe oświadczenia we wniosku o zezwolenie;
 - e) nie spełnia już warunków, na których podstawie zezwolenie zostało udzielone, i nie podjął w ustalonym terminie działań naprawczych, których zażądał właściwy organ;
 - f) poważnie naruszył przepisy niniejszego rozporządzenia.
2. Właściwe organy są również uprawnione do cofnięcia zezwolenia w każdej z poniższych sytuacji:
- a) dostawca usług w zakresie kryptoaktywów lub członek jego organu zarządzającego naruszyli przepisy krajowe wykonujące dyrektywę (UE) 2015/849⁶² w odniesieniu do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
 - b) dostawca usług w zakresie kryptoaktywów utracił zezwolenie na prowadzenie działalności w charakterze instytucji płatniczej zgodnie z art. 13 dyrektywy (UE) 2015/2366 lub zezwolenie na prowadzenie działalności w charakterze instytucji pieniądza elektronicznego udzielone zgodnie z tytułem II dyrektywy 2009/110/WE, przy czym dostawca ten nie naprawił tej sytuacji w ciągu 40 dni kalendarzowych.
3. Jeżeli właściwy organ cofa zezwolenie, właściwy organ wyznaczony jako pojedynczy punkt kontaktowy w danym państwie członkowskim zgodnie z art. 81 bezzwłocznie powiadamia o tym fakcie ESMA i właściwe organy przyjmujących państw członkowskich. ESMA rejestruje informację o cofnięciu zezwolenia w rejestrze, o którym mowa w art. 57.

⁶² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73).

4. Właściwe organy mogą ograniczyć cofnięcie zezwolenia do konkretnej usługi.
5. Przed cofnięciem zezwolenia właściwe organy konsultują się z właściwymi organami innego państwa członkowskiego, w przypadku gdy dostawca usług w zakresie kryptoaktywów jest:
 - a) jednostką zależną dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów posiadającego zezwolenie w tym innym państwie członkowskim;
 - b) jednostką zależną jednostki dominującej dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów posiadającego zezwolenie w tym innym państwie członkowskim;
 - c) kontrolowany przez te same osoby fizyczne lub prawne, które kontrolują dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów posiadającego zezwolenie w tym innym państwie członkowskim.
6. EUNB, ESMA i każdy właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego mogą w dowolnym momencie zwrócić się do właściwego organu macierzystego państwa członkowskiego o sprawdzenie, czy dostawca usług w zakresie kryptoaktywów nadal spełnia warunki, na których podstawie udzielono mu zezwolenia.
7. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów ustanawiają, wdrażają i utrzymują odpowiednie procedury zapewniające terminowe i uporządkowane przenoszenie kryptoaktywów i środków pieniężnych klientów do innego dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów w przypadku cofnięcia zezwolenia.

Artykuł 57

Rejestr dostawców usług w zakresie kryptoaktywów

1. ESMA tworzy rejestr wszystkich dostawców usług w zakresie kryptoaktywów. Rejestr ten jest publicznie dostępny na stronie internetowej ESMA i jest regularnie aktualizowany.
2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, zawiera następujące dane:
 - a) nazwę, formę prawną i identyfikator osoby prawnej oraz oddziały dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów;
 - b) nazwę handlową, adres fizyczny i stronę internetową dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów lub platformy obrotu kryptoaktywami prowadzonej przez dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów;
 - c) nazwę i adres właściwego organu, który wydał zezwolenie, oraz jego dane kontaktowe;
 - d) wykaz usług w zakresie kryptoaktywów, w odniesieniu do których dostawca usług w zakresie kryptoaktywów otrzymał zezwolenie;

- e) wykaz państw członkowskich, w których dostawca usług w zakresie kryptoaktywów zgłosił swój zamiar świadczenia usług w zakresie kryptoaktywów zgodnie z art. 58;
 - f) wszelkie inne usługi świadczone przez dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów, nieobjęte niniejszym rozporządzeniem, z odniesieniem do odpowiednich przepisów prawa unijnego lub krajowego.
3. Informację o wszelkich cofnięciach zezwolenia dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów zgodnie z art. 56 umieszcza się w rejestrze na okres pięciu lat.

Artykuł 58

Transgraniczne świadczenie usług w zakresie kryptoaktywów

1. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy zamierzają świadczyć usługi w zakresie kryptoaktywów w więcej niż jednym państwie członkowskim, przedstawiają następujące informacje właściwemu organowi wyznaczonemu jako pojedynczy punkt kontaktowy zgodnie z art. 81:
 - a) wykaz państw członkowskich, w których dostawca usług w zakresie kryptoaktywów zamierza świadczyć swoje usługi;
 - b) datę rozpoczęcia planowanego świadczenia usług w zakresie kryptoaktywów;
 - c) wykaz wszystkich innych rodzajów działalności prowadzonej przez dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów nieobjętych niniejszym rozporządzeniem.
2. W terminie 10 dni roboczych od otrzymania informacji, o których mowa w ust. 1, pojedynczy punkt kontaktowy w państwie członkowskim, w którym udzielono zezwolenia, przekazuje te informacje właściwym organom przyjmujących państw członkowskich, ESMA oraz EUNB. ESMA rejestruje te informacje w rejestrze, o którym mowa w art. 57.
3. Pojedynczy punkt kontaktowy państwa członkowskiego, które udzieliło zezwolenia, bezzwłocznie informuje danego dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów o powiadomieniu, o którym mowa w ust. 2.
4. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów mogą rozpocząć świadczenie swoich usług w państwie członkowskim innym niż ich macierzyste państwo członkowskie z dniem otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 3, lub najpóźniej po upływie 15 dni kalendarzowych od dnia przedłożenia informacji, o których mowa w ust. 1.

Rozdział 2: Obowiązki, którym podlegają wszyscy dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów

Artykuł 59

Obowiązek uczciwego, rzetelnego i profesjonalnego działania zgodnie z najlepiej pojętym interesem klientów oraz informowanie klientów

1. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów działają uczciwie, rzetelnie i profesjonalnie zgodnie z najlepiej pojętym interesem swoich klientów i potencjalnych klientów.
2. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów przekazują swoim klientom uczciwe, rzetelne i niewprowadzające w błąd informacje, w szczególności w materiałach marketingowych, które muszą być oznaczone jako takie. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów nie mogą, umyślnie lub w wyniku zaniedbania, wprowadzać klienta w błąd w odniesieniu do rzeczywistych lub domniemych korzyści związanych z jakimikolwiek kryptoaktywami.
3. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów ostrzegają klientów o ryzyku związanym z zakupem kryptoaktywów.
4. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów udostępniają publicznie swoją politykę cenową, zamieszczając ją w widocznym miejscu na swojej stronie internetowej.

Artykuł 60

Wymogi ostrożnościowe

1. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów przez cały czas posiadają zabezpieczenie ostrożnościowe co najmniej równe jednej z poniższych kwot, przy czym obowiązuje ta kwota, która jest wyższa:
 - a) kwocie stałych minimalnych wymogów kapitałowych wskazanych w załączniku IV, w zależności od charakteru świadczonych usług w zakresie kryptoaktywów;
 - b) jednej czwartej stałych kosztów pośrednich z poprzedniego roku, podlegających corocznemu przeglądowi.
2. Zabezpieczenie ostrożnościowe, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje jedną z następujących form:
 - a) fundusze własne, składające się z pozycji kapitału podstawowego Tier I, o których mowa w art. 26–30 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, po dokonaniu w całości odliczeń zgodnie z art. 36 tego rozporządzenia, bez stosowania progowych wyłączeń zgodnie z art. 46 i 48 tego rozporządzenia;
 - b) polisa ubezpieczeniowa obejmująca terytoria Unii, na których aktywnie świadczone są usługi w zakresie kryptoaktywów, lub porównywalna gwarancja.

3. Do celów obliczeń, o których mowa w ust. 1 lit. b), dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy nie prowadzili działalności gospodarczej przez rok od dnia rozpoczęcia świadczenia usług, stosują prognozowane stałe koszty pośrednie zawarte w ich prognozach dotyczących pierwszych 12 miesięcy świadczenia usług, przedstawionych wraz z wnioskiem o zezwolenie.
4. Polisa ubezpieczeniowa, o której mowa w ust. 2, posiada co najmniej wszystkie z następujących cech:
 - a) jej początkowy okres obowiązywania wynosi nie mniej niż jeden rok;
 - b) okres wypowiedzenia umowy wynosi co najmniej 90 dni;
 - c) została wykupiona w zakładzie posiadającym zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej zgodnie z prawem Unii lub prawem krajowym;
 - d) jest oferowana przez podmiot zewnętrzny.
5. Polisa ubezpieczeniowa, o której mowa w ust. 2 lit. b), obejmuje ubezpieczenie od ryzyka:
 - a) utraty dokumentów;
 - b) złożenia fałszywych lub wprowadzających w błąd oświadczeń;
 - c) czynów, błędów lub zaniechań powodujących naruszenie:
 - (i) obowiązków prawnych i regulacyjnych;
 - (ii) obowiązku uczciwego, rzetelnego i profesjonalnego działania wobec klientów;
 - (iii) obowiązków zachowania poufności;
 - d) braku ustanowienia, wdrożenia i utrzymania odpowiednich procedur zapobiegania konfliktom interesów;
 - e) strat wynikających z zakłóceń w działalności gospodarczej lub awarii systemu;
 - f) w stosownych przypadkach w odniesieniu do modelu biznesowego – rażących zaniedbań w zakresie ochrony kryptoaktywów i środków pieniężnych klientów.
6. Do celów ust. 1 lit. b) dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów obliczają swoje stałe koszty pośrednie poniesione w roku poprzednim, wykorzystując dane liczbowe wynikające z mających zastosowanie standardów rachunkowości, poprzez odjęcie następujących pozycji od łącznych kosztów po wypłacie zysków udziałowcom wykazanych w najnowszym zbadanym rocznym sprawozdaniu finansowym lub, w przypadku gdy zbadane sprawozdanie finansowe nie jest dostępne, w rocznym sprawozdaniu finansowym zatwierdzonym przez krajowe organy nadzoru:

- a) premii pracowniczych i innych wynagrodzeń, w zakresie, w jakim te premie i wynagrodzenia zależą od zysku netto dostawców usług w zakresie kryptoaktywów w danym roku;
- b) udziałów pracowników, dyrektorów i partnerów w zyskach;
- c) innych przyznanych zysków oraz innych zmiennych składników wynagrodzenia w zakresie, w jakim mają one w pełni uznaniowy charakter;
- d) jednorazowych kosztów z tytułu działalności innej niż zwykła działalność.

Artykuł 61

Wymogi organizacyjne

1. Członkowie organu zarządzającego dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów muszą posiadać niezbędną nieposzlakowaną opinię i kompetencje pod względem kwalifikacji, doświadczenia i umiejętności w zakresie wykonywania swoich obowiązków. Muszą oni wykazać, że są w stanie poświęcić wystarczająco dużo czasu na skuteczne wykonywanie swoich funkcji.
2. Osoby fizyczne, które posiadają, bezpośrednio lub pośrednio, ponad 20 % kapitału zakładowego lub praw głosu dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, lub które w jakikolwiek inny sposób sprawują kontrolę nad wspomnianym dostawcą usług w zakresie kryptoaktywów, muszą udowodnić, że posiadają niezbędną nieposzlakowaną opinię i kompetencje.
3. Żadna z osób, o których mowa w ust. 1 lub 2, nie może być skazana za przestępstwa związane z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu lub za inne przestępstwa finansowe.
4. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów zatrudniają personel posiadający umiejętności, wiedzę i doświadczenie niezbędne do wykonywania przydzielonych im obowiązków, biorąc pod uwagę skalę, charakter i zakres świadczonych usług w zakresie kryptoaktywów.
5. Organ zarządzający ocenia skuteczność ustaleń, polityki i procedur wprowadzonych w celu wypełnienia obowiązków określonych w rozdziałach 2 i 3 niniejszego tytułu i okresowo dokonuje ich przeglądu oraz stosuje odpowiednie środki w celu wyeliminowania wszelkich niedociągnięć.
6. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów podejmują wszelkie uzasadnione kroki w celu zapewnienia ciągłości i regularności w świadczeniu usług w zakresie kryptoaktywów. W tym celu dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów stosują odpowiednie i proporcjonalne zasoby i procedury, w tym odporne i bezpieczne systemy ICT, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/xx⁶³.

⁶³ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego oraz zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1060/2009, (UE) nr 648/2012, (UE) nr 600/2014 i (UE) nr 909/2014 – COM(2020) 595.

Dostawcy ustanawiają politykę ciągłości działania, która obejmuje ciągłość działania ICT, a także plany przywrócenia gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej, ustanowione zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/xx⁶⁴, mające na celu zapewnienie, w przypadku przerwy w funkcjonowaniu ich systemów i procedur ICT, zachowania istotnych danych i funkcji oraz utrzymania usług w zakresie kryptoaktywów lub, jeżeli nie jest to możliwe, odpowiednio szybkiego przywrócenia takich danych i funkcji oraz odpowiednio szybkiego przywrócenia usług w zakresie kryptoaktywów.

7. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów posiadają mechanizmy kontroli wewnętrznej i skuteczne procedury oceny ryzyka, w tym skuteczne mechanizmy kontroli i zabezpieczenia w zakresie zarządzania systemami ICT zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/xx⁶⁵. Monitorują oni i regularnie oceniają adekwatność i skuteczność mechanizmów kontroli wewnętrznej i procedur oceny ryzyka oraz stosują odpowiednie środki w celu wyeliminowania wszelkich niedociągnięć.

Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów posiadają systemy i procedury zapewniające bezpieczeństwo, integralność i poufność informacji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/xx⁶⁶.

8. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów zapewniają ewidencjonowanie wszystkich usług w zakresie kryptoaktywów, zleceń i transakcji, które realizują. Taka ewidencja musi być wystarczająca, aby umożliwić właściwym organom wypełnianie ich zadań w zakresie nadzoru i prowadzenie działań z zakresu egzekwowania przepisów, a w szczególności aby ustalić, czy dostawca usług w zakresie kryptoaktywów wypełnił wszystkie zobowiązania, w tym zobowiązania dotyczące klientów lub potencjalnych klientów oraz integralności rynku.
9. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów dysponują systemami, procedurami i mechanizmami umożliwiającymi monitorowanie i wykrywanie nadużyć na rynku, o których mowa w tytule VI. Niezwłocznie zgłaszają oni swoim właściwym organom wszelkie podejrzenia, że mogą istnieć okoliczności wskazujące na to, iż nadużycie na rynku zostało popełnione, jest właśnie popełniane lub może zostać popełnione.

Artykuł 62

Przekazywanie informacji właściwym organom

Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów powiadamiają swój właściwy organ o wszelkich zmianach w swoim organie zarządzającym i przekazują temu właściwemu organowi wszelkie informacje niezbędne do oceny zgodności z art. 61.

⁶⁴ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego oraz zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1060/2009, (UE) nr 648/2012, (UE) nr 600/2014 i (UE) nr 909/2014 – COM(2020) 595.

⁶⁵ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego oraz zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1060/2009, (UE) nr 648/2012, (UE) nr 600/2014 i (UE) nr 909/2014 – COM(2020) 595.

⁶⁶ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego oraz zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1060/2009, (UE) nr 648/2012, (UE) nr 600/2014 i (UE) nr 909/2014 – COM(2020) 595.

Artykuł 63

Przechowywanie kryptoaktywów i środków pieniężnych klientów

1. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają kryptoaktywa należące do klientów lub środki dostępu do takich kryptoaktywów, wprowadzają odpowiednie mechanizmy mające na celu zagwarantowanie prawa własności klientów, w szczególności w przypadku niewypłacalności dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, oraz mające na celu zapobieżenie wykorzystywaniu kryptoaktywów należących do klienta na swój własny rachunek, chyba że klient udzielił na to wyraźnej zgody.
2. Jeżeli z modeli biznesowych dostawców usług w zakresie kryptoaktywów lub z usług w zakresie kryptoaktywów wynika konieczność posiadania środków pieniężnych klientów, dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów muszą dysponować odpowiednimi mechanizmami mającymi na celu zagwarantowanie praw klientów i zapobieżenie wykorzystywaniu na własny rachunek należących do klientów środków pieniężnych w rozumieniu art. 4 pkt 25 dyrektywy (UE) 2015/2366⁶⁷.
3. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów niezwłocznie deponują środki pieniężne klienta w banku centralnym lub w instytucji kredytowej.

Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów podejmują wszelkie niezbędne kroki w celu zapewnienia, aby środki pieniężne klientów w banku centralnym lub instytucji kredytowej były przechowywane na rachunku lub rachunkach dających się wyodrębnić od wszelkich innych rachunków wykorzystywanych do przechowywania funduszy należących do dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów.
4. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów mogą sami lub za pośrednictwem osoby trzeciej świadczyć usługi płatnicze związane z oferowaną przez siebie usługą w zakresie kryptoaktywów, pod warunkiem że sam dostawca usług w zakresie kryptoaktywów lub osoba trzecia są instytucją płatniczą zdefiniowaną w art. 4 pkt 4 dyrektywy (UE) 2015/2366.
5. Przepisy ust. 2 i 3 niniejszego artykułu nie mają zastosowania do dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, którzy są instytucjami pieniądza elektronicznego zdefiniowanymi w art. 2 pkt 1 dyrektywy 2009/110/WE lub instytucjami płatniczymi zdefiniowanymi w art. 4 pkt 4 dyrektywy (UE) 2015/2366.

Artykuł 64

Procedura rozpatrywania skarg

1. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów ustanawiają i utrzymują skuteczne i przejrzyste procedury szybkiego, sprawiedliwego i spójnego rozpatrywania skarg otrzymywanych od klientów.

⁶⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylająca dyrektywę 2007/64/WE (Dz.U. L 33 z 23.12.2015, s. 35).

2. Klienci muszą mieć możliwość bezpłatnego wnoszenia skarg do dostawców usług w zakresie kryptoaktywów.
3. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów opracowują i udostępniają klientom wzór skargi oraz prowadzą rejestr wszystkich otrzymanych skarg i wszelkich środków zastosowanych w odpowiedzi na te skargi.
4. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów rozpatrują wszystkie skargi w sposób terminowy i sprawiedliwy oraz informują swoich klientów o wyniku rozpatrzenia tych skarg w rozsądnym terminie.

Artykuł 65

Zapobieganie konfliktom interesów, ich identyfikacja i ujawnianie oraz zarządzanie konfliktami interesów

1. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów utrzymują i prowadzą skuteczną politykę zapobiegania konfliktom interesów, ich identyfikowania i ujawniania oraz zarządzania konfliktami interesów, do jakich dochodzi między nimi a następującymi podmiotami:
 - a) ich akcjonariuszami lub jakimikolwiek osobami bezpośrednio lub pośrednio z nimi powiązanymi poprzez stosunek kontroli;
 - b) członkami ich kadry kierowniczej i ich pracownikami,
 - c) ich klientami lub konfliktami pomiędzy jednym klientem a drugim.
2. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów ujawniają swoim klientom i potencjalnym klientom ogólny charakter i źródła konfliktów interesów oraz działania podjęte w celu ograniczenia tego ryzyka.

Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów umieszczają takie informacje na swojej stronie internetowej w widocznym miejscu.

3. Ujawnione informacje, o których mowa w ust. 2, muszą być wystarczająco precyzyjne, z uwzględnieniem charakteru poszczególnych klientów, aby każdy klient mógł podjąć świadomą decyzję w odniesieniu do usługi w kontekście, w którym te konflikty interesów występują.
4. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów oceniają swoją politykę w zakresie konfliktów interesów i co najmniej raz w roku dokonują jej przeglądu oraz stosują wszelkie odpowiednie środki w celu wyeliminowania wszelkich niedociągnięć.

Artykuł 66

Outsourcing

1. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy polegają na osobach trzecich do celów wykonywania funkcji operacyjnych, podejmują wszelkie uzasadnione działania mające na celu uniknięcie dodatkowego ryzyka operacyjnego. Pozostają oni w pełni odpowiedzialni za wywiązywanie się ze swoich obowiązków

wynikających z niniejszego tytułu i zapewniają, aby w każdym czasie spełnione były wszystkie poniższe warunki:

- a) outsourcing nie prowadzi do przekazania odpowiedzialności spoczywającej na dostawcach usług w zakresie kryptoaktywów;
- b) outsourcing nie zmienia relacji między dostawcami usług w zakresie kryptoaktywów a ich klientami ani zobowiązań dostawców usług w zakresie kryptoaktywów wobec ich klientów;
- c) outsourcing nie zmienia warunków udzielenia zezwolenia dostawcom usług w zakresie kryptoaktywów;
- d) osoby trzecie zaangażowane w outsourcing współpracują z właściwymi organami macierzystego państwa członkowskiego dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, a outsourcing nie uniemożliwia tym właściwym organom pełnienia funkcji nadzorczych, w tym uzyskania dostępu na miejscu do wszelkich istotnych informacji niezbędnych do wypełniania tych funkcji;
- e) dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów dysponują wiedzą fachową i zasobami niezbędnymi do oceny jakości świadczonych usług, skutecznego nadzorowania zleczonych usług oraz bieżącego zarządzania ryzykiem związanym z outsourcingiem;
- f) dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów mają bezpośredni dostęp do odpowiednich informacji na temat zleconych usług;
- g) dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów zapewniają, aby osoby trzecie zaangażowane w outsourcing spełniały normy określone w odpowiednich przepisach o ochronie danych, które miałyby zastosowanie, gdyby te osoby trzecie miały siedzibę w Unii.

Do celów lit. g) dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów są odpowiedzialni za zapewnienie, aby normy ustanowione w odpowiednich przepisach dotyczących ochrony danych zawarto w umowie, o której mowa w ust. 3.

2. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów posiadają politykę w zakresie outsourcingu, w tym politykę dotyczącą planów awaryjnych i strategii wyjścia.
3. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów zawierają pisemną umowę z wszystkimi osobami trzecimi zaangażowanymi w outsourcing. Ta pisemna umowa określa prawa i obowiązki zarówno dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, jak i jednoosobnych osób trzecich oraz umożliwia jednoosobnym dostawcom usług w zakresie kryptoaktywów wypowiedzenie tej umowy.
4. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów i osoby trzecie udostępniają właściwym organom i odpowiednim organom, na ich wniosek, wszelkie informacje niezbędne do tego, by umożliwić tym organom ocenę zgodności działań zleconych na zasadzie outsourcingu z wymogami określonymi w niniejszym tytule.

Rozdział 3: Obowiązki związane ze świadczeniem określonych usług w zakresie kryptoaktywów

Artykuł 67

Przechowywanie kryptoaktywów i zarządzanie nimi w imieniu osób trzecich

1. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na przechowywanie i zarządzanie w imieniu osób trzecich, zawierają umowę ze swoimi klientami w celu określenia ich obowiązków i zakresu odpowiedzialności. Umowa taka powinna zawierać co najmniej wszystkie poniższe elementy:
 - a) tożsamość stron umowy;
 - b) charakter świadczonej usługi i jej opis;
 - c) środki komunikacji między dostawcą usług w zakresie kryptoaktywów a klientem, w tym system uwierzytelniania klienta;
 - d) opis systemów bezpieczeństwa stosowanych przez dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów;
 - e) opłaty pobierane przez dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów;
 - f) prawo właściwe dla umowy.
2. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na przechowywanie kryptoaktywów i zarządzanie nimi w imieniu osób trzecich, prowadzą otwarty w imieniu każdego klienta rejestr pozycji odpowiadających prawom każdego klienta do kryptoaktywów. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów rejestrują w tym rejestrze możliwie jak najszybciej wszelkie operacje wynikające z dyspozycji ich klientów. Ich procedury wewnętrzne zapewniają, aby każda operacja mająca wpływ na rejestrację kryptoaktywów była udokumentowana transakcją prawidłowo zarejestrowaną w rejestrze pozycji klienta.
3. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na przechowywanie kryptoaktywów i zarządzanie nimi w imieniu osób trzecich, ustanawiają politykę w zakresie przechowywania wraz z wewnętrznymi zasadami i procedurami w celu zapewnienia przechowywania lub kontroli takich kryptoaktywów lub środków dostępu do nich, takich jak klucze kryptograficzne.

Te zasady i procedury zapewniają, aby dostawca usług w zakresie kryptoaktywów nie mógł utracić kryptoaktywów klientów ani praw związanych z tymi aktywami z powodu oszustw, zagrożeń dla cyberbezpieczeństwa lub zaniedbań.
4. W stosownych przypadkach dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na przechowywanie kryptoaktywów i zarządzanie nimi w imieniu osób trzecich, ułatwiają wykonywanie praw związanych z kryptoaktywami. Wszelkie zdarzenia mogące spowodować powstanie lub zmianę praw klienta są możliwie jak najszybciej rejestrowane w rejestrze pozycji klienta.

5. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na przechowywanie kryptoaktywów i zarządzanie nimi w imieniu osób trzecich, przekazują swoim klientom, co najmniej raz na trzy miesiące i na każde żądanie zainteresowanego klienta, informację o stanie kryptoaktywów zarejestrowanych na rzecz tych klientów. Informację tę sporządza się na trwałym nośniku. W informacji o stanie kryptoaktywów wymienia się dane kryptoaktywa, ich saldo, ich wartość i przeniesienia kryptoaktywów dokonane w danym okresie.

Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na przechowywanie kryptoaktywów i zarządzanie nimi w imieniu osób trzecich, przekazują swoim klientom możliwie jak najszybciej wszelkie informacje o operacjach dotyczących kryptoaktywów, które wymagają reakcji tych klientów.

6. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na przechowywanie kryptoaktywów i zarządzanie nimi w imieniu osób trzecich, zapewniają, aby kryptoaktywa przechowywane w imieniu ich klientów lub środki dostępu do tych kryptoaktywów zostały możliwie jak najszybciej zwrócone tym klientom.
7. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na przechowywanie kryptoaktywów i zarządzanie nimi w imieniu osób trzecich, oddzielają pozycje przechowywane w imieniu swoich klientów od własnych pozycji. Zapewniają oni, aby w DLT kryptoaktywa ich klientów były przechowywane pod adresami odrębnymi od adresów, pod którymi przechowywane są ich własne kryptoaktywa.
8. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na przechowywanie kryptoaktywów i zarządzanie nimi w imieniu osób trzecich, ponoszą wobec swoich klientów odpowiedzialność za utratę kryptoaktywów w wyniku nieprawidłowego działania lub ataku hakerskiego do kwoty odpowiadającej wartości rynkowej utraconych kryptoaktywów.

Artykuł 68

Prowadzenie platformy obrotu kryptoaktywami

1. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na prowadzenie platformy obrotu kryptoaktywami, określają zasady funkcjonowania tej platformy obrotu. Te zasady funkcjonowania określają co najmniej:
 - a) wymogi, zasady należytej staranności i procesy zatwierdzania stosowane przed dopuszczeniem kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu;
 - b) ewentualne kategorie wykluczenia, które obejmują rodzaje ewentualnych kryptoaktywów, które nie zostaną dopuszczone do obrotu na platformie obrotu;
 - c) politykę i procedury regulujące dopuszczanie kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu oraz wysokość ewentualnych opłat z tego tytułu;
 - d) obiektywne i proporcjonalne kryteria uczestnictwa w obrocie, które wspierają uczciwy i otwarty dostęp do platformy obrotu dla klientów pragnących obracać kryptoaktywami;

- e) wymogi zapewniające uczciwy i prawidłowy obrót;
- f) warunki, na jakich kryptoaktywa mają pozostać dostępne do obrotu, w tym progi płynności i wymogi dotyczące okresowego ujawniania informacji;
- g) warunki, na jakich można zawiesić obrót kryptoaktywami;
- h) procedury zapewniające skuteczny rozrachunek zarówno transakcji na kryptoaktywach, jak i transakcji z wykorzystaniem waluty fiat.

Do celów lit. a) w zasadach funkcjonowania wyraźnie stwierdza się, że kryptoaktywów nie dopuszcza się do obrotu na platformie obrotu w przypadku nieopublikowania dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów, chyba że kryptoaktywa objęte są wyłączeniem określonym w art. 4 ust. 2.

Przed dopuszczeniem kryptoaktywów do obrotu dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na prowadzenie platformy obrotu kryptoaktywami, upewniają się, że dane kryptoaktywa są zgodne z zasadami funkcjonowania platformy obrotu, i oceniają jakość danych kryptoaktywów. Oceniając jakość danych kryptoaktywów, platforma obrotu uwzględnia doświadczenie, dotychczasową działalność i reputację emitenta oraz jego zespołu ds. rozwoju. Platforma obrotu ocenia również jakość kryptoaktywów objętych wyłączeniem określonym w art. 4 ust. 2.

Zasady funkcjonowania platformy obrotu kryptoaktywami uniemożliwiają dopuszczenie do obrotu kryptoaktywów, które posiadają wbudowaną funkcję anonimizacji, chyba że możliwa jest identyfikacja posiadaczy kryptoaktywów i ich historii transakcji przez dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na prowadzenie platformy obrotu kryptoaktywami, lub przez właściwe organy.

2. Zasady funkcjonowania, o których mowa w ust. 1, sporządza się w jednym z języków urzędowych macierzystego państwa członkowskiego lub w innym języku, który jest językiem zwyczajowo przyjętym w sferze finansów. Te zasady funkcjonowania podaje się do wiadomości publicznej na stronie internetowej danego dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów.
3. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na prowadzenie platformy obrotu kryptoaktywami, nie zawierają transakcji na własny rachunek na platformie obrotu kryptoaktywami, którą prowadzą, nawet jeżeli są upoważnieni do wymiany kryptoaktywów na walutę fiat lub do wymiany kryptoaktywów na inne kryptoaktywa.
4. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na prowadzenie platformy obrotu kryptoaktywami, posiadają skuteczne systemy, procedury i mechanizmy gwarantujące, że ich systemy obrotu:
 - a) są odporne;
 - b) posiadają wystarczającą zdolność do zapewnienia uporządkowanego obrotu w warunkach poważnych napięć rynkowych;

- c) są w stanie odrzucać zlecenia, które przekraczają uprzednio określone progi wolumenu i ceny lub które są w oczywisty sposób błędne;
 - d) zostały kompleksowo przetestowane w celu zapewnienia spełnienia warunków określonych w lit. a), b) i c);
 - e) są objęte skutecznymi rozwiązaniami z zakresu ciągłości działania w celu zapewnienia ciągłości ich usług w przypadku jakiegokolwiek awarii systemu obrotu.
5. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na prowadzenie platformy obrotu kryptoaktywami, podają do publicznej wiadomości wszelkie ceny kupna i sprzedaży oraz poziom zainteresowania zawarciem transakcji po tych cenach, ogłaszane dla kryptoaktywów za pośrednictwem systemów platformy obrotu kryptoaktywami. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów podają te informacje do publicznej wiadomości w godzinach, w których prowadzony jest obrót, w sposób ciągły.
6. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na prowadzenie platformy obrotu kryptoaktywami, podają do wiadomości publicznej cenę, wolumen i czas transakcji wykonanych w odniesieniu do kryptoaktywów będących przedmiotem obrotu na ich platformach obrotu. Dostawcy udostępniają szczegółowe informacje na temat wszystkich takich transakcji w czasie tak bardzo zbliżonym do czasu rzeczywistego, jak jest to technicznie możliwe.
7. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na prowadzenie platformy obrotu kryptoaktywami, podają do publicznej wiadomości informacje publikowane zgodnie z ust. 5 i 6 na rozsądnych warunkach handlowych oraz zapewniają niedyskryminujący dostęp do tych informacji. Informacje te udostępnia się nieodpłatnie 15 minut po publikacji w formacie nadającym się do przetwarzania automatycznego i pozostają one dostępne przez co najmniej dwa lata.
8. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na prowadzenie platformy obrotu kryptoaktywami, dokonują ostatecznego rozrachunku transakcji dotyczącej kryptoaktywów w DLT w tym samym dniu, w którym transakcja została zrealizowana na platformie obrotu.
9. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na prowadzenie platformy obrotu kryptoaktywami, zapewniają, aby ich struktury opłat były przejrzyste, uczciwe i niedyskryminacyjne oraz aby nie stwarzały zachęt do składania, modyfikowania lub anulowania zleceń lub wykonywania transakcji w sposób, który przyczynia się do zakłócenia warunków obrotu lub nadużyć na rynku, o których mowa w tytule VI.
10. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na prowadzenie platformy obrotu kryptoaktywami, utrzymują zasoby i posiadają systemy zapasowe umożliwiające im składanie w każdym czasie sprawozdań właściwemu organowi.

Artykuł 69

Wymiana kryptoaktywów na walutę fiat lub wymiana kryptoaktywów na inne kryptoaktywa

1. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na wymianę kryptoaktywów na walutę fiat lub inne kryptoaktywa, ustanawiają niedyskryminacyjną politykę handlową, w której wskazuje się, w szczególności, rodzaj klientów, z którymi mogą zawierać transakcje, oraz warunki, które muszą być spełnione przez klientów.
2. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na wymianę kryptoaktywów na walutę fiat lub inne kryptoaktywa, publikują wiążącą cenę kryptoaktywów lub metodę określania ceny kryptoaktywów, które oferują do wymiany na walutę fiat lub inne kryptoaktywa.
3. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na wymianę kryptoaktywów na walutę fiat lub inne kryptoaktywa, realizują zlecenia klientów po cenach podanych w momencie ich otrzymania.
4. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na wymianę kryptoaktywów na walutę fiat lub inne kryptoaktywa, publikują szczegóły dotyczące zleceń i zawartych przez siebie transakcji, w tym wolumeny transakcji i ceny transakcyjne.

Artykuł 70

Wykonywanie zleceń związanych z kryptoaktywami w imieniu osób trzecich

1. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na wykonywanie zleceń związanych z kryptoaktywami w imieniu osób trzecich, podejmują wszelkie niezbędne działania w celu uzyskania, podczas wykonywania zleceń, możliwie najlepszych dla swoich klientów wyników, uwzględniając wskaźniki najlepszego wykonania, a mianowicie cenę, koszty, szybkość, prawdopodobieństwo wykonania oraz rozrachunku, wielkość, charakter lub wszelkiego rodzaju inne aspekty istotne z punktu widzenia realizacji zlecenia, chyba że dany dostawca usług w zakresie kryptoaktywów wykonuje zlecenia dotyczące kryptoaktywów zgodnie ze szczegółowymi dyspozycjami wydanymi przez jego klientów.
2. W celu zapewnienia zgodności z ust. 2 dostawca usług w zakresie kryptoaktywów, który posiada zezwolenie na wykonywanie zleceń związanych z kryptoaktywami w imieniu osób trzecich, ustanawia i wdraża skuteczne ustalenia dotyczące wykonywania zleceń. W szczególności ustanawia i wdraża politykę wykonywania zleceń umożliwiającą uzyskanie w odniesieniu do zleceń klientów możliwie najlepszego wyniku. W szczególności ta polityka wykonywania zleceń zapewnia szybkie, uczciwe i sprawne wykonanie zleceń klientów oraz zapobiega nieuprawnionemu wykorzystaniu przez pracowników dostawców usług w zakresie kryptoaktywów wszelkich informacji dotyczących zleceń klientów.
3. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na wykonywanie zleceń związanych z kryptoaktywami w imieniu osób trzecich,

przekazują swoim klientom odpowiednie i jasne informacje na temat swojej polityki wykonywania zleceń oraz wszelkich istotnych zmian w tej polityce.

Artykuł 71

Subemisja kryptoaktywów

1. Przed zawarciem umowy z emitentem lub osobą trzecią działającą w jego imieniu dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na subemisję kryptoaktywów, przekazują im następujące informacje:
 - a) rodzaj rozważanej subemisji, w tym informacje o tym, czy gwarantowana jest minimalna kwota zakupu;
 - b) wskazanie wysokości opłat transakcyjnych związanych z obsługą proponowanej operacji;
 - c) rozważany czas, proces i cenę proponowanej operacji;
 - d) informacje na temat docelowych nabywców.

Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na subemisję kryptoaktywów, przed subemisją danych kryptoaktywów uzyskują zgodę emitentów lub osób trzecich działających w ich imieniu w odniesieniu do lit. a)–d).

2. Polityka zapobiegania konfliktom interesów, o której mowa w art. 65, musi zawierać szczegółowe i odpowiednie procedury zapobiegania konfliktom interesów wynikającym z poniższych sytuacji, ich monitorowania, zarządzania nimi i ich potencjalnego ujawniania:
 - a) dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów kierują subemisję kryptoaktywów do własnych klientów;
 - b) proponowana cena za subemisję kryptoaktywów została zawyżona lub zaniżona.

Artykuł 72

Przyjmowanie i przekazywanie zleceń w imieniu osób trzecich

1. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na przyjmowanie i przekazywanie zleceń w imieniu osób trzecich, ustanawiają i wdrażają procedury i mechanizmy, które zapewniają szybkie i prawidłowe przekazywanie zleceń klienta do realizacji na platformie obrotu kryptoaktywami lub do innego dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów.
2. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na przyjmowanie i przekazywanie zleceń w imieniu osób trzecich, nie otrzymują żadnego wynagrodzenia, rabatu ani korzyści niepieniężnych z tytułu kierowania zleceń klientów otrzymanych od klientów na określoną platformę obrotu kryptoaktywami lub do innego dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów.

3. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na przyjmowanie i przekazywanie zleceń w imieniu osób trzecich, nie wykorzystują w sposób nieuprawniony informacji dotyczących zleceń oczekujących na realizację oraz podejmują wszelkie uzasadnione kroki, aby zapobiec nieuprawnionemu wykorzystaniu takich informacji przez któregokolwiek z swoich pracowników.

Artykuł 73

Doradztwo w zakresie kryptoaktywów

1. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na świadczenie doradztwa w zakresie kryptoaktywów, oceniają zgodność takich kryptoaktywów z potrzebami klientów i polecają je tylko wtedy, gdy leży to w interesie klientów.
2. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na świadczenie doradztwa w zakresie kryptoaktywów, zapewniają, aby osoby fizyczne udzielające porad lub informacji na temat kryptoaktywów lub usług w zakresie kryptoaktywów w ich imieniu posiadały wiedzę i doświadczenie niezbędne do wypełniania ich obowiązków.
3. Do celów oceny, o której mowa w ust. 1, dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na świadczenie doradztwa w zakresie kryptoaktywów, zwracają się do klientów lub potencjalnych klientów o udzielenie informacji na temat ich wiedzy i doświadczenia w zakresie kryptoaktywów, ich celów, sytuacji finansowej, w tym zdolności do ponoszenia strat i podstawowej znajomości zagrożeń związanych z zakupem kryptoaktywów.

Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na świadczenie doradztwa w zakresie kryptoaktywów, ostrzegają klientów, że wartość kryptoaktywów – ze względu na to, że są one przedmiotem obrotu – może ulegać wahaniom.

4. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na świadczenie doradztwa w zakresie kryptoaktywów, ustanawiają, utrzymują i wdrażają zasady i procedury umożliwiające im gromadzenie i ocenę wszystkich informacji niezbędnych do przeprowadzenia tej oceny w odniesieniu do każdego klienta. Podejmują oni odpowiednie kroki w celu zapewnienia wiarygodności informacji zgromadzonych na temat swoich klientów lub potencjalnych klientów.
5. Jeżeli klienci nie prześlą informacji wymaganych na podstawie ust. 4 lub jeżeli dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na świadczenie doradztwa w zakresie kryptoaktywów, uznają, na podstawie informacji otrzymanych zgodnie z ust. 4, że potencjalni klienci lub klienci nie posiadają wystarczającej wiedzy, dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na świadczenie doradztwa w zakresie kryptoaktywów, informują tych klientów lub potencjalnych klientów, że kryptoaktywa lub usługi w zakresie kryptoaktywów mogą być dla nich nieodpowiednie i ostrzegają ich o ryzyku związanym z kryptoaktywami. W tym ostrzeżeniu o ryzyku jasno wskazuje się na ryzyko utraty całości zainwestowanych lub wymienionych na kryptoaktywa środków pieniężnych. Klienci wyraźnie potwierdzają, że otrzymali i zrozumieli ostrzeżenie wydane przez danego dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów.

6. Dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na świadczenie doradztwa w zakresie kryptoaktywów, dokonują – w odniesieniu do każdego klienta – przeglądu oceny, o której mowa w ust. 1, co dwa lata po wstępnej ocenie przeprowadzonej zgodnie z tym ustępem.
7. Po przeprowadzeniu oceny, o której mowa w ust. 1, dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy posiadają zezwolenie na świadczenie doradztwa w zakresie kryptoaktywów, przekazują klientom sprawozdanie podsumowujące porady udzielone tym klientom. Sprawozdanie to sporządza się i przekazuje klientom na trwałym nośniku informacji. W sprawozdaniu tym należy przynajmniej:
 - a) określić wymagania i potrzeby klientów;
 - b) przedstawić zarys udzielonych porad.

Rozdział 4: Nabycie dostawców usług w zakresie kryptoaktywów

Artykuł 74

Ocena planowanych nabyć dostawców usług w zakresie kryptoaktywów

1. Każda osoba fizyczna lub prawna bądź większa liczba takich osób działających w porozumieniu („potencjalny nabywca”), która postanowiła (które postanawiają) nabyć, bezpośrednio lub pośrednio, znaczne udziały w dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów lub zwiększyć, bezpośrednio lub pośrednio, takie posiadane znaczne udziały w dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, w wyniku czego udział posiadanych praw głosu lub posiadanego kapitału osiągnie bądź przekroczy 10 %, 20 %, 30 % lub 50 % lub dostawca usług w zakresie kryptoaktywów stanie się jednostką zależną takiej osoby (takich osób), („planowane nabycie”), powiadamia o tym na piśmie właściwy organ właściwy dla tego dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, wskazując wielkość planowanych znacznych udziałów oraz przekazując informacje wymagane na podstawie regulacyjnych standardów technicznych przyjętych przez Komisję zgodnie z art. 75 ust. 4.
2. Każda osoba fizyczna lub prawna, która postanowiła zbyć, bezpośrednio lub pośrednio, znaczne udziały w dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów („potencjalny zbywca”), uprzednio informuje na piśmie właściwy organ o tym fakcie, informując go o wielkości tych udziałów. Osoba taka powiadamia również właściwy organ w przypadku podjęcia decyzji o zmniejszeniu posiadanych znacznych udziałów w taki sposób, że udział praw głosu lub posiadanego przez nią kapitału spadłby wówczas poniżej poziomu 10 %, 20 %, 30 % lub 50 % lub dostawca usług w zakresie kryptoaktywów przestałby być jednostką zależną tej osoby.
3. Właściwe organy potwierdzają na piśmie potencjalnemu nabywcy odbiór powiadomienia wymaganego zgodnie z ust. 1 niezwłocznie po otrzymaniu tego powiadomienia, a w żadnym razie nie później niż w ciągu dwóch dni roboczych od otrzymania tego powiadomienia.
4. Właściwe organy oceniają planowane nabycie, o którym mowa w ust. 1, oraz informacje wymagane na podstawie regulacyjnych standardów technicznych

przyjętych przez Komisję zgodnie z art. 75 ust. 4, w terminie 60 dni roboczych od dnia dokonania pisemnego potwierdzenia odbioru, o którym mowa w ust. 3.

Potwierdzając odbiór powiadomienia, właściwe organy informują osoby, o których mowa w ust. 1, o terminie, w którym zakończy się ocena.

5. Dokonując oceny, o której mowa w ust. 4 akapit pierwszy, właściwe organy mogą zwrócić się do osób, o których mowa w ust. 1, o udzielenie wszelkich dodatkowych informacji, które są niezbędne do zakończenia tej oceny. Wniosek taki składa się przed zakończeniem oceny, a w każdym razie nie później niż 50. dnia roboczego od dnia dokonania pisemnego potwierdzenia odbioru, o którym mowa w ust. 3. Wnioski te przekazuje się na piśmie z wyszczególnieniem dodatkowych wymaganych informacji.

Właściwe organy wstrzymują ocenę, o której mowa w ust. 4 akapit pierwszy, do czasu otrzymania dodatkowych informacji, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, przy czym na okres nie dłuższy niż 20 dni roboczych. Jakkolwiek kolejne wnioski o udzielenie dodatkowych informacji lub wyjaśnienie otrzymanych informacji kierowane przez właściwy organ nie powodują dalszego wstrzymania biegu oceny.

Właściwy organ może przedłużyć wstrzymanie, o którym mowa w akapicie drugim niniejszego ustępu, do 30 dni roboczych, w przypadku gdy osoby, o których mowa w ust. 1, mają siedzibę poza Unią lub podlegają regulacji poza Unią.

6. Właściwe organy, które – po zakończeniu oceny – postanowią wyrazić sprzeciw wobec planowanego nabycia, o którym mowa w ust. 1, powiadamiają o tej decyzji osoby, o których mowa w ust. 1, w terminie dwóch dni roboczych, ale przed terminem, o którym mowa w ust. 4 akapit drugi, przedłużonym w stosownych przypadkach zgodnie z ust. 5 akapity drugi i trzeci. Powiadomienie to zawiera uzasadnienie tej decyzji.
7. W przypadku gdy właściwy organ nie wyrazi sprzeciwu wobec planowanego nabycia, o którym mowa w ust. 1, przed terminem, o którym mowa w ust. 4 akapit drugi, przedłużonym w stosownych przypadkach zgodnie z ust. 5 akapity drugi i trzeci, planowane nabycie lub planowane zbycie uznaje się za zatwierdzone.
8. Właściwy organ może wyznaczyć maksymalny termin na sfinalizowanie planowanego nabycia, o którym mowa w ust. 1, i w stosownych przypadkach przedłużyć ten maksymalny termin.

Artykuł 75

Przedmiot oceny planowanych nabyć dostawców usług w zakresie kryptoaktywów

1. Dokonując oceny, o której mowa w art. 74 ust. 4, właściwe organy oceniają odpowiedniość osób, o których mowa w art. 74 ust. 1, oraz bezpieczeństwo finansowe planowanego nabycia w oparciu o wszystkie następujące kryteria:
 - a) reputację osób, o których mowa w art. 74 ust. 1;

- b) reputację i doświadczenie wszelkich osób, które będą kierować działalnością dostawców usług w zakresie kryptoaktywów w wyniku planowanego nabycia lub zbycia;
 - c) dobrą kondycję finansową osób, o których mowa w art. 74 ust. 1, w szczególności w odniesieniu do rodzaju działalności prowadzonej i planowanej przez dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów, który ma być przedmiotem nabycia;
 - d) zdolność dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów do przestrzegania, aktualnie i w przyszłości, przepisów niniejszego tytułu;
 - e) kwestię, czy istnieją uzasadnione powody, aby podejrzewać, że w związku z planowanym nabyciem dokonuje się lub dokonano prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu w rozumieniu art. 1 dyrektywy (UE) 2015/849 lub usiłuje się lub usiłowano dokonać tego procederu lub też czy planowane nabycie mogłoby zwiększyć ryzyko zaistnienia tego procederu.
2. Właściwe organy mogą wyrazić sprzeciw wobec planowanego nabycia jedynie wówczas, gdy na podstawie kryteriów określonych w ust. 1 istnieją ku temu uzasadnione powody lub jeżeli informacje przekazane zgodnie z art. 74 ust. 4 są niekompletne lub nieprawdziwe.
3. Państwa członkowskie nie nakładają jakichkolwiek wstępnych warunków dotyczących wielkości pakietów, jakie muszą być nabywane, ani nie umożliwiają swoim właściwym organom oceny planowanego nabycia pod kątem potrzeb ekonomicznych rynku.
4. ESMA, w ścisłej współpracy z EUNB, opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych w celu sporządzenia wyczerpującego wykazu informacji, które są niezbędne do przeprowadzenia oceny, o której mowa w art. 74 ust. 4 akapit pierwszy, i które są przekazywane właściwym organom w chwili dokonywania powiadomienia, o którym mowa w art. 74 ust. 1. Zakres wymaganych informacji musi być istotny dla oceny ostrożnościowej, proporcjonalny i dostosowany do charakteru osób i planowanego nabycia, o których mowa w art. 74 ust. 1.

ESMA przedstawia Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

TYTUŁ VI: Zapobieganie nadużyciom na rynku związanym z kryptoaktywami

Artykuł 76

Zakres stosowania przepisów dotyczących nadużyć na rynku

Zakazy i wymogi ustanowione w niniejszym tytule mają zastosowanie do działań podejmowanych przez dowolną osobę i dotyczących kryptoaktywów, które są dopuszczone do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami prowadzonej przez posiadającego zezwolenie dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów lub w odniesieniu do których złożono wniosek o dopuszczenie do obrotu na takiej platformie obrotu kryptoaktywami.

Artykuł 77

Ujawnianie informacji wewnętrznych

1. Emitenci kryptoaktywów możliwie jak najszybciej podają do wiadomości publicznej informacje wewnętrzne, które ich dotyczą, w sposób umożliwiający ogółowi osób łatwy dostęp do takich informacji oraz ich pełną, prawidłową i terminową ocenę.
2. Emitenci kryptoaktywów mogą, na własną odpowiedzialność, opóźnić podanie do wiadomości publicznej informacji wewnętrznych, pod warunkiem że spełnione są łącznie następujące warunki:
 - a) niezwłoczne ujawnienie informacji mogłoby naruszyć uzasadniony interes emitentów;
 - b) jest mało prawdopodobne, aby opóźnienie podania do wiadomości informacji wprowadziło w błąd opinię publiczną;
 - c) emitenci są w stanie zapewnić poufność takich informacji.

Artykuł 78

Zakaz wykorzystywania informacji wewnętrznych

1. Żadna osoba nie może wykorzystywać informacji wewnętrznych o kryptoaktywach w celu nabycia lub zbycia tych kryptoaktywów, bezpośrednio lub pośrednio, na własny rachunek lub w imieniu osoby trzeciej.
2. Żadna osoba posiadająca informacje wewnętrzne o kryptoaktywach nie może:
 - a) rekomendować na podstawie tych informacji wewnętrznych innej osobie nabycie lub zbycie kryptoaktywów, których informacje te dotyczą, lub nakłaniać tę osobę do takiego nabycia lub zbycia;
 - b) rekomendować na podstawie tych informacji wewnętrznych innej osobie anulowanie lub zmianę zlecenia dotyczącego tych kryptoaktywów lub nakłaniać tę osobę do takiego anulowania lub takiej zmiany.

Artykuł 79

Zakaz bezprawnego ujawniania informacji wewnętrznych

Żadna osoba posiadająca informacje wewnętrzne nie może ujawnić tych informacji innej osobie, z wyjątkiem przypadków, gdy ujawnienie to odbywa się w kontekście normalnego wykonywania czynności w ramach zatrudnienia, zawodu lub obowiązków.

Artykuł 80

Zakaz manipulacji na rynku

1. Żadna osoba nie może angażować się w manipulacje na rynku, które obejmują którekolwiek z poniższych działań:
 - a) zawieranie transakcji, składanie zlecenia zawarcia transakcji lub jakiegokolwiek inne zachowanie – chyba że osoba zawierająca transakcję, składająca zlecenie zawarcia transakcji lub podejmująca każde inne zachowanie dowiedzie, iż dana transakcja, zlecenie lub zachowanie nastąpiły z zasadnych powodów – które:
 - (i) generują lub mogłyby generować fałszywe lub wprowadzające w błąd sygnały dotyczące podaży kryptoaktywów, popytu na takie kryptoaktywa lub ich ceny;
 - (ii) prowadzą lub mogą prowadzić do ustalenia ceny jednego lub kilku kryptoaktywów na nietypowym lub sztucznym poziomie;
 - b) zawieranie transakcji, składanie zlecenia zawarcia transakcji lub inne działanie lub zachowanie wpływające albo mogące wpływać na cenę jednego lub kilku kryptoaktywów, przy użyciu fikcyjnego narzędzia lub innych form wprowadzania w błąd lub podstęp;
 - c) rozpowszechnianie za pośrednictwem mediów, w tym internetu, lub przy użyciu innych środków informacji, które powodują lub mogą powodować wysłanie fałszywego lub wprowadzającego w błąd sygnału co do podaży lub popytu na kryptoaktywa lub ich ceny, lub mogą zapewnić kształtowanie się ceny jednego lub kilku kryptoaktywów na nietypowym lub sztucznym poziomie, w tym rozpowszechnianie plotek, w przypadku gdy osoba rozpowszechniająca te informacje wiedziała lub powinna była wiedzieć, że informacje te są fałszywe lub wprowadzające w błąd.
2. Za manipulację na rynku uznaje się m.in. następujące zachowania:
 - a) utrzymanie dominującej pozycji w zakresie podaży lub popytu na kryptoaktywa, które skutkuje albo może skutkować, bezpośrednio lub pośrednio, ustaleniem poziomu cen sprzedaży lub kupna lub stwarza albo może stwarzać nieuczciwe warunki transakcji;
 - b) składanie zleceń na platformie obrotu kryptoaktywami, w tym ich anulowanie lub zmiana, za pomocą wszelkich dostępnych sposobów prowadzenia obrotu, które wywołuje jeden ze skutków, o którym mowa w ust. 1 lit. a), poprzez:

- (i) zakłócanie lub opóźnianie funkcjonowania platformy obrotu kryptoaktywami lub angażowanie się w jakiegokolwiek działania, które mogą mieć taki skutek;
 - (ii) utrudnianie innym osobom identyfikacji rzeczywistych zleceń na platformie obrotu kryptoaktywami lub angażowanie się w jakiegokolwiek działania, które mogą mieć taki skutek, w tym poprzez składanie zleceń skutkujących destabilizacją normalnego funkcjonowania platformy obrotu kryptoaktywami;
 - (iii) wysyłanie fałszywego lub wprowadzającego w błąd sygnału co do podaży lub popytu na kryptoaktywa lub ich ceny, w szczególności poprzez składanie zleceń w celu zapoczątkowania lub nasilenia danego trendu lub angażowanie się w jakiegokolwiek działania, które mogą mieć taki skutek;
- c) wykorzystywanie okazjonalnego lub regularnego dostępu do mediów tradycyjnych lub elektronicznych do wygłaszania opinii na temat kryptoaktywów, po uprzednim zajęciu pozycji w tych kryptoaktywach, a następnie czerpanie zysku ze skutków opinii wygłaszanych na temat ceny tych kryptoaktywów, bez jednoczesnego ujawnienia publicznie tego konfliktu interesów we właściwy i skuteczny sposób.

TYTUŁ VII: Właściwe organy, EUNB i ESMA

Rozdział 1: Uprawnienia właściwych organów oraz współpraca między właściwymi organami, EUNB i ESMA

Artykuł 81

Właściwe organy

1. Państwa członkowskie wyznaczają właściwe organy odpowiedzialne za wykonywanie funkcji i obowiązków przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu i informują o nich EUNB i ESMA.
2. W przypadku gdy państwa członkowskie wyznaczają więcej niż jeden właściwy organ zgodnie z ust. 1, określają one zadania poszczególnych organów i wyznaczają jeden z nich jako pojedynczy punkt kontaktowy odpowiedzialny za transgraniczną współpracę administracyjną między właściwymi organami oraz z EUNB i ESMA.
3. ESMA publikuje na swojej stronie internetowej wykaz właściwych organów wyznaczonych zgodnie z ust. 1.

Artykuł 82

Uprawnienia właściwych organów

1. Aby wywiązywać się z obowiązków spoczywających na nich na mocy tytułów II, III, IV i V niniejszego rozporządzenia, właściwe organy muszą posiadać – zgodnie z prawem krajowym – co najmniej poniższe uprawnienia nadzorcze i dochodzeniowe:
 - a) do nakładania na dostawców usług w zakresie kryptoaktywów oraz osoby fizyczne lub prawne sprawujące kontrolę nad tymi dostawcami lub kontrolowane przez tych dostawców obowiązku przekazania informacji i dokumentów;
 - b) do nakładania na członków organu zarządzającego dostawców usług w zakresie kryptoaktywów obowiązku przekazania informacji;
 - c) do zawieszenia świadczenia usług w zakresie kryptoaktywów lub do zobowiązania dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów do zawieszenia świadczenia tych usług na okres jednorazowo nie dłuższy niż 10 kolejnych dni roboczych, jeżeli istnieją uzasadnione powody, aby podejrzewać, że doszło do naruszenia niniejszego rozporządzenia;
 - d) do zakazania świadczenia usług w zakresie kryptoaktywów, w przypadku gdy stwierdzą, że doszło do naruszenia niniejszego rozporządzenia;
 - e) do ujawnienia lub nakładania na dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów obowiązku ujawnienia wszystkich istotnych informacji, które mogą mieć

wpływ na świadczenie usług w zakresie kryptoaktywów, aby zapewnić konsumentom ochronę lub zapewnić sprawne działanie rynku;

- f) do podania do publicznej wiadomości faktu, że dostawca usług w zakresie kryptoaktywów nie wywiązuje się ze swoich obowiązków;
- g) do zawieszenia świadczenia usług w zakresie kryptoaktywów lub do zobowiązania dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów do zawieszenia świadczenia tych usług, jeżeli właściwe organy uznają, że dostawca usług w zakresie kryptoaktywów znajduje się w takiej sytuacji, że świadczenie usług w zakresie kryptoaktywów byłoby szkodliwe dla interesów konsumentów;
- h) do przeniesienia istniejących umów do innego dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów w przypadkach cofnięcia zezwolenia dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów zgodnie z art. 56, z zastrzeżeniem zgody klientów i dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, do którego umowy te są przenoszone;
- i) do nałożenia na osobę świadczącą usługę w zakresie kryptoaktywów obowiązku przekazania informacji i dokumentów, jeżeli istnieje powód, aby przypuszczać, że osoba ta świadczy usługę bez zezwolenia;
- j) do nałożenia na osobę dokonującą emisji tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących pieniądzem elektronicznym obowiązku przekazania informacji i dokumentów, jeżeli istnieje powód, aby przypuszczać, że osoba ta dokonuje emisji tych tokenów bez zezwolenia;
- k) w pilnych przypadkach, do nakazania natychmiastowego zaprzestania działalności bez uprzedniego ostrzeżenia lub wyznaczenia terminu, jeżeli istnieje powód, aby przypuszczać, że dana osoba świadczy usługi w zakresie kryptoaktywów bez zezwolenia;
- l) do nałożenia na emitentów kryptoaktywów, w tym tokenów powiązanych z aktywami i tokenów będących pieniądzem elektronicznym, lub na osoby wnioskujące o dopuszczenie do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami oraz na osoby sprawujące kontrolę nad tymi podmiotami lub kontrolowane przez te podmioty obowiązku przekazania informacji i dokumentów;
- m) do nałożenia na członków organu zarządzającego emitenta kryptoaktywów, w tym tokenów powiązanych z aktywami i tokenów będących pieniądzem elektronicznym, lub na osoby wnioskujące o dopuszczenie takich kryptoaktywów do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami obowiązku przekazania informacji;
- n) do nałożenia na emitentów kryptoaktywów, w tym tokenów powiązanych z aktywami i tokenów będących pieniądzem elektronicznym, obowiązku zamieszczenia dodatkowych informacji w ich dokumentach informacyjnych dotyczących kryptoaktywów, jeżeli jest to konieczne dla ochrony konsumentów lub stabilności finansowej;
- o) do zawieszenia oferty publicznej kryptoaktywów, w tym tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących pieniądzem elektronicznym,

lub dopuszczenia do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami na okres jednorazowo nie dłuższy niż 10 kolejnych dni roboczych, w przypadku gdy istnieją uzasadnione powody, aby podejrzewać, że doszło do naruszenia niniejszego rozporządzenia;

- p) do zakazania oferty publicznej kryptoaktywów, w tym tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących pieniądzem elektronicznym, lub dopuszczenia do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami, jeżeli stwierdzą, że doszło do naruszenia niniejszego rozporządzenia, lub jeżeli istnieją uzasadnione powody, aby podejrzewać, że dojdzie do jego naruszenia;
- q) do zawieszenia lub do zobowiązania platformy obrotu kryptoaktywami do zawieszenia obrotu kryptoaktywami, w tym tokenami powiązanych z aktywami lub tokenami będącymi pieniądzem elektronicznym, na okres jednorazowo nie dłuższy niż 10 kolejnych dni roboczych, w przypadku gdy istnieją uzasadnione powody, aby podejrzewać, że doszło do naruszenia niniejszego rozporządzenia;
- r) do zakazania obrotu kryptoaktywami, w tym tokenami powiązanych z aktywami lub tokenami będącymi pieniądzem elektronicznym, na platformie obrotu kryptoaktywami, jeżeli stwierdzą, że doszło do naruszenia niniejszego rozporządzenia;
- s) do podania do publicznej wiadomości faktu, że emitent kryptoaktywów, w tym emitent tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących pieniądzem elektronicznym, lub osoba wnioskująca o dopuszczenie do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami nie wywiązują się ze swoich obowiązków;
- t) do ujawnienia lub nałożenia na emitenta kryptoaktywów, w tym emitenta tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących pieniądzem elektronicznym, obowiązku ujawnienia wszystkich istotnych informacji, które mogą mieć wpływ na ocenę kryptoaktywów będących przedmiotem oferty publicznej lub dopuszczonych do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami, aby zapewnić ochronę konsumentów lub zagwarantować sprawne działanie rynku;
- u) do zawieszenia lub do zobowiązania odpowiedniej platformy obrotu kryptoaktywami do zawieszenia obrotu kryptoaktywami, w tym tokenami powiązanych z aktywami lub tokenami będącymi pieniądzem elektronicznym, w przypadku gdy stwierdzą, że emitent znajduje się w takiej sytuacji, że taki obrót byłby szkodliwy dla interesów konsumentów;
- v) w pilnych przypadkach – do nakazania natychmiastowego zaprzestania działalności bez uprzedniego ostrzeżenia lub wskazania terminu, gdy istnieje powód, aby przypuszczać, że osoba dokonuje emisji tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących pieniądzem elektronicznym bez zezwolenia lub osoba dokonuje emisji kryptoaktywów bez zgłoszenia dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów zgodnie z art. 7;
- w) do żądania tymczasowego zaprzestania wszelkich praktyk, które właściwy organ uzna za sprzeczne z niniejszym rozporządzeniem;

- x) do przeprowadzania kontroli na miejscu lub dochodzeń w miejscach innych niż prywatne miejsca zamieszkania osób fizycznych, oraz wchodzenia w tym celu do pomieszczeń, aby uzyskać dostęp do dokumentów i innych danych w jakiegokolwiek postaci, w przypadku gdy można zasadnie przypuszczać, że dokumenty i inne dane związane z przedmiotem kontroli lub dochodzenia mogą mieć znaczenie dla udowodnienia przypadku naruszenia niniejszego rozporządzenia.

Uprawnienia nadzorcze i dochodzeniowe wykonywane w odniesieniu do emitentów tokenów będących pieniądzem elektronicznym pozostają bez uszczerbku dla uprawnień przyznanych odpowiednim właściwym organom na mocy przepisów krajowych transponujących dyrektywę 2009/110/WE.

2. Aby wywiązywać się z obowiązków spoczywających na nich na mocy tytułu VI niniejszego rozporządzenia, właściwe organy, oprócz uprawnień, o których mowa w ust. 1, muszą posiadać – zgodnie z prawem krajowym – co najmniej poniższe uprawnienia nadzorcze i dochodzeniowe:

- a) do uzyskania dostępu do wszelkich dokumentów i danych w jakiegokolwiek formie oraz do otrzymywania ich kopii;
- b) do wymagania lub żądania udzielenia informacji od każdej osoby, włączając w to osoby, które biorą udział – na kolejnych etapach – w przekazywaniu zleceń lub prowadzeniu operacji, a także od ich przełożonych, oraz, w razie konieczności, do wzywania do stawienia i przesłuchiwania takich osób w celu uzyskania informacji;
- c) do wchodzenia do pomieszczeń osób fizycznych i prawnych w celu zajęcia dokumentacji i danych w jakiegokolwiek formie w przypadku uzasadnionego przypuszczenia, że dokumenty lub dane związane z przedmiotem kontroli lub dochodzenia mogą mieć znaczenie dla udowodnienia przypadku wykorzystywania informacji poufnych lub manipulacji na rynku stanowiącego naruszenie niniejszego rozporządzenia;
- d) do przekazywania spraw celem wszczęcia postępowania przygotowawczego;
- e) do żądania, w zakresie dozwolonym prawem krajowym, wydania istniejących rejestrów przesyłu danych przechowywanych przez operatora telekomunikacyjnego, w przypadku uzasadnionego podejrzenia naruszenia i gdy takie rejestry mogą mieć znaczenie dla dochodzenia prowadzonego w sprawie naruszenia art. 77, 78, 79 i 80;
- f) do żądania zamrożenia lub sekwestracji aktywów lub zastosowania obu tych środków;
- g) do wydania czasowego zakazu wykonywania działalności zawodowej;
- h) do stosowania wszelkich środków niezbędnych do zapewnienia prawidłowego poinformowania opinii publicznej, między innymi sprostowania fałszywych lub wprowadzających w błąd informacji podanych do wiadomości publicznej, w tym poprzez zobowiązanie emitenta kryptoaktywów lub innej osoby, która

opublikowała lub rozpowszechniła fałszywe lub wprowadzające w błąd informacje, do opublikowania sprostowania.

3. W przypadku gdy wymaga tego prawo krajowe, właściwy organ może zwrócić się do odpowiedniego organu sądowego z wnioskiem o wydanie postanowienia w sprawie użycia uprawnień, o których mowa w ust. 1 i 2.
4. Właściwe organy wykonują swoje funkcje i uprawnienia, o których mowa w ust. 1 i 2, w którykolwiek z poniższych sposobów:
 - a) bezpośrednio;
 - b) we współpracy z innymi organami;
 - c) w drodze przekazania uprawnień takim organom, zachowując odpowiedzialność za ich wykonanie;
 - d) poprzez wnoszenie spraw do właściwych organów sądowych.
5. Państwa członkowskie zapewniają wprowadzenie odpowiednich środków, tak aby właściwe organy dysponowały wszelkimi uprawnieniami nadzorczymi i dochodzeniowymi, które są im niezbędne do wypełniania spoczywających na nich obowiązków.
6. Uznaje się, że osoba udostępniająca informacje właściwemu organowi zgodnie z niniejszym rozporządzeniem nie narusza jakichkolwiek ograniczeń w ujawnianiu informacji nałożonych przez umowę lub jakiegokolwiek przepisy ustawowe, wykonawcze lub administracyjne oraz nie podlega jakiegokolwiek odpowiedzialności w związku z takim powiadomieniem.

Artykuł 83

Współpraca między właściwymi organami

1. Właściwe organy współpracują ze sobą na potrzeby niniejszego rozporządzenia. Wymieniają się informacjami bez zbędnej zwłoki i współpracują przy prowadzeniu czynności dochodzeniowych, nadzorczych i związanych z egzekwowaniem przepisów.

W przypadku gdy państwa członkowskie postanowiły, zgodnie z art. 92 ust. 1, ustanowić sankcje karne za naruszenie niniejszego rozporządzenia, zapewniają one wprowadzenie odpowiednich środków, tak aby właściwe organy miały wszelkie uprawnienia niezbędne do utrzymywania kontaktów z organami sądowymi, organami ścigania lub organami wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych w granicach ich jurysdykcji w celu otrzymywania szczegółowych informacji dotyczących dochodzeń lub postępowań karnych wszczętych w związku z naruszeniami niniejszego rozporządzenia oraz przekazywania takich informacji innym właściwym organom, a także EUNB i ESMA, aby wypełnić spoczywający na nich obowiązek współpracy do celów niniejszego rozporządzenia.

2. Właściwy organ może odmówić podjęcia działań na podstawie wniosku o informacje lub wniosku o współpracę przy czynnościach dochodzeniowych wyłącznie w którejkolwiek z następujących wyjątkowych okoliczności:
 - a) w przypadku gdy pozytywne rozpatrzenie wniosku może mieć niekorzystny wpływ na jego własne czynności dochodzeniowe, czynności związane z egzekwowaniem przepisów lub na postępowanie przygotowawcze;
 - b) w przypadku gdy przed organami państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek, wszczęto już postępowanie sądowe w odniesieniu do tych samych czynów i przeciwko tym samym osobom fizycznym lub prawnym;
 - c) w przypadku gdy w państwie członkowskim, do którego skierowano wniosek, wydano już prawomocne orzeczenie w odniesieniu do tych osób fizycznych lub prawnych w związku z tymi samymi czynami.
3. Właściwe organy, na wniosek, bez zbędnej zwłoki przekazują wszelkie informacje wymagane do celów niniejszego rozporządzenia.
4. Właściwy organ może wystąpić o pomoc do właściwego organu innego państwa członkowskiego w odniesieniu do kontroli na miejscu lub dochodzeń.

W przypadku gdy właściwy organ otrzymuje od właściwego organu innego państwa członkowskiego wniosek o przeprowadzenie kontroli na miejscu lub dochodzenia, może wykonać którekolwiek z następujących czynności:

- a) samodzielnie przeprowadzić kontrolę na miejscu lub dochodzenie;
 - b) zezwolić właściwemu organowi, który wystąpił z wnioskiem, na udział w kontroli na miejscu lub dochodzeniu;
 - c) zezwolić właściwemu organowi, który wystąpił z wnioskiem, na samodzielne przeprowadzenie kontroli na miejscu lub dochodzenia;
 - d) wykonać określone zadania związane z działaniami nadzorczymi wspólnie z pozostałymi właściwymi organami.
5. Właściwe organy mogą skierować sprawę do ESMA, w sytuacji gdy wniosek o współpracę, w szczególności dotyczący wymiany informacji, został odrzucony lub nie został rozpatrzony rozsądnym terminie.

Nie naruszając postanowień art. 258 TFUE ESMA może w takich sytuacjach skorzystać z uprawnień nadanych mu na podstawie art. 19 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

6. Na zasadzie odstępstwa od ust. 5 właściwe organy mogą skierować sprawę do EUNB, w sytuacji gdy wniosek o współpracę, w szczególności kwestii wymiany informacji, dotyczący emitentów tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub usług w zakresie kryptoaktywów związanych z tokenami powiązanych z aktywami lub tokenami będącymi pieniądzem elektronicznym, został odrzucony lub nie został rozpatrzony w rozsądnym terminie.

Nie naruszając postanowień art. 258 TFUE EUNB może w takich sytuacjach skorzystać z uprawnień nadanych mu na podstawie art. 19 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

7. Właściwe organy ściśle koordynują swoje działania nadzorcze w celu wykrywania i usuwania naruszeń niniejszego rozporządzenia, a także w celu opracowywania i promowania najlepszych praktyk, ułatwiania współpracy, promowania spójnej interpretacji i przedstawiania ocen uwzględniających kontekst transgraniczny w przypadku jakichkolwiek sporów.

Na potrzeby akapitu pierwszego EUNB i ESMA pełnią rolę koordynatora pomiędzy właściwymi organami i pośród kolegiów, o których mowa w art. 99 i 101, z myślą o budowaniu wspólnej kultury nadzoru i spójnych praktyk nadzorczych, zapewnianiu jednolitych procedur i spójnych podejść oraz zwiększaniu spójności wyników w zakresie nadzoru, w szczególności w odniesieniu do obszarów nadzorczych o wymiarze transgranicznym lub możliwym oddziaływaniu transgranicznym.

8. W przypadku gdy właściwy organ stwierdzi, że doszło do naruszenia któregośkolwiek z wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu, lub ma powody, by tak uważać, w wystarczająco szczegółowy sposób informuje o swoich ustaleniach właściwy organ właściwy dla podmiotu lub podmiotów podejrzewanych o takie naruszenie.
9. ESMA, po konsultacji z EUNB, opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych w celu określenia informacji, które mają między sobą wymieniać właściwe organy zgodnie z ust. 1.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

ESMA przedstawia Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r.

10. ESMA, po konsultacji z EUNB, opracowuje projekty wykonawczych standardów technicznych w celu ustanowienia standardowych formularzy, wzorów i procedur do celów współpracy i wymiany informacji między właściwymi organami.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia wykonawczych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

ESMA przedstawia te projekty wykonawczych standardów technicznych Komisji do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r.

Artykuł 84

Współpraca z EUNB i ESMA

1. Do celów niniejszego rozporządzenia właściwe organy ściśle współpracują z ESMA zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1095/2010 oraz z EUNB zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1093/2010. Wymieniają one informacje w celu wykonywania swoich obowiązków na podstawie niniejszego rozdziału i rozdziału 2 niniejszego tytułu.
2. Właściwy organ występujący z wnioskiem o pomoc informuje EUNB i ESMA o każdym wniosku, o którym mowa w art. 83 ust. 4.

W przypadku kontroli na miejscu lub dochodzenia o skutku transgranicznym ESMA koordynuje kontrolę lub dochodzenie, w przypadku gdy wystąpi o to jeden z właściwych organów. W przypadku gdy kontrola na miejscu lub dochodzenie o skutkach transgranicznych dotyczy emitenta tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub usług w zakresie kryptoaktywów związanych z tokenami powiązanych z aktywami lub tokenami będącymi pieniądzem elektronicznym, EUNB koordynuje kontrolę lub dochodzenie, w przypadku gdy wystąpi o to jeden z właściwych organów.

3. Właściwe organy przekazują niezwłocznie EUNB i ESMA wszelkie informacje niezbędne im do wypełniania obowiązków odpowiednio zgodnie z art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 i zgodnie z art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.
4. Aby zapewnić jednolite warunki stosowania niniejszego artykułu, ESMA, w ścisłej współpracy z EUNB, opracowuje projekty wykonawczych standardów technicznych w celu ustanowienia standardowych formularzy, wzorów i procedur do celów współpracy i wymiany informacji między właściwymi organami oraz z EUNB i ESMA.

ESMA przedstawia Komisji te projekty wykonawczych standardów technicznych do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia wykonawczych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

Artykuł 85

Współpraca z innymi organami

Jeżeli emitent kryptoaktywów, w tym tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących pieniądzem elektronicznym, lub dostawca usług w zakresie kryptoaktywów prowadzą działalność inną niż ta objęta niniejszym rozporządzeniem, właściwe organy współpracują z organami odpowiedzialnymi za sprawowanie nadzoru lub kontroli nad tą inną działalnością zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa Unii lub prawa krajowego, w tym z organami podatkowymi.

Artykuł 86

Obowiązki w zakresie powiadamiania

Państwa członkowskie powiadają Komisję, EUNB i ESMA o przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych wdrażających przepisy niniejszego tytułu, w tym o odpowiednich przepisach prawa karnego, do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r. Państwa członkowskie bez zbędnej zwłoki powiadają Komisję i ESMA o wszelkich późniejszych zmianach tych przepisów.

Artykuł 87

Tajemnica zawodowa

1. Wszystkie informacje, które właściwe organy wymieniają między sobą na podstawie niniejszego rozporządzenia, a które dotyczą warunków biznesowych lub operacyjnych oraz innych kwestii gospodarczych lub osobistych, uznaje się za informacje poufne oraz obejmuje się je obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej, z wyjątkiem przypadków gdy w momencie ich przekazania właściwy organ stwierdzi, że informacje te mogą być ujawnione lub ich ujawnienie jest niezbędne do celów postępowania sądowego.
2. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej ma zastosowanie do wszystkich osób fizycznych lub prawnych, które pracują lub pracowały dla właściwych organów. Informacje objęte tajemnicą zawodową nie mogą zostać ujawnione jakiegokolwiek innej osobie fizycznej lub prawnej ani jakiegokolwiek innemu organowi, chyba że na mocy przepisów określonych w prawie Unii lub prawie krajowym.

Artykuł 88

Ochrona danych

W odniesieniu do przetwarzania danych osobowych w ramach niniejszego rozporządzenia właściwe organy wykonują swoje zadania do celów niniejszego rozporządzenia zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679⁶⁸.

W odniesieniu do przetwarzania danych osobowych przez EUNB i ESMA w ramach niniejszego rozporządzenia, oba te organy przestrzegają rozporządzenia (UE) 2018/1725⁶⁹.

Artykuł 89

Środki zapobiegawcze

1. W przypadku gdy właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego ma wyraźne i możliwe do wykazania powody, aby sądzić, że dostawca usług w zakresie

⁶⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁶⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

kryptoaktywów lub emitent kryptoaktywów, w tym tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących pieniądzem elektronicznym, dopuścili się nieprawidłowości, powiadamia o tym właściwy organ macierzystego państwa członkowskiego oraz ESMA.

W przypadku gdy nieprawidłowości dotyczą emitenta tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub usług w zakresie kryptoaktywów związanych z tokenami powiązanymi z aktywami lub tokenami będącymi pieniądzem elektronicznym, właściwe organy przyjmującego państwa członkowskiego powiadamiają również EUNB.

2. W przypadku gdy mimo środków podjętych przez właściwy organ macierzystego państwa członkowskiego dostawca usług w zakresie kryptoaktywów lub emitent kryptoaktywów nadal narusza niniejsze rozporządzenie, właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego, po powiadomieniu właściwego organu macierzystego państwa członkowskiego, ESMA oraz, w stosownych przypadkach, EUNB, stosuje wszelkie stosowne środki w celu ochrony konsumentów oraz niezwłocznie powiadamia o nich Komisję, ESMA oraz, w stosownych przypadkach, EUNB.
3. W przypadku gdy właściwy organ nie zgadza się z którymkolwiek ze środków zastosowanych przez inny właściwy organ na podstawie ust. 2 niniejszego artykułu, może zwrócić uwagę ESMA na tę kwestię. ESMA może podjąć działania na mocy uprawnień powierzonych mu na podstawie art. 19 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

W drodze odstępstwa od akapitu pierwszego, w przypadku gdy środki dotyczą emitenta tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub usług w zakresie kryptoaktywów związanych z tokenami powiązanymi z aktywami lub tokenami będącymi pieniądzem elektronicznym, właściwy organ może zwrócić uwagę EUNB na tę kwestię. EUNB może podjąć działania na mocy uprawnień powierzonych mu na podstawie art. 19 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

Artykuł 90

Współpraca z państwami trzecimi

1. W stosownych przypadkach właściwe organy państw członkowskich zawierają porozumienia o współpracy z organami nadzoru państw trzecich dotyczące wymiany informacji z organami nadzoru w państwach trzecich oraz egzekwowania obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia w państwach trzecich. Te porozumienia o współpracy zapewniają co najmniej skuteczną wymianę informacji umożliwiającą właściwym organom wykonywanie obowiązków spoczywających na nich na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Właściwy organ informuje EUNB, ESMA i pozostałe właściwe organy, w przypadku gdy planuje zawarcie takiego porozumienia.

2. ESMA, w ścisłej współpracy z EUNB, w miarę możliwości ułatwia i koordynuje opracowywanie porozumień o współpracy między właściwymi organami i odpowiednimi organami nadzoru państw trzecich.

ESMA, w ścisłej współpracy z EUNB, opracowuje projekty regulacyjnych standardów technicznych zawierających wzór porozumienia o współpracy, z którego mają korzystać w miarę możliwości właściwe organy państw członkowskich.

ESMA przedstawia Komisji te projekty regulacyjnych standardów technicznych do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r.

Komisja jest uprawniona do przyjęcia regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie drugim, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1095/2010.

3. ESMA, w ścisłej współpracy z EUNB, w miarę możliwości także ułatwia i koordynuje wymianę między właściwymi organami informacji otrzymanych od organów nadzoru państw trzecich, które mogą mieć znaczenie dla stosowania środków na podstawie rozdziału 2.
4. Właściwe organy zawierają porozumienia o współpracy w sprawie wymiany informacji z organami nadzoru państw trzecich wyłącznie wówczas, gdy ujawniane informacje są objęte gwarancjami tajemnicy służbowej, które są co najmniej równoważne gwarancjom określonym w art. 87. Taka wymiana informacji musi służyć realizacji zadań tych właściwych organów.

Artykuł 91

Rozpatrywanie skarg przez właściwe organy

1. Właściwe organy ustanawiają procedury umożliwiające klientom i innym zainteresowanym stronom, w tym organizacjom konsumenckim, składanie do właściwych organów skarg dotyczących domniemanych naruszeń przepisów niniejszego rozporządzenia przez emitenta kryptoaktywów, w tym tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących pieniądzem elektronicznym oraz przez dostawców usług w zakresie kryptoaktywów. We wszystkich przypadkach skargi przyjmuje się w formie pisemnej lub elektronicznej oraz w języku urzędowym państwa członkowskiego, w którym złożono skargę, lub w języku akceptowanym przez właściwe organy tego państwa członkowskiego.
2. Informacje na temat procedur dotyczących skarg, o których mowa w ust. 1, są udostępniane na stronie internetowej każdego właściwego organu i przekazywane EUNB i ESMA. ESMA publikuje w swoim rejestrze kryptoaktywów, o którym mowa w art. 57, odniesienia do sekcji stron internetowych właściwych organów poświęconych procedurom dotyczącym skarg.

Rozdział 2: Środki i sankcje administracyjne nakładane przez właściwe organy

Artykuł 92

Sankcje administracyjne i inne środki administracyjne

1. Bez uszczerbku dla jakichkolwiek sankcji karnych oraz bez uszczerbku dla uprawnień nadzorczych właściwych organów na podstawie art. 82 państwa członkowskie, zgodnie z prawem krajowym, przyznają właściwym organom uprawnienia do stosowania odpowiednich sankcji administracyjnych i innych środków administracyjnych w związku z co najmniej następującymi naruszeniami:
 - a) naruszeniami art. 4–14;
 - b) naruszeniami art. 17 i 21, art. 23–36 i art. 42;
 - c) naruszeniami art. 43–49, z wyjątkiem art. 47;
 - d) naruszeniami art. 56 i art. 58–73;
 - e) naruszeniami art. 76–80;
 - f) brakiem współpracy lub niepoddaniem się czynnościom dochodzeniowym lub kontroli lub niezastosowaniem się do wniosku, jak określono w art. 82 ust. 2.

Państwa członkowskie mogą postanowić, że nie określą przepisów dotyczących sankcji administracyjnych, o których mowa w akapicie pierwszym, jeżeli naruszenia, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a), b), c), d) lub e), objęto już sankcjami karnymi określonymi w prawie krajowym przed dniem *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r. W takim przypadku państwa członkowskie szczegółowo informują Komisję, ESMA i EUNB o odpowiednich przepisach swojego prawa karnego.

Do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r. państwa członkowskie szczegółowo powiadomią Komisję, EUNB i ESMA o przepisach, o których mowa w akapitach pierwszym i drugim. Państwa członkowskie niezwłocznie powiadamiają Komisję, EUNB i ESMA o wszelkich późniejszych zmianach tych przepisów.

2. Państwa członkowskie zapewniają, zgodnie z prawem krajowym, aby w odniesieniu do naruszeń, o których mowa w ust. 1 lit. a), właściwe organy miały uprawnienia do nakładania co najmniej poniższych sankcji administracyjnych i innych środków administracyjnych:
 - a) podania do wiadomości publicznej informacji wskazującej osobę fizyczną lub podmiot prawny odpowiedzialne za naruszenie oraz charakter naruszenia, zgodnie z art. 82;

- b) nakazu zobowiązującego odpowiedzialną osobę fizyczną lub odpowiedzialny podmiot prawny do zaprzestania określonego postępowania stanowiącego naruszenie;
 - c) maksymalnych administracyjnych sankcji finansowych w wysokości co najmniej dwukrotności kwoty korzyści uzyskanych lub strat unikniętych w wyniku naruszenia, o ile można je określić;
 - d) w przypadku osoby prawnej – maksymalnych administracyjnych sankcji finansowych w wysokości co najmniej 5 000 000 EUR lub – w państwach członkowskich, których walutą nie jest euro – równowartości tej kwoty w walucie krajowej na dzień *[proszę wstawić datę wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]*, lub 3 % łącznego rocznego obrotu danej osoby prawnej według ostatniego dostępnego sprawozdania finansowego zatwierdzonego przez organ zarządzający. W przypadku gdy osoba prawna jest jednostką dominującą lub jednostką zależną jednostki dominującej, która jest zobowiązana do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z dyrektywą 2013/34/UE⁷⁰, za stosowny łączny roczny obrót uznaje się łączny roczny obrót lub odpowiadający mu rodzaj dochodu zgodnie z odnośnymi przepisami prawa Unii w dziedzinie rachunkowości, ustalony na podstawie ostatniego dostępnego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zatwierdzonego przez organ zarządzający jednostki dominującej najwyższego szczebla;
 - e) w przypadku osoby fizycznej – maksymalnych administracyjnych sankcji finansowych w wysokości co najmniej 700 000 EUR lub – w państwach członkowskich, których walutą nie jest euro – równowartości tej kwoty w walucie krajowej na dzień *[proszę wstawić datę wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]*.
3. Państwa członkowskie zapewniają, zgodnie z prawem krajowym, aby w odniesieniu do naruszeń, o których mowa w ust. 1 lit. b), właściwe organy miały uprawnienia do nakładania co najmniej poniższych sankcji administracyjnych i innych środków administracyjnych:
- a) podania do wiadomości publicznej informacji wskazującej osobę fizyczną lub prawną odpowiedzialną za naruszenie oraz charakter naruszenia;
 - b) nakazu zobowiązującego odpowiedzialną osobę fizyczną lub odpowiedzialny podmiot prawny do zaprzestania określonego postępowania stanowiącego naruszenie;
 - c) maksymalnych administracyjnych sankcji finansowych w wysokości co najmniej dwukrotności kwoty korzyści uzyskanych lub strat unikniętych w wyniku naruszenia, o ile można je określić;

⁷⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

- d) w przypadku osoby prawnej – maksymalnych administracyjnych sankcji finansowych w wysokości co najmniej 15 % łącznego rocznego obrotu tej osoby prawnej według ostatniego dostępnego sprawozdania finansowego zatwierdzonego przez organ zarządzający.
4. Państwa członkowskie zapewniają, zgodnie z prawem krajowym, aby w odniesieniu do naruszeń, o których mowa w ust. 1 lit. c), właściwe organy miały uprawnienia do nakładania co najmniej poniższych sankcji administracyjnych i innych środków administracyjnych:
- a) podania do wiadomości publicznej informacji wskazującej osobę fizyczną lub prawną odpowiedzialną za naruszenie oraz charakter naruszenia;
 - b) nakazu zobowiązującego odpowiedzialną osobę fizyczną lub odpowiedzialny podmiot prawny do zaprzestania określonego postępowania stanowiącego naruszenie;
 - c) maksymalnych administracyjnych sankcji finansowych w wysokości co najmniej dwukrotności kwoty korzyści uzyskanych lub strat unikniętych w wyniku naruszenia, o ile można je określić;
 - d) w przypadku osoby prawnej – maksymalnych administracyjnych sankcji finansowych w wysokości co najmniej 15 % łącznego rocznego obrotu tej osoby prawnej według ostatniego dostępnego sprawozdania finansowego zatwierdzonego przez organ zarządzający.
5. Państwa członkowskie zapewniają, zgodnie ze swoim prawem krajowym, aby w odniesieniu do naruszeń, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. d), właściwe organy miały uprawnienia do nakładania co najmniej poniższych kar administracyjnych i innych środków administracyjnych:
- a) podania do wiadomości publicznej informacji wskazującej osobę fizyczną lub prawną odpowiedzialną za naruszenie oraz charakter naruszenia;
 - b) nakazu zobowiązującego osobę fizyczną lub prawną do zaprzestania określonego postępowania stanowiącego naruszenie oraz powstrzymania się od jego ponownego podejmowania;
 - c) zakazu pełnienia funkcji zarządczych w takich przedsiębiorstwach wobec dowolnego członka organu zarządzającego osoby prawnej odpowiedzialnej za naruszenie lub dowolnej innej osoby fizycznej uznanej za odpowiedzialną za naruszenie;
 - d) maksymalnych administracyjnych kar pieniężnych w wysokości co najmniej dwukrotności kwoty korzyści uzyskanych w wyniku naruszenia, w przypadku gdy możliwe jest ustalenie kwoty uzyskanych korzyści, nawet jeżeli kwota ta przekracza kwoty maksymalne określone w lit. e);
 - e) w przypadku osoby prawnej – maksymalnych administracyjnych kar pieniężnych w wysokości co najmniej 500 000 EUR lub – w państwach członkowskich, których walutą nie jest euro – równowartości tej kwoty w walucie krajowej na dzień ... *[proszę wstawić datę wejścia w życie*

niniejszego rozporządzenia] r., albo maksymalnie 5 % łącznego rocznego obrotu danej osoby prawnej według ostatniego dostępnego sprawozdania finansowego zatwierdzonego przez organ zarządzający. W przypadku gdy osoba prawna jest jednostką dominującą lub jednostką zależną jednostki dominującej, która jest zobowiązana do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE, za stosowny łączny roczny obrót uznaje się łączny roczny obrót lub odpowiadający mu rodzaj dochodu zgodnie z odnośnymi przepisami prawa Unii w dziedzinie rachunkowości, ustalony na podstawie ostatniego dostępnego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zatwierdzonego przez organ zarządzający jednostki dominującej najwyższego szczebla;

f) w przypadku osoby fizycznej – maksymalnych administracyjnych kar pieniężnych w wysokości co najmniej 500 000 EUR lub – w państwach członkowskich, których walutą nie jest euro – równowartości tej kwoty w walucie krajowej na dzień ... *[proszę wstawić datę wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r.

6. Państwa członkowskie zapewniają, zgodnie z prawem krajowym, by w razie wystąpienia naruszeń, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. e), właściwe organy miały uprawnienia do nakładania co najmniej następujących sankcji administracyjnych i stosowania co najmniej następujących środków administracyjnych:

a) nakazu zobowiązującego osobę odpowiedzialną za naruszenie do zaprzestania określonego postępowania oraz powstrzymania się od jego ponownego podejmowania;

b) wydania korzyści uzyskanych lub wyrównania strat unikniętych w wyniku naruszenia, o ile możliwe jest ich ustalenie;

c) publicznego ostrzeżenia wskazującego osobę odpowiedzialną za naruszenie oraz charakter naruszenia;

d) cofnięcia lub zawieszenia zezwolenia dla dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów;

e) tymczasowego zakazu pełnienia funkcji zarządczych w przedsiębiorstwie dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów wobec dowolnego członka organu zarządzającego dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów lub dowolnej innej osoby fizycznej, których uznano za odpowiedzialnych za naruszenie;

f) w przypadku ponownych naruszeń art. 78, 79 lub 80 – stałego zakazu pełnienia funkcji zarządczych w przedsiębiorstwie dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów wobec dowolnego członka organu zarządzającego dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów lub dowolnej innej osoby fizycznej, których uznano za odpowiedzialnych za naruszenie;

g) tymczasowego zakazu zawierania transakcji na własny rachunek wobec dowolnego członka organu zarządzającego przedsiębiorstwem dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów lub wobec dowolnej innej osoby fizycznej, których uznano za odpowiedzialnych za naruszenie;

- h) maksymalnych administracyjnych sankcji finansowych w wysokości co najmniej trzykrotności kwoty korzyści uzyskanych lub strat unikniętych w wyniku naruszenia, o ile można je określić;
 - i) w przypadku osoby fizycznej – maksymalnych administracyjnych sankcji finansowych w wysokości co najmniej 5 000 000 EUR lub – w państwach członkowskich, których walutą nie jest euro – równowartości tej kwoty w walucie krajowej na dzień *[proszę wstawić datę wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r.;
 - j) w przypadku osób prawnych – maksymalnych administracyjnych sankcji finansowych w wysokości co najmniej 15 000 000 EUR lub 15 % łącznego rocznego obrotu osoby prawnej według ostatniego dostępnego sprawozdania zatwierdzonego przez organ zarządzający lub – w państwach członkowskich, których walutą nie jest euro – równowartości tej kwoty w walucie krajowej na dzień *[proszę wstawić datę wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r. W przypadku gdy osoba prawna jest jednostką dominującą lub jednostką zależną jednostki dominującej, która jest zobowiązana do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE, za stosowny łączny roczny obrót uznaje się łączny roczny obrót lub odpowiadający mu rodzaj dochodu zgodnie z odnośnymi przepisami prawa Unii w dziedzinie rachunkowości, ustalony na podstawie ostatniego dostępnego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zatwierdzonego przez organ zarządzający jednostki dominującej najwyższego szczebla.
7. Państwa członkowskie mogą przyznać właściwym organom dodatkowe uprawnienia poza uprawnieniami wymienionymi w ust. 2–6 oraz ustanowić wyższe poziomy sankcji niż poziomy ustanowione w tych ustępach w odniesieniu do zarówno osób fizycznych, jak i prawnych odpowiedzialnych za naruszenie.

Artykuł 93

Wykonywanie uprawnień nadzorczych i uprawnień do nakładania kar

1. Ustalając rodzaj i poziom kary administracyjnej lub innego środka administracyjnego, które mają zostać nałożone na podstawie art. 92, właściwe organy biorą pod uwagę to, w jakim stopniu dane naruszenie jest umyślne lub jest wynikiem zaniedbania, oraz wszystkie inne stosowne okoliczności, w tym również, w stosownych przypadkach:
- a) wagę naruszenia i czas jego trwania;
 - b) stopień odpowiedzialności osoby fizycznej lub prawnej odpowiedzialnej za dane naruszenie;
 - c) sytuację finansową osoby fizycznej lub prawnej odpowiedzialnej za naruszenie, której wyznacznikiem jest wysokość łącznego obrotu odpowiedzialnej osoby prawnej lub rocznego dochodu oraz aktywów netto odpowiedzialnej osoby fizycznej;

- d) skalę korzyści uzyskanych lub strat unikniętych przez osobę fizyczną lub prawną odpowiedzialną za naruszenie, o ile można je ustalić;
 - e) straty poniesione przez osoby trzecie w związku z naruszeniem, o ile można je ustalić;
 - f) poziom współpracy osoby fizycznej lub prawnej odpowiedzialnej za naruszenie z właściwym organem, bez uszczerbku dla konieczności zapewnienia wydania korzyści uzyskanych lub wyrównania strat unikniętych przez tę osobę;
 - g) poprzednie naruszenia popełnione przez osobę fizyczną lub prawną odpowiedzialną za naruszenie;
 - h) środki zastosowane przez osobę odpowiedzialną za naruszenie w celu zapobieżenia jego powtórzeniu się;
 - i) wpływ naruszenia na interesy konsumentów lub inwestorów.
2. Przy wykonywaniu swoich uprawnień do nakładania kar administracyjnych i innych środków administracyjnych na podstawie art. 92 właściwe organy ściśle współpracują ze sobą w celu zapewnienia, aby wykonywanie przez nie uprawnień nadzorczych i dochodzeniowych oraz nakładane przez nie kary administracyjne i inne środki administracyjne były skuteczne i odpowiednie w świetle niniejszego rozporządzenia. Koordynują one swoje działania w celu uniknięcia powtarzania i pokrywania się działań przy wykonywaniu przysługujących im uprawnień nadzorczych i dochodzeniowych oraz przy nakładaniu kar administracyjnych i innych środków administracyjnych w sprawach transgranicznych.

Artykuł 94

Prawo do odwołania

Państwa członkowskie zapewniają, aby wszelkie decyzje podejmowane na podstawie niniejszego rozporządzenia były właściwie uzasadnione i aby przysługiwało od nich odwołanie do sądu. Prawo do odwołania się do sądu ma zastosowanie również w przypadku, gdy w terminie sześciu miesięcy od daty złożenia przez dostawcę usług w zakresie kryptoaktywów wniosku o zezwolenie zawierającego wszystkie informacje wymagane zgodnie z obowiązującymi przepisami nie zostanie wydana żadna decyzja.

Artykuł 95

Publikacja decyzji

1. Właściwe organy publikują na swojej urzędowej stronie internetowej decyzję nakładającą kary administracyjne i inne środki administracyjne za naruszenie niniejszego rozporządzenia niezwłocznie po poinformowaniu o tej decyzji osoby fizycznej lub prawnej, wobec której wydano tę decyzję. Taka publikacja obejmuje co najmniej informacje na temat rodzaju i charakteru naruszenia oraz tożsamości odpowiedzialnych osób fizycznych lub prawnych. Obowiązek ten nie ma zastosowania do decyzji nakładających środki o charakterze dochodzeniowym.

2. W przypadku gdy właściwy organ uzna, że publikacja informacji o tożsamości osób prawnych lub tożsamości lub danych osobowych osób fizycznych byłaby nieproporcjonalna w oparciu o indywidualną ocenę przeprowadzoną w kwestii proporcjonalności publikacji takich danych, lub w przypadku, gdy taka publikacja zagroziłaby prowadzonym czynnościom dochodzeniowym, właściwe organy podejmują jedną z następujących czynności:
- a) odraczają publikację decyzji o nałożeniu kary lub środka do momentu, kiedy powody nieopublikowania przestaną istnieć;
 - b) publikują decyzję o nałożeniu kary lub środka w sposób zanonimizowany, który jest zgodny z prawem krajowym, jeżeli taka anonimowa publikacja zapewnia skuteczną ochronę odnośnych danych osobowych;
 - c) nie publikują decyzji o nałożeniu kary lub środka, jeżeli warianty określone w lit. a) i b) uznaje się za niewystarczające, aby zapewnić:
 - (i) brak zagrożeń dla stabilności rynków finansowych;
 - (ii) proporcjonalność publikacji takiej decyzji w odniesieniu do środków, których charakter uznaje się za drugorzędny.

W przypadku podjęcia decyzji o publikacji informacji o karze lub środku w sposób zanonimizowany, o czym jest mowa w akapicie pierwszym lit. b), publikacja odnośnych danych może zostać odroczone o rozsądny okres, jeżeli przewiduje się, że w takim okresie powody uzasadniające anonimową publikację przestaną istnieć.

3. W przypadku gdy od decyzji o nałożeniu kary lub środka przysługuje odwołanie do odpowiednich organów sądowych lub do innych organów, właściwe organy niezwłocznie publikują na swojej urzędowej stronie internetowej taką informację oraz wszelkie późniejsze informacje na temat wyniku takiego odwołania. Ponadto publikuje się również wszelkie decyzje unieważniające poprzednią decyzję o nałożeniu kary lub środka.
4. Właściwe organy zapewniają, aby wszelkie informacje opublikowane zgodnie z niniejszym artykułem pozostawały dostępne na ich urzędowej stronie internetowej przez co najmniej pięć lat po ich opublikowaniu. Dane osobowe zawarte w opublikowanych informacjach pozostawia się na urzędowej stronie internetowej właściwego organu jedynie przez okres, który jest niezbędny zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami o ochronie danych.

Artykuł 96

Zgłaszanie kar i środków administracyjnych ESMA i EUNB

1. Właściwy organ corocznie przekazuje ESMA i EUNB zbiorcze informacje dotyczące wszystkich kar administracyjnych i innych środków administracyjnych nałożonych zgodnie z art. 92. ESMA publikuje te informacje w sprawozdaniu rocznym.

W przypadku gdy państwa członkowskie postanowiły, zgodnie z art. 92 ust. 1, ustanowić sankcje karne za naruszenia przepisów, o których mowa w tym ustępie, ich właściwe organy co roku przedstawiają EUNB i ESMA zanonimizowane

i zagregowane dane dotyczące wszystkich wszczętych postępowań przygotowawczych i nałożonych sankcji karnych. ESMA publikuje dane dotyczące nałożonych sankcji karnych w sprawozdaniu rocznym.

2. W przypadku gdy właściwy organ podał informacje o karach administracyjnych, innych środkach administracyjnych lub sankcjach karnych do wiadomości publicznej, zgłasza je równocześnie ESMA.
3. Właściwe organy informują EUNB i ESMA o wszystkich karach administracyjnych lub innych środkach administracyjnych, które nałożono, lecz nie opublikowano, w tym o wszelkich dotyczących ich odwołaniach oraz o wyniku takich odwołań. Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy otrzymywały informacje oraz prawomocne orzeczenia dotyczące wszelkich nałożonych sankcji karnych oraz aby przedkładały te dane EUNB i ESMA. ESMA prowadzi centralną bazę danych zawierającą informacje o zgłoszonych mu karach i środkach administracyjnych wyłącznie na potrzeby wymiany informacji między właściwymi organami. Wspomniana baza danych jest dostępna wyłącznie dla EUNB i ESMA oraz dla właściwych organów oraz podlega aktualizacji na podstawie informacji przekazywanych przez właściwe organy.

Artykuł 97

Zgłaszanie naruszeń i ochrona osób dokonujących zgłoszeń

W odniesieniu do przypadków zgłaszania naruszeń niniejszego rozporządzenia oraz w kwestiach ochrony osób zgłaszających takie naruszenia zastosowanie mają przepisy dyrektywy (UE) 2019/1937⁷¹.

⁷¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii (Dz.U. L 305 z 26.11.2019, s. 17).

Rozdział 3: Uprawnienia nadzorcze EUNB w odniesieniu do emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami i znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym oraz kolegia organów nadzoru

Artykuł 98

Uprawnienia nadzorcze EUNB w odniesieniu do emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami i emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym

1. Jeżeli token powiązany z aktywami został sklasyfikowany jako znaczący token zgodnie z art. 39 lub 40, emitent takich tokenów powiązanych z aktywami prowadzi działalność pod nadzorem EUNB.

W ramach nadzoru nad emitentami znaczących tokenów powiązanych z aktywami EUNB wykonuje uprawnienia przysługujące właściwym organom zgodnie z art. 21, 37 i 38.

2. Jeżeli emitent znaczących tokenów powiązanych z aktywami świadczy usługi w zakresie kryptoaktywów lub emituje kryptoaktywa, które nie są znaczącymi tokenami powiązanymi z aktywami, nadzór nad takimi usługami i nad taką działalnością sprawuje nadal właściwy organ macierzystego państwa członkowskiego.
3. Jeżeli token powiązany z aktywami został sklasyfikowany jako znaczący token zgodnie z art. 39, EUNB przeprowadza ponowną ocenę nadzorczą, aby upewnić się, że emitenci znaczących tokenów powiązanych z aktywami spełniają wymogi ustanowione w tytule III.
4. Jeżeli token będący pieniądzem elektronicznym został sklasyfikowany jako znaczący token zgodnie z art. 50 lub 51, EUNB jest odpowiedzialny za zapewnienie przestrzegania przez emitenta takich znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym wymogów ustanowionych w art. 52.

Artykuł 99

Kolegia właściwe dla emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami

1. W terminie 30 dni kalendarzowych od dnia podjęcia decyzji o sklasyfikowaniu tokena powiązanego z aktywami jako znaczącego tokena EUNB powołuje doradcze kolegium organów nadzoru dla każdego emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami, zarządza pracami tego kolegium i przewodniczy jego obradom, aby usprawnić wykonywanie zadań nadzorczych powierzonych mu na podstawie niniejszego rozporządzenia.
2. W skład kolegium wchodzi:
 - a) EUNB, pełniący funkcję przewodniczącego kolegium;

- b) ESMA;
 - c) właściwy organ macierzystego państwa członkowskiego, w którym znajduje się siedziba emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami;
 - d) właściwe organy właściwe dla najistotniejszych instytucji kredytowych lub dostawców usług w zakresie kryptoaktywów odpowiedzialnych za przechowywanie aktywów rezerwowych zgodnie z art. 33;
 - e) w stosownych przypadkach właściwe organy właściwe dla najistotniejszych platform obrotu kryptoaktywami, na których znaczące tokeny powiązane z aktywami dopuszczono do obrotu;
 - f) w stosownych przypadkach właściwe organy właściwe dla najistotniejszych dostawców usług w zakresie kryptoaktywów odpowiedzialnych za zapewnienie płynności znaczących tokenów powiązanych z aktywami zgodnie z art. 35 ust. 4 akapit pierwszy;
 - g) w stosownych przypadkach właściwe organy właściwe dla podmiotów zapewniających funkcje, o których mowa w art. 30 ust. 5 lit. h);
 - h) w stosownych przypadkach właściwe organy właściwe dla najistotniejszych dostawców usług w zakresie kryptoaktywów świadczących w odniesieniu do znaczących tokenów powiązanych z aktywami usługę w zakresie kryptoaktywów, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10;
 - i) EBC;
 - j) jeżeli emitent znaczących tokenów powiązanych z aktywami ma siedzibę w państwie członkowskim, którego walutą nie jest euro, lub jeżeli w skład aktywów rezerwowych wchodzi waluta inna niż euro – krajowy bank centralny tego państwa członkowskiego;
 - k) odpowiednie organy nadzoru państw trzecich, z którymi EUNB zawarł porozumienie administracyjne zgodnie z art. 108.
3. Właściwy organ państwa członkowskiego, który nie jest członkiem kolegium, może zwrócić się do kolegium o udostępnienie wszelkich informacji istotnych dla wykonywania spoczywających na nim obowiązków nadzorczych.
4. Bez uszczerbku dla obowiązków właściwych organów wynikających z niniejszego rozporządzenia kolegium zapewnia:
- a) opracowanie niewiążącej opinii, o której mowa w art. 100;
 - b) wymianę informacji zgodnie z art. 107;
 - c) zawarcie porozumienia w sprawie dobrowolnego podziału zadań pomiędzy członków kolegium, które obejmuje również delegowanie zadań zgodnie z art. 120;

- d) koordynację programów oceny nadzorczej na podstawie oceny ryzyka przeprowadzonej przez emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami zgodnie z art. 30 ust. 9.

W celu ułatwienia wykonywania zadań powierzonych kolegiom na podstawie akapitu pierwszego członkowie kolegium, o których mowa w ust. 2, mogą brać udział w ustalaniu porządku posiedzeń kolegium, w szczególności poprzez dodawanie punktów do porządku obrad.

- 5. Podstawą powołania i funkcjonowania kolegium jest umowa na piśmie zawarta pomiędzy wszystkimi jego członkami.

Umowa ta reguluje praktyczne kwestie związane z funkcjonowaniem kolegium i zawiera szczegółowe postanowienia dotyczące:

- a) procedur głosowania, o których mowa w art. 100 ust. 4;
- b) procedur ustalania porządku posiedzeń kolegium;
- c) częstotliwości posiedzeń kolegium;
- d) formatu i zakresu informacji, które mają być przekazywane członkom kolegium przez EUNB, w szczególności jeżeli chodzi o informacje dotyczące oceny ryzyka, o której mowa w art. 30 ust. 9;
- e) stosownych minimalnych terminów na dokonanie oceny odpowiedniej dokumentacji przez członków kolegium;
- f) sposobów komunikacji między członkami kolegium.

W umowie tej można również określić zadania, które mają zostać powierzone EUNB lub innemu członkowi kolegium.

- 6. Aby zapewnić konsekwentne i spójne funkcjonowanie kolegiów, EUNB – we współpracy z ESMA i Europejskim Systemem Banków Centralnych – opracowuje projekty standardów regulacyjnych określających warunki, na jakich podmioty, o których mowa w ust. 2 lit. d)–h), uznaje się za najistotniejsze, a także szczegółowe informacje na temat kwestii praktycznych, o których mowa w ust. 5.

EUNB przedstawia Komisji te projekty standardów regulacyjnych do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

Artykuł 100

Niewiążące opinie kolegiów właściwych dla emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami

1. Kolegium właściwe dla emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami może wydać niewiążącą opinię dotyczącą:
 - a) ponownej oceny nadzorczej, o której mowa w art. 98 ust. 3;
 - b) wszelkich decyzji zobowiązujących emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami do utrzymywania wyższej kwoty funduszy własnych lub zezwalających takiemu emitentowi na utrzymywanie niższej kwoty funduszy własnych zgodnie z art. 41 ust. 4;
 - c) wszelkich aktualizacji planu uporządkowanej likwidacji emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami na podstawie art. 42;
 - d) wszelkich zmian modelu biznesowego emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami na podstawie art. 21 ust. 1;
 - e) projektu zmienionego dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów zgodnie z art. 21 ust. 2;
 - f) wszelkich działań przewidzianych zgodnie z art. 21 ust. 3;
 - g) wszelkich środków nadzorczych na podstawie art. 112;
 - h) jakiegokolwiek planowanego porozumienia o wymianie informacji z organem nadzoru państwa trzeciego zgodnie z art. 108;
 - i) wszelkich przypadków przekazania przez EUNB zadań nadzorczych właściwemu organowi na podstawie art. 120;
 - j) wszelkich planowanych zmian zezwolenia udzielonego podmiotom i dostawcom usług w zakresie kryptoaktywów, o których mowa w art. 99 ust. 2 lit. d)–h), lub wszelkich środków nadzorczych, jakie planuje się zastosować w odniesieniu do tych podmiotów i dostawców.
2. W przypadku gdy kolegium wydaje opinię zgodnie z ust. 1, w opinii można zawrzeć – na wniosek dowolnego członka kolegium i po przyjęciu większością głosów kolegium zgodnie z ust. 4 – zalecenia służące wyeliminowaniu niedociągnięć w planowanym działaniu lub środku planowanym przez EUNB lub właściwe organy.
3. EUNB ułatwia przyjmowanie opinii zgodnie ze swoją ogólną rolą koordynacyjną na podstawie art. 31 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.
4. Większościowa opinia kolegium przyjmowana jest zwykłą większością głosów jego członków.

W przypadku kolegiów liczących nie więcej niż 12 członków prawo głosu przysługuje maksymalnie dwóm członkom kolegium z tego samego państwa członkowskiego, przy czym każdy członek posiadający prawo głosu dysponuje

jednym głosem. W przypadku kolegiiów liczących więcej niż 12 członków prawo głosu przysługuje maksymalnie trzem członkom z tego samego państwa członkowskiego, przy czym każdy członek posiadający prawo głosu dysponuje jednym głosem.

W przypadku gdy EBC jest członkiem kolegium na podstawie art. 99 ust. 2 lit. i), dysponuje on dwoma głosami.

Organom nadzoru państw trzecich, o których mowa w art. 99 ust. 2 lit. k), nie przysługuje prawo głosu w przedmiocie opinii kolegium.

5. EUNB i właściwe organy należycie uwzględniają opinię kolegium wydaną zgodnie z ust. 1, w tym wszelkie zalecenia służące wyeliminowaniu niedociągnięć w planowanych działaniach lub środkach nadzorczych, jakie planuje się zastosować w odniesieniu do emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub podmiotów i dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, o których mowa w art. 99 ust. 2 lit. d)–h). W przypadku gdy EUNB lub właściwy organ nie zgadzają się z opinią kolegium, w tym z którymkolwiek z zaleceń służących wyeliminowaniu niedociągnięć w planowanym działaniu lub w planowanym środku nadzorczym, decyzja EUNB lub właściwego organu musi zawierać pełne uzasadnienie oraz wyjaśnienie każdego znaczącego odstępstwa od tej opinii lub od tych zaleceń.

Artykuł 101

Kolegium właściwe dla emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym

1. W terminie 30 dni kalendarzowych od dnia podjęcia decyzji o sklasyfikowaniu tokena będącego pieniądzem elektronicznym jako znaczącego tokena EUNB powołuje doradcze kolegium organów nadzoru dla każdego emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym, zarządza pracami tego kolegium i przewodniczy jego obradom, aby usprawnić wykonywanie zadań nadzorczych powierzonych mu na podstawie niniejszego rozporządzenia.
2. W skład kolegium wchodzi:
 - a) EUNB, pełniący funkcję przewodniczącego;
 - b) właściwy organ macierzystego państwa członkowskiego, w którym emitent tokena będącego pieniądzem elektronicznym uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności jako instytucja kredytowa albo jako instytucja pieniądza elektronicznego;
 - c) ESMA;
 - d) właściwe organy właściwe dla najistotniejszych instytucji kredytowych odpowiedzialnych za przechowywanie środków pieniężnych otrzymanych w zamian za znaczące tokeny będące pieniądzem elektronicznym;
 - e) właściwe organy właściwe dla najistotniejszych instytucji płatniczych, którym udzielono zezwolenia zgodnie z art. 11 dyrektywy (UE) 2015/2366 i które

świadczą usługi płatnicze w odniesieniu do znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym;

- f) w stosownych przypadkach właściwe organy właściwe dla najistotniejszych platform obrotu kryptoaktywami, na których znaczące tokeny będące pieniądzem elektronicznym dopuszczono do obrotu;
 - g) w stosownych przypadkach właściwe organy właściwe dla najistotniejszych dostawców usług w zakresie kryptoaktywów świadczących w odniesieniu do znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym usługę w zakresie kryptoaktywów, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10;
 - h) jeżeli emitent znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym ma siedzibę w państwie członkowskich, którego walutą jest euro, lub jeżeli tokeny będące pieniądzem elektronicznym są powiązane z euro – EBC;
 - i) jeżeli emitent znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym ma siedzibę w państwie członkowskim, którego walutą nie jest euro, lub jeżeli znaczący token będący pieniądzem elektronicznym jest powiązany z walutą inną niż euro – krajowy bank centralny tego państwa członkowskiego;
 - j) odpowiednie organy nadzoru państw trzecich, z którymi EUNB zawarł porozumienie administracyjne zgodnie z art. 108.
3. Właściwy organ państwa członkowskiego, który nie jest członkiem kolegium, może zwrócić się do kolegium o udostępnienie wszelkich informacji istotnych dla wykonywania spoczywających na nim obowiązków nadzorczych.
4. Bez uszczerbku dla obowiązków właściwych organów wynikających z niniejszego rozporządzenia kolegium zapewnia:
- a) opracowanie niewiążącej opinii, o której mowa w art. 102;
 - b) wymianę informacji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
 - c) zawarcie porozumienia w sprawie dobrowolnego podziału zadań pomiędzy członków kolegium, które obejmuje również delegowanie zadań zgodnie z art. 120.

W celu ułatwienia wykonywania zadań powierzonych kolegium na podstawie akapitu pierwszego członkowie kolegium, o których mowa w ust. 2, mogą brać udział w ustalaniu porządku posiedzeń kolegium, w szczególności poprzez dodawanie punktów do porządku obrad.

5. Podstawą powołania i funkcjonowania kolegium jest umowa na piśmie zawarta pomiędzy wszystkimi jego członkami.

Umowa ta reguluje praktyczne kwestie związane z funkcjonowaniem kolegium i zawiera szczegółowe postanowienia dotyczące:

- a) procedur głosowania, o których mowa w art. 102;

- b) procedur ustalania porządku posiedzeń kolegium;
- c) częstotliwości posiedzeń kolegium;
- d) formatu i zakresu informacji, które mają być przekazywane członkom kolegium przez właściwy organ właściwy dla emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym;
- e) stosownych minimalnych terminów na dokonanie oceny odpowiedniej dokumentacji przez członków kolegium;
- f) sposobów komunikacji między członkami kolegium.

W umowie tej można również określić zadania, które mają zostać powierzone właściwemu organowi właściwemu dla emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub innemu członkowi kolegium.

6. Aby zapewnić konsekwentne i spójne funkcjonowanie kolegiów, EUNB – we współpracy z ESMA i Europejskim Systemem Banków Centralnych – opracowuje projekty standardów regulacyjnych określających warunki, na jakich podmioty, o których mowa w ust. 2 lit. d)–g), uznaje się za najistotniejsze, a także szczegółowe informacje na temat kwestii praktycznych, o których mowa w ust. 5.

EUNB przedstawia Komisji te projekty standardów regulacyjnych do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r.

Komisja jest uprawniona do przyjmowania regulacyjnych standardów technicznych, o których mowa w akapicie pierwszym, zgodnie z art. 10–14 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

Artykuł 102

Niewiążące opinie kolegium właściwego dla emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym

1. Kolegium właściwe dla emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym może wydać niewiążącą opinię dotyczącą:
 - a) wszelkich decyzji zobowiązujących emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym do utrzymywania wyższej kwoty funduszy własnych lub zezwalających takiemu emitentowi na utrzymywanie niższej kwoty funduszy własnych zgodnie z art. 31 i art. 41 ust. 4;
 - b) wszelkich aktualizacji planu uporządkowanej likwidacji emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym na podstawie art. 42;
 - c) projektu zmienionego dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów zgodnie z art. 46 ust. 10;
 - d) każdego planowanego cofnięcia zezwolenia udzielonego emitentowi znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym na prowadzenie

działalności jako instytucja kredytowa lub na podstawie dyrektywy 2009/110/WE;

- e) wszelkich środków nadzorczych na podstawie art. 112;
 - f) jakiegokolwiek planowanego porozumienia o wymianie informacji z organem nadzoru państwa trzeciego;
 - g) wszelkich przypadków przekazania przez właściwy organ właściwy dla emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym zadań nadzorczych EUNB lub innemu właściwemu organowi lub wszelkich przypadków przekazania tych zadań właściwemu organowi przez EUNB zgodnie z art. 120;
 - h) wszelkich planowanych zmian zezwolenia udzielonego podmiotom i dostawcom usług w zakresie kryptoaktywów, o których mowa w art. 101 ust. 2 lit. d)–g), lub wszelkich środków nadzorczych, jakie planuje się zastosować w odniesieniu do tych podmiotów i dostawców.
2. W przypadku gdy kolegium wydaje opinię zgodnie z ust. 1, w opinii można zawrzeć – na wniosek dowolnego członka kolegium i po przyjęciu większością głosów kolegium zgodnie z ust. 4 – zalecenia służące wyeliminowaniu niedociągnięć w planowanym działaniu lub środku planowanym przez właściwe organy lub EUNB.
3. EUNB ułatwia przyjmowanie opinii zgodnie ze swoją ogólną rolą koordynacyjną na podstawie art. 31 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.
4. Większościowa opinia kolegium przyjmowana jest zwykłą większością głosów jego członków.

W przypadku kolegiów liczących nie więcej niż 12 członków prawo głosu przysługuje maksymalnie dwóm członkom kolegium z tego samego państwa członkowskiego, przy czym każdy członek posiadający prawo głosu dysponuje jednym głosem. W przypadku kolegiów liczących więcej niż 12 członków prawo głosu przysługuje maksymalnie trzem członkom z tego samego państwa członkowskiego, przy czym każdy członek posiadający prawo głosu dysponuje jednym głosem.

W przypadku gdy EBC jest członkiem kolegium na podstawie art. 101 ust. 2 lit. h), dysponuje on dwoma głosami.

Organom nadzoru państw trzecich, o których mowa w art. 101 ust. 2 lit. j), nie przysługuje prawo głosu w przedmiocie opinii kolegium.

5. Właściwy organ właściwy dla emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym, EUNB lub dowolny właściwy organ właściwy dla podmiotów i dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, o których mowa w art. 101 ust. 2 lit. d)–g), należycie uwzględniają opinię kolegium wydaną zgodnie z ust. 1, w tym wszelkie zalecenia służące wyeliminowaniu niedociągnięć we wszelkich planowanych działaniach lub środkach nadzorczych. W przypadku gdy EUNB lub właściwy organ nie zgadzają się z opinią kolegium, w tym z którymkolwiek z zaleceń służących wyeliminowaniu niedociągnięć w planowanym działaniu lub

środku nadzorczym, decyzja EUNB lub właściwego organu musi zawierać pełne uzasadnienie oraz wyjaśnienie każdego znaczącego odstępstwa od tej opinii lub od tych zaleceń.

Rozdział 4: Uprawnienia i kompetencje EUNB w odniesieniu do emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami oraz emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym

Artykuł 103

Wykonywanie uprawnień, o których mowa w art. 104–107

Uprawnienia powierzone EUNB na podstawie art. 104–107 lub jakimkolwiek urzędnikowi lub innej osobie upoważnionej przez EUNB nie mogą być wykorzystywane do żądania ujawnienia informacji, które są objęte prawniczą tajemnicą zawodową.

Artykuł 104

Wniosek o udzielenie informacji

1. Na potrzeby wykonywania swoich obowiązków na podstawie art. 98 EUNB może – w drodze zwykłego wniosku lub w drodze decyzji – zobowiązać następujące osoby do udzielenia wszelkich informacji niezbędnych, aby umożliwić EUNB wykonywanie jego obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia:
 - a) emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub osobę kontrolującą emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub osobę bezpośrednio lub pośrednio kontrolowaną przez emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami;
 - b) wszelkie osoby trzecie, o których mowa w art. 30 ust. 5 lit. h), z którymi emitenci znaczących tokenów powiązanych z aktywami zawarli ustalenia umowne;
 - c) wszelkich dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, o których mowa w art. 35 ust. 4, zapewniających płynność na potrzeby znaczących tokenów powiązanych z aktywami;
 - d) instytucje kredytowe lub dostawców usług w zakresie kryptoaktywów odpowiedzialnych za przechowywanie aktywów rezerwowych zgodnie z art. 33;
 - e) emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub osobę kontrolującą emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub osobę bezpośrednio lub pośrednio kontrolowaną przez emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym;

- f) wszelkie instytucje płatnicze, którym udzielono zezwolenia zgodnie z art. 11 dyrektywy (UE) 2015/2366 i które świadczą usługi płatnicze w odniesieniu do znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym;
- g) wszelkie osoby fizyczne lub prawne odpowiedzialne za dystrybucję znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym w imieniu emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym;
- h) wszelkich dostawców usług w zakresie kryptoaktywów świadczących usługę w zakresie kryptoaktywów, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10, w odniesieniu do znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym;
- i) wszelkie platformy obrotu kryptoaktywami, które dopuściły do obrotu znaczący token powiązany z aktywami lub znaczący token będący pieniądzem elektronicznym;
- j) organy zarządzające osobą, o których mowa w lit. a)–i).

2. Każdy zwykły wniosek o udzielenie informacji, o którym mowa w ust. 1:

- a) odwołuje się do niniejszego artykułu jako podstawy prawnej wniosku;
- b) zawiera wskazanie celu wniosku;
- c) określa wymagane informacje;
- d) zawiera termin przekazania informacji;
- e) zawiera wskazanie kwoty grzywny podlegającej nałożeniu zgodnie z art. 113, w przypadku gdy przekazane informacje są niezgodne z prawdą lub mylące.

3. Wzywając do udzielenia informacji zgodnie z ust. 1 w drodze decyzji, EUNB:

- a) odwołuje się do niniejszego artykułu jako podstawy prawnej wniosku;
- b) podaje cel wniosku;
- c) określa wymagane informacje;
- d) wyznacza termin przekazania informacji;
- e) wskazuje okresowe kary pieniężne przewidziane w art. 114, jeżeli przekazanie informacji jest wymagane;
- f) wskazuje grzywnę przewidzianą w art. 113, w przypadku gdy odpowiedzi na zadane pytania są niezgodne z prawdą lub mylące;
- g) informuje o prawie do odwołania od decyzji do Komisji Odwoławczej EUNB i prawie zaskarżenia tej decyzji do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej („Trybunał Sprawiedliwości”) zgodnie z art. 60 i 61 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010.

4. Do udzielenia wymaganych informacji zobowiązane są osoby, o których mowa w ust. 1, lub ich przedstawiciele, a w przypadku osób prawnych lub stowarzyszeń niemających osobowości prawnej – osoby powołane do ich reprezentacji zgodnie z ustawą lub ich statutem. Prawnicy należycie upoważnieni do działania mogą przedłożyć informacje w imieniu swoich klientów. Klienci ci pozostają w pełni odpowiedzialni za informacje, jeżeli przekazane informacje są niepełne, niezgodne z prawdą lub mylące.
5. EUNB niezwłocznie przesyła kopię zwykłego wniosku lub swojej decyzji właściwemu organowi państwa członkowskiego, w którym osoby, o których mowa w ust. 1, objęte wnioskiem o udzielenie informacji, mają miejsce zamieszkania lub siedzibę.

Artykuł 105

Ogólne uprawnienia dochodzeniowe

1. Na potrzeby wykonywania swoich obowiązków na podstawie art. 98 niniejszego rozporządzenia EUNB może prowadzić dochodzenia dotyczące emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami i emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym. W tym celu urzędnicy EUNB i inne osoby upoważnione przez EUNB mają prawo do:
 - a) wglądu we wszelkie dokumenty, dane, procedury i inne materiały istotne z punktu widzenia realizacji zadań EUNB, niezależnie od nośnika, na jakim są one przechowywane;
 - b) wykonania lub uzyskania uwierzytelnionych kopii lub wyciągów z takich dokumentów, danych, procedur i innych materiałów;
 - c) wezwania dowolnego emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym, członków organu zarządzającego takiego emitenta lub członków jego personelu w celu złożenia ustnych lub pisemnych wyjaśnień na temat sytuacji faktycznej lub dokumentów związanych z przedmiotem i celem kontroli oraz do zaprotokołowania odpowiedzi;
 - d) prowadzenia rozmów z wszelkimi innymi osobami fizycznymi lub prawnymi, które wyrażą na to zgodę, w celu pozyskania informacji dotyczących przedmiotu dochodzenia;
 - e) żądania rejestrów połączeń telefonicznych i przesyłu danych.

Kolegium właściwe dla emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami, o którym mowa w art. 99, lub kolegium właściwe dla emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym, o którym mowa w art. 101, jest bez zbędnej zwłoki informowane o ustaleniach, które mogą być istotne w kontekście wykonywania powierzonych mu zadań.

2. Urzędnicy EUNB i inne osoby upoważnione przez EUNB do prowadzenia dochodzeń, o których mowa w ust. 1, wykonują swoje uprawnienia po okazaniu pisemnego upoważnienia określającego przedmiot i cel tego dochodzenia.

W upoważnieniu tym wskazuje się również okresowe kary pieniężne przewidziane w art. 114 nakładane w przypadku, gdy wymagane dokumenty, dane, procedury lub inne materiały bądź odpowiedzi na pytania zadane emitentom znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitentom znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym nie zostaną przekazane bądź udzielone lub są niepełne, a także grzywny przewidziane w art. 113 nakładane w przypadku, gdy odpowiedzi na pytania zadane emitentom znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitentom znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym są niezgodne z prawdą lub mylące.

3. Emitenci znaczących tokenów powiązanych z aktywami oraz emitenci znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym mają obowiązek poddać się dochodzeniom wszczętym na podstawie decyzji EUNB. W decyzji określa się przedmiot i cel dochodzenia, wskazuje się okresowe kary pieniężne przewidziane w art. 114, środki odwoławcze dostępne na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 oraz prawo do zaskarżenia decyzji do Trybunału Sprawiedliwości.
4. Z odpowiednim wyprzedzeniem przed rozpoczęciem dochodzenia, o którym mowa w ust. 1, EUNB informuje właściwy organ państwa członkowskiego, w którym ma być prowadzone dochodzenie, o samym dochodzeniu i o tożsamości upoważnionych osób. Na wniosek EUNB urzędnicy danego właściwego organu udzielają tym upoważnionym osobom pomocy w wykonywaniu ich zadań. Na życzenie urzędnicy danego właściwego organu mogą być obecni podczas dochodzeń.
5. Jeżeli żądanie udostępnienia rejestrów połączeń telefonicznych lub przesyłu danych, o którym mowa w ust. 1 lit. e), wymaga uzyskania zezwolenia od organu sądowego zgodnie z mającym zastosowanie prawem krajowym, występuje się o takie zezwolenie. O wydanie takiego zezwolenia można również wystąpić zapobiegawczo.
6. W przypadku gdy krajowy organ sądowy otrzyma wniosek o zezwolenie na wystosowanie żądania udostępnienia rejestrów połączeń telefonicznych lub przesyłu danych, o którym mowa w ust. 1 lit. e), organ ten sprawdza, czy:
 - a) przyjęta przez EUNB decyzja, o której mowa w ust. 3, jest autentyczna;
 - b) wszelkie środki, które mają być zastosowane, są proporcjonalne i nie są arbitralne ani nadmierne.
7. Do celów ust. 6 lit. b) krajowy organ sądowy może zwrócić się do EUNB o szczegółowe wyjaśnienia, w szczególności dotyczące przesłanek, na podstawie których EUNB podejrzewa, że miało miejsce naruszenie przepisów niniejszego rozporządzenia, a także powagi domniemanego naruszenia oraz charakteru, w jakim osoba, wobec której stosowane są środki przymusu, uczestniczyła w danym naruszeniu. Krajowy organ sądowy nie może jednak dokonywać oceny konieczności przeprowadzenia dochodzenia ani żądać dostępu do informacji zawartych w aktach sprawy EUNB. Zgodność z prawem decyzji EUNB podlega kontroli jedynie ze strony Trybunału Sprawiedliwości zgodnie z procedurą określoną w rozporządzeniu (UE) nr 1093/2010.

Artykuł 106
Kontrole na miejscu

1. Na potrzeby wykonywania swoich obowiązków na podstawie art. 98 niniejszego rozporządzenia EUNB może prowadzić wszelkie konieczne kontrole na miejscu w dowolnych lokalach stanowiących miejsce prowadzenia działalności gospodarczej emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami i emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym.

Kolegium właściwe dla emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami, o którym mowa w art. 99, lub kolegium właściwe dla emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym, o którym mowa w art. 101, jest bez zbędnej zwłoki informowane o ustaleniach, które mogą być istotne w kontekście wykonywania powierzonych mu zadań.

2. Urzędnicy EUNB i inne osoby upoważnione przez EUNB do przeprowadzenia kontroli na miejscu mogą wejść do dowolnych lokali stanowiących miejsce prowadzenia działalności gospodarczej osób, których dotyczy decyzja o dochodzeniu przyjęta przez EUNB, i posiadają wszelkie uprawnienia określone w art. 105 ust. 1. Mają oni również prawo do pieczętowania wszelkich lokali stanowiących miejsce prowadzenia działalności gospodarczej oraz wszelkich ksiąg lub dokumentów na czas kontroli i w zakresie koniecznym do jej przeprowadzenia.
3. Z odpowiednim wyprzedzeniem przed kontrolą EUNB powiadamia o niej właściwy organ państwa członkowskiego, w którym kontrola ma być przeprowadzona. Jeżeli jest to wymagane do odpowiedniego i sprawnego przeprowadzenia kontroli na miejscu, EUNB – po poinformowaniu odpowiedniego właściwego organu – może przeprowadzić ją bez uprzedniego powiadomienia emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym.
4. Urzędnicy EUNB i inne osoby upoważnione przez EUNB do przeprowadzenia kontroli na miejscu wykonują swoje uprawnienia po okazaniu pisemnego upoważnienia określającego przedmiot i cel kontroli oraz okresowe kary pieniężne określone w art. 114, które podlegają nałożeniu w przypadku, gdy zainteresowane osoby nie poddadzą się kontroli.
5. Emitent znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitent znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym ma obowiązek poddać się kontrolom na miejscu zarządzonym na podstawie decyzji EUNB. W decyzji tej określa się przedmiot i cel kontroli, datę jej rozpoczęcia oraz okresowe kary pieniężne przewidziane w art. 114, środki odwoławcze dostępne na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 oraz prawo do zaskarżenia decyzji do Trybunału Sprawiedliwości.
6. Urzędnicy właściwego organu państwa członkowskiego, w którym ma być przeprowadzana kontrola, a także osoby upoważnione bądź wyznaczone przez ten organ na żądanie EUNB aktywnie pomagają urzędnikom EUNB i innym osobom upoważnionym przez EUNB. Urzędnicy właściwego organu danego państwa członkowskiego mogą również brać udział w kontrolach na miejscu.

7. EUNB może również zwrócić się do właściwych organów o przeprowadzenie w jego imieniu konkretnych czynności dochodzeniowych i kontroli na miejscu przewidzianych w niniejszym artykule i w art. 105 ust. 1.
8. W przypadku gdy urzędnicy i inne osoby towarzyszące upoważnione przez EUNB stwierdzą, że osoba sprzeciwia się kontroli zarządzanej na podstawie niniejszego artykułu, właściwy organ danego państwa członkowskiego udziela im niezbędnej pomocy, zwracając się w razie potrzeby o pomoc policji lub równorzędnego organu ścigania, aby umożliwić im przeprowadzenie kontroli na miejscu.
9. Jeżeli kontrola na miejscu przewidziana w ust. 1 lub pomoc przewidziana w ust. 7 wymagają zezwolenia wydanego przez organ sądowy zgodnie z prawem krajowym, występuje się o takie zezwolenie. O wydanie takiego zezwolenia można również wystąpić zapobiegawczo.
10. W przypadku gdy krajowy organ sądowy otrzyma wniosek o zezwolenie na kontrolę na miejscu przewidzianą w ust. 1 lub pomoc przewidzianą w ust. 7, organ ten sprawdza, czy:
 - a) przyjęta przez EUNB decyzja, o której mowa w ust. 4, jest autentyczna;
 - b) wszelkie środki, które mają być zastosowane, są proporcjonalne i nie są arbitralne ani nadmierne.
11. Do celów ust. 10 lit. b) krajowy organ sądowy może zwrócić się do EUNB o szczegółowe wyjaśnienia, w szczególności dotyczące przesłanek, na podstawie których EUNB podejrzewa, że miało miejsce naruszenie przepisów niniejszego rozporządzenia, a także powagi domniemanego naruszenia oraz charakteru, w jakim osoba, wobec której stosowane są środki przymusu, uczestniczyła w danym naruszeniu. Krajowy organ sądowy nie może jednak dokonywać oceny konieczności przeprowadzenia dochodzenia ani żądać dostępu do informacji zawartych w aktach sprawy EUNB. Zgodność z prawem decyzji EUNB podlega kontroli jedynie ze strony Trybunału Sprawiedliwości zgodnie z procedurą określoną w rozporządzeniu (UE) nr 1093/2010.

Artykuł 107

Wymiana informacji

Do celów wykonywania swoich obowiązków na podstawie art. 98 i nie naruszając przepisów art. 84, EUNB i właściwe organy udostępniają sobie nawzajem, bez zbędnej zwłoki, informacje wymagane na potrzeby wykonywania spoczywających na nich obowiązków na podstawie niniejszego rozporządzenia. W tym celu właściwe organy wymieniają się z EUNB wszelkimi informacjami dotyczącymi:

- a) emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub osoby kontrolującej emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub osoby bezpośrednio lub pośrednio kontrolowanej przez emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami;
- b) wszelkich osób trzecich, o których mowa w art. 30 ust. 5 lit. h), z którymi emitenci znaczących tokenów powiązanych z aktywami zawarli ustalenia umowne;

- c) wszelkich dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, o których mowa w art. 35 ust. 4, zapewniających płynność na potrzeby znaczących tokenów powiązanych z aktywami;
- d) instytucji kredytowych lub dostawców usług w zakresie kryptoaktywów odpowiedzialnych za przechowywanie aktywów rezerwowych zgodnie z art. 33;
- e) emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub osoby kontrolującej emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym lub osoby bezpośrednio lub pośrednio kontrolowanej przez emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym;
- f) wszelkich instytucji płatniczych, którym udzielono zezwolenia zgodnie z art. 11 dyrektywy (UE) 2015/2366 i które świadczą usługi płatnicze w odniesieniu do znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym;
- g) wszelkich osób fizycznych lub prawnych odpowiedzialnych za dystrybucję znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym w imieniu emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym;
- h) wszelkich dostawców usług w zakresie kryptoaktywów świadczących usługę w zakresie kryptoaktywów, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 10, w odniesieniu do znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym;
- i) wszelkich platform obrotu kryptoaktywami, które dopuściły do obrotu znaczący token powiązany z aktywami lub znaczący token będący pieniądzem elektronicznym;
- j) organów zarządzających osobami, o których mowa w lit. a)–i).

Artykuł 108

Umowy administracyjne o wymianie informacji między EUNB a państwami trzecimi

1. Na potrzeby wykonywania swoich obowiązków na podstawie art. 98 EUNB może zawierać umowy administracyjne o wymianie informacji z organami nadzoru państw trzecich wyłącznie wówczas, gdy ujawniane informacje są objęte gwarancjami zachowania tajemnicy zawodowej co najmniej równoważnymi z gwarancjami określonymi w art. 111.
2. Wymianę informacji, o której mowa w ust. 1, prowadzi się w celu zapewnienia EUNB lub organom nadzoru możliwości wykonywania powierzonych im zadań.
3. W kwestiach dotyczących przekazywania danych osobowych państwu trzeciemu EUNB stosuje przepisy rozporządzenia (UE) 2018/1725.

Artykuł 109

Ujawnianie informacji otrzymanych od państw trzecich

EUNB może ujawnić informacje otrzymane od organów nadzoru państw trzecich wyłącznie wówczas, gdy EUNB lub właściwe organy uzyskały wyraźną zgodę organu nadzoru, który przekazał informacje, oraz – w stosownych przypadkach – gdy informacje są ujawniane

wyłącznie do celów, na które ten organ nadzoru wyraził zgodę, lub gdy takie ujawnienie jest niezbędne w celu prowadzenia postępowania sądowego.

Artykuł 110

Współpraca z innymi organami

Jeżeli emitent znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitent znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym prowadzą działalność inną niż ta objęta niniejszym rozporządzeniem, EUNB współpracuje z organami odpowiedzialnymi za sprawowanie nadzoru lub kontroli nad tą inną działalnością zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa Unii lub prawa krajowego, w tym z organami podatkowymi.

Artykuł 111

Tajemnica zawodowa

Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej ma zastosowanie do EUNB i wszystkich osób, które pracują lub pracowały dla EUNB, lub do dowolnej osoby, której EUNB powierzył realizację określonych zadań, w tym do audytorów i biegłych zaangażowanych przez EUNB.

Artykuł 112

Środki nadzorcze stosowane przez EUNB

1. Jeżeli EUNB stwierdzi, że emitent znaczących tokenów powiązanych z aktywami dopuścił się któregoś z naruszeń wymienionych w załączniku V, może podjąć co najmniej jedno z poniższych działań:
 - a) przyjąć decyzję zobowiązującą emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami do zaprzestania danego naruszenia;
 - b) przyjąć decyzję nakładającą grzywny lub okresowe kary pieniężne na podstawie art. 113 i 114;
 - c) przyjąć decyzję zobowiązującą emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami do przekazania dodatkowych informacji, jeżeli jest to konieczne w celu zapewnienia ochrony konsumentów;
 - d) przyjąć decyzję zobowiązującą emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami do zawieszenia oferty publicznej kryptoaktywów na okres jednorazowo nie dłuższy niż 10 kolejnych dni roboczych, w przypadku gdy istnieją uzasadnione powody, aby podejrzewać, że doszło do naruszenia niniejszego rozporządzenia;
 - e) przyjąć decyzję zakazującą dokonania oferty publicznej znaczących tokenów powiązanych z aktywami, jeżeli EUNB stwierdzi, że doszło do naruszenia niniejszego rozporządzenia, lub jeżeli istnieją uzasadnione powody, aby podejrzewać, że mogłoby dojść do jego naruszenia;
 - f) przyjąć decyzję zobowiązującą odpowiednią platformę obrotu kryptoaktywami, która dopuściła znaczące tokeny powiązane z aktywami do

obrotu, do zawieszenia obrotu tymi tokenami na okres jednorazowo nie dłuższy niż 10 kolejnych dni roboczych, w przypadku gdy istnieją uzasadnione powody, aby podejrzewać, że doszło do naruszenia niniejszego rozporządzenia;

- g) przyjąć decyzję zakazującą obrotu znaczącymi tokenami powiązanych z aktywami za pośrednictwem platformy obrotu kryptoaktywami, jeżeli EUNB stwierdzi, że doszło do naruszenia niniejszego rozporządzenia;
- h) przyjąć decyzję zobowiązującą emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami do ujawnienia wszystkich istotnych informacji, które mogą mieć wpływ na ocenę znaczących tokenów powiązanych z aktywami będących przedmiotem oferty publicznej lub dopuszczonych do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami, aby zapewnić ochronę konsumentów lub zagwarantować sprawne działanie rynku;
- i) wydać ostrzeżenie informujące, że emitent znaczących tokenów powiązanych z aktywami nie wywiązuje się ze spoczywających na nim obowiązków;
- j) cofnąć zezwolenie udzielone emitentowi znaczących tokenów powiązanych z aktywami.

2. Jeżeli EUNB stwierdzi, że emitent znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym dopuścił się któregośkolwiek z naruszeń wymienionych w załączniku VI, może podjąć co najmniej jedno z poniższych działań:

- a) przyjąć decyzję zobowiązującą emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym do zaprzestania danego naruszenia;
- b) przyjąć decyzję nakładającą grzywny lub okresowe kary pieniężne na podstawie art. 113 i 114;
- c) wydać ostrzeżenie informujące, że emitent znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym nie wywiązuje się ze spoczywających na nim obowiązków.

3. Podejmując działania, o których mowa w ust. 1 i 2, EUNB bierze pod uwagę charakter i powagę naruszenia, uwzględniając następujące kryteria:

- a) czas trwania i częstotliwość naruszenia;
- b) kwestię, czy naruszenie doprowadziło do przestępstwa finansowego bądź też ułatwiło przestępstwo finansowe lub w inny sposób jest z nim związane;
- c) kwestię, czy naruszenie doprowadziło do ujawnienia poważnych lub systemowych braków w procedurach, politykach i środkach zarządzania ryzykiem stosowanych przez emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym;
- d) kwestię, czy naruszenie jest wynikiem działania umyślnego lub zaniedbania;

- e) stopień odpowiedzialności emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym za naruszenie;
 - f) sytuację finansową emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym odpowiedzialnych za naruszenie, której wyznacznikiem jest wysokość łącznego obrotu odpowiedzialnej osoby prawnej lub rocznego dochodu oraz aktywów netto odpowiedzialnej osoby fizycznej;
 - g) wpływ naruszenia na interesy posiadaczy znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym;
 - h) skalę korzyści uzyskanych lub strat unikniętych przez emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym odpowiedzialnych za naruszenie lub strat poniesionych przez osoby trzecie w wyniku naruszenia, o ile można je ustalić;
 - i) poziom współpracy emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym odpowiedzialnych za naruszenie z EUNB, bez uszczerbku dla konieczności zapewnienia wydania korzyści uzyskanych lub wyrównania strat unikniętych przez tę osobę;
 - j) poprzednie naruszenia popełnione przez emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitenta tokenów będących pieniądzem elektronicznym odpowiedzialnych za naruszenie;
 - k) środki, jakie emitent znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitent znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym zastosowali po popełnieniu naruszenia, aby zapobiec jego powtórzeniu się.
4. Przed podjęciem działań, o których mowa w ust. 1 lit. d)–g) i lit. j), EUNB informuje o nich ESMA oraz – w przypadku gdy znaczące tokeny powiązane z aktywami są powiązane z walutami Unii – banki centralne emitujące te waluty.
5. Przed podjęciem działań, o których mowa w ust. 2 lit. a)–c), EUNB informuje o nich właściwy organ właściwy dla emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym oraz bank centralny emitujący walutę, z którą znaczący token będący pieniądzem elektronicznym jest powiązany.
6. EUNB niezwłocznie powiadamia emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym odpowiedzialnych za naruszenie o wszelkich działaniach podjętych na podstawie ust. 1 i 2 oraz informuje o tych działaniach właściwe organy zainteresowanych państw członkowskich i Komisję. EUNB podaje do wiadomości publicznej każdą taką decyzję na swojej stronie internetowej w terminie 10 dni roboczych od dnia jej przyjęcia.
7. Informacje podane do wiadomości publicznej, o których mowa w ust. 6, zawierają następujące elementy:

- a) pouczenie o prawie do wniesienia odwołania od decyzji do Trybunału Sprawiedliwości przysługującym osobie odpowiedzialnej za naruszenie;
- b) w stosownych przypadkach informację potwierdzającą wniesienie odwołania oraz wyjaśnienie, że takie odwołanie nie ma skutku zawieszającego;
- c) informację o możliwości zawieszenia przez Komisję Odwoławczą EUNB zgodnie z art. 60 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 stosowania decyzji, od której wniesiono odwołanie.

Artykuł 113

Grzywny

1. EUNB przyjmuje decyzję o nałożeniu grzywny zgodnie z ust. 3 i 4, jeżeli na podstawie art. 116 ust. 8 stwierdzi, że:
 - a) emitent znaczących tokenów powiązanych z aktywami umyślnie lub wskutek zaniechania dopuścił się jednego z naruszeń wymienionych w załączniku V;
 - b) emitent znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym umyślnie lub wskutek zaniechania dopuścił się jednego z naruszeń wymienionych w załączniku VI.

Uznaje się, że naruszenie popełniono umyślnie, jeżeli EUNB zgromadził obiektywne dowody świadczące o tym, że taki emitent lub jego organ zarządzający działali umyślnie w celu popełnienia naruszenia.

2. Podejmując działania, o których mowa w ust. 1, EUNB bierze pod uwagę charakter i powagę naruszenia, uwzględniając następujące kryteria:
 - a) czas trwania i częstotliwość naruszenia;
 - b) kwestię, czy naruszenie doprowadziło do przestępstwa finansowego bądź też ułatwiło przestępstwo finansowe lub w inny sposób jest z nim związane;
 - c) kwestię, czy naruszenie doprowadziło do ujawnienia poważnych lub systemowych braków w procedurach, politykach i środkach zarządzania ryzykiem stosowanych przez emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym;
 - d) kwestię, czy naruszenie jest wynikiem działania umyślnego lub zaniechania;
 - e) stopień odpowiedzialności emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym za naruszenie;
 - f) sytuację finansową emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym odpowiedzialnych za naruszenie, której wyznacznikiem jest wysokość

łącznego obrotu odpowiedzialnej osoby prawnej lub rocznego dochodu oraz aktywów netto odpowiedzialnej osoby fizycznej;

- g) wpływ naruszenia na interesy posiadaczy znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym;
 - h) skalę korzyści uzyskanych lub strat unikniętych przez emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami odpowiedzialnego za naruszenie lub strat poniesionych przez osoby trzecie w wyniku naruszenia, o ile można je ustalić;
 - i) poziom współpracy emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym odpowiedzialnych za naruszenie z EUNB, bez uszczerbku dla konieczności zapewnienia wydania korzyści uzyskanych lub wyrównania strat unikniętych przez tę osobę;
 - j) poprzednie naruszenia popełnione przez emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym odpowiedzialnych za naruszenie;
 - k) środki, jakie emitent znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitent znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym zastosowali po popełnieniu naruszenia, aby zapobiec jego powtórzeniu się.
3. W odniesieniu do emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami maksymalna kwota grzywny, o której mowa w ust. 1, wynosi do 15 % rocznego obrotu, zgodnie z definicją zawartą w odpowiednich przepisach prawa Unii, osiągniętego w poprzedzającym roku obrotowym albo dwukrotność kwoty korzyści uzyskanych lub strat unikniętych w wyniku naruszenia, o ile można je ustalić.
4. W odniesieniu do emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym maksymalna kwota grzywny, o której mowa w ust. 1, wynosi do 5 % rocznego obrotu, zgodnie z definicją zawartą w odpowiednich przepisach prawa Unii, osiągniętego w poprzednim roku obrotowym albo dwukrotność kwoty korzyści uzyskanych lub strat unikniętych w wyniku naruszenia, o ile można je ustalić.

Artykuł 114

Okresowe kary pieniężne

1. EUNB w drodze decyzji nakłada okresowe kary pieniężne w celu zmuszenia:
- a) osoby do zaprzestania naruszenia, zgodnie z decyzją podjętą na podstawie art. 112;
 - b) osoby, o której mowa w art. 104 ust. 1:
 - (i) do przekazania kompletnych informacji, których zażądano w drodze decyzji na podstawie art. 104;
 - (ii) do poddania się dochodzeniu, a w szczególności do przedłożenia kompletnych dokumentów, danych, procedur lub wszelkich innych

żądanych materiałów, oraz do uzupełnienia i skorygowania innych informacji przekazanych w toku dochodzenia wszczętego w oparciu o decyzję podjętą na podstawie art. 105;

- (iii) do poddania się kontroli na miejscu zarządzanej decyzją na podstawie art. 106.
- 2. Okresowa kara pieniężna musi być skuteczna i proporcjonalna. Okresową karę pieniężną nakłada się za każdy dzień opóźnienia.
- 3. Niezależnie od przepisów ust. 2 kwota okresowych kar pieniężnych wynosi 3 % średniego dziennego obrotu w poprzedzającym roku obrotowym lub, w przypadku osób fizycznych, 2 % średniego dziennego dochodu w poprzedzającym roku kalendarzowym. Okresową karę pieniężną nalicza się od dnia określonego w decyzji o nałożeniu okresowej kary pieniężnej.
- 4. Okresową karę pieniężną nakłada się na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy od dnia powiadomienia o decyzji EUNB. Po upływie tego okresu EUNB dokonuje przeglądu tego środka.

Artykuł 115

Podawanie do wiadomości publicznej informacji o grzywnach i okresowych karach pieniężnych oraz ich charakter, egzekucja i przypisywanie

- 1. EUNB podaje do wiadomości publicznej informacje o każdej grzywnie i okresowej karze pieniężnej, które nałożono zgodnie z art. 113 i 114, chyba że podanie do wiadomości publicznej tych informacji poważnie zagrażałoby stabilności finansowej lub wyrządziłoby nieproporcjonalną szkodę stronom, których dotyczy. Ujawniane informacje nie mogą zawierać danych osobowych w rozumieniu rozporządzenia (UE) 2016/6791⁷².
- 2. Grzywny i okresowe kary pieniężne nałożone zgodnie z art. 113 i 114 mają charakter administracyjny.
- 3. Jeżeli EUNB postanowi nie nakładać grzywien ani kar pieniężnych, informuje o tym odpowiednio Parlament Europejski, Radę, Komisję i właściwe organy danego państwa członkowskiego oraz podaje przyczyny swojej decyzji.
- 4. Grzywny i okresowe kary pieniężne nałożone zgodnie z art. 113 i 114 podlegają egzekucji.
- 5. Egzekucję regulują przepisy dotyczące postępowania cywilnego obowiązujące w państwie, na którego terytorium prowadzona jest egzekucja.
- 6. Kwoty grzywien i okresowych kar pieniężnych przypisuje się do budżetu ogólnego Unii Europejskiej.

⁷² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

Przepisy proceduralne regulujące stosowanie środków nadzorczych i nakładanie grzywien

1. Jeżeli w trakcie wykonywania swoich obowiązków wynikających z art. 98 EUNB stwierdzi, że istnieją wiarygodne przesłanki świadczące o możliwości istnienia okoliczności noszących znamiona naruszenia lub naruszeń wymienionych w załącznikach V lub VI, EUNB powołuje w swoich strukturach niezależnego urzędnika dochodzeniowego, który wyjaśnia tę sprawę. Powołany urzędnik nie może – ani nie mógł w przeszłości – być bezpośrednio ani pośrednio zaangażowany w sprawowanie nadzoru nad emitentami znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym i wykonuje swoje funkcje niezależnie od EUNB.
2. Urzędnik dochodzeniowy, o którym mowa w ust. 1, bada domniemane naruszenia z uwzględnieniem wszelkich uwag przedstawionych przez osoby objęte dochodzeniem i przedkłada EUNB kompletne akta sprawy zawierające dokonane przez niego ustalenia.
3. Aby móc wykonywać swoje zadania, urzędnik dochodzeniowy może korzystać z prawa do występowania o informacje zgodnie z art. 104 oraz do prowadzenia dochodzeń i kontroli na miejscu zgodnie z art. 105 i 106. Korzystając z tych uprawnień, urzędnik dochodzeniowy przestrzega art. 103.
4. W trakcie wykonywania swoich zadań urzędnik dochodzeniowy ma dostęp do wszystkich dokumentów i informacji zgromadzonych przez EUNB w toku prowadzonych działań nadzorczych.
5. Urzędnik dochodzeniowy – po zakończeniu dochodzenia i przed przekazaniem EUNB akt sprawy zawierających jego ustalenia – daje osobom objętym dochodzeniem możliwość przedstawienia swojego stanowiska na temat spraw będących przedmiotem dochodzenia. Podstawę ustaleń urzędnika dochodzeniowego mogą stanowić wyłącznie fakty, do których osoby objęte dochodzeniem miały możliwość się odnieść.
6. W trakcie dochodzeń prowadzonych na podstawie niniejszego artykułu w pełni przestrzega się prawa do obrony przysługującego osobom objętym dochodzeniem.
7. Przedkładając EUNB akta sprawy zawierające swoje ustalenia, urzędnik dochodzeniowy powiadamia o tym fakcie osoby objęte dochodzeniem. Osobom objętym dochodzeniem przysługuje prawo dostępu do akt sprawy, z zastrzeżeniem prawnie uzasadnionego interesu innych osób w zakresie ochrony ich tajemnicy handlowej. Prawo dostępu do akt sprawy nie obejmuje informacji poufnych wywierających wpływ na osoby trzecie ani wewnętrznych dokumentów przygotowawczych EUNB.
8. Na podstawie akt sprawy zawierających ustalenia urzędnika dochodzeniowego oraz – na wniosek osób objętych dochodzeniem – po zapoznaniu się ze stanowiskiem tych osób zgodnie z art. 117 EUNB decyduje, czy emitent znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub emitent znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym, objęci dochodzeniem, dopuścili się naruszenia lub naruszeń wymienionych w załączniku V lub VI, a jeżeli tak – stosuje środek nadzorczy zgodnie z art. 112 lub nakłada grzywnę zgodnie z art. 113.

9. Urzędnik dochodzeniowy nie bierze udziału w obradach EUNB ani nie uczestniczy w żaden inny sposób w procesie podejmowania decyzji przez EUNB.
10. Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 121 do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r. w celu doprecyzowania przepisów proceduralnych dotyczących wykonywania prawa do nakładania grzywien lub okresowych kar pieniężnych, w tym przepisów dotyczących prawa do obrony, przepisów tymczasowych oraz przepisów dotyczących pobierania grzywien lub okresowych kar pieniężnych, a także dotyczących terminów przedawnienia w zakresie nakładania i egzekwowania grzywien i okresowych kar pieniężnych.
11. EUNB przekazuje sprawy właściwym organom krajowym w celu przeprowadzenia postępowania przygotowawczego i wszczęcia ewentualnego postępowania karnego, jeżeli w toku wykonywania swoich obowiązków na podstawie niniejszego rozporządzenia stwierdzi, że istnieją wiarygodne przesłanki wskazujące na możliwość zajścia okoliczności noszących znamiona przestępstwa. Ponadto EUNB odstępuje od nałożenia grzywien lub okresowych kar pieniężnych, jeżeli doszło do uprawomocnienia się wyroku uniewinniającego lub skazującego wydanego w toku postępowania karnego przeprowadzonego na mocy prawa krajowego na podstawie takich samych lub zasadniczo takich samych okoliczności faktycznych.

Artykuł 117

Zapoznanie się ze stanowiskiem osób objętych postępowaniem

1. Przed podjęciem jakiegokolwiek decyzji na podstawie art. 112, 113 i 114 EUNB zapewnia osobom objętym postępowaniem możliwość przedstawienia swojego stanowiska odnośnie do ustaleń EUNB. Podstawę decyzji EUNB stanowią wyłącznie ustalenia, co do których osoby objęte postępowaniem mogły przedstawić swoje stanowisko.
2. Przepisy ust. 1 nie mają zastosowania, jeżeli konieczne jest podjęcie pilnych działań w celu zapobieżenia istotnym i nieuchronnym szkodom w odniesieniu do stabilności finansowej lub ochrony konsumentów. W takim przypadku EUNB może przyjąć decyzję tymczasową i zapewnia osobom objętym postępowaniem możliwość przedstawienia swojego stanowiska możliwie jak najszybciej po podjęciu decyzji.
3. W toku postępowania zapewnia się pełne poszanowanie prawa do obrony przysługującego osobom objętym dochodzeniem. Osoby te mają prawo dostępu do gromadzonych przez EUNB akt sprawy, z zastrzeżeniem prawnie uzasadnionego interesu innych osób w zakresie ochrony ich tajemnicy handlowej. Prawo dostępu do akt sprawy nie obejmuje informacji poufnych ani wewnętrznych dokumentów przygotowawczych EUNB.

Artykuł 118

Kontrola ze strony Trybunału Sprawiedliwości

Trybunał Sprawiedliwości ma nieograniczone prawo orzekania w sprawie decyzji EUNB nakładających grzywnę lub okresową karę pieniężną lub nakładających wszelkie inne sankcje

lub środki administracyjne zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Może on uchylić, obniżyć lub podwyższyć nałożoną grzywnę lub okresową karę pieniężną.

Artykuł 119 **Opłaty nadzorcze**

1. EUNB pobiera opłaty od emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami i emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i aktami delegowanymi przyjętymi na podstawie ust. 3. Opłaty te służą pokryciu wydatków EUNB związanych ze sprawowaniem nadzoru nad emitentami znaczących tokenów powiązanych z aktywami i nad emitentami znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym zgodnie z art. 98, a także refundacji kosztów, jakie mogą ponieść właściwe organy, wykonując czynności przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, w szczególności w wyniku przekazania zadań zgodnie z art. 120.
2. Wysokość opłaty pobieranej od pojedynczego emitenta znaczących tokenów powiązanych z aktywami jest proporcjonalna do wielkości jego aktywów rezerwowych i pozwala na pokrycie wszystkich kosztów poniesionych przez EUNB w związku z wykonywaniem zadań nadzorczych powierzonych mu na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Wysokość opłaty pobieranej od pojedynczego emitenta znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym jest proporcjonalna do kwoty pieniądza elektronicznego wyemitowanego w zamian za środki pieniężne i pozwala na pokrycie wszystkich kosztów poniesionych przez EUNB w związku z wykonywaniem zadań nadzorczych powierzonych mu na podstawie niniejszego rozporządzenia.

3. Komisja przyjmuje akt delegowany zgodnie z art. 121 do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r. w celu określenia rodzaju opłat, czynności, za które są one pobierane, ich wysokości oraz sposobu ich uiszczania, a także metody obliczania maksymalnej kwoty, jaką EUNB może pobrać od każdego podmiotu na podstawie ust. 2.

Artykuł 120 **Przekazywanie zadań właściwym organom przez EUNB**

1. Jeżeli jest to niezbędne do odpowiedniego wykonania zadania nadzorczego w odniesieniu do emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym, EUNB może przekazać określone zadania nadzorcze właściwemu organowi państwa członkowskiego. Takie określone zadania nadzorcze mogą w szczególności obejmować prawo do wystosowywania wniosków o informacje zgodnie z art. 104 oraz do prowadzenia dochodzeń i kontroli na miejscu zgodnie z art. 105 i 106.
2. Przed przekazaniem danego zadania EUNB konsultuje się z odpowiednim właściwym organem w sprawie:
 - a) zakresu zadania, które ma zostać przekazane;

- b) harmonogramu wykonania tego zadania oraz
 - c) przekazania niezbędnych informacji EUNB i przez EUNB.
3. EUNB zwraca właściwemu organowi koszty poniesione w wyniku wykonywania przekazanych mu zadań zgodnie z rozporządzeniem w sprawie opłat przyjętym przez Komisję na podstawie art. 119 ust. 3.
 4. EUNB dokonuje przeglądu decyzji, o której mowa w ust. 1, w odpowiednich odstępach czasu. Przekazanie zadań może zostać w każdej chwili odwołane.

Tytuł VIII: Akty delegowane i akty wykonawcze

Artykuł 121

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 3 ust. 2, art. 39 ust. 6, art. 116 ust. 10 i art. 119 ust. 3, powierza się Komisji na okres 36 miesięcy od dnia ... *[proszę wstawić datę wejścia w życie niniejszego rozporządzenia]* r.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 3 ust. 2, art. 39 ust. 6, art. 116 ust. 10 i art. 119 ust. 3, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 3 ust. 2, art. 39 ust. 6, art. 116 ust. 10 i art. 119 ust. 3 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie trzech miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o trzy miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Tytuł IX Przepisy przejściowe i końcowe

Artykuł 122 Sprawozdanie

1. Do dnia ... [36 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] r., po konsultacji z EUNB i ESMA, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące stosowania niniejszego rozporządzenia, w stosownych przypadkach wraz z wnioskiem ustawodawczym.
2. Sprawozdanie zawiera:
 - a) liczbę emisji kryptoaktywów w UE, liczbę dokumentów informacyjnych dotyczących kryptoaktywów zarejestrowanych przez właściwe organy, rodzaj kryptoaktywów oraz ich kapitalizację rynkową, liczbę kryptoaktywów dopuszczonych do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami;
 - b) oszacowanie liczby mieszkańców UE, którzy posługują się kryptoaktywami wyemitowanymi w UE lub w nie inwestują;
 - c) liczbę i wartość przypadków nadużyć, ataków hakerskich i kradzieży związanych z kryptoaktywami zgłoszonych w UE, rodzaje nieuczciwych zachowań, liczbę skarg otrzymanych przez dostawców usług w zakresie kryptoaktywów i emitentów tokenów powiązanych z aktywami, liczbę skarg otrzymanych przez właściwe organy oraz informacje na temat przedmiotu otrzymanych skarg;
 - d) liczbę emitentów tokenów powiązanych z aktywami, którzy uzyskali zezwolenie na podstawie niniejszego rozporządzenia, oraz analizę kategorii aktywów znajdujących się w rezerwach, wielkość rezerw i wolumen płatności z wykorzystaniem tokenów powiązanych z aktywami;
 - e) liczbę emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami, którzy uzyskali zezwolenie na podstawie niniejszego rozporządzenia, oraz analizę kategorii aktywów znajdujących się w rezerwach, a także wielkość rezerw i wolumen płatności z wykorzystaniem znaczących tokenów powiązanych z aktywami;
 - f) liczbę emitentów tokenów będących pieniądzem elektronicznym, którzy uzyskali zezwolenie na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz dyrektywy 2009/110/WE, oraz analizę walut zabezpieczających tokeny będące pieniądzem elektronicznym, a także wielkość rezerw i wolumen płatności z wykorzystaniem tokenów będących pieniądzem elektronicznym;
 - g) liczbę emitentów znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym, którzy uzyskali zezwolenie na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz dyrektywy 2009/110/WE, oraz analizę walut zabezpieczających znaczące tokeny będące pieniądzem elektronicznym, a także wielkość rezerw i wolumen

płatności z wykorzystaniem znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym;

- h) ocenę funkcjonowania rynku usług w zakresie kryptoaktywów w Unii, w tym ocenę rozwoju rynku i tendencji rynkowych, z uwzględnieniem doświadczeń organów nadzoru, liczby dostawców usług w zakresie kryptoaktywów posiadających zezwolenie oraz średniego udziału poszczególnych dostawców usług w zakresie kryptoaktywów w rynku;
- i) ocenę poziomu ochrony konsumentów, w tym z perspektywy odporności operacyjnej emitentów kryptoaktywów i dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, integralności rynku i stabilności finansowej przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu;
- j) ocenę kwestii, czy zakres usług w zakresie kryptoaktywów objętych niniejszym rozporządzeniem jest właściwy i czy konieczne jest dostosowanie definicji zawartych w niniejszym rozporządzeniu;
- k) ocenę kwestii, czy należy ustanowić system równoważności w odniesieniu do dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, emitentów tokenów powiązanych z aktywami lub emitentów tokenów będących pieniądzem elektronicznym z państw trzecich na podstawie niniejszego rozporządzenia;
- l) ocenę kwestii, czy zwolnienia na podstawie art. 4 i art. 15 są odpowiednie;
- m) ocenę wpływu niniejszego rozporządzenia na właściwe funkcjonowanie wewnętrznego rynku kryptoaktywów, w tym wszelkiego wpływu na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania oraz na rozwój nowych instrumentów płatniczych;
- n) opis zmian modeli biznesowych i technologii na rynku kryptoaktywów;
- o) ocenę kwestii, czy konieczne są jakiegokolwiek zmiany w środkach określonych w niniejszym rozporządzeniu w celu zapewnienia ochrony konsumentów, integralności rynku i stabilności finansowej;
- p) informacje na temat stosowania kar administracyjnych i innych środków administracyjnych;
- q) ocenę współpracy między właściwymi organami, EUNB i ESMA oraz ocenę zalet i wad systemu, w którym odpowiedzialność za nadzór na podstawie niniejszego rozporządzenia spoczywa na właściwych organach i EUNB;
- r) informacje o kosztach zapewnienia zgodności z niniejszym rozporządzeniem ponoszonych przez emitentów kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami i tokeny będące pieniądzem elektronicznym, wyrażonych jako odsetek kwoty pozyskanej w wyniku emisji kryptoaktywów;
- s) informacje o kosztach zapewnienia zgodności z niniejszym rozporządzeniem ponoszonych przez dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, wyrażonych jako odsetek ich kosztów operacyjnych;

- t) informacje o kosztach zapewnienia zgodności z niniejszym rozporządzeniem ponoszonych przez emitentów tokenów powiązanych z aktywami oraz emitentów tokenów będących pieniądzem elektronicznym, wyrażonych jako odsetek ich kosztów operacyjnych;
- u) liczbę i kwoty administracyjnych kar pieniężnych i sankcji karnych nałożonych przez właściwe organy i EUNB w związku z przypadkami naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 123 **Środki przejściowe**

1. Art. 4–14 nie mają zastosowania do kryptoaktywów innych niż tokeny powiązane z aktywami i tokeny będące pieniądzem elektronicznym, które to kryptoaktywa były przedmiotem oferty publicznej w Unii lub zostały dopuszczone do obrotu na platformie obrotu kryptoaktywami przed dniem *[proszę wstawić datę rozpoczęcia stosowania]* r.
2. Na zasadzie odstępstwa od niniejszego rozporządzenia dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów, którzy świadczyli swoje usługi zgodnie z obowiązującym prawem przed dniem *[proszę wstawić datę rozpoczęcia stosowania]* r., mogą w dalszym ciągu świadczyć swoje usługi do dnia *[proszę wstawić datę przypadającą 18 miesięcy od daty rozpoczęcia stosowania]* r. lub do momentu uzyskania przez nich zezwolenia zgodnie z art. 55, w zależności od tego, która data nastąpi wcześniej.
3. Na zasadzie odstępstwa od art. 54 i art. 55 państwa członkowskie mogą stosować procedurę uproszczoną w odniesieniu do wniosków o udzielenie zezwolenia składanych w okresie między dniem *[proszę wstawić datę rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia]* r. a dniem *[proszę wstawić datę przypadającą 18 miesięcy od daty rozpoczęcia stosowania]* r. przez podmioty, które – w momencie wejścia w życie niniejszego rozporządzenia – posiadały udzielone na podstawie prawa krajowego zezwolenie na świadczenie usług w zakresie kryptoaktywów. Właściwe organy zapewniają, aby przed udzieleniem zezwolenia na podstawie takich procedur uproszczonych spełniono wymogi określone w tytule IV rozdziały 2 i 3.
4. EUNB wykonuje swoje uprawnienia nadzorcze zgodnie z art. 98 od dnia rozpoczęcia stosowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 39 ust. 6.

Artykuł 124 **Zmiana dyrektywy (UE) 2019/1937**

W części I.B załącznika do dyrektywy (UE) 2019/1937 dodaje się punkt w brzmieniu:

„(xxi) rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) .../... z dnia ... r. w sprawie rynków kryptoaktywów (UE) 2021/XXX oraz zmieniające dyrektywę (UE) 2019/37 (Dz.U. [...] z [...], s. [...])⁷³”.

⁷³ Dz.U. [...] z [...], s. [...]: Proszę wstawić w tekście numer, datę i odesłanie do Dz.U dla niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 125
Transpozycja zmiany dyrektywy (UE) 2019/1937

1. Państwa członkowskie przyjmują, publikują i stosują, do dnia [12 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] r., przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania art. 97. Jeżeli jednak data ta poprzedza datę transpozycji, o której mowa w art. 26 ust. 1 dyrektywy (UE) 2019/1937, stosowanie takich przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odacza się do daty transpozycji, o której mowa w art. 26 ust. 1 dyrektywy (UE) 2019/1937.
2. Państwa członkowskie przekazują Komisji, EUNB i ESMA tekst podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej art. 97.

Artykuł 126
Wejście w życie i stosowanie

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
2. Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia [proszę wstawić datę przypadającą 18 miesięcy od daty wejścia w życie] r.
3. Przepisy określone w tytule III i IV stosuje się jednak od dnia [proszę wstawić datę wejścia w życie] r.
4. Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

Spis treści

1.	STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY	163
1.1.	Tytuł wniosku/inicjatywy	163
1.2.	Dziedziny polityki, których dotyczy wnioski/inicjatywa.....	163
1.3.	Wniosek dotyczy:.....	163
1.4.	Cel(e).....	163
1.4.1.	Cel(e) ogólny(e)	163
1.4.2.	Cel(e) szczegółowy(e).....	163
1.4.3.	Oczekiwane wyniki i wpływ	164
1.4.4.	Wskaźniki dotyczące realizacji celów	164
1.5.	Uzasadnienie wniosku/inicjatywy.....	165
1.5.1.	Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy	165
1.5.2.	Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.	166
1.5.3.	Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań.....	167
1.5.4.	Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami.....	167
1.5.5.	Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków	168
1.6.	Okres trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy.....	168
1.7.	Planowane tryby zarządzania.....	168
2.	ŚRODKI ZARZĄDZANIA	170
2.1.	Zasady nadzoru i sprawozdawczości	170
2.2.	System zarządzania i kontroli	170
2.2.1.	Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli.....	170
2.2.2.	Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia.....	170

2.2.3.	Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu).....	170
2.3.	Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom.....	171
3.	SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY	172
3.1.	Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wnioski/inicjatywa ma wpływ.....	172
3.2.	Szacunkowy wpływ na wydatki.....	173
3.2.1.	Synteza szacunkowego wpływu na wydatki.....	173
3.2.2.	Szacunkowy wpływ na środki operacyjne [organu]	175
3.2.3.	Szacunkowy wpływ na zasoby ludzkie EUNB i ESMA.....	176
3.2.4.	Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi	180
3.2.5.	Udział osób trzecich w finansowaniu	180
3.3.	Szacunkowy wpływ na dochody.....	182

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Unijne ramy dotyczące kryptoaktywów

1.2. Dziedziny polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Dziedzina polityki: Rynek wewnętrzny

Działanie: Rynki finansowe

1.3. Wniosek dotyczy:

nowego działania

nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego⁷⁴

przedłużenia bieżącego działania

połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania

1.4. Cel(e)

1.4.1. Cel(e) ogólny(e)

Przedmiotowa inicjatywa ma cztery główne cele. Pierwszym z nich jest zapewnienie jasności i pewności prawa w celu promowania bezpiecznego rozwoju kryptoaktywów oraz korzystania z DLT w sektorze usług finansowych. Po drugie inicjatywa powinna wspierać innowację i uczciwą konkurencję dzięki utworzeniu ram umożliwiających emisję kryptoaktywów i świadczenie związanych z nimi usług. Trzecim celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony konsumentów i inwestorów oraz integralności rynku, a czwartym – wyeliminowanie potencjalnych zagrożeń dla stabilności finansowej i polityki pieniężnej, jakie mogą wynikać z powszechniejszego wykorzystania kryptoaktywów i DLT.

1.4.2. Cel(e) szczegółowy(e)

Przedmiotowa inicjatywa obejmuje następujące cele szczegółowe:

⁷⁴

O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

usunięcie przeszkód regulacyjnych w odniesieniu do emisji, obrotu i rozliczeń posttransakcyjnych w zakresie kryptoaktywów, które kwalifikują się jako instrumenty finansowe, przy jednoczesnym poszanowaniu zasady neutralności technologicznej;

zwiększenie źródeł finansowania dla przedsiębiorstw poprzez zwiększoną liczbę pierwszych ofert kryptowalutowych i ofert tokenów o cechach papierów wartościowych;

ograniczenie ryzyka oszustw i niezgodnych z prawem działań na rynku kryptoaktywów;

zapewnienie unijnym konsumentom i inwestorom dostępu do nowych możliwości inwestycyjnych lub nowych rodzajów instrumentów płatniczych, w szczególności na potrzeby transakcji transgranicznych.

1.4.3. *Oczekiwane wyniki i wpływ*

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

Oczekuje się, że wnioski pozwolą zapewnić w pełni zharmonizowane ramy w zakresie kryptoaktywów, które obecnie nie są objęte obowiązującymi przepisami dotyczącymi usług finansowych i umożliwiają eksperymentowanie z wykorzystaniem DLT i instrumentów finansowych w formie kryptoaktywów.

Dostosowany do potrzeb poszczególnych państw system kryptoaktywów zapewni wysoki poziom ochrony konsumentów i inwestorów oraz integralności rynku, regulując główne działania związane z kryptoaktywami (takie jak emisja kryptoaktywów, tworzenie rezerw w zakresie portfeli, platformy wymiany i obrotu). Poprzez nałożenie wymogów (takich jak wymogi w zakresie zarządzania, wymogi operacyjne) na głównych dostawców usług w zakresie kryptoaktywów i emitentów kryptoaktywów działających w UE, wniosek prawdopodobnie przyczyni się do zmniejszenia liczby oszustw i kradzieży kryptoaktywów.

Co więcej, w ramach systemu dostosowanego do potrzeb poszczególnych państw wprowadzone zostaną szczegółowe wymogi dotyczące tokenów będących pieniądzem elektronicznym, znaczących tokenów będących pieniądzem elektronicznym, tokenów powiązanych z aktywami oraz znaczących tokenów powiązanych z aktywami w celu wyeliminowania potencjalnych zagrożeń dla stabilności finansowej i mechanizmu transmisji polityki pieniężnej, jakie instrumenty te mogą stanowić. Ponadto, system ten pozwoli zająć się kwestiami fragmentacji rynku wynikającymi z różnych podejść krajowych stosowanych w całej UE.

Towarzyszący mu wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie pilotażowego systemu na potrzeby infrastruktur rynkowych w oparciu o DLT pozwoli na eksperymentowanie. System ten umożliwi rozwój rynku wtórnego instrumentów finansowych w postaci kryptoaktywów, co pozwoli na dalsze czerpanie potencjalnych korzyści oferowanych przez tę technologię. Ponadto wspomniane eksperymentowanie przyczyni się do wygenerowania dalszych doświadczeń i dowodów koniecznych do oceny kwestii tego, czy i w jaki sposób należy zmienić obowiązujące przepisy dotyczące usług finansowych w celu zapewnienia, aby były neutralne pod względem technologii.

1.4.4. *Wskaźniki dotyczące realizacji celów*

Należy wskazać wskaźniki stosowane do monitorowania postępów i osiągnięć.

Niewyczerpujący wykaz potencjalnych wskaźników:

- liczba i wielkości emisji kryptoaktywów w UE;
- liczba podmiotów, które uzyskały zezwolenie na prowadzenie działalności w UE w charakterze dostawców usług w zakresie kryptoaktywów;
- liczba podmiotów, które uzyskały zezwolenie na prowadzenie działalności w UE w charakterze emitentów kryptoaktywów zabezpieczonych aktywami lub znaczących tokenów powiązanych z aktywami;

- liczba i wartość przypadków oszustw związanych z kryptoaktywami i kradzieży kryptoaktywów w UE;
- liczba podmiotów upoważnionych przez właściwy organ krajowy do działania jako infrastruktura rynkowa oparta na DLT w ramach systemu pilotażowego/systemu;
- wielkość transakcji zawieranych i rozliczanych w ramach infrastruktury rynkowej opartej na DLT;
- liczba przypadków nadużyć na rynku związanych z kryptoaktywami zgłoszonych właściwym organom krajowym oraz zbadanych przez te organy;
- kapitalizacja rynkowa kryptoaktywów zabezpieczonych aktywami i znaczących tokenów powiązanych z aktywami;
- wielkość płatności z wykorzystaniem tokenów powiązanych z aktywami i znaczących tokenów powiązanych z aktywami;
- ocena kwestii, czy inne kryptoaktywa/infrastruktury lub inni uczestnicy rynku wykorzystujący DLT lub zajmujący się kryptoaktywami osiągnęli poziom systemowo istotny;
- liczba i wolumen instrumentów finansowych emitowanych jako kryptoaktywa w UE;
- liczba prospektów dotyczących instrumentów finansowych emitowanych jako kryptoaktywa zatwierdzonych przez właściwe organy krajowe;
- liczba podmiotów upoważnionych przez właściwe organy krajowe do świadczenia usług na podstawie obowiązujących przepisów UE (np. MiFID II/MiFIR, rozporządzenie w sprawie rozrachunku papierów wartościowych i centralnych depozytów papierów wartościowych, dyrektywa o ostateczności rozrachunku) oraz wykorzystujących DLT/instrumenty finansowe w postaci kryptoaktywów;
- wielkość transakcji zawieranych i rozliczanych przez dostawców usług upoważnionych na podstawie obowiązujących przepisów UE (np. MiFID II/MiFIR, rozporządzenie w sprawie rozrachunku papierów wartościowych i centralnych depozytów papierów wartościowych, dyrektywa o ostateczności rozrachunku) oraz wykorzystujących DLT/instrumenty finansowe w postaci kryptoaktywów;

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy*

W przedmiotowych wnioskach należy odnieść się do poniższych wyzwań:

1) Ochrona konsumentów i usuwanie przeszkód dla innowacji: Jednym z najważniejszych zastosowań technologii blockchain w sektorze finansowym są kryptoaktywa. Od czasu opublikowania przyjętego przez Komisję Planu działania w zakresie technologii finansowej w marcu 2018 r. Komisja badała możliwości i wyzwania związane z kryptoaktywami.

W dniu 9 stycznia 2019 r. EUNB i ESMA opublikowały sprawozdania zawierające opinie dla Komisji Europejskiej na temat stosowania i odpowiedności ram regulacyjnych w zakresie usług finansowych w UE w odniesieniu do kryptoaktywów. Podstawę dla sporządzenia tych sprawozdań stanowił mandat przyznany im w ramach przyjętego przez Komisję Planu działania w zakresie technologii finansowej, który został opublikowany w marcu 2018 r.

Zarówno EUNB, jak i ESMA twierdzą, że chociaż niektóre kryptoaktywa mogą być objęte zakresem stosowania unijnych przepisów dotyczących usług finansowych, większość z nich nie jest. Ponadto nawet jeżeli kryptoaktywa są objęte zakresem stosowania przepisów dotyczących usług finansowych, skuteczne stosowanie tych przepisów w odniesieniu do tych aktywów nie zawsze jest proste, a niektóre przepisy mogą utrudniać korzystanie z DLT;

2) fragmentacja: kilka państw członkowskich rozważa wprowadzenie lub już wprowadziło dostosowane do swoich potrzeb środki związane z kryptoaktywami, co prowadzi do fragmentacji w całej Unii;

3) Stabilność finansowa: powstająca kategoria tzw. stabilnych kryptowalut przyciąga wiele uwagi ze względu na potencjał tych instrumentów do osiągnięcia rozpowszechnionego stosowania. Podobnie jak inne kryptoaktywa występują one w wielu postaciach, a niektóre mogą nie być objęte stosowaniem obowiązujących ram regulacyjnych.

- 1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.*

Przyczyny działania na poziomie europejskim (*ex ante*)

Brak pewności co do kwestii, czy i w jaki sposób obowiązujące przepisy UE mają zastosowanie (w przypadku kryptoaktywów objętych przepisami UE i przeszkód w stosowaniu DLT w infrastrukturach rynkowej)

W przypadku gdy kryptoaktywo kwalifikuje się jako instrument finansowy objęty stosowaniem MiFID II, brak jest jasności co do tego, w jaki sposób obowiązujące ramy regulacyjne dotyczące usług finansowych mają zastosowanie do takich aktywów oraz związanych z nimi usług. Ponieważ istniejące ramy regulacyjne nie zostały opracowane z uwzględnieniem kryptoaktywów i DLT, właściwe organy krajowe borykają się z trudnościami związanymi z interpretacją i stosowaniem poszczególnych wymogów prawa Unii, co może stanowić przeszkodę dla innowacji. Te właściwe organy krajowe mogą zatem różnić się w zakresie podejścia do interpretacji i stosowania obowiązujących przepisów UE. Takie rozbieżne podejścia stosowane przez właściwe organy krajowe prowadzą do fragmentacji rynku.

Brak przepisów na szczeblu UE oraz rozbieżne przepisy krajowe dotyczące kryptoaktywów nieobjętych przepisami UE

W przypadku kryptoaktywów, które nie są objęte unijnymi przepisami dotyczącymi usług finansowych brak przepisów naraża konsumentów i inwestorów na poważne ryzyko. W związku z brakiem przepisów na szczeblu UE trzy państwa członkowskie (Francja, Niemcy i Malta) wprowadziły już krajowe systemy regulujące niektóre aspekty dotyczące kryptoaktywów, które nie kwalifikują się ani jako instrumenty finansowe zgodnie z MiFID II, ani jako pieniądź elektroniczny zgodnie z dyrektywą w sprawie pieniądza elektronicznego. Systemy te różnią się: (i) przepisy są nieobowiązkowe we Francji, natomiast na Malcie i w Niemczech są obowiązkowe; (ii) zakres objętych kryptoaktywów i działań jest różny; (iii) wymogi nakładane na emitentów lub dostawców usług nie są takie same; oraz (iv) środki służące zapewnieniu integralności rynku nie są równoważne.

Inne państwa członkowskie również rozważają opracowanie przepisów dotyczących kryptoaktywów i powiązanych działań.

Oczekiwana wygenerowana unijna wartość dodana (*ex post*)

Działania na szczeblu UE przyniosłyby więcej korzyści niż działania na szczeblu krajowym.

W przypadku kryptoaktywów objętych unijnym rozporządzeniem (tj. tych, które kwalifikują się jako „instrumenty finansowe” zgodnie z MiFID II) działania regulacyjne na szczeblu UE w formie systemu pilotażowego, które umożliwiłyby infrastrukturom rynkowym przetestowanie zastosowań DLT w odniesieniu do emitowania i rozliczania instrumentów finansowych oraz obrotu nimi, mogłyby ułatwić korzystanie z pierwotnych i wtórnych rynków kryptoaktywów, które kwalifikują się jako instrumenty finansowe na całym jednolitym rynku, przy jednoczesnym zapewnieniu stabilności finansowej i wysokiego poziomu ochrony inwestorów.

W odniesieniu do kryptoaktywów, które nie są obecnie objęte przepisami UE, działanie na szczeblu UE, takie jak utworzenie unijnych ram regulacyjnych, zapewniłoby podstawy rozwoju większego transgranicznego rynku dla emitentów kryptoaktywów i dostawców usług w zakresie kryptoaktywów, którzy mogliby dzięki temu czerpać pełne korzyści z jednolitego rynku. Unijny system znacznie zmniejszyłby złożoność, a także obciążenia finansowe i administracyjne dla wszystkich zainteresowanych stron, takich jak dostawcy usług, emitenci oraz inwestorzy/użytkownicy. Wyraźne korzyści w zakresie ochrony inwestorów oraz stabilności finansowej mogłaby przynieść także harmonizacja wymogów operacyjnych nakładanych na dostawców usług, jak również wymogów dotyczących ujawniania informacji nakładanych na emitentów.

1.5.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

Nie dotyczy

1.5.4. *Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami*

Cele przedmiotowej inicjatywy są spójne z polityką UE w wielu innych dziedzinach oraz z bieżącymi inicjatywami.

Jak określono w komunikacie zatytułowanym „Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy”, Europa musi wykorzystać wszystkie możliwości, jakie daje epoka cyfrowa, a także wzmocnić swoje zdolności przemysłowe i innowacyjne, w granicach bezpieczeństwa i norm etycznych.

Przewodnicząca Ursula von der Leyen podkreśliła potrzebę „wspólnego podejścia z państwami członkowskimi do kryptowalut w celu zapewnienia, abyśmy wiedzieli, w jaki sposób najlepiej można wykorzystać możliwości, jakie dają kryptowaluty, a także zaradzić nowym zagrożeniom, jakie mogą one stwarzać”. Wiceprzewodniczący wykonawczy Valdis Dombrovskis zasygnalizował również swój zamiar zaproponowania nowych przepisów dotyczących wspólnego unijnego podejścia w zakresie kryptoaktywów, w tym stabilnych kryptowalut. Mając świadomość ryzyka, z jakim mogą się wiązać kryptowaluty, w grudniu 2019 r. Komisja i Rada przyjęły również wspólne oświadczenie, w którym wyraziły „zobowiązanie do wprowadzenia ram, które pozwolą wykorzystać potencjalne możliwości, jakie mogą nieść ze sobą niektóre kryptoaktywa”.

Przedmiotowa inicjatywa jest ściśle powiązana z szerszą polityką Komisji w dziedzinie technologii blockchain, ponieważ kryptoaktywa, będące głównym zastosowaniem technologii blockchain, są nierozdzielnie związane z promowaniem technologii blockchain w całej Europie. Niniejszy wniosek jest elementem całościowego podejścia do technologii blockchain i DLT, którego celem jest zapewnienie Europie czołowej pozycji w obszarze innowacyjnych technologii blockchain i ich upowszechnienia. Prace nad opracowaniem polityki w tym obszarze obejmowały utworzenie Unijnego Obserwatorium i Forum ds. Łańcucha Bloków oraz europejskiego partnerstwa na rzecz blockchain, które zrzesza wszystkie państwa członkowskie na szczeblu politycznym, a także partnerstw publiczno-prywatnych przewidzianych w ramach Międzynarodowego Stowarzyszenia Zaufanych Aplikacji Blockchain.

Niniejszy wniosek jest również zgodny z polityką Unii ukierunkowaną na utworzenie unii rynków kapitałowych. W szczególności stanowi on odpowiedź na sprawozdanie końcowe Forum Wysokiego Szczebla ds. Unii Rynków Kapitałowych, w którym podkreślono wciąż niedostatecznie wykorzystany potencjał kryptoaktywów i wezwano Komisję do zapewnienia pewności prawa i ustanowienia jasnych przepisów dotyczących korzystania z kryptoaktywów. Ponadto przedmiotowa inicjatywa jest zgodna ze strategią na rzecz MŚP przyjętą w dniu 10 marca 2020 r., w której także podkreśla się znaczenie DLT i kryptoaktywów jako innowacji, które mogą umożliwić MŚP bezpośrednie nawiązanie relacji z inwestorami.

Wniosek ustawodawczy miałby bardzo ograniczony wpływ na WRF, ponieważ przewiduje dodatkowy wkład Unii do ESMA wynikający z dodatkowych 2 EPC, które Urząd otrzymałby w celu realizacji dodatkowych zadań powierzonych mu przez prawodawców. Nowe działania podejmowane przez EUNB byłyby w pełni finansowane z opłat.

Przełoży się to na wniosek dotyczący zwiększenia liczby upoważnionych pracowników Urzędu podczas przyszłej rocznej procedury budżetowej. Urząd będzie nadal pracować nad maksymalizacją synergii i przyrostu wydajności (m.in. za pośrednictwem systemów informatycznych) oraz ściśle monitorować dodatkowe obciążenie pracą związane z niniejszym wnioskiem, co zostanie odzwierciedlone w liczbie upoważnionych pracowników, o których zatrudnienie Urząd wystąpi w ramach rocznej procedury budżetowej.

1.5.5. *Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków*

1.6. Okres trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

Ograniczony czas trwania

- Okres trwania wniosku/inicjatywy: od [DD/MM]RRRR r. do [DD/MM]RRRR r.
- Okres trwania wpływu finansowego: od RRRR r. do RRRR r.

Nieograniczony czas trwania

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
- po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Planowane tryby zarządzania⁷⁵

Bezpośrednie zarządzanie przez Komisję za pośrednictwem

- agencji wykonawczych

Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi

Zarządzanie pośrednie poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

- organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);
- EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
- organom, o których mowa w art. 70 i 71;
- organom prawa publicznego;
- podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;
- podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe;
- osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.

Uwagi

⁷⁵ Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

Zapewnienie sprawnego mechanizmu monitorowania i oceny ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia skuteczności podejmowanych działań regulacyjnych w osiągnięciu odpowiednich celów. Komisja ustanowi szczegółowy program monitorowania wyników i skutków niniejszej inicjatywy. Komisja będzie odpowiedzialna za monitorowanie skutków nowych wymogów. Poza tymi wskaźnikami po upływie trzyletniego okresu Komisja będzie musiała sporządzić we współpracy z ESMA sprawozdanie dotyczące programu pilotażowego dotyczącego infrastruktur rynkowych opartych na DLT. Na podstawie tego sprawozdania Komisja przekaze Parlamentowi i Radzie informacje na temat odpowiednich dalszych działań (np. kontynuacja eksperymentu, rozszerzenie jego zakresu, zmiana istniejących przepisów itd.).

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. *Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli*

Zarządzanie będzie odbywać się za pośrednictwem trzech Europejskich Urzędów Nadzoru.

Jeżeli chodzi o strategię kontroli, trzy Europejskie Urzędy Nadzoru współpracują ściśle z Służbą Audytu Wewnętrznego Komisji w celu zapewnienia spełnienia odpowiednich norm we wszystkich obszarach zasad ramowych kontroli wewnętrznej. Te uregulowania będą również miały zastosowanie do roli agencji w odniesieniu do niniejszego wniosku.

Dodatkowo w każdym roku budżetowym Parlament Europejski, na zalecenie Rady i z uwzględnieniem ustaleń Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, rozważa, czy udzielić agencjom absolutorium z wykonania budżetu.

2.2.2. *Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia*

W odniesieniu do prawomocnego, gospodarnego, efektywnego i skutecznego wykorzystania środków udostępnionych w związku z działaniami, które mają być prowadzone przez Europejskie Urzędy Nadzoru w kontekście niniejszego wniosku, niniejsza inicjatywa nie pociągnie za sobą nowych znaczących rodzajów ryzyka, które nie byłyby już uwzględnione przez istniejące wewnętrzne ramy kontroli. Działania, jakie należy przeprowadzić w kontekście niniejszego wniosku, rozpoczną się w 2022 r. i będą kontynuowane.

2.2.3. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

Systemy zarządzania i kontroli przewidziane są w rozporządzeniach, które obecnie regulują funkcjonowanie Europejskich Urzędów Nadzoru. Organy te ściśle współpracują ze Służbą

Audytu Wewnętrznego Komisji w celu zapewnienia przestrzegania odpowiednich norm we wszystkich obszarach ram kontroli wewnętrznej.

Każdego roku Parlament Europejski na podstawie zalecenia Rady udziela każdemu Europejskiemu Urzędowi Nadzoru absolutorium budżetowe w związku z wykonaniem przez nie budżetu.

Koszty kontroli – Nadzór przez Europejskie Urzędy Nadzoru

W przypadku Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUNB) szacuje się, że konieczne będzie zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy 18 pracowników (obecnie w użyciu są 24 tokeny powiązane z aktywami, ale jedynie kilka z nich zostałoby uwzględnionych w kategorii znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących pieniądzem elektronicznym, które podlegają nadzorowi przez EUNB). Te zasoby ludzkie zostaną zbudowane z czasem.

Wszystkie te koszty byłyby pokryte przez opłaty pobierane od emitentów znaczących tokenów powiązanych z aktywami lub tokenów będących pieniądzem elektronicznym. EUNB będzie musiał przygotować się do przyjęcia takich obowiązków.

W kwestii roli ESMA w odniesieniu do systemu pilotażowego dotyczącego infrastruktur rynkowych opartych na DLT. ESMA będzie musiał przedstawić wstępną opinię na temat zgody udzielonej przez właściwe organy krajowe, a następnie prowadzić bieżące monitorowanie, natomiast bezpośredni nadzór będą sprawować krajowe organy nadzoru. Działania te będą w całości uwzględnione w ich budżecie operacyjnym, które zostanie odpowiednio zwiększony.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

Do celów zwalczania oszustw, korupcji oraz wszelkiej innej nielegalnej działalności do ESMA zastosowanie mają, bez żadnych ograniczeń, przepisy rozporządzenia (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącego dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF).

ESMA przystępuje do Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 25 maja 1999 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Wspólnot Europejskich dotyczącego wewnętrznych dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz niezwłocznie przyjmuje stosowne przepisy odnoszące się do całego personelu ESMA.

W decyzjach w sprawie finansowania oraz w wynikających z nich umowach oraz instrumentach wykonawczych należy wyraźnie stwierdzić, że Trybunał Obrachunkowy i OLAF mogą w razie potrzeby przeprowadzać kontrole na miejscu wobec beneficjentów środków pieniężnych wydatkowanych przez ESMA oraz wobec pracowników odpowiedzialnych za przydzielenie tych środków.

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wnioski/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych.

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżn. / niezróżn. ⁷⁶	państw EFTA ⁷⁷	krajów kandydujących ⁷⁸	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
1	ESMA:<03.10.04>	Zróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE

- Nowe linie budżetowe, o których utworzenie się wnioskuje

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych.

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżn. / niezróżn.	państw EFTA	krajów kandydujących	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
	[XX.YY.YY.YY]		TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE

⁷⁶ Środki zróżnicowane / środki niezróżnicowane

⁷⁷ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu

⁷⁸ Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	Numer	Dział 1: Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa
---	-------	--

ESMA: <03.10.04>			2022 r. 79	2023	2024	2025	2026	2027	OGÓLEM
Tytuł 1:	Środki na zobowiązania	(1)	0,059	0,118	0,118	0,118	0,118	0,118	0,649
	Środki płatności	(2)	0,059	0,118	0,118	0,118	0,118	0,118	0,649
Tytuł 2:	Środki na zobowiązania	(1a)	0,010	0,020	0,020	0,020	0,020	0,020	0,110
	Środki płatności	(2a)	0,010	0,020	0,020	0,020	0,020	0,020	0,110
Tytuł 3:	Środki na zobowiązania	(3a)							
	Środki płatności	(3b)							
OGÓLEM środki w przypadku ESMA: <03.10.04>	Środki na zobowiązania	=1+1a +3a	0,069	0,138	0,138	0,138	0,138	0,138	0,759
	Środki płatności	=2+2a +3b	0,069	0,138	0,138	0,138	0,138	0,138	0,759

⁷⁹ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

Dział wieloletnich ram finansowych	7	„Europejska administracja publiczna”
---	----------	--------------------------------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			OGÓŁEM
Dyrekcja Generalna:<.....>									
• Zasoby ludzkie									
• Pozostałe wydatki administracyjne									
OGÓŁEM Dyrekcja Generalna <.....>	Środki								

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)								
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok N ⁸⁰	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			OGÓŁEM
OGÓŁEM środki na DZIAŁY 1 do 7 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania								
	Środki na płatności								

⁸⁰ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

3.2.2. Szacunkowy wpływ na środki operacyjne [organu]

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty ↓			Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)										OGÓLEM		
	PRODUKT																		
	Rodzaj ⁸¹	Średni koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba ogółem
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1 ⁸²																			
- Produkt																			
- Produkt																			
- Produkt																			
Cel szczegółowy nr 1 – suma cząstkowa																			
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 2																			
- Produkt																			
Cel szczegółowy nr 2 – suma cząstkowa																			

⁸¹ Produkty odnoszą się do produktów i usług, które zostaną zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).
⁸² Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2. „Cele szczegółowe ...”.

KOSZT OGÓLEM																
---------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3.2.3. Szacunkowy wpływ na zasoby ludzkie EUNB i ESMA

3.2.3.1. Streszczenie

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	OGÓLE M
--	------	------	------	------	------	------	------------

Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupy zaszerogowania AD) w EUNB i ESMA ⁸³	1,404	3,061	3,309	3,309	3,309	3,309	17,701
Pracownicy zatrudnieni na czas określony (AST)							
Personel kontraktowy							
Oddelegowani eksperci krajowi							

OGÓLEM	1,404	3,061	3,309	3,309	3,309	3,309	17,701
---------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

Wymagania dotyczące pracowników (EPC):

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	OGÓLE M
--	------	------	------	------	------	------	------------

Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupy zaszerogowania AD) w EUNB=15 w 2022 r. i 18 od 2023 r., a w ESMA=2	17	20	20	20	20	20	20
Pracownicy zatrudnieni na czas określony (AST)							
Personel kontraktowy							

⁸³ Koszty dla EUNB obejmują 100 % składki emerytalnej pracodawcy oraz koszty dla ESMA obejmują składkę emerytalną odpowiadającą 60 % wkładu właściwych organów krajowych.

Oddelegowani eksperci krajowi							
-------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

OGÓLEM	17	20	20	20	20	20	20
---------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Prognozuje się, że:

- Około 50 % potrzebnego personelu, którego zatrudnienie będzie konieczne w 2022 r., zostanie zatrudnione w tym roku, około 50 % dodatkowych trzech stanowisk, których stworzenie będzie konieczne w 2023 r., zostanie obsadzone w tym roku, a osiągnięcie pełnej liczby pracowników nastąpi w 2024 r.

3.2.3.2. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie macierzystej DG

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w pełnych kwotach (lub najwyżej z dokładnością do jednego miejsca po przecinku)

	Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)							
XX 01 01 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)							
XX 01 01 02 (w delegaturach)							
XX 01 05 01 (pośrednie badania naukowe)							
10 01 05 01 (bezpośrednie badania naukowe)							
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC)⁸⁴							
XX 01 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty finansowej)							
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT i JED w delegaturach)							
XX 01 04 JY⁸⁵	- w centrali ⁸⁶						
	- w delegaturach						
XX 01 05 02 (CA, SNE, INT – pośrednie badania naukowe)							
10 01 05 02 (CA, INT, SNE – bezpośrednie badania naukowe)							
Inna linia budżetowa (określić)							

⁸⁴ CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JPD = młodszy specjalista w delegaturze.

⁸⁵ W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

⁸⁶ Przede wszystkim fundusze strukturalne, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejski Fundusz Rybacki.

OGÓLEM							
---------------	--	--	--	--	--	--	--

XX oznacza odpowiedni obszary polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie.

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzednicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	
Personel zewnętrzny	

Opis metody obliczenia kosztów ekwiwalentów pełnego czasu pracy powinien zostać zamieszczony w załączniku V pkt 3.

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

- Wniosek/inicjatywa jest zgodny(-a) z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi.
- Wniosek/inicjatywa wymaga przeprogramowania odpowiedniego działu w wieloletnich ramach finansowych.

Należy wyjaśnić, na czym ma polegać przeprogramowanie, określając linie budżetowe, których ma ono dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

- Wniosek/inicjatywa wymaga zastosowania instrumentu elastyczności lub zmiany wieloletnich ram finansowych⁸⁷.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając linie budżetowe, których ma on dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

- Wniosek/inicjatywa nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- Wniosek/inicjatywa przewiduje współfinansowanie szacowane zgodnie z poniższym:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Ogółem
Oplaty branżowe ⁸⁸ EUNB	2,234	3,957	4,042	4,042	4,042	4,042	22,359
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem	2,234	3,957	4,042	4,042	4,042	4,042	22,359

⁸⁷ Zob. art. i rozporządzenia Rady (UE, Euratom) nr .../2020 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027.

⁸⁸ 100 % kosztów wdrożenia wniosku zostanie pokryte z opłat.

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Ogółem
Wkład właściwych organów krajowych na rzecz ESMA ⁸⁹	0,115	0,230	0,230	0,230	0,230	0,230	1,265
OGÓLEM środki objęte współfinansowaniem	0,115	0,230	0,230	0,230	0,230	0,230	1,265

⁸⁹ 60 % łącznych szacowanych kosztów (wkład UE oszacowano na 40 %) powiększonych o 60 % składek emerytalnych pracodawcy

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody.
- Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
- wpływ na zasoby własne
- na inne dochody
- Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy ⁹⁰					Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
		Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3				
Artykuł ...									

W przypadku wpływu na dochody różne „przeznaczone na określony cel” należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

Należy określić metodę obliczania wpływu na dochody.

⁹⁰ W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 20 % na poczet kosztów poboru.

ZAŁĄCZNIK

Założenia ogólne

Tytuł I – Wydatki na personel

Podczas obliczania wydatków na personel na podstawie określonych potrzeb kadrowych zastosowano następujące szczególne założenia wyjaśnione poniżej:

- Koszty dodatkowego personelu zatrudnionego w 2022 r. wyceniono na okres sześciu miesięcy, biorąc pod uwagę zakładany czas konieczny, aby zatrudnić dodatkowy personel. Koszty dotyczące trzech dodatkowych pracowników, których zatrudnienie będzie konieczne w 2023 r. (wykraczających poza personel, którego zatrudnienie będzie konieczne w 2022 r.) wyceniono na okres sześciu miesięcy, biorąc pod uwagę zakładany czas konieczny, aby zatrudnić dodatkowy personel. Osiągnięcie pełnej liczby pracowników nastąpi w 2024 r.
- Średni roczny koszt pracownika zatrudnionego na czas określony wynosi 150 000 EUR, pracownika kontraktowego – 85 000 EUR, a oddelegowanego eksperta krajowego – 80 000 EUR, przy czym wszystkie te kwoty obejmują 25 000 EUR kosztów „dodatkowych” (budynki, IT itp.);
- Współczynniki korekty mające zastosowanie do wynagrodzeń personelu w Paryżu (EUNB i ESMA) wynosi 117,7;
- Składki emerytalne pracodawcy w przypadku pracowników zatrudnionych na czas określony oparto na standardowym wynagrodzeniu podstawowym uwzględnionym w standardowych średnich kosztach rocznych, tj. 95 660 EUR;
- Wszyscy dodatkowi pracownicy zatrudnieni na czas określony należą do grupy zaszeregowania AD5.

Tytuł II – Wydatki na infrastrukturę i działalność

Koszty uzyskano dzięki pomnożeniu liczby pracowników przez część roku, podczas której są zatrudnieni, i przez standardowe koszty „dodatkowe”, tj. 25 000 EUR.

Tytuł III – Wydatki operacyjne

Koszty oszacowano z zastrzeżeniem następujących założeń:

- Koszty tłumaczenia w przypadku EUNB określono na 350 000 EUR rocznie.
- Przyjęto, że jednorazowe koszty IT wynoszące w przypadku EUNB 500 000 EUR zostaną poniesione w ciągu dwóch lat – 2022 i 2023 – według podziału 50–50 %. Szacuje się, że roczne koszty utrzymania w przypadku EUNB wynoszą 50 000 EUR.
- Szacuje się, że ponoszone na miejscu roczne koszty nadzoru w przypadku EUNB wynoszą 200 000 EUR.

Przedstawione powyżej szacunki powodują następujące koszty ponoszone rocznie:

Dział wieloletnich ram finansowych	Numer								
---	-------	--	--	--	--	--	--	--	--

EBA: ◇			2022	2023	2024	2025	2026	2027	OGÓLE
--------	--	--	------	------	------	------	------	------	--------------

										M
Tytuł 1:	Środki na zobowiązania	(1)	1,246	2,744	2,992	2,992	2,992	2,992	2,992	15,958
	Środki płatności	(2)	1,246	2,744	2,992	2,992	2,992	2,992	2,992	15,958
Tytuł 2:	Środki na zobowiązania	(1a)	0,188	0,413	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	2,401
	Środki płatności	(2a)	0,188	0,413	0,450	0,450	0,450	0,450	0,450	2,401
Tytuł 3:	Środki na zobowiązania	(3a)	0,800	0,800	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	4,000
	Środki płatności	(3b)	0,800	0,800	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	4,000
OGÓLEM środki w przypadku EUNB	Środki na zobowiązania	=1+1a +3a	2,234	3,957	4,042	4,042	4,042	4,042	4,042	22,359
	Środki płatności	=2+2a +3b	2,234	3,957	4,042	4,042	4,042	4,042	4,042	22,359

Ceny stałe

Wniosek wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po

przecinku) według cen stałych

EUNB

Określić cele i produkty ↓			2022	2023	2024	2025	2026	2027
	PRODUKT							

	Rodzaj ⁹¹	Średni koszt		Liczba		Kosz		Liczba		Kosz		Liczba		Kosz		Liczba ogółem		Koszt ogółem	
		Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt		
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1 ⁹² Bezpośredni nadzór nad emitentami znaczących kryptoaktywów zabezpieczonych aktywami																			
- Produkt					0,800		0,800		0,600		0,600		0,600		0,600		0,600		4,000
Cel szczegółowy nr 1 – suma częściowa																			
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 2 zatwierdzenie zmienionego dokumentu informacyjnego dotyczącego kryptoaktywów przedłożonego przez emitenta znaczącego tokena powiązanego z aktywami																			
- Produkt																			
Cel szczegółowy nr 2 – suma częściowa																			
KOSZT OGÓŁEM					0,800		0,800		0,600		0,600		0,600		0,600		0,600		4,000

⁹¹ Produkty odnoszą się do produktów i usług, które zostaną zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).
⁹² Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2. „Cele szczegółowe ...”.

Bezpośrednie działania nadzorcze EUNB są w pełni finansowane z następujących opłat pobieranych od podmiotów objętych nadzorem:

EUNB

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Ogółem
Koszty pokrywane są w 100 % z opłat pobieranych od podmiotów objętych nadzorem	2,234	3,957	4,042	4,042	4,042	4,042	22,359
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem	2,234	3,957	4,042	4,042	4,042	4,042	22,359

Działania koordynacyjne ESMA w ramach systemu pilotażowego DLT określone w powiązanim wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie infrastruktury rynkowych opartych na DLT są finansowane z jego budżetu operacyjnego obejmującego wkład UE odpowiadający 40 % (kwoty podane w tabeli 3.2.1 Synteza szacunkowego wpływu na wydatki) i właściwych organów krajowych odpowiadający 60 % (kwoty podane w tabeli 3.2.5 Wkład państw trzecich) całkowitych kosztów.

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

Bezpośrednie uprawnienia nadzorcze

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB) jest specjalnym organem Unii, który ustanowiono w celu ochrony interesu publicznego przez przyczynianie się do zapewniania w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej stabilności i efektywności systemu finansowego na korzyść gospodarki Unii, jej obywateli i przedsiębiorstw.

Chociaż EUNB będzie musiał zatrudnić specjalistyczny personel, obowiązki i funkcje, które należy podjąć w celu wdrożenia proponowanych przepisów, są zgodne z kompetencjami i zadaniami EUNB.

W szczególności EUNB będzie musiał przeszkolić i zatrudnić specjalistę w celu wypełnienia obowiązków sprawowania bezpośredniego nadzoru przewidzianego w niniejszym wniosku w odniesieniu do nadzoru nad emitentami znaczących tokenów powiązanych z aktywami.

Inne wnioski ujęte w niniejszej ocenie skutków finansowych regulacji

Niniejsza ocena skutków finansowych regulacji obejmuje również wpływ finansowy wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie infrastruktury rynkowych opartych na DLT, który odpowiada za wzrost finansowania na rzecz ESMA.